

ต่างๆ (นักบัญชี หรือพัฒนาสินค้า หรือคอมพิวเตอร์ หรือนวดแผนไทย) มีความต้องการเพียงอีกร้อยละ 3.40 ซึ่งเท่ากับหลักสูตรภาษาต่างประเทศ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลภาพรวมของกิจการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลภาพรวมกิจการ ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.152 และ ตารางที่ 4.153 ดังนี้

ตารางที่ 4.152 ข้อมูลภาพรวมของกิจการ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะของการประกอบการ		
เจ้าของคนเดียว	33	84.60
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	4	10.30
บริษัทจำกัด	1	2.60
อื่นๆ	1	2.60
รวม	39	100.00
ที่ตั้งของสถานประกอบการ		
นอกเขตเทศบาล	27	69.20
ในเขตเทศบาล	12	30.80
รวม	39	100.00
ทำเลของสถานประกอบการ		
อยู่ในแหล่งชุมชน	26	66.70
อยู่ในตลาด	6	15.40
แผงริมถนน	5	12.80
อื่นๆ	2	5.10
รวม	39	100.00

จากตารางที่ 4.152 พบว่า

1) ลักษณะของการประกอบการ ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.60 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว อีกร้อยละ 10.30 เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด และมีลักษณะเป็นบริษัทจำกัดคิดเป็นร้อยละ 2.60

2) ที่ตั้งของสถานประกอบการ กิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 69.20 ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ที่เหลืออีกร้อยละ 30.80 ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล

3) ทำเลของสถานประกอบการ ร้อยละ 66.70 มีทำเลอยู่ในแหล่งชุมชน ร้อยละ 15.40 อยู่ในตลาดแผงริมถนนอีกร้อยละ 12.80 และอื่นๆร้อยละ 5.10

ตารางที่ 4.153 จำนวนลูกจ้าง

	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
จำนวนลูกจ้าง (คน)	100	1	5.66

จากตารางที่ 4.153 พบว่ากิจการมีลูกจ้างสูงสุด 100 คน ต่ำสุด 1 คน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.66 คน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทางการเงินของกิจการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทางการเงินของธุรกิจ ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.154 และตารางที่ 4.155 ดังนี้

ตารางที่ 4.154 ข้อมูลแหล่งเงินทุนหลักเมื่อเริ่มกิจการ

แหล่งเงินทุนหลักเมื่อเริ่มกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
เงินส่วนตัว	20	51.30
เงินของสมาชิกในครอบครัว/ญาติ	10	25.60
เงินลงทุนจากหุ้นส่วน	3	7.70
เงินกู้ในระบบ	6	15.40
รวม	39	100.00

จากตารางที่ 4.154 พบว่า ร้อยละ 51.30 ของกลุ่มตัวอย่างใช้เงินทุนส่วนตัวสำหรับการเริ่มกิจการ ขณะที่ร้อยละ 25.60 และ 15.40 ใช้เงินของสมาชิกในครอบครัว / ญาติ และการเงินกู้ในระบบตามลำดับ ส่วนเงินลงทุนจากหุ้นส่วนมีเพียงร้อยละ 7.70

ตารางที่ 4.155 ข้อมูลประวัติการกู้เงินเพื่อใช้ในกิจการ

ประวัติการกู้เงินเพื่อใช้ในกิจการ	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เคยกู้	21	53.80
เคยกู้จากคนในครอบครัว	6	15.40
เคยกู้จากสถาบันการเงิน	13	33.30
อื่นๆ	1	2.60
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 4.155 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 53.8 ไม่เคยกู้เงินมาเพื่อใช้ในกิจการ ส่วนอีกร้อยละ 33.3 เคยกู้เงินจากสถาบันการเงิน ขณะที่ร้อยละ 15.4 เคยกู้เงินจากคนในครอบครัว

ตารางที่ 4.156 ข้อมูลผลประกอบการของกิจการ

ผลการดำเนินงานโดยเฉลี่ยตั้งแต่เริ่มกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
มีกำไรมาโดยตลอด	7	17.90
ขาดทุนโดยตลอด	2	5.10
พออยู่ได้	30	76.90
รวม	39	100.00

จากตารางที่ 4.156 พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.90 มีผลประกอบการที่พออยู่ได้ ที่เหลืออีกร้อยละ 17.90 มีกำไรมาโดยตลอด มีเพียงส่วนน้อยคือ ร้อยละ 5.10 ที่ขาดทุนโดยตลอด

ตารางที่ 4.157 ข้อมูลเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ

	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
เงินทุนหมุนเวียนต่อวัน (บาท)	500,000	100	33,056
เงินทุนหมุนเวียนต่อเดือน (บาท)	600,000	3,000	419,200

จากตารางที่ 4.157 พบว่า กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนต่อวันสูงสุด 500,000 บาท ต่ำสุด 100 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33,056 บาท และเมื่อพิจารณาเงินทุนหมุนเวียนต่อเดือนพบว่า กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนต่อเดือนสูงสุด 600,000 บาท ต่ำสุด 3,000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 419,200 บาท

ตารางที่ 4.158 ข้อมูลเปรียบเทียบภาวะหนี้สินของกิจการในปัจจุบันกับเมื่อเริ่มกิจการ

เปรียบเทียบภาวะหนี้สินของกิจการในปัจจุบันกับเมื่อเริ่มกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สิน ปัจจุบันก็ยังคงมีหนี้สิน	10	25.60
เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สิน แต่ปัจจุบันไม่มีหนี้สิน	6	15.40
เมื่อเริ่มกิจการไม่มีหนี้สิน แต่ปัจจุบันมีหนี้สิน	8	20.50
เมื่อเริ่ม ไม่มีหนี้สิน และปัจจุบันก็ยังคงไม่มีหนี้สิน	15	38.50
รวม	39	100.00

จากตารางที่ 4.158 พบว่า กิจการที่เมื่อเริ่มไม่มีหนี้สิน และปัจจุบันก็ยังคงไม่มีหนี้สิน มีสัดส่วนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 38.50 ขณะที่เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สิน ปัจจุบันก็ยังคงมีหนี้สินมีร้อยละ 25.60

และเมื่อเริ่มกิจการไม่มีหนี้สิน แต่ปัจจุบันมีหนี้สินมีร้อยละ 20.50 นอกจากนี้เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สินแต่ปัจจุบันไม่มีหนี้สินเพียงร้อยละ 15.40

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านแรงงาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลด้านแรงงานของธุรกิจในด้านข้อมูลทั่วไปของแรงงานที่ว่างจ้างและภาวะการจ้างงาน ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.159 และ ตารางที่ 4.160 ดังนี้

ตารางที่ 4.159 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานที่ว่างจ้าง

ข้อมูลทั่วไปของแรงงานที่ว่างจ้าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	105	43.80
หญิง	135	56.20
รวม	240	100.00
การศึกษา		
ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)	6	2.50
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3)	51	21.30
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6)	37	15.40
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1 – ปวช.3)	49	20.40
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1 – ปวส.2)	37	15.40
ปริญญาตรี	33	13.80
สูงกว่าปริญญาตรี	8	3.30
ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่สามารถอ่านออกเขียนได้	9	3.80
ไม่ได้เรียนหนังสือ และไม่สามารถอ่านเขียนได้	1	0.40
ไม่แน่ใจ	9	3.80
รวม	240	100.00
สัญชาติ		
ไทย	220	91.70
ไม่ใช่คนไทย เช่น พม่า มาเลเซีย เป็นต้น	20	8.30
รวม	240	100.00

จากตารางที่ 4.159 พบว่า

1) เพศ กิจการของกลุ่มตัวอย่างจ้างแรงงานเพศหญิง (ร้อยละ 56.20) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 43.80)

2) การศึกษา แรงงานที่จบมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) มีร้อยละ 21.30 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1 - ปวช.3) ร้อยละ 20.4 นอกจากนี้ จบมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) และจบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1 - ปวส.2) มีร้อยละ 15.40 เท่ากัน ส่วนที่จบปริญญาตรีและจบสูงกว่าปริญญาตรี มีร้อยละ 13.80 และ 3.30 ตามลำดับ และกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่สามารถอ่านเขียนได้ มีร้อยละ 3.80 ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ และไม่สามารถอ่านเขียนได้มีเพียงร้อยละ 0.40

3) สัญชาติ แรงงานส่วนใหญ่เป็นคนไทย (ร้อยละ 91.70) มีเพียงร้อยละ 8.30 ที่ไม่ใช่คนไทย

ตารางที่ 4.160 ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน

ภาวะตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	36	92.30
มี	3	7.70
รวม	39	100.00

ตารางที่ 4.161 ข้อมูลประเภทของตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน

ตำแหน่งงานที่ว่าง	ความถี่	ร้อยละ
แม่บ้าน	2	40.00
พนักงานเสิร์ฟ	1	20.00
คนขับรถ	1	20.00
คนคุมงาน	1	20.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 4.160 และตารางที่ 4.161 พบว่า ร้อยละ 92.30 ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีตำแหน่งงานว่างในปัจจุบัน มีเพียงร้อยละ 7.70 ที่มีตำแหน่งงานว่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตอบมีถึงร้อยละ 58.50 และเมื่อพิจารณาประเภทของตำแหน่งงานที่ว่าง พบว่า ตำแหน่งแม่บ้าน มีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา มีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 20.00 ได้แก่ พนักงานเสิร์ฟ คนขับรถ และคนคุมงาน

ตารางที่ 4.162 ข้อมูลสาเหตุที่มีตำแหน่งงานว่างของรัฐกิจในปัจจุบัน

สาเหตุที่รัฐกิจมีตำแหน่งงานว่างในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ตอบ	31	79.50
มีการลาออกของพนักงานและ/หรือลูกจ้าง	7	17.90
เนื่องจากการขยายงาน	1	2.60
รวม	39	100.00

จากตารางที่ 4.162 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.50) ไม่ระบุสาเหตุของการมีตำแหน่งงานว่างในปัจจุบัน ขณะที่ระบุว่าสาเหตุจากการลาออกของพนักงานและ / หรือลูกจ้าง มีร้อยละ 17.90 และร้อยละ 2.60 เป็นเพราะการขยายงาน

ตารางที่ 4.163 ข้อมูลความต้องการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นในอนาคต 1 - 2 ปีข้างหน้า

ความต้องการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นในอนาคต 1 - 2 ปีข้างหน้า	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการจ้างเพิ่ม	34	87.20
ต้องการจ้างแรงงานเพิ่ม	5	12.80
รวม	39	100.00

จากตารางที่ 4.163 พบว่า การจ้างงานในอนาคต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 87.20 ไม่ต้องการจ้างงานเพิ่มในอนาคต และร้อยละ 12.80 ต้องการจ้างงานเพิ่ม

ตารางที่ 4.164 วิธีการประกาศหาแรงงานเพิ่ม ในช่วงที่ผ่านมา

วิธีการประกาศหาแรงงานเพิ่ม ในช่วงที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
การแจ้งกับลูกจ้างภายในให้ช่วยบอกต่อ	21	53.80
ติดประกาศที่หน้าร้าน/หน้าบริษัท	18	46.20
รวม	39	100.00

จากตารางที่ 4.164 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.80 จะประกาศหาแรงงานเพิ่มโดยวิธีการแจ้งกับลูกจ้างภายในให้ช่วยบอกต่อ ที่เหลืออีกร้อยละ 46.20 จะติดประกาศที่หน้าร้าน/หน้าบริษัท

ตารางที่ 4.165 ข้อมูลความต้องการพัฒนาทักษะให้แรงงาน

ความต้องการให้แรงงานพัฒนาทักษะเพิ่มเติม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการ	9	23.10
ต้องการ	29	74.40
รวม	38	100.00

ตารางที่ 4.166 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะที่ต้องการเพื่อพัฒนาแรงงาน

ลำดับที่	ทักษะที่ต้องการให้แรงงานพัฒนาเพิ่มเติม	ความถี่	ร้อยละ
1	บริการลูกค้า / ทักษะฝีมือเฉพาะทาง/ พัฒนาคุณภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพ	15	21.74
2	การสื่อสารและความสามารถเฉพาะทาง	7	10.14
3	ภาษา	4	5.80
4	ไม่ตอบ	1	2.60
5	การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	1	1.45
6	เหมาะสมกับงานและอาชีพที่ทำอยู่	1	1.45
7	คอมพิวเตอร์	1	1.45
8	ทักษะอาชีพ เช่น เย็บผ้า ประกอบอาหาร ขนม ช่างยนต์ช่างซ่อม	1	1.45
	รวม	31	100.00

จากตารางที่ 4.165 และตารางที่ 4.166 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้พัฒนาทักษะเพิ่มเติมให้กับแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 74.40 ที่เหลืออีกร้อยละ 23.10 ไม่ต้องการ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ทักษะที่ผู้ประกอบการต้องการให้แรงงานได้ฝึกอบรมเพิ่มเติมมากที่สุด คือ บริการลูกค้า / ทักษะฝีมือเฉพาะทาง/ พัฒนาคุณภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 21.74 รองลงมา ได้แก่ การสื่อสารและความสามารถเฉพาะทาง คิดเป็นร้อยละ 10.14 และภาษา คิดเป็นร้อยละ 5.80 ส่วนที่เหลือเป็นทักษะทางด้านอื่นๆ ซึ่งมีความถี่ไม่ถึงร้อยละ 5.00

ส่วนที่ 5 ภาพรวมของสภาพแรงงานในพื้นที่

ผลการศึกษาภาพรวมของสภาพแรงงานในพื้นที่ ในมุมมองของผู้ประกอบการในจังหวัดนราธิวาส ได้ข้อสรุป ดังแสดงในตารางที่ 4.167 และตารางที่ 4.168 ดังนี้

ตารางที่ 4.167 สาเหตุของการขาดแคลนแรงงาน

ลำดับที่	สาเหตุของการขาดแคลนแรงงาน	ความถี่	ร้อยละ
1	ออกไปทำงานนอกพื้นที่	11	45.80
2	ความไม่สงบในพื้นที่ทำให้เกิดการโยกย้ายไปทำงานที่อื่น	6	25.00
3	ค่าจ้างแรงงานในพื้นที่ต่ำ	2	8.30
4	ประชาชนในพื้นที่ขาดทักษะในการพัฒนาฝีมือแรงงาน	1	4.20
5	ประชาชนในพื้นที่ไม่ค่อยให้ความสนใจกับการศึกษา	1	4.20
6	ประชาชนในพื้นที่ที่กรีดยาง เพราะยางมีราคาสูง	1	4.20
7	แรงงานอพยพไปอยู่ในเมืองใหญ่	1	4.20
8	แรงงานไม่ทราบแหล่งงาน / ขาดทักษะ	1	4.20
รวม		24	100.00

จากตารางที่ 4.167 พบว่า แรงงานออกไปทำงานนอกพื้นที่เป็นสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.80 รองลงมาคือ ความไม่สงบในพื้นที่ทำให้เกิดการโยกย้ายไปทำงานที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 25.00 นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุมาจากค่าจ้างแรงงานในพื้นที่ต่ำ คิดเป็นร้อยละ 8.30 ส่วนสาเหตุที่เหลือมีความถี่ในระดับเดียวกัน (ร้อยละ 4.20) ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ขาดทักษะในการพัฒนาฝีมือแรงงาน ประชาชนในพื้นที่ไม่ค่อยให้ความสนใจกับการศึกษา ประชาชนในพื้นที่กรีดยาง เพราะยางมีราคาสูง แรงงานอพยพไปอยู่ในเมืองใหญ่ และแรงงานไม่ทราบแหล่งงาน / ขาดทักษะ

ตารางที่ 4.168 สาเหตุของการว่างงาน

ลำดับที่	สาเหตุของการว่างงาน	ความถี่	ร้อยละ
1	เลือกงาน / ไม่ชอบทำงานหนัก	8	42.10
2	ตำแหน่งงานไม่สอดคล้องกับวุฒิที่จบ	5	26.30
3	นักเรียนจบใหม่ขาดประสบการณ์ในการทำงาน	3	15.80
4	ประชาชนในพื้นที่ไม่มีความรู้และไม่ได้รับการศึกษาจึงไม่เป็นที่ ต้องการของตลาด	2	10.50
5	ผู้ที่เรียนจบมีจำนวนมากว่าตำแหน่งว่างที่สถานประกอบการ จะสามารถรับได้	1	5.30
รวม		19	100.00

จากตารางที่ 4.168 พบว่า สาเหตุของการว่างงาน 3 อันดับแรก คือ เลือกลงงาน / ไม่ชอบทำงานหนัก (ร้อยละ 42.10) ตำแหน่งงานไม่สอดคล้องกับวุฒิที่จบ (ร้อยละ 26.30) และนักเรียนจบใหม่ขาดประสบการณ์ในการทำงาน (ร้อยละ 15.80) สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นใน 2 อันดับสุดท้าย คือ ประชาชนในพื้นที่ไม่มีความรู้และไม่ได้รับการศึกษาจึงไม่เป็นที่ต้องการของตลาด และผู้ที่เรียนจบมีจำนวนมากว่าตำแหน่งว่างที่สถานประกอบการจะสามารถรับได้

ส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านตลาด

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลด้านตลาดของธุรกิจ ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.169 และตารางที่ 4.170 ดังนี้

ตารางที่ 4.169 ข้อมูลด้านการตลาด

ประเภทของธุรกิจที่ประกอบการอยู่	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการบริการ	26	66.70
ธุรกิจการผลิต	10	25.60
ไม่ตอบ	3	7.70
รวม	39	100.00
ความเป็นที่ความต้องการของตลาดของผลิตภัณฑ์หรือบริการ		
เป็นที่ต้องการ	37	94.90
ไม่เป็นที่ต้องการ	1	2.60
ไม่ตอบ	1	2.60
รวม	39	100.00

จากตารางที่ 4.169 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.70 ประกอบธุรกิจการบริการ ที่เหลืออีกร้อยละ 25.60 ประกอบธุรกิจการผลิต นอกจากนี้พบว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการที่กลุ่มตัวอย่างผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด (ร้อยละ 94.90) ส่วนน้อยร้อยละ 2.60 เท่านั้นที่ผลิตภัณฑ์และบริการไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

ตารางที่ 4.170 ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน	7	30.40
2	ผลิตภัณฑ์ไม่เพียงพอต่อตลาด	5	21.70
3	คุณภาพไม่สม่ำเสมอ	3	13.00
4	มีบรรจุภัณฑ์เหมือนกัน	3	13.00
5	มีคู่แข่งมาก	2	8.70
6	ผลิตภัณฑ์เน่าเสียง่าย	2	8.70
7	ผลิตภัณฑ์ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด	1	4.30
รวม		23	100.00

จากตารางที่ 4.170 พบว่า ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด (ร้อยละ 30.40) คือ ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน รองลงมา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ไม่เพียงพอต่อตลาด คิดเป็นร้อยละ 21.70 ส่วนปัญหาที่มีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 13.00) คือ คุณภาพไม่สม่ำเสมอและมีบรรจุภัณฑ์เหมือนกัน เช่นเดียวกับปัญหามีคู่แข่งมากและผลิตภัณฑ์เน่าเสียง่าย ก็มีความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 8.70

ตารางที่ 4.171 ปัญหาด้านราคา

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านราคา	ความถี่	ร้อยละ
1	ต้นทุนสูง	18	69.20
2	มีกำไรน้อย	5	19.20
3	มีการแข่งขันด้านราคาสูง	2	7.70
4	ต่อรองราคาได้	1	3.80
รวม		26	100.00

จากตารางที่ 4.171 พบว่า ปัญหาด้านราคาที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คือ ต้นทุนสูง คิดเป็นร้อยละ 69.20 ที่เหลือได้แก่ มีกำไรน้อย มีการแข่งขันด้านราคาสูง และต่อรองราคาได้

ตารางที่ 4.172 ปัญหาด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ความถี่	ร้อยละ
1	ระบบขนส่งไม่สะดวกเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบ	10	66.70
2	การจัดจำหน่ายไม่ทั่วถึง	4	26.70
3	การแข่งขันในตลาดสูง	1	6.70
	รวม	15	100.00

จากตารางที่ 4.172 พบว่า ปัญหาช่องทางการจำหน่ายที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด (ร้อยละ 66.70) คือ ระบบขนส่งไม่สะดวกเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบ รองลงมา ได้แก่ การจัดจำหน่ายไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 26.70 ส่วนปัญหาการแข่งขันในตลาดสูงมีความถี่น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.173 ปัญหาด้านการส่งเสริมการขาย

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านช่องทางการส่งเสริมการขาย	ความถี่	ร้อยละ
1	มีการส่งเสริมการขายมากเกินไป	4	17.40
2	ไม่เป็นไปตามโปรโมชั่น	3	13.00
3	มีคู่แข่งมากขึ้น ยอดขายลดลง	3	13.00
4	ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง	3	13.00
5	ไม่มีความรู้ทางด้านบริการลูกค้า	3	13.00
6	ไม่มีความรู้ทักษะทางการขาย	2	8.70
7	ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเดิม / เฉพาะกลุ่ม	2	8.70
8	ไม่มีการส่งเสริมการขายเลย	1	4.30
9	ไม่มีจุดเด่นในการตกแต่งร้าน	1	4.30
10	เป็นการตั้งรับมากกว่า	1	4.30
	รวม	23	100.00

จากตารางที่ 4.173 พบว่า ปัญหาด้านการส่งเสริมการขายที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คือ มีการส่งเสริมการขายมากเกินไป (ร้อยละ 17.40) รองลงมา มีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 13.00) ได้แก่ การที่ไม่เป็นไปตามโปรโมชั่น มีคู่แข่งมากขึ้น ยอดขายลดลง ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และ ไม่มีความรู้ทางด้านบริการลูกค้า เช่นเดียวกับปัญหาไม่มีความรู้ทักษะทางการขายก็มีระดับความถี่เท่ากับปัญหาลูกค้าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเดิม / เฉพาะกลุ่ม คือ ร้อยละ 8.70

กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานสถาบันการศึกษา

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของจังหวัดยะลาที่เป็นกลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษาระดับอาชีวะและพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 20 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 5 ส่วนตามแบบสอบถาม คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถาบัน ส่วนที่ 2 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบัน ในปี 2554 ส่วนที่ 3 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมแล้วได้รับความนิยมนจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม ส่วนที่ 4 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรม และส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถาบัน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปของสถาบันที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถาบันในจังหวัดยะลา ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.174 ดังนี้

1.1 หน่วยงานที่สถาบันสังกัดอยู่

ตารางที่ 4.174 หน่วยงานที่สถาบันสังกัดอยู่

ลำดับที่	หน่วยงานที่สถาบันสังกัดอยู่	ความถี่	ร้อยละ
1	กระทรวงศึกษาธิการ	12	85.70
2	กระทรวงแรงงาน	2	14.30
	รวม	14	100.00

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 14 สถาบัน สถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะสังกัดอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวน 12 สถาบันหรือคิดเป็นร้อยละ 85.70 ส่วนสถาบันที่เหลืออีก 2 สถาบันจะสังกัดอยู่ในกระทรวงแรงงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14.30

1.2 รายละเอียดของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม

ตารางที่ 4.175 สรุปข้อมูลของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม

หลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม	จำนวนครั้งที่จัดอบรม	ร้อยละ	จำนวนผู้เข้าฝึกอบรม (คน)	ความสนใจ (ค่าเฉลี่ย)	การแปลความหมาย
1.การร้อยลูกปัดคริสตัล	2	2.6	50	2.00	ปานกลาง
2.การทำผ้าบาติก	3	3.9	52	3.00	มาก
3.การตัดเย็บเสื้อผ้า	5	6.5	95	3.00	มาก
4.การประดิษฐ์ดอกไม้	2	2.6	26	3.00	มาก
5.ช่างไฟฟ้า	8	10.4	130	2.75	มาก
6.ช่างยนต์	10	13.0	167	2.60	มาก
7.ช่างโลหะ					
8.การก่อสร้าง	2	2.6	50	2.0	ปานกลาง
9.ช่างอิเล็กทรอนิกส์/คอมพิวเตอร์	11	14.3	184	3.00	มาก
10.เทคนิคสถาปัตยกรรม					
11.การทำเครื่องเรือน					
12.การประกอบธุรกิจรายย่อย (ขายของชำ)	2	2.6	50	2.00	ปานกลาง
13.เทคโนโลยีการยางและพอลิเมอร์					
14.การใช้คอมพิวเตอร์	4	5.2	45	3.00	มาก
15.เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	1.3	10	3.00	มาก
16.การทำอาหารและขนมต่าง ๆ	9	11.7	290	3.00	มาก
17.ช่างติดตั้งเครื่องเสียง	4	5.2	72	2.50	มาก
18.ช่างเสริมสวย / ตัดผม	2	2.6	24	3.00	มาก
19.วิชาการจัดการทั่วไป					
20.การควบคุมหรือปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ					
21.การอบรมบริหารจัดการ/การควบคุมงาน					
22.การขายและการตลาด	2	2.6	20	2.00	ปานกลาง
23.บัญชีและการเงิน	4	5.2	62	2.50	มาก
24.การบริการลูกค้า					

ตารางที่ 4.175 สรุปข้อมูลของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม (ต่อ)

หลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม	จำนวนครั้งที่จัดอบรม	ร้อยละ	จำนวนผู้เข้าฝึกอบรม (คน)	ความสนใจ (ค่าเฉลี่ย)	การแปลความหมาย
25.ด้านภาษาต่างประเทศ	5	6.5	235	3.00	มาก
26.ช่างประดิษฐ์ฟันปลอม					
27.การทำสวนยางพารา/การกรีดยาง					
28.การปลูกลองกอง					
29.การปลูกเงาะ					
30.การปลูกมังคุด					
31.การปลูกส้ม					
32.การเพาะเห็ด	1	1.3	15	3.00	มาก
33.การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ					
34.การปลูกพืชสมุนไพร					
35.การปลูกพืชผักสวนครัว					
36.การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ					
37. การปลูกไม้ยืนต้น					
38. การเลี้ยงไก่ / เป็ด					
39. การเลี้ยงโค					
40. การเลี้ยงแพะ / แกะ					
41. การเลี้ยงสุกร					
42. การเลี้ยงปลา/หอย/ปู/ กุ้ง					
รวม	77	100.0			

หมายเหตุ การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายความสนใจในการฝึกอบรม

2.36-3.00 มาก

1.68-2.35 ปานกลาง

1.00-0.67 น้อย

ในภาพรวมของการจัดฝึกอบรมพัฒนาอาชีพตลอดทั้งปี 2553 ของจังหวัดยะลาจำนวน 18 หลักสูตร โดยมีจำนวนรวม 77 ครั้งพบว่า หลักสูตรช่างอิเล็กทรอนิกส์/คอมพิวเตอร์ได้จัดให้มีการฝึกอบรมมากที่สุดคือ จำนวน 11 ครั้ง (ร้อยละ 14.30) รองลงมาคือ หลักสูตรช่างยนต์และหลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ จำนวน 10 ครั้ง (ร้อยละ 13.00) และจำนวน 9 ครั้ง (ร้อยละ 11.70)

ตามลำดับ โดยมีหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการเพาะเห็ดเพียงแค่ 2 หลักสูตรเท่านั้นที่มีการจัดฝึกอบรมเพียงครั้งเดียว

ส่วนจำนวนผู้เข้าร่วมฝึกอบรมในแต่ละครั้งของแต่ละหลักสูตรและระดับความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อแต่ละหลักสูตรพบว่า หลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆมีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงสุดคือ 290 คน รองลงมาคือหลักสูตรภาษาต่างประเทศและหลักสูตรช่างอิเล็กทรอนิกส์/คอมพิวเตอร์ จำนวน 235 คน และ 184 คน ตามลำดับ ในขณะที่หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงแค่ 10 คน โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีความสนใจต่อหลักสูตรที่มีการจัดฝึกอบรมในระดับมาก ในขณะที่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการร้อยลูกปัดคริสตัล การก่อสร้าง การประกอบธุรกิจรายย่อย (ขายของชำ) และหลักการขายและการตลาดมีความสนใจในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.176 สรุปช่วงเวลาและจำนวนครั้งของการจัดฝึกอบรมที่ผ่านมา

เดือน	จำนวนครั้งที่จัดฝึกอบรม	ร้อยละ
มกราคม	2	2.60
กุมภาพันธ์	4	5.20
มีนาคม	5	6.50
เมษายน	12	15.60
พฤษภาคม	6	7.80
มิถุนายน	10	13.00
กรกฎาคม	5	6.50
สิงหาคม	3	3.90
กันยายน	4	5.20
ตุลาคม	22	28.60
พฤศจิกายน	3	3.90
ธันวาคม	1	1.30
รวม	77	100.00

ในด้านช่วงเวลาของการจัดฝึกอบรมตลอดทั้งปี 2553 ของจังหวัดยะลา พบว่า ได้มีการจัดฝึกอบรมไปจำนวนทั้งสิ้น 77 ครั้งตลอดทั้ง 12 เดือน โดยช่วงเวลาที่มีการจัดฝึกอบรมมากที่สุดคือเดือนตุลาคม จำนวน 22 ครั้ง (ร้อยละ 28.60) รองลงมาคือเดือนเมษายนและเดือนมิถุนายน จำนวน 12

ครั้ง (ร้อยละ 15.60) และจำนวน 10 ครั้ง (ร้อยละ 13.00) ตามลำดับ โดยเดือนธันวาคมเป็นช่วงเวลาที่มีการจัดฝึกอบรมน้อยที่สุดคือเพียงครั้งเดียว

ตารางที่ 4.177 สรุประยะเวลาและจำนวนหลักสูตรของการจัดฝึกอบรมที่ผ่านมา

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดฝึกอบรม	จำนวนหลักสูตร	ร้อยละ
มากกว่า 7 วัน	71	92.20
ไม่ระบุ	6	7.80
รวม	77	100.00

ภาพรวมของระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมของจังหวัดยะลาพบว่า แทบทุกหลักสูตรได้ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมมากกว่า 7 วัน (ร้อยละ 92.20) และมีจำนวน 6 หลักสูตรที่ไม่ได้ระบุระยะเวลาไว้

ส่วนที่ 2 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554

ตารางที่ 4.178 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554 (จากหลักสูตรทั้งหมด 42 หลักสูตรที่แสดงในส่วนที่ 1)

ลำดับที่	หลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมในปี 2554	ความถี่	ร้อยละ
1	การใช้คอมพิวเตอร์และซ่อมคอมพิวเตอร์	11	15.50
2	ช่างยนต์	8	11.30
3	การทำขนมต่างๆและอาหาร	7	9.90
4	ช่างไฟฟ้า	6	8.50
5	ช่างติดตั้งเครื่องเสียง	5	7.00
6	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	4	5.60
7	ช่างก่อสร้าง	4	5.60
8	การร้อยลูกปัดคริสตัล	4	5.60
9	ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	3	4.20
10	เทคโนโลยีสารสนเทศ	3	4.20
11	วิชาการจัดการทั่วไป	3	4.20
12	การบัญชี	2	2.80

ตารางที่ 4.178 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554
(จากหลักสูตรทั้งหมด 42 หลักสูตรที่แสดงในส่วนที่ 1) (ต่อ)

ลำดับที่	หลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมในปี 2554	ความถี่	ร้อยละ
13	การเพาะเห็ด	2	2.80
14	ช่างเสริมสวยและตัดผม	2	2.80
15	การบริการลูกค้า	2	2.80
16	ช่างทำเครื่องเรือน	2	2.80
17	การประดิษฐ์ดอกไม้	1	1.40
18	ด้านภาษาต่างประเทศ	1	1.40
19	การทำผ้าบาติก	1	1.40
	รวม	71	100.00

ในด้านของข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554 ของจังหวัดยะลา จากหลักสูตรทั้งหมด 19 หลักสูตร พบว่าหลักสูตรที่ถูกรับรองอยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมประจำปี 2554 มากที่สุด คือ หลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์และซ่อมคอมพิวเตอร์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 15.50 ส่วนหลักสูตรอื่นๆที่มีความถี่รองลงมา คือ หลักสูตรช่างยนต์ หลักสูตรการทำขนมต่างๆ และอาหาร หลักสูตรช่างไฟฟ้า และหลักสูตรช่างติดตั้งเครื่องเสียง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 11.30, 9.90, 8.50, และ 7.00 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมแล้วได้รับความนิยมนจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตารางที่ 4.179 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมแล้วได้รับความนิยมนจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม
(เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด)

ลำดับที่	หลักสูตรที่ได้รับความนิยมนจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม	ความถี่	ร้อยละ
1	ช่างยนต์	10	14.10
2	การทำอาหารและขนมต่างๆ	9	12.70
3	ช่างไฟฟ้า	8	11.30
4	ช่างคอมพิวเตอร์	8	11.30
5	การใช้คอมพิวเตอร์	6	8.50
6	ช่างติดตั้งเครื่องเสียง	4	5.60
7	บัญชีและการเงิน	4	5.60

ตารางที่ 4.179 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมแล้วได้รับความนิยมจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด) (ต่อ)

ลำดับที่	หลักสูตรที่ได้รับความนิยมจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม	ความถี่	ร้อยละ
8	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	3	4.20
9	ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	3	4.20
10	การทำผ้าบาติก	3	4.20
11	ด้านภาษาต่างประเทศ	3	4.20
12	ช่างก่อสร้าง	2	2.80
13	การประดิษฐ์ดอกไม้	2	2.80
14	การขายและการตลาด	2	2.80
15	ช่างเสริมสวยและตัดผม	2	2.80
16	การเพาะเห็ด	1	1.40
17	เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	1.40
	รวม	71	100.00

ในจำนวน 17 หลักสูตรของจังหวัดยะลาที่เคยจัดฝึกอบรมมาก่อนแล้ว หลักสูตรที่ได้รับความนิยมจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด 4 อันดับแรก คือ หลักสูตรช่างยนต์ (ร้อยละ 14.1) หลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ (ร้อยละ 12.70) หลักสูตรช่างไฟฟ้าและหลักสูตรช่างคอมพิวเตอร์ ได้รับความนิยมเท่ากัน (ร้อยละ 11.30) และหลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 8.50) ซึ่งได้รับความนิยมเป็นลำดับที่ 4 ในส่วนของหลักสูตรที่เหลือจำนวน 12 หลักสูตรนั้น พบว่าได้รับความนิยมจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยคิดเป็นร้อยละที่ลดหลั่นลงมาจากตั้งแต่ร้อยละ 5.60 ถึง 1.4 ดังแสดงในตารางที่ 4.179 ข้างต้น

ส่วนที่ 4 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรม

ตารางที่ 4.180 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรม (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด)

ลำดับที่	หลักสูตรที่สถาบันมีความถนัด	ความถี่	ร้อยละ
1	ช่างยนต์	10	14.30
2	การทำอาหารและขนมต่างๆ	9	12.90
3	ช่างไฟฟ้า	8	11.40
4	การใช้คอมพิวเตอร์	8	11.40
5	บัญชีและการเงิน	6	8.60
6	ช่างคอมพิวเตอร์	5	7.10
7	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	4	5.70
8	ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	3	4.30
9	การประดิษฐ์ดอกไม้	3	4.30
10	ทำผ้าบาติก	3	4.30
11	ช่างก่อสร้าง	2	2.90
12	การเพาะเห็ด	2	2.90
13	ช่างเสริมสวยและตัดผม	2	2.90
14	การขายและการตลาด	2	2.90
15	การร้อยลูกปัดคริสตัล	1	1.40
16	ด้านภาษาต่างประเทศ	1	1.40
17	เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	1.40
รวม		70	100.00

ในภาพรวมของหลักสูตรทั้งหมด 17 หลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรมในระดับที่แตกต่างกัน พบว่า หลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรมมากที่สุด คือ หลักสูตรช่างยนต์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14.30 รองลงมาคือ หลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ (ร้อยละ 12.90) หลักสูตรช่างไฟฟ้าและหลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์เป็นหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดเท่ากันคือคิดเป็นร้อยละ 11.40 หลักสูตรบัญชีและการเงิน (ร้อยละ 8.60) และหลักสูตรช่างคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 7.10) ตามลำดับ หลักสูตรที่เหลืออีกจำนวน 11 หลักสูตรนั้นเป็นหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในสัดส่วนที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรข้างต้น

ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน

ตารางที่ 4.181 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน	ความถี่	ร้อยละ
1	อาจารย์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	5	23.80
2	อุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	3	14.30
3	ผู้เรียนมีน้อย	2	9.50
4	ระยะเวลาไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	2	9.50
5	สถานที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	2	9.50
6	กลุ่มเป้าหมายมีแต่เยาวชน	1	4.80
7	สถานที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ไกล	1	4.80
8	ขาดบุคลากรที่มีฝีมือ	1	4.80
9	นักเรียนมาเรียนไม่ตรงเวลา	1	4.80
10	การเข้าเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนตามเพื่อน โดยที่ไม่สนใจความถนัดของตนเอง	1	4.80
11	หลักสูตรที่ฝึกอบรมไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	1	4.80
12	โรงเรียนตั้งอยู่ห่างจากแหล่งชุมชน	1	4.80
	รวม	21	100.00

จากข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบันต่างๆ ของจังหวัดยะลา พบว่า ปัญหาอาจารย์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนเป็นปัญหาที่ผู้ตอบลงความเห็นตรงกันมากที่สุด คือคิดเป็นร้อยละ 23.80 ในขณะที่ปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ เช่น อุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนมีน้อย หรือระยะเวลาไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน เป็นต้น นั้นเป็นปัญหาที่มีจำนวนร้อยละของผู้ตอบลดลงมาอย่างเห็นได้ชัด

กลุ่มประชาชน

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของจังหวัดยะลาที่เป็นกลุ่มประชาชนในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 95 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 5 ส่วนตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ปัญหา อุปสรรคใน

การประกอบอาชีพเสริม ส่วนที่ 3 ข้อมูลการประกอบอาชีพเสริม ส่วนที่ 4 ข้อมูลการฝึกอบรม และ ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้สรุปผลดังแสดงในตารางที่ 4.182 ถึง ตารางที่ 4.184 ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.182 ข้อมูลส่วนบุคคล

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	35	36.80
	หญิง	60	63.20
	รวม	95	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	3	3.20
	21-30 ปี	34	35.80
	31- 40 ปี	36	37.90
	41 – 50 ปี	14	14.70
	51 – 60 ปี	8	8.40
	รวม	95	100.00
ศาสนา	อิสลาม	81	85.30
	พุทธ	14	14.70
	รวม	95	100.00

ตารางที่ 4.182 ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพการถือครองที่พักอาศัย		
เป็นของตนเอง	71	74.70
อาศัยอยู่กับผู้อื่น	11	11.60
เช่า	5	5.30
อื่นๆ	8	8.40
รวม	95	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)	19	20.00
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	16	16.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)	19	20.00
อาชีวศึกษา (ปวช.1-ปวช.3)	1	1.10
อนุปริญญา (ปวส.1-ปวส.2)	6	6.30
ปริญญาตรี	31	32.60
ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่สามารถอ่านออก เขียนได้	1	1.10
ไม่ได้เรียนหนังสือ และไม่สามารถอ่าน เขียนได้	2	2.10
รวม	95	100.00
สถานภาพการสมรส		
โสด	31	32.60
สมรส	60	63.20
หม้าย	4	4.20
รวม	95	100.00

จากตารางที่ 4.182 พบว่า

1) เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.20 ที่เหลือเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 36.80

2) อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.90 รองลงมาคืออายุระหว่าง 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.80 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.70 และอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.40 ส่วนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.20

3) ศาสนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ 85.30 รองลงมานับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 14.70

4) สถานภาพการถือครองที่พักอาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่พักอาศัยคิดเป็นร้อยละ 74.70 รองลงมาอาศัยอยู่กับผู้อื่นคิดเป็นร้อยละ 11.60 และเช่าที่พักอาศัยมีจำนวนน้อยที่สุด คือร้อยละ 5.30

5) ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 32.60 ขณะที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1 - ป.6) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4 - ม.6) มีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 20.00 ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1 - ม. 3) และอนุปริญญา (ปวส.1-ปวส.2) มีจำนวนร้อยละ 16.80 และ ร้อยละ 6.30 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ และไม่สามารถอ่านออกเขียนได้มีสัดส่วนคิดเป็น ร้อยละ 2.10 ขณะที่กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา (ปวช.1-ปวช.3) และกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่สามารถอ่านออกเขียนได้มีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 1.1

6) สถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 63.20 รองลงมาได้แก่ โสดและหม้าย มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 32.60 และ 4.20 ตามลำดับ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหลัก

ตารางที่ 4.183 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหลัก

ลำดับที่	อาชีพหลักที่ประกอบในปัจจุบัน	ความถี่	ร้อยละ
1	ทำสวนยางพารา	38	30.20
2	รับจ้าง	26	20.60
3	อื่นๆ	22	17.50
4	ค้าขาย	12	9.50
5	ทำสวนผลไม้	10	7.90
6	ทำนา	5	4.00
7	เลี้ยงสัตว์	5	4.00
8	ว่างงาน	4	3.20
9	ทำประมง	2	1.60
10	แม่บ้าน / พ่อบ้าน	2	1.60
	รวม	126	100.00

จากตาราง 4.183 พบว่า อาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกคือ อาชีพทำสวนยางพารา รับจ้าง และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 30.20, 20.60 และ 17.50 ตามลำดับ ส่วนอาชีพหลักที่มีความถี่ในอัตราร้อยละ 5 ขึ้นไป ได้แก่ ค้าขาย และทำสวนผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 9.50 และ 7.90 ตามลำดับ ส่วนอาชีพทำนาและเลี้ยงสัตว์มีความถี่ในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 4.00 เช่นเดียวกับอาชีพทำประมงและอาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน ก็มีความถี่ในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 1.60 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ยังว่างงานมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 3.20

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้

ตารางที่ 4.184 ข้อมูลรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้รวม	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
ต่อวัน (บาท)	1,000	150	306.30
ต่อเดือน (บาท)	30,000	600	8,813.52

จากตารางที่ 4.184 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้รวมต่อวันสูงสุดเท่ากับ 1,000 บาท และต่ำสุดเท่ากับ 150 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้รวมต่อวันเท่ากับ 306.30 บาท

นอกจากนี้ผลการสำรวจรายได้อีกต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้อีกต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ 30,000 บาท และต่ำสุดเท่ากับ 600 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้อีกต่อเดือนเท่ากับ 8,813.52 บาท

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.185 ดังนี้

ตารางที่ 4.185 สรุปปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบัน	ความถี่	ร้อยละ
1	เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่	52	30.40
2	สินค้าเกษตรราคาตก	15	8.80
3	ค่าแรงถูก รายได้น้อย และรายได้ไม่แน่นอน	15	8.80
4	สภาพอากาศที่ไม่อำนวยต่อการทำงาน	15	8.80
5	ไม่มีทุนในการประกอบอาชีพ	15	8.80

ตารางที่ 4.185 สรุปปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบัน	ความถี่	ร้อยละ
6	ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นและปัญหาเศรษฐกิจ	9	5.30
7	ที่ทำงานอยู่ไกลจากบ้าน	8	4.70
8	งานไม่มั่นคง	6	3.50
9	เดินทางไม่สะดวก	5	2.90
10	ค่าแรงราคาถูกและรายได้ไม่พอจ่าย	5	2.90
11	ผลผลิตทางการเกษตรน้อยลง	5	2.90
12	ประชาชนในพื้นที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือต่อเจ้าหน้าที่รัฐ	4	2.30
13	สินค้าเน่าเสีย	2	1.20
14	ประชาชนบางส่วนมักซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ	2	1.20
15	ที่ทำกินไม่มีเอกสารสิทธิ์	2	1.20
16	ขาดทักษะในอาชีพที่ทำ	2	1.20
17	ไม่มีสวัสดิการ	2	1.20
18	เปลี่ยนนโยบายเนื่องจากเปลี่ยนผู้บริหาร	1	0.60
19	ปัญหามลภาวะและมลพิษในที่ทำงาน	1	0.60
20	ลักษณะของงานไม่เหมาะกับนิสัยหรือบุคลิกส่วนตัว	1	0.60
	เกิดโรคระบาดในพืชและศัตรูพืช	1	0.60
	ขาดเครื่องมือและเครื่องจักรที่ทันสมัยทำให้ผลิตสินค้า		
21	ไม่เพียงพอต่อความ	1	0.60
22	ทำเลค้าขายไม่ดี	1	0.60
23	ไม่มีตลาดรับซื้อของ	1	0.60
	รวม	171	100.00

จากตารางที่ 4.185 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันที่กลุ่มตัวอย่างตอบในระดับความถี่มากกว่าร้อยละ 5 มี 6 ประเด็น ได้แก่ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ สินค้าเกษตรราคาตก ค่าแรงถูก รายได้น้อย และรายได้ไม่แน่นอน สภาพอากาศที่ไม่อำนวยต่อการทำงาน ไม่มีทุนในการประกอบอาชีพ และต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นและปัญหาเศรษฐกิจ ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมในประเด็นความต้องการเข้าอบรมเพื่อรับความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม และประวัติการเข้าอบรมเพื่อรับความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.186 และตารางที่ 4.187 ดังนี้

3.1 ความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ผลการสำรวจความต้องการเข้าอบรมความรู้ สำหรับการประกอบอาชีพเสริม นำเสนอเป็นภาพรวมและรายละเอียดดังตารางที่ 4.185.1 และตาราง 4.186

ตารางที่ 4.185.1 ภาพรวมของความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ลำดับที่	ความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม	ความถี่	ร้อยละ
1	อื่นๆ	95	45.20
2	ทำการเกษตรอื่นๆ	37	17.60
3	เลี้ยงสัตว์	35	16.70
4	ทำประมง	14	6.70
5	ทำสวนผลไม้	12	5.70
6	ค้าขาย	11	5.20
7	ทำสวนยางพารา	6	2.90
	รวม	210	100.00

จากตารางที่ 4.185.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้ารับการอบรมความรู้อื่นๆมีระดับความถี่สูงสุดคือร้อยละ 45.20 รองลงมาได้แก่ ความรู้ทำการเกษตรอื่นๆ การเลี้ยงสัตว์ และทำประมงคิดเป็นร้อยละ 17.60, 16.70 และ 6.70 ตามลำดับ ขณะที่ความต้องการอบรมความรู้การทำสวนผลไม้ และสำหรับการค้าขายมีความถี่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 5.70 และ 5.20 ตามลำดับ ส่วนความต้องการความรู้เกี่ยวกับการทำสวนยางพารา มีเพียงร้อยละ 2.90 ทั้งนี้ สามารถแสดงรายละเอียดของหลักสูตรที่เป็นความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยได้ดังตารางที่ 4.185

ตารางที่ 4.186 รายละเอียดของความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ลำดับที่	หลักสูตรที่ต้องการ	ความถี่	ร้อยละ
1	การทำอาหารและขนมต่างๆ	30	15.20
2	การตัดเย็บเสื้อผ้า	23	11.60
3	การปลูกพืชผักสวนครัว	14	7.10
4	การเลี้ยงปลา	12	6.10
5	การขายและการตลาด	11	5.60
6	การเลี้ยงไก่เนื้อ	9	4.50
7	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ / คอมพิวเตอร์	9	4.50
8	อื่นๆ	9	4.50
9	ช่างเสริมสวย / ตัดผม	8	4.00
10	การกรีดยาง	6	3.00
11	การเลี้ยงไก่ไข่	6	3.00
12	การปลูกลองกอง	5	2.50
13	การปลูกส้ม	5	2.50
14	การเลี้ยงเป็ด	5	2.50
15	การเลี้ยงโคเนื้อ	5	2.50
16	การเลี้ยงแพะ	5	2.50
17	ช่างซ่อมโทรศัพท์	5	2.50
18	การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	4	2.00
19	การปลูกพืชสมุนไพร	4	2.00
20	การจัดดอกไม้	3	1.50
21	การเลี้ยงกุ้ง	2	1.00
22	การปลูกไม้ยืนต้น	2	1.00
23	ช่างยนต์	2	1.00
24	ช่างไฟฟ้า	2	1.00
25	การบัญชี / การเงิน	2	1.00

ตารางที่ 4.186 รายละเอียดของความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม (ต่อ)

ลำดับที่	หลักสูตรที่ต้องการ	ความถี่	ร้อยละ
26	งานบริการต่างๆ	2	1.00
27	การปลูกเงาะ	1	0.50
28	การปลูกมังคุด	1	0.50
29	การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	1	0.50
30	การเลี้ยงโคขุน	1	0.50
31	การเลี้ยงแกะ	1	0.50
32	การเลี้ยงหมู	1	0.50
33	ช่างเชื่อมโลหะ	1	0.50
34	ช่างก่อสร้าง	1	0.50
รวม		198	100.00

จากตารางที่ 4.186 พบว่า

- 1) ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 10.00 ขึ้นไป มี 2 หลักสูตร คือ การทำอาหารและขนมต่างๆ และการตัดเย็บเสื้อผ้า
- 2) ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 5.00 ขึ้นไปแต่ไม่ถึงร้อยละ 10.00 มี 3 หลักสูตร คือ การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงปลา และการขายและการตลาด
- 3) ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 3 ขึ้นไปแต่ไม่ถึงร้อยละ 5.00 มี 6 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรที่มีความถี่คิดเป็นร้อยละ 4.50 เท่ากันมี 3 หลักสูตร คือ การเลี้ยงไก่เนื้อ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ / คอมพิวเตอร์ และหลักสูตรอื่นๆ รองลงมาได้แก่ ช่างเสริมสวย / ตัดผม กวีตย และ การเลี้ยงไก่ไข่

3.2 ประวัติการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

จากการสำรวจการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมได้ข้อสรุปดังตาราง

4.187 และตาราง 4.188

ตารางที่ 4.187 ประวัติการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

การอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพในรอบปีที่ผ่านมา (2552) จนถึงปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
เคย	36	37.90
ไม่เคย	59	62.10
รวม	95	100.00

จากตารางที่ 4.187 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 62.10 ไม่เคยเข้ารับการอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม มีเพียงส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 37.90 ที่เคยเข้ารับการอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ตารางที่ 4.188 สรุปหลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างเคยเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552) และการนำไปใช้

ลำดับที่	หลักสูตรที่เคยเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)	ความถี่	การประกอบอาชีพเสริม	
			นำไปใช้	ไม่ได้นำไปใช้
1	การทำขนม (เบเกอรี่)	6	5	1
2	เสริมธุรกิจพอเพียง	5	5	0
3	การเลี้ยงโคเนื้อ	5	1	4
4	ทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	3	2	1
5	หลักสูตร โปรแกรม power point	3	3	0
6	การเลี้ยงปลาดุกในท่อพลาสติก	3	3	0
7	การจัดทำบัญชีครัวเรือน	2	2	0
8	การเพาะเห็ด	2	1	1
9	การเลี้ยงปลา	2	1	1
10	ชาชักเยาวชน ร้านน้ำชา	2	1	1
11	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	2	1	1
12	การเลี้ยงแพะ	2	2	0
13	การให้บริการ	2		2
14	ฝึกการเป็นวิทยากร	1	1	0
15	ปักคอกกล้วยฝักคลุมหม	1	1	0
16	อบรมวิธีการกรีดยาง	1	1	0
17	การพัฒนาการเกษตรยั่งยืน	1	1	0
18	การส่งเสริมอาชีพเลี้ยงสัตว์	1	1	0
19	การทำของชำร่วย	1		1

ตารางที่ 4.188 สรุปหลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างเคยเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552) และการนำไปใช้

ลำดับที่	หลักสูตรที่เคยเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)	ความถี่	การประกอบอาชีพเสริม	
			นำไปใช้	ไม่ได้นำไปใช้
20	ปักจักร	1		1
21	ตัดเย็บเสื้อผ้า	1	1	0
22	หลักสูตรชนมไทย	1		1
23	หลักสูตรธุรกิจพิมพ์งาน	1	1	0
24	การทำอาหารไทย	1		1
	รวม	50	34	16
	ร้อยละ	100.00	68.00	32.00

จากตารางที่ 4.188 อธิบายได้ว่า โดยภาพรวมของการเข้าอบรมหลักสูตรต่างๆของกลุ่มตัวอย่างในรอบปี 2552 ที่ผ่านมา มีการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการประกอบอาชีพเสริมร้อยละ 68.00 ส่วนอีกร้อยละ 32.00 ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพเสริม

ตารางที่ 4.189 สรุปเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าร่วมฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)

ลำดับที่	เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)	ความถี่	ร้อยละ
1	ไม่มีเวลาหรือเวลาว่างไม่ตรงกับช่วงเวลาฝึกอบรม	50	52.60
2	เดินทางไปกลับระหว่างการทำงานไกล และไม่สะดวก	24	25.30
3	สถานที่ไม่เอื้ออำนวย	5	5.30
4	หลักสูตรที่มาฝึกให้ไม่ตรงตามความต้องการ	5	5.30
5	การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง	4	4.20
6	ไม่มีโอกาสเข้าร่วม	3	3.20
7	สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง	2	2.10
8	ไม่เห็นประโยชน์จากการฝึกอบรมเพราะไม่มีทุน	1	1.10
9	ไม่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม	1	1.10
	รวม	95	100.00

จากตารางที่ 4.189 พบว่าการที่กลุ่มตัวอย่างไม่มีเวลาหรือมีเวลาว่างไม่ตรงกับช่วงเวลาฝึกอบรมเป็นสาเหตุที่มีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.60 รองลงมา คือ การเดินทางไปกลับระหว่างการทำงานไกลและไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ 25.30 ส่วนสาเหตุอื่นๆมีความถี่ใกล้เคียงกัน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมเพื่อการประกอบอาชีพในประเด็นต่างๆ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.190 ถึง ตารางที่..... ดังนี้

ตารางที่ 4.190 ข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร

ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
1 - 2 วัน	41	43.20
3 - 4 วัน	31	32.60
5 - 6 วัน	11	11.60
7 วันหรือมากกว่า	12	12.60
รวม	95	100.00

จากตารางที่ 4.190 พบว่า ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากเป็นอันดับ 1 และ 2 คือ ระยะเวลา 1-2 วัน คิดเป็นร้อยละ 43.20 และระยะเวลา 3 - 4 วัน คิดเป็นร้อยละ 32.60 ส่วนระยะเวลาการฝึกอบรม 7 วันหรือมากกว่า และระยะเวลาฝึกอบรม 5 - 6 วัน มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 12.60 และ 11.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.191 ข้อมูลเกี่ยวกับช่วงเดือนที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

ช่วงเดือนที่เหมาะสมในการจัดฝึกอบรมที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าร่วมได้	ความถี่	ร้อยละ
มกราคม	15	10.80
กุมภาพันธ์	4	2.90
มีนาคม	9	6.50
เมษายน	40	28.80
พฤษภาคม	24	17.30
มิถุนายน	15	10.80
กรกฎาคม	4	2.90
สิงหาคม	2	1.40
กันยายน	1	0.70
ตุลาคม	6	4.30
พฤศจิกายน	9	6.50
ธันวาคม	10	7.20
รวม	139	100.0

จากตารางที่ 4.191 พบว่า เดือนเมษายน เป็นเดือนที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบในความถี่สูงสุด คือ ร้อยละ 28.8 รองลงมา คือ เดือนพฤษภาคม คิดเป็นร้อยละ 17.30 ในขณะที่เดือนมกราคม และ มิถุนายน มีสัดส่วนของความถี่ในระดับเดียวกัน คือ ร้อยละ 10.80 ส่วนเดือนธันวาคม เป็นช่วงเวลา ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกในระดับความถี่คิดเป็นร้อยละ 7.20 ขณะที่เดือนมีนาคมและพฤศจิกายนมีสัดส่วน ของความถี่ในระดับเดียวกัน คือ ร้อยละ 6.50 ส่วนเดือนที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้จัดฝึกอบรมใน ระดับความถี่ต่ำที่สุด คือ กันยายน

ตารางที่ 4.192 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่เหมาะสมและสะดวกในการฝึกอบรม

สถานที่ฝึกอบรมที่เหมาะสมและสะดวก	ความถี่	ร้อยละ
ยะลา	91	83.50
ปัตตานี	9	8.30
สงขลา	6	5.50
นราธิวาส	3	2.80
รวม	109	100.00

จากตารางที่ 4.192 พบว่า ยะลาเป็นจังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้เป็นสถานที่ในการ ฝึกอบรมสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 83.50 รองลงมาได้แก่ ปัตตานีและสงขลา คิดเป็นร้อยละ 8.30 และ 5.50 ตามลำดับ ส่วนนราธิวาสเป็นจังหวัดที่ถูกเลือกน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.80

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่ม ตัวอย่าง ได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.193 ดังนี้

ตารางที่ 4.193 สรุปข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรเป็นหลักสูตรที่สามารถเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพได้	28	28.60
2	เป็นหลักสูตรที่สามารถเพิ่มรายได้หรือสร้างอาชีพได้	19	19.40
3	ฝึกอาชีพตามความต้องการของผู้เข้าร่วม	9	9.20
4	ควรฝึกอบรมในพื้นที่	8	8.20
5	วิทยากรควรให้ความรู้เพิ่มเติมที่และทำงานอย่างจริงจัง	7	7.10

ตารางที่ 4.193 สรุปข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
6	ควรจัดหาตลาดและพัฒนาสินค้าเพื่อต่อยอด	5	5.10
7	ควรอบรมในเวลาที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพของคนในพื้นที่	4	4.10
8	ควรให้ประกาศนียบัตร	3	3.1
9	อยากให้มีการมอบอุปกรณ์หลังการฝึก	3	3.1
10	ควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง	3	3.1
11	ควรปรับเวลาในการอบรมให้เหมาะสมกับหลักสูตร	2	2.0
12	มีการประเมินหรือทดสอบความรู้หลังฝึกอบรม	2	2.0
13	อยากให้จัดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง	1	1.0
14	ควรให้ทุนหลังจากฝึกอบรมเสร็จเพื่อเปิดกิจการส่วนตัว และสร้างรายได้	1	1.0
15	ควรสนับสนุนค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าเดินทางแก่ผู้เข้าอบรม	1	1.0
16	ควรจัดอบรมเป็นระยะๆ เพื่อเปิดโอกาสการเข้าอบรมอย่างทั่วถึง	1	1.0
17	อุปกรณ์ในการอบรมไม่เพียงพอ	1	1.0
รวม		98	100.0

จากตารางที่ 4.193 พบว่าภาพรวมของข้อเสนอแนะที่กลุ่มตัวอย่างได้ให้ไว้มีหลากหลายมิติสรุปได้ทั้งหมด 17 ข้อ แต่ข้อเสนอแนะที่มีระดับความถี่มากที่สุด (ร้อยละ 28.6) คือ ควรเป็นหลักสูตรที่สามารถเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพได้ รองลงมา คือ ควรเป็นหลักสูตรที่สามารถเพิ่มรายได้หรือสร้างอาชีพได้ คิดเป็นร้อยละ 19.4 ส่วนข้อเสนอแนะที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 5 แต่ไม่เกินร้อยละ 10 มี 4 ข้อ ประกอบด้วย ควรฝึกอาชีพตามความต้องการของผู้เข้าร่วม ควรฝึกอบรมในพื้นที่วิทยากรควรให้ความรู้อย่างเต็มที่และทำงานอย่างจริงจัง และ ควรจัดหาตลาดและพัฒนาสินค้าเพื่อต่อยอด

จังหวัดปัตตานี

กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของจังหวัดปัตตานีที่เป็นกลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 23 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 4 ส่วนตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงาน ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ และส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และ ผลิตภัณฑ์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐในจังหวัดปัตตานี ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.194 ดังนี้

1.1 ข้อมูลหน่วยงานที่สังกัด

ตารางที่ 4.194 ข้อมูลหน่วยงานที่สังกัด

หน่วยงานที่สังกัด	ความถี่	ร้อยละ
องค์การบริหารส่วนตำบล	5	21.70
กรมการพัฒนาชุมชน	5	21.70
กรมการศึกษานอกโรงเรียน	4	17.40
ศูนย์พัฒนาจังหวัด	2	8.70
เกษตรจังหวัด	2	8.70
โรงเรียน	1	4.30
บริษัทขนส่ง จำกัด	1	4.30
เทศบาล	1	4.30
กระทรวงมหาดไทย	1	4.30
กรมประมง	1	4.30
รวม	23	100.00

จากตารางที่ 4.194 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล และกรมการพัฒนาชุมชนมีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 21.70 รองลงมาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน คิด

เป็นร้อยละ 17.40 สังกัดศูนย์พัฒนาจังหวัด และเกษตรจังหวัด มีสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 8.70 ที่เหลือมีสัดส่วนที่เท่ากัน คือร้อยละ 4.30

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.195 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	8	34.80
หญิง	15	65.20
รวม	23	100.00
อายุ		
21 – 30 ปี	3	13.00
31 – 40 ปี	16	69.60
41 – 50 ปี	3	13.00
51 – 60 ปี	1	4.30
รวม	23	100.0
ศาสนา		
ศาสนาอิสลาม	13	56.50
ศาสนาพุทธ	10	43.50
รวม	23	100.00
ภูมิลำเนา		
เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ	12	52.20
เป็นคนในจังหวัดกับที่สำรวจ แต่ต่างอำเภอ	4	17.40
เป็นคนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น	7	30.4
รวม	23	100.0
ระดับการศึกษา		
อาชีวศึกษา (ปวช.1-ปวช.3)	1	4.30
ปริญญาตรี	19	82.60
สูงกว่าปริญญาตรี	3	13.00
รวม	23	100.00

จากตารางที่ 4.195 พบว่า

1) เพศ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65.20 เป็นเพศหญิง และอีกร้อยละ 34.80 เป็นเพศชาย

2) อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.60 ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง 21 - 30 ปี และ 41 - 50 ปี มีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 13.00 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี สัดส่วนน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 4.30

3) ศาสนา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.50 นับถือศาสนาอิสลามส่วนอีกร้อยละ 43.50 นับถือศาสนาพุทธ

4) ภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ คิดเป็นร้อยละ 52.20 รองลงมาเป็นคนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่นคิดเป็นร้อยละ 30.40 และเป็นคนในจังหวัดกับที่สำรวจ แต่ต่างอำเภอ เพียงร้อยละ 17.40

5) ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 82.6 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาจบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 13.00 ที่เหลืออีกร้อยละ 4.30 จบการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา (ปวช.1-ปวช.3)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงาน

จากการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.196

ตารางที่ 4.196 นโยบายของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	นโยบายในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ให้ความรู้ ทักษะ ความชำนาญ	11	39.30
2	สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพ	5	17.90
3	หาช่องทางการจัดจำหน่าย ตลาด	3	10.70
4	สร้างรายได้	2	7.10
5	พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ	2	7.10
6	สนับสนุนด้านงบประมาณ	1	3.60
7	สนับสนุนการแปรรูปผลผลิต	1	3.60
8	จัดฝึกอบรมตามความต้องการประชาชน	1	3.60
9	ปรับปรุงคุณภาพ มาตรฐานสินค้า	1	3.60
10	นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้	1	3.60
	รวม	28	100.00

จากตารางที่ 4.196 พบว่าหน่วยงานส่วนใหญ่กำหนดนโยบายในการให้ความรู้ ทักษะ ความชำนาญ คิดเป็นร้อยละ 39.30 รองลงมาได้แก่ นโยบายสนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการหาช่องทางการจัดจำหน่าย ตลาด คิดเป็นร้อยละ 17.90 และ 10.70 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าหน่วยงานมีนโยบายสร้างรายได้ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆในระดับความถี่ที่เท่ากัน คือร้อยละ 7.10 ที่เหลือประกอบด้วยนโยบายต่อไปนี สนับสนุนด้านงบประมาณ จัดฝึกอบรมตามความต้องการประชาชน ปรับปรุงคุณภาพ มาตรฐานสินค้า และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้

ตารางที่ 4.197 สรุปบทบาทของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่

ลำดับที่	บทบาทในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ให้ความรู้ พัฒนาศักยภาพ เพิ่มทักษะ ให้คำแนะนำ	12	26.10
2	สนับสนุนด้านงบประมาณ	7	15.20
3	จัดอบรมตามความต้องการประชาชน	7	15.20
4	สนับสนุนการรวมกลุ่ม	5	10.90
5	เสริมสร้างรายได้ ลดรายจ่าย	4	8.70
6	ให้ความรู้ด้านการจัดการ การบริหาร การบัญชี	4	8.70
7	พัฒนามาตรฐาน คุณภาพของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	3	6.50
8	สนับสนุนการแปรรูปผลผลิต	2	4.30
9	ให้ความรู้เกี่ยวกับการครองสิทธิ์	1	2.20
10	สนับสนุนการแปรรูปผลผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์	1	2.20
รวม		46	100.00

จากตารางที่ 4.197 พบว่าบทบาทที่หน่วยงานมีมากที่สุด คือ ให้ความรู้ พัฒนาศักยภาพ เพิ่มทักษะ ให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 26.10 รองลงมามีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 15.20) คือ ได้แก่ สนับสนุนด้านงบประมาณและจัดอบรมตามความต้องการประชาชน ส่วนนโยบายสนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นอีกนโยบายหนึ่งซึ่งมีค่าความถี่ร้อยละ 10.90 นโยบายเสริมสร้างรายได้ ลดรายจ่าย และ ให้ความรู้ด้านการจัดการ การบริหาร การบัญชี มีระดับความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 8.70 ที่เหลือเป็นนโยบายด้านต่างๆ ได้แก่ พัฒนามาตรฐาน คุณภาพของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ สนับสนุนการแปรรูปผลผลิต ให้ความรู้เกี่ยวกับการครองสิทธิ์ และสนับสนุนการแปรรูปผลผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์

จากการสำรวจข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.198 ถึง ตารางที่ 4.202

ตารางที่ 4.198 สรุปผลิตภัณฑ์โดดเด่นของจังหวัด

ลำดับที่	ผลิตภัณฑ์โดดเด่นของจังหวัด	ความถี่	ร้อยละ
1	บุญดู	13	23.60
2	ลูกหยีแปรรูป	10	18.20
3	ข้าวเกรียบ	4	7.30
4	หมวกกะปิเยาะ	3	5.50
5	กะปิ	2	3.60
6	ผ้าคลุมผม	2	3.60
7	เครื่องจักสานไม้ไผ่	2	3.60
8	ปลาเค็ม	2	3.60
9	เรือกอและประดิษฐ์	2	3.60
10	กริช	2	3.60
11	โรตีสีกรอบ	1	1.80
12	ถั่วลิสงแปรรูป	1	1.80
13	ข้าวสังหยด	1	1.80
14	เสื่อกระจูด	1	1.80
15	เสื่อผ้ามุลิม	1	1.80
16	ดอกไม้จันทร์	1	1.80
17	กุ่มแห้ง	1	1.80
18	ใบไม้สีทองใส่กรอบ	1	1.80
19	ปลาตากแห้ง	1	1.80
20	กรงนก	1	1.80
21	ชิงแปรรูป	1	1.80
22	ผ้าบาติก	1	1.80
23	พัต	1	1.80
	รวม	55	100.00

จากตารางที่ 4.198 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 23.60) เห็นว่า บูดูเป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดปัตตานี รองลงมาอีก 3 อันดับ ได้แก่ ลูกหยีแปรรูป ข้าวเกรียบ และหมวกกะปิเยาะ คิดเป็นร้อยละ 18.20 , 7.30 และ 5.50 ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นตรงกัน (คิดเป็นร้อยละ 3.60) ว่า กะปิ ผักลุมพม เครื่องจักสานไม้ไผ่ ปลาเค็ม เรือกอและประดิษฐ์ และกริช ก็เป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของจังหวัดปัตตานีเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4.199 สรุปปัญหาด้านผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ขาดความทันสมัย แปลกใหม่ของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	10	30.30
2	มาตรฐาน คุณภาพต่ำ ยังไม่เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์	6	18.20
3	ต้นทุนผลิตสูง	4	12.10
4	วิธีการผลิตล้าหลัง ใช้เวลานาน ไม่มีความประณีต	4	12.10
5	ฝีมือแรงงานที่ไม่แน่นอน	3	9.10
6	ผลผลิตขึ้นอยู่กับฤดูกาล ไม่มีความแน่นอน	2	6.10
7	ขาดผู้เชี่ยวชาญในการผลิตสินค้า	2	6.10
8	มีคู่แข่งมาก	1	3.00
9	ผลิตไม่พอจำหน่าย	1	3.00
รวม		33	100.00

จากตารางที่ 4.199 พบว่าร้อยละ 30.30 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์คือ ขาดความทันสมัย แปลกใหม่ของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ รองลงมา ได้แก่ มาตรฐาน คุณภาพต่ำ ยังไม่เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 18.20 ขณะเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันว่าต้นทุนผลิตสูง และวิธีการผลิตล้าหลัง ใช้เวลานาน ไม่มีความประณีต (ร้อยละ 12.10) ก็เป็นปัญหาด้านผลิตภัณฑ์เช่นกัน ส่วนปัญหาอื่นๆที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในสัดส่วนที่ลดลงมา คือ ผลผลิตขึ้นอยู่กับฤดูกาล ไม่มีความแน่นอน และขาดผู้เชี่ยวชาญในการผลิตสินค้า ที่เหลือเป็นปัญหาด้านการมีคู่แข่งมากและผลิตไม่พอจำหน่าย

ตารางที่ 4.200 สรุปปัญหาด้านราคา

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านราคา	ความถี่	ร้อยละ
1	ราคาไม่แน่นอน มักตกต่ำ	10	71.40
2	ราคาสูงเกิน ผู้ซื้อไม่ซื้อ	4	28.60
รวม		14	100.0

จากตารางที่ 4.200 พบว่า ปัญหาด้านราคาในกลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คือ ราคาไม่แน่นอน มักตกต่ำ (ร้อยละ 71.40) ส่วนการที่ราคาสูงเกิน ผู้ซื้อไม่ซื้อ เป็นปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในระดับที่น้อยกว่า (ร้อยละ 28.60)

ตารางที่ 4.201 สรุปปัญหาด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ความถี่	ร้อยละ
1	ช่องทางการจำหน่ายมีน้อย ตลาดยังแคบ	12	75.00
2	ขาดคนกลาง	1	6.30
3	ตลาดไม่มีความแน่นอน ไม่ถาวร	1	6.30
4	มีการผูกขาดตลาด	1	6.30
5	มีการจัดงานแสดงสินค้าน้อยมาก	1	6.30
	รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.201 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 75 เห็นว่า ปัญหาช่องทางการจำหน่ายมีน้อย ตลาดยังแคบ เป็นปัญหาอันดับหนึ่ง ส่วนปัญหาอื่นที่เหลือ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในระดับความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 6.3) คือ ขาดคนกลาง ตลาดไม่มีความแน่นอน ไม่ถาวร มีการผูกขาดตลาด และมีการจัดงานแสดงสินค้าน้อยมาก

ตารางที่ 4.202 สรุปปัญหาด้านการส่งเสริมการขาย

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการขาย	ความถี่	ร้อยละ
1	ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดโปรโมชั่นที่ดี	7	46.70
2	ขาดหน่วยงานที่เข้าช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	5	33.30
3	ขาดความรู้ในการส่งเสริมการขายได้เอง	3	20.00
	รวม	15	100.00

จากตารางที่ 4.202 พบว่า ปัญหาด้านการส่งเสริมการขายมี 3 ประเด็นตามลำดับความถี่ คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดโปรโมชั่นที่ดี (ร้อยละ 46.70) ขาดหน่วยงานที่เข้าช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 33.30) และขาดความรู้ในการส่งเสริมการขายได้เอง (ร้อยละ 20.00)

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์

จากการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.203 ถึงตารางที่ 4.205 ดังนี้

ตารางที่ 4.203 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน	ความถี่	ร้อยละ
1	ต้องเพิ่มทักษะ ความรู้ ความชำนาญ	11	61.10
2	ขาดแรงงานในพื้นที่	2	11.10
3	ขาดผู้ประกอบการที่รองรับแรงงานได้	2	11.10
4	แรงงานขาดการอบรมอย่างต่อเนื่อง	2	11.10
5	แรงงานขาดความสนใจจริง	1	5.60
	รวม	18	100.00

จากตารางที่ 4.203 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 61.10 ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแรงงาน คือ ต้องเพิ่มทักษะ ความรู้ ความชำนาญ ในระดับความถี่มากที่สุด ส่วนในด้านปัญหาพบว่ายังคงมีปัญหาต่างๆ ได้แก่ ขาดแรงงานในพื้นที่ขาดผู้ประกอบการที่รองรับแรงงานได้ แรงงานขาดการอบรมอย่างต่อเนื่อง และแรงงานขาดความสนใจจริง

ตารางที่ 4.204 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาด

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาด	ความถี่	ร้อยละ
1	ขาดการสนับสนุนทางการตลาด ช่องทางจำหน่ายแคบ	11	68.80
2	ไม่มีตลาดรองรับ ตลาดไม่รู้จักสินค้า	3	18.80
3	งานแสดงสินค้าน้อย	1	6.30
4	ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง	1	6.30
	รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.204 พบว่า ในประเด็นการพัฒนาตลาด กลุ่มตัวอย่างนำเสนอเฉพาะปัญหา โดยไม่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ปัญหาที่มีความถี่สูงสุด (ร้อยละ 68.80) คือ ขาดการสนับสนุนทางการตลาด ช่องทางจำหน่ายแคบ รองลงมา คือ ไม่มีตลาดรองรับ คิดเป็นร้อยละ 18.80 ส่วนปัญหาอีก 2 ข้อที่มีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 6.30) ได้แก่ งานแสดงสินค้าน้อยและขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

ตารางที่ 4.205 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่แปลกใหม่ โดดเด่น	13	72.20
2	การผลิตต้องมีมาตรฐาน คุณภาพสูงกว่านี้	3	16.70
3	ผลิตภัณฑ์ล้นตลาด	1	5.60
4	ภาครัฐควรช่วยจัดระบบผลิตภัณฑ์ให้ดี ไม่ซับซ้อน บริหารง่าย	1	5.60
รวม		18	100.00

จากตารางที่ 4.205 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.20) ระบุว่าปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่แปลกใหม่ โดดเด่น รองลงมา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ล้นตลาด ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มี 2 ประเด็น คือ การผลิตต้องมีมาตรฐาน คุณภาพสูงกว่านี้ และภาครัฐควรช่วยจัดระบบผลิตภัณฑ์ให้ดี ไม่ซับซ้อน บริหารง่าย

กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชน

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของจังหวัดปัตตานีที่เป็นกลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 24 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 4 ส่วนตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงาน ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ และส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชนในจังหวัดปัตตานี ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.206 และตารางที่ 4.207 ดังนี้

1.1 ข้อมูลหน่วยงานที่สังกัด

ตารางที่ 4.206 ข้อมูลหน่วยงานที่สังกัด

ชื่อสมาคม/ชมรม/สมาพันธ์	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มแม่บ้าน	7	29.20
กลุ่มปอเนาะ	2	8.30
องค์กรชุมชน	2	8.30
กลุ่มสตรี	1	4.20
กลุ่มจักสาน	1	4.20
กลุ่มชมรมคนรักกีฬา	1	4.20
กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี	1	4.20
กลุ่มตาดีดา	1	4.20
กลุ่มไม้ประดับ	1	4.20
กลุ่มศิลปะประดิษฐ์	1	4.20
กลุ่มสตรีปีกจักร	1	4.20
กลุ่มสตรีแปรรู้อาหาร	1	4.20
กลุ่มสยามนิสสัน	1	4.20
กลุ่มสหกรณ์ชุมชน	1	4.20
กลุ่มสาริตการตลาด	1	4.20
กลุ่มสุขภาพการโยธา	1	4.20
รวม	24	100.00

จากตารางที่ 4.206 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสังกัดกลุ่มแม่บ้านมีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.20 รองลงมามีสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 8.30) คือ กลุ่มปอเนาะและองค์กรชุมชน ที่เหลือสังกัดกลุ่มอื่นที่แตกต่างกันไป โดยมีสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 4.20

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.207 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		8	33.30
หญิง		16	66.70
รวม		24	100.00
อายุ			
21-30 ปี		3	12.50
31- 40 ปี		13	54.20
41 – 50 ปี		5	20.80
51 – 60 ปี		2	8.30
61 ปีขึ้นไป		1	4.20
รวม		24	100.00
ศาสนา			
ศาสนาอิสลาม		16	66.70
ศาสนาพุทธ		8	33.30
รวม		24	100.0
ภูมิลำเนาเดิม			
เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ		21	87.50
เป็นคนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น		3	12.50
รวม		24	100.00
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)		2	8.30
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)		8	33.30
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)		7	29.20
อาชีวศึกษา (ปวช.1-ปวช.3)		1	4.20
ปริญญาตรี		6	25.00
รวม		24	100.00

จากตารางที่ 4.207 พบว่า

- 1) เพศ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.70 เป็นเพศหญิง และอีกร้อยละ 33.30 เป็นเพศชาย
- 2) อายุ กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีร้อยละ 54.20 รองลงมามีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.80 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุระหว่าง 21 - 30 ปี และช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 12.50 และ 8.30 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.20 คือ กลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป
- 3) ศาสนา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.70 นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนอีกร้อยละ 33.30 นับถือศาสนาพุทธ
- 4) ภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ คิดเป็นร้อยละ 87.50 และส่วนน้อยเป็นคนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่นคิดเป็นร้อยละ 12.50
- 5) ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) คิดเป็นร้อยละ 33.30 และจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) ร้อยละ 29.20 ขณะที่จบปริญญาตรี มีร้อยละ 25.00 ที่เหลืออีกร้อยละ 8.30 และ 4.20 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) และ อาชีวศึกษา (ปวช.1-ปวช.3) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงาน

จากการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพ ด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.208 และตารางที่ 4.209 ดังนี้

ตารางที่ 4.208 นโยบายของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	นโยบายในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ส่งเสริมการเพิ่มเติมความรู้/ฝึกทักษะฝีมือ	32	80.00
2	การสร้างเครือข่าย/จัดตั้งกลุ่ม/ชมรม	2	5.00
3	การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน	2	5.00
4	สนับสนุนกลุ่มว่างงานให้มีรายได้และอาชีพ	2	5.00
5	สนับสนุนแรงงาน/วัตถุดิบภายในท้องถิ่น	1	2.50
6	นโยบายเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มอาชีพ	1	2.50
รวม		40	100.00

จากตารางที่ 4.208 พบว่าหน่วยงานส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 มีนโยบายในการส่งเสริมการเพิ่มเติมความรู้ / ฝึกทักษะฝีมือ รองลงมามีความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 5.00 ได้แก่ การสร้างเครือข่าย /

จัดตั้งกลุ่ม/ชมรม การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน และสนับสนุนกลุ่มว่างงานให้มีรายได้และอาชีพ ที่เหลือเป็นนโยบายเกี่ยวกับการสนับสนุนแรงงาน/วัตถุดิบภายในท้องถิ่นและนโยบายเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มอาชีพ

ตารางที่ 4.209 สรุปบทบาทของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่

ลำดับที่	บทบาทในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	จัดฝึกอบรมวิชาชีพ/ฝึกทักษะทางด้านอาชีพเพิ่มเติม	4	23.50
2	จัดทัศนศึกษาดูงาน	3	17.60
3	จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	3	17.60
4	ช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์สินค้าให้เป็นที่รู้จักเพิ่มเติมมากขึ้น	2	11.80
5	การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับสมัยนิยม	2	11.80
6	สร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ในพื้นที่โดยการแปรรูป	2	11.80
7	สนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการฝึกอาชีพ	1	5.90
รวม		17	100.00

จากตารางที่ 4.209 พบว่าบทบาทที่หน่วยงานมีมากที่สุด คือ จัดฝึกอบรมวิชาชีพ/ฝึกทักษะทางด้านอาชีพเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 23.50 รองลงมาที่มีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 17.60) ได้แก่ จัดทัศนศึกษาดูงาน และจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เช่นเดียวกับบทบาทอีก 3 ข้อก็มีความถี่เท่ากัน คือร้อยละ 11.80 ประกอบด้วย ช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์สินค้าให้เป็นที่รู้จักเพิ่มเติมมากขึ้น การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับสมัยนิยม และสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ในพื้นที่โดยการแปรรูป

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์

จากการสำรวจข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.210 ถึง ตารางที่ 4.214 ดังนี้

ตารางที่ 4.210 สรุปผลิตภัณฑ์โดดเด่นของจังหวัด

ลำดับที่	ผลิตภัณฑ์โดดเด่นของจังหวัด	ความถี่	ร้อยละ
1	ลูกหยีกวน	8	22.20
2	บุดู	6	16.70
3	ข้าวเกรียบ	3	8.30
4	ผ้าคลุมผม	3	8.30
5	หมวกกะปิเยาะ	3	8.30
6	ข้าวขวัญ, ข้าวตัง	1	2.80
7	ถั่วโงะ	1	2.80
8	รูปภาพ	1	2.80
9	ชุดกะเมอ	1	2.80
10	กระดัง	1	2.80
11	อาหารทะเลสด	1	2.80
12	ไก่กอลและ	1	2.80
13	เรือกอลและ	1	2.80
14	โรตีสีกรอบ	1	2.80
15	มะพร้าว	1	2.80
16	ข้าวย่ำสมุนไพร	1	2.80
17	กรงนก	1	2.80
18	กล้วยเส้น	1	2.80
	รวม	36	100.00

จากตารางที่ 4.210 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 22.20 เห็นว่า ลูกหยีกวนเป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดปัตตานี อันดับ 2 คือ บุดู (ร้อยละ 16.70) ขณะที่ข้าวเกรียบ ผ้าคลุมผม และ

หมวดกะปิเยาะ อยู่ในระดับรองลงมาซึ่งมีความถี่ร้อยละ 8.30 เท่ากัน ที่เหลือเป็นผลิตภัณฑ์อื่นที่แตกต่างกันซึ่งก็มีระดับความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 2.80

ตารางที่ 4.211 สรุปปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ขาดวัตถุดิบในการผลิตสินค้า	4	21.10
2	ผลิตภัณฑ์ไม่เพียงพอกับความต้องการ	3	15.80
3	สินค้าจากต่างประเทศได้รับความนิยมมากกว่า	3	15.80
4	ผลิตภัณฑ์ไม่เป็นที่ยอมรับ	3	15.80
5	สินค้าแต่ละชุมชนมีชนิดเดียวกัน	3	15.80
6	สินค้าล้นตลาด	1	5.30
7	สินค้าบางอย่างผลิตได้น้อย เพราะต้องใช้ฝีมือแรงงาน (หัตถกรรม)	1	5.30
8	สินค้าชำรุดได้ง่าย/การขนส่งยาก	1	5.30
	รวม	19	100.00

จากตารางที่ 4.211 พบว่าร้อยละ 21.1 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์คือ ขาดวัตถุดิบในการผลิตสินค้า รองลงมาซึ่งมีความถี่ที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 15.80 ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ไม่เพียงพอกับความต้องการ สินค้าจากต่างประเทศได้รับความนิยมมากกว่า ผลิตภัณฑ์ไม่เป็นที่ยอมรับ และสินค้าแต่ละชุมชนมีชนิดเดียวกัน

ตารางที่ 4.212 สรุปปัญหาทางด้านราคา

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านราคา	ความถี่	ร้อยละ
1	วัตถุดิบมีราคาสูงขึ้นส่งผลให้ราคาสินค้าต้องปรับเพิ่มขึ้นด้วย	9	64.30
2	การถูกกดราคาจากการแข่งขัน	3	21.40
3	ราคาผลิตภัณฑ์มีความผันผวน	2	14.30
	รวม	14	100.00

จากตารางที่ 4.212 พบว่า ปัญหาด้านราคาในกลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด มีร้อยละ 64.30 คือ วัตถุดิบมีราคาสูงขึ้นส่งผลให้ราคาสินค้าต้องปรับเพิ่มขึ้นด้วย รองลงมาเป็นปัญหาการถูกกดราคาจากการแข่งขัน มีร้อยละ 21.40 และราคาผลิตภัณฑ์มีความผันผวน มีร้อยละ 14.30

ตารางที่ 4.213 สรุปปัญหาด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ความถี่	ร้อยละ
1	ขาดตลาดในการรองรับสินค้า	7	50.00
2	การจัดจำหน่ายมีเพียงช่องทางเดียวโดยการผ่านพ่อค้าคนกลาง	5	35.70
3	รัฐไม่ได้สนับสนุนและหาช่องทางการจัดจำหน่ายเพิ่มขึ้น	2	14.30
รวม		14	100.00

จากตารางที่ 4.213 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.0 เห็นว่า มีปัญหาขาดตลาดในการรองรับสินค้า ส่วนอีกร้อยละ 35.70 เห็นว่ามีปัญหาการจัดจำหน่ายมีเพียงช่องทางเดียวโดยการผ่านพ่อค้าคนกลาง นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่รัฐไม่ได้สนับสนุนและหาช่องทางการจัดจำหน่ายเพิ่มขึ้นแต่เป็นความเห็นเพียงส่วนน้อย

ตารางที่ 4.214 สรุปปัญหาด้านการส่งเสริมการขาย

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการขาย	ความถี่	ร้อยละ
1	ขาดการส่งเสริมการออกงานแสดงสินค้าภายในประเทศ	2	50.00
2	ขาดการประชาสัมพันธ์/จัดทำสื่อโฆษณา	2	50.00
รวม		4	100.00

จากตารางที่ 4.214 พบว่า ปัญหาด้านการส่งเสริมการขายมี 2 ประเด็น คือ ขาดการส่งเสริมการออกงานแสดงสินค้าภายในประเทศและขาดการประชาสัมพันธ์/จัดทำสื่อโฆษณา โดยมีความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 50.00

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์

จากการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.215 ถึงตารางที่ 4.217 ดังนี้

ตารางที่ 4.215 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรพัฒนาฝีมือแรงงาน/ผลิตภัณฑ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ	7	35.00
2	จัดวิทยากรมาถ่ายทอดความรู้ในการพัฒนาอาชีพ	5	25.00
3	รณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มสมาชิก	3	15.00
4	เพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ	2	10.00
5	แรงงานควรได้รับการประกอบอาชีพที่ตนเองถนัด	2	10.00
6	จัดอบรมการทำบัญชี	1	5.00
รวม		20	100.00

จากตารางที่ 4.215 พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้เฉพาะข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแรงงาน โดยข้อเสนอแนะที่ถูกระบุมากที่สุด (ร้อยละ 35.00) คือ ควรพัฒนาฝีมือแรงงาน/ผลิตภัณฑ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ รองลงมา ได้แก่ จัดวิทยากรมาถ่ายทอดความรู้ในการพัฒนาอาชีพ (ร้อยละ 25.00) และรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มสมาชิก (ร้อยละ 15.00) ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำและแรงงานควรได้รับการประกอบอาชีพที่ตนเองถนัด มีความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 10.00 ที่เหลือเป็นข้อเสนอแนะให้จัดอบรมการทำบัญชี

ตารางที่ 4.216 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาด

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาด	ความถี่	ร้อยละ
1	หาตลาดเพื่อรองรับสินค้า หน่วยงานทุกองค์กรควรร่วมมือกันในการหาตลาดเพื่อกระจาย	9	56.30
2	ผลิตภัณฑ์ให้เพิ่มมากขึ้น	6	37.50
3	ให้กรมการค้าภายในเข้ามาควบคุมราคาสินค้า	1	6.30
รวม		16.0	100.00

จากตารางที่ 4.216 พบว่า ในประเด็นการพัฒนาตลาด กลุ่มตัวอย่างนำเสนอเฉพาะข้อเสนอแนะโดยไม่มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหา โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด (ร้อยละ 56.30) คือ หาตลาดเพื่อรองรับสินค้า รองลงมา คือ หน่วยงานทุกองค์กรควรร่วมมือกันในการหาตลาดเพื่อ

กระจายผลิตภัณฑ์ให้เพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ 37.50) ส่วนข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ให้กรมการค้าภายในเข้ามาควบคุมราคาสินค้า

ตารางที่ 4.217 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา	8	61.50
2	ผลิตภัณฑ์ต้องมีคุณภาพ/เก็บรักษาไว้ได้นานยิ่งขึ้น	2	15.40
3	ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของลูกค้า	2	15.40
4	รัฐควรส่งเสริม/พัฒนาสินค้าในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น	1	7.70
รวม		13	100.00

จากตารางที่ 4.217 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างระบุตรงกันมากที่สุด คือ ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังระบุว่า ผลิตภัณฑ์ต้องมีคุณภาพ / เก็บรักษาไว้ได้นานยิ่งขึ้น และปรับปรุงผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของลูกค้า โดยเป็นความเห็นที่มีความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 15.4 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ รัฐควรส่งเสริม / พัฒนาสินค้าในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

กลุ่มผู้ประกอบการ

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของจังหวัดปัตตานีที่เป็นกลุ่มกลุ่มผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจทั้งในส่วนการผลิตและบริการในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 49 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 6 ส่วนตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ข้อมูลภาพรวมของกิจการ ส่วนที่ 3 ข้อมูลทางการเงินของกิจการ ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านแรงงาน ส่วนที่ 5 ภาพรวมของสภาพแรงงานในพื้นที่ และส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านตลาดและผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าของกิจการและประกอบกิจการในจังหวัดปัตตานีเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและการฝึกอบรม ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.218 ถึงตารางที่ 4.222 ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.218 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศของเจ้าของกิจการ		
ชาย	24	49.00
หญิง	25	51.00
รวม	49	100.00
อายุของเจ้าของกิจการ		
21-30 ปี	5	10.20
31- 40 ปี	21	42.90
41 – 50 ปี	16	32.70
51 – 60 ปี	3	6.10
61 ปีขึ้นไป	4	8.20
รวม	49	100.00
ศาสนาของเจ้าของกิจการ		
ศาสนาอิสลาม	35	71.40
ศาสนาพุทธ	12	24.50
ศาสนาคริสต์	2	4.10
รวม	49	100.00
ภูมิลำเนาของเจ้าของกิจการ		
เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ	35	71.40
เป็นคนในจังหวัดกับที่สำรวจ แต่ต่างอำเภอ	10	20.40
เป็นคนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น	4	8.20
รวม	49	100.00

ตารางที่ 4.218 ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของเจ้าของกิจการ		
ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)	9	18.40
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	9	18.40
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)	8	16.30
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1-ปวช.3)	1	2.00
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1-ปวส.2)	10	20.40
ปริญญาตรี	11	22.40
สูงกว่าปริญญาตรี	1	2.00
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.218 พบว่า

- 1) เพศ กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นเพศหญิงร้อยละ 51.00 และเพศชายร้อยละ 49.00
- 2) อายุ กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุระหว่าง 41 - 50 ปี (ร้อยละ 32.70) และช่วงอายุระหว่าง 21 - 30 ปี (ร้อยละ 10.20) ที่เหลือจะเป็นและอายุ 61 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 8.20) และช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 (ร้อยละ 6.10)
- 3) ศาสนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 71.4 นับถือศาสนาอิสลาม ที่เหลือนับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ ร้อยละ 24.5 และ 4.1 ตามลำดับ
- 4) ภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ คิดเป็นร้อยละ 71.40 และเป็นคนในจังหวัดกับที่สำรวจ แต่ต่างอำเภออีกร้อยละ 20.40 ส่วนที่เหลือเป็นคนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่นร้อยละ 8.20
- 5) การศึกษา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 22.40 และร้อยละ 20.40 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1-ปวส.2) ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่จบประถมศึกษา (ป.1-ป.6) และมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) มีจำนวนความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 18.4 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) มีร้อยละ 16.3 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1-ปวช.3) และสูงกว่าปริญญาตรีมีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 2.0

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอื่นหรือแหล่งรายได้อื่นของเจ้าของกิจการ

ตารางที่ 4.219 ข้อมูลอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นของเจ้าของกิจการ

การมีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นของเจ้าของกิจการ	ความถี่	ร้อยละ
มี	21	42.90
ไม่มี	28	57.10
รวม	49	100.00

ตารางที่ 4.220 ข้อมูลประเภทของอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นของเจ้าของกิจการ

ลำดับที่	อาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นที่เจ้าของกิจการมี	ความถี่	ร้อยละ
1	ทำการเกษตร	7	14.30
2	รับจ้างทั่วไป	3	6.10
3	อื่นๆ	12	24.50
4	ไม่ตอบ	27	55.00
	รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.219 และตารางที่ 4.220 พบว่า ร้อยละ 57.10 ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่น ที่เหลืออีกร้อยละ 42.90 มีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่น ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ากลุ่มที่มีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นจะทำการเกษตรร้อยละ 14.30 และรับจ้างทั่วไปร้อยละ 6.10 ส่วนอาชีพอื่น ๆ มีจำนวนมากถึงร้อยละ 24.50 ในขณะที่ความถี่ที่มากที่สุด ร้อยละ 55.00 ไม่ตอบคำถาม

1.3 ข้อมูลการฝึกอบรมของเจ้าของกิจการ

ตารางที่ 4.221 ข้อมูลการเข้ารับการฝึกอบรม

ประวัติการเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค	จำนวน	ร้อยละ
เคย	19	38.80
ไม่เคย	30	61.20
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.221 พบว่า ร้อยละ 61.20 ของกลุ่มตัวอย่างไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค มีเพียงร้อยละ 38.80 ที่เคยเข้ารับการฝึกอบรม

ตารางที่ 4.222 ข้อมูลหลักสูตรที่เคยการเข้ารับการฝึกอบรม

ลำดับที่	หลักสูตรที่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	ความถี่	ร้อยละ
1	การขายและการตลาด	11	23.40
2	การบริการลูกค้า	9	19.10
3	การบริหารจัดการ/การควบคุมงาน	8	17.00
4	การควบคุมหรือปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ	5	10.60
5	การอบรมวิชาชีพต่างๆ (เช่น นักบัญชี หรือพัฒนาสินค้า หรือคอมพิวเตอร์ หรือนวดแผนไทย)	4	8.50
6	การอบรมด้านการสื่อสาร	4	8.50
7	อื่นๆ	3	6.40
8	การอบรมเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีใหม่ๆ	2	4.30
9	การอบรมเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา	1	2.10
	รวม	47	100.00

จากตารางที่ 4.222 พบว่า หลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างเคยเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การขายและการตลาด (ร้อยละ 23.40) การบริการลูกค้า (ร้อยละ 19.10) และการบริหารจัดการ/การควบคุมงาน (ร้อยละ 17.00) ขณะที่กลุ่มตัวอย่างเคยเข้าอบรมวิชาชีพต่างๆ (นักบัญชี หรือพัฒนาสินค้า หรือคอมพิวเตอร์ หรือนวดแผนไทย) และการสื่อสารมีสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 8.50 ที่เหลือเป็นหลักสูตรอื่นๆ หลักสูตรเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีใหม่ๆ และหลักสูตรการวิจัยและพัฒนา ร้อยละ 6.40, 4.30 และ 2.10 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลภาพรวมของกิจการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลภาพรวมกิจการ ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.223 และ ตารางที่ 4.224 ดังนี้

ตารางที่ 4.223 ข้อมูลภาพรวมของกิจการ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะของการประกอบการ		
เจ้าของคนเดียว	39	79.60
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	1	2.00
ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน	1	2.00
บริษัทจำกัด	3	6.10
อื่นๆ	5	10.20
รวม	49	100.00
ที่ตั้งของสถานประกอบการ		
ในเขตเทศบาล	15	30.60
นอกเขตเทศบาล	34	69.40
รวม	49	100.00
ทำเลของสถานประกอบการ		
อยู่ในตลาด	6	12.20
อยู่ในแหล่งชุมชน	33	67.30
แผงริมถนน	4	8.20
อื่นๆ	6	12.20
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.223 พบว่า

1) ลักษณะของการประกอบการ ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.60 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว อีก ร้อยละ 6.10 เป็นบริษัทจำกัด ส่วนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดและและห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน มี สัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.00

2) ที่ตั้งของสถานประกอบการ กิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 69.40 ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ที่ เหลืออีกร้อยละ 30.60 ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล

3) ทำเลของสถานประกอบการ ร้อยละ 67.30 มีทำเลอยู่ในแหล่งชุมชน ร้อยละ 12.20 มี ทำเลอยู่ในตลาด ส่วนที่เป็นแผงริมถนนมีร้อยละ 8.20

ตารางที่ 4.224 จำนวนลูกจ้าง

	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
จำนวนลูกจ้าง (คน)	300	1	9.90

จากตารางที่ 4.224 พบว่ากิจการมีลูกจ้างสูงสุด 300 คน ต่ำสุด 1 คน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.90 คน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทางการเงินของกิจการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทางการเงินของธุรกิจ ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.225 และ ตารางที่ 4.229 ดังนี้

ตารางที่ 4.225 ข้อมูลแหล่งเงินทุนหลักเมื่อเริ่มกิจการ

แหล่งเงินทุนหลักเมื่อเริ่มกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
เงินส่วนตัว	30	61.20
เงินของสมาชิกในครอบครัว/ญาติ	8	16.30
เงินกู้ในระบบ	6	12.20
เงินลงทุนจากหุ้นส่วน	4	8.20
เงินกู้นอกระบบ	1	2.00
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.225 พบว่า ร้อยละ 61.20 ของกลุ่มตัวอย่างใช้เงินทุนส่วนตัวสำหรับการเริ่มกิจการ ขณะที่ร้อยละ 16.30 และ 12.20 ใช้เงินของสมาชิกในครอบครัว / ญาติ และเงินกู้ในระบบตามลำดับ นอกจากนี้ก็ร้อยละ 12.20 ใช้เงินลงทุนจากหุ้นส่วน ส่วนการกู้เงินจากนอกระบบมีเพียงร้อยละ 2.00

ตารางที่ 4.226 ข้อมูลประวัติการกู้เงินเพื่อใช้ในกิจการ

ประวัติการกู้เงินเพื่อใช้ในกิจการ	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เคยกู้	21	44.70
เคยกู้จากสถาบันการเงิน	19	40.40
เคยกู้จากคนในครอบครัว	6	12.80
เคยกู้จากนอกระบบ	1	2.10
รวม	47	100.0

จากตารางที่ 4.226 พบว่ากิจการร้อยละ 44.70 ไม่เคยกู้เงินมาเพื่อใช้ในกิจการ ส่วนอีกร้อยละ 40.40 เคยกู้เงินจากสถาบันการเงิน ขณะที่ร้อยละ 12.80 และ 2.10 เคยกู้เงินจากคนในครอบครัวและกู้เงินจากนอกระบบ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.227 ข้อมูลผลประกอบการของกิจการ

ผลการดำเนินงานโดยเฉลี่ยตั้งแต่เริ่มกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
พออยู่ได้	31	63.30
มีกำไรมาโดยตลอด	15	30.60
ขาดทุนโดยตลอด	2	4.10
อื่นๆ	1	2.00
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.227 พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.30 มีผลประกอบการที่พออยู่ได้ อีกร้อยละ 30.60 มีกำไรมาโดยตลอด ส่วนที่ขาดทุนมาโดยตลอดมีเพียงร้อยละ 4.10

ตารางที่ 4.228 ข้อมูลเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ

	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
เงินทุนหมุนเวียนต่อวัน (บาท)	100,000	300	19,272
เงินทุนหมุนเวียนต่อเดือน (บาท)	1,500,000	1,000	156,233.33

จากตารางที่ 4.228 พบว่า กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนต่อวันสูงสุด 100,000 บาท ต่ำสุด 300 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19,272 บาท และเมื่อพิจารณาเงินทุนหมุนเวียนต่อเดือนพบว่า กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนต่อเดือนสูงสุด 1,500,000 บาท ต่ำสุด 1,000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 156,233.33 บาท

ตารางที่ 4.229 ข้อมูลเปรียบเทียบภาวะหนี้สินของกิจการในปัจจุบันกับเมื่อเริ่มกิจการ

เปรียบเทียบภาวะหนี้สินของกิจการในปัจจุบันกับเมื่อเริ่มกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
เมื่อเริ่มไม่มีหนี้สิน และปัจจุบันก็ยังคงไม่มีหนี้สิน	20	40.80
เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สิน ปัจจุบันก็ยังคงมีหนี้สิน	15	30.60
เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สิน แต่ปัจจุบันไม่มีหนี้สิน	12	24.50
เมื่อเริ่มกิจการไม่มีหนี้สิน แต่ปัจจุบันมีหนี้สิน	2	4.10
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.229 พบว่า กิจการที่เมื่อเริ่มไม่มีหนี้สิน และปัจจุบันก็ยังคงไม่มีหนี้สิน มีสัดส่วนสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.80 รองลงมาจะเป็นกลุ่มที่เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สิน ปัจจุบันก็ยังคงมีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 30.60 ส่วนกลุ่มที่เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สิน แต่ปัจจุบันไม่มีหนี้สินมีร้อยละ 2.40 ที่เหลืออีกร้อยละ 4.10 เป็นกลุ่มที่เมื่อเริ่มกิจการไม่มีหนี้สิน แต่ปัจจุบันมีหนี้สิน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านแรงงาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลด้านแรงงานของธุรกิจที่เป็นข้อมูลทั่วไปของแรงงานที่ว่างและภาวะการจ้างงาน ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.230 และ ตารางที่ 4.237 ดังนี้

ตารางที่ 4.230 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานที่ว่าง

ข้อมูลทั่วไปของแรงงานที่ว่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	102	57.30
หญิง	76	42.70
รวม	178	100.00
การศึกษา		
ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)	22	12.40
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3)	50	28.10
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6)	25	14.00
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1 – ปวช.3)	33	18.50
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1 – ปวส.2)	6	3.40
ปริญญาตรี	15	8.40
สูงกว่าปริญญาตรี	6	3.40
ไม่แน่ใจ	21	11.80
รวม	178	100.00
สัญชาติ		
ไทย	174	97.80
ไม่ใช่คนไทย เช่น พม่า มาเลเซีย เป็นต้น	4	2.20
รวม	178	100.00

จากตารางที่ 4.230 พบว่า

1) เพศ กิจการของกลุ่มตัวอย่างจ้างแรงงานเพศชาย (ร้อยละ 57.30) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 42.70)

2) การศึกษา แรงงานที่จบมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) มีร้อยละ 28.10 ส่วนที่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1 - ปวช.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) มีร้อยละ 18.50 และ 14.00 ตามลำดับ นอกจากนี้ร้อยละ 12.40 จบประถมศึกษา (ป.1-ป.6) ส่วนที่จบปริญญาตรี มีร้อยละ 8.40 ขณะเดียวกันแรงงานที่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1 - ปวส.2) และสูงกว่าปริญญาตรี มีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 3.4

3) สัญชาติ แรงงานส่วนใหญ่เป็นคนไทย (ร้อยละ 97.80) มีเพียงร้อยละ 2.20 ที่ไม่ใช่คนไทย

ตารางที่ 4.231 ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน

ภาวะตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	36	73.50
ไม่ตอบ	11	22.00
มี	2	4.10
รวม	49	100.00

ตารางที่ 4.232 ข้อมูลประเภทของตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน

ตำแหน่งงานที่ว่าง	ความถี่	ร้อยละ
ช่างเครื่อง	2	33.30
กรรมกร	1	16.70
ผู้ช่วยช่าง	1	16.70
คนขับรถ	1	16.70
พนักงานล้างกระสอบ	1	16.70
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 4.231 และตารางที่ 4.232 พบว่า ร้อยละ 73.50 ของกิจการของกลุ่มตัวอย่างไม่มีตำแหน่งงานว่างในปัจจุบัน มีเพียงร้อยละ 4.10 ที่มีตำแหน่งงานว่าง และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตอบมีร้อยละ 22.00 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า กิจการส่วนใหญ่ต้องการช่างเครื่องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.30 ที่เหลือมีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 16.70) ได้แก่ กรรมกร ผู้ช่วยช่าง คนขับรถ และพนักงานล้างกระสอบ

ตารางที่ 4.233 ข้อมูลสาเหตุที่มีตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน

สาเหตุที่ธุรกิจมีตำแหน่งงานว่างในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ตอบ	39	79.70
มีการลาออกของพนักงานและ/หรือลูกจ้าง	6	12.20
อื่นๆ	3	6.10
เนื่องจากการขยายงาน	1	2.00
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.233 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.70) ไม่ตอบ ขณะที่สาเหตุจากที่มาจากการลาออกของพนักงานและ/หรือลูกจ้าง มีร้อยละ 12.20 และร้อยละ 2.00 เป็นเพราะการขยายงาน

ตารางที่ 4.234 ข้อมูลความต้องการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นในอนาคต 1 – 2 ปีข้างหน้า

ความต้องการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นในอนาคต 1 – 2 ปีข้างหน้า	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการจ้างเพิ่ม	31	63.30
ต้องการจ้างแรงงานเพิ่ม	9	18.40
ไม่ตอบ	9	18.40
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.234 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 63.3 ไม่ต้องการจ้างงานเพิ่ม และร้อยละ 18.4 ต้องการจ้างงานเพิ่ม ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตอบ

ตารางที่ 4.235 วิธีการประกาศหาแรงงานเพิ่ม ในช่วงที่ผ่านมา

วิธีการประกาศหาแรงงานเพิ่ม ในช่วงที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
การแจ้งกับลูกจ้างภายในให้ช่วยบอกต่อ	21	42.90
ติดประกาศที่หน้าร้าน/หน้าบริษัท	19	38.80
การขอรายชื่อผู้ว่างงานจากสำนักงานจัดหางานจังหวัด	9	18.40
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.235 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจะประกาศหาแรงงานเพิ่มโดยวิธีการแจ้งกับลูกจ้างภายในให้ช่วยบอกต่อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมาร้อยละ 38.80 จะใช้วิธีติดประกาศที่หน้าร้าน/หน้าบริษัท ที่เหลืออีกร้อยละ 18.40 จะขอรายชื่อผู้ว่างงานจากสำนักงานจัดหางานจังหวัด

ตารางที่ 4.236 ข้อมูลความต้องการพัฒนาทักษะให้แรงงาน

ความต้องการให้แรงงานพัฒนาทักษะเพิ่มเติม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการ	19	47.50
ต้องการ	21	52.50
รวม	40	100.00

ตารางที่ 4.237 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะที่ต้องการเพื่อพัฒนาแรงงาน

ทักษะที่ต้องการให้แรงงานพัฒนาเพิ่มเติม	ความถี่	ร้อยละ
บริการ	14	45.20
ไม่ตอบ	9	18.30
ด้านภาษา	7	22.60
ทักษะการผลิต / ฝีมือ	3	9.70
เทคโนโลยีที่ทันสมัย	2	6.50
คอมพิวเตอร์	2	6.50
การขาย	2	6.50
ทักษะทางด้านวิชาชีพ	1	3.20
รวม	40	100.00

จากตารางที่ 4.236 และ ตารางที่ 4.237 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้พัฒนาทักษะเพิ่มเติมให้กับแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 52.50 ที่เหลืออีกร้อยละ 47.50 ไม่ต้องการ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ต้องการทักษะทางการบริการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.20 รองลงมา ได้แก่ ด้านภาษา คิดเป็นร้อยละ 18.30 ที่เหลือเป็นทักษะการผลิต / ฝีมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย คอมพิวเตอร์ การขาย และทักษะทางด้านวิชาชีพ ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ภาพรวมของสภาพแรงงานในพื้นที่

ผลการศึกษาภาพรวมของสภาพแรงงานในพื้นที่ในมุมมองของผู้ประกอบการในจังหวัดนราธิวาส ได้ข้อสรุป ดังแสดงในตารางที่ 4.238 ถึง ตารางที่ 4.239 ดังนี้

ตารางที่ 4.238 สาเหตุของการขาดแคลนแรงงาน

ลำดับที่	สาเหตุของการขาดแคลนแรงงาน	ความถี่	ร้อยละ
1	แรงงานเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย	8	32.00
2	ประชาชนในพื้นที่ออกไปทำงานในต่างถิ่น	5	20.00
3	ประชาชนในพื้นที่เลือกประเภทของงาน	3	12.00
4	ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ / คุณภาพ	3	12.00
5	บุคคลในพื้นที่ไม่ชอบทำงานรับจ้างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว	3	12.00
6	การทำงานในสถานประกอบการไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต	1	4.00
7	มีการเปลี่ยนงานบ่อย	1	4.00
8	แรงงานไม่อยากทำงานเป็นกรรมกร	1	4.00
	รวม	25	100.00

จากตารางที่ 4.238 พบว่า แรงงานเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมา ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ออกไปทำงานในต่างถิ่น (ร้อยละ 20.00) ส่วนสาเหตุที่ประชาชนในพื้นที่เลือกประเภทของงาน ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ / คุณภาพ และการทำงานในสถานประกอบการไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต มีความถี่ที่เท่ากันคือ ร้อยละ 12.00

ตารางที่ 4.239 สาเหตุของการว่างงาน

ลำดับที่	สาเหตุของการว่างงาน	ความถี่	ร้อยละ
1	ต้องการทำงานตามสาขาที่ตนเองถนัดเท่านั้น	11	25.00
2	ไม่อยากทำงาน / ขี้เกียจ	9	20.50
3	ตำแหน่งงานที่เปิดรับมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนผู้ว่างงาน	5	11.40
4	ไม่มีหน่วยงาน / องค์กรเปิดรับสมัครงาน	4	9.10
5	วุฒิการศึกษาไม่ตรงตามลักษณะงาน	4	9.10
6	แรงงานไม่มีการศึกษา	4	9.10
7	ค่าแรงต่ำ	4	9.10
8	แรงงานนิยมทำงานในพื้นที่ของตนเอง	2	4.5
9	แรงงานขาดความรู้ ขาดการเข้ารับการฝึกอบรมทักษะ ทางด้านอาชีพ	1	2.30
	รวม	44	100.00

จากตารางที่ 4.239 พบว่า สาเหตุของการว่างงาน 2 อันดับแรก คือ ต้องการทำงานตามสาขาที่ตนเองถนัดเท่านั้น (ร้อยละ 25.00) และไม่อยากทำงาน / ขี้เกียจ (ร้อยละ 20.50) รองลงมา คือ ตำแหน่งงานที่เปิดรับมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนผู้ว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 11.40 ส่วนสาเหตุที่มีความถี่เท่ากัน มี 4 ข้อ คือ ไม่มีหน่วยงาน / องค์กรเปิดรับสมัครงาน วุฒิการศึกษาไม่ตรงตามลักษณะงาน แรงงานไม่มีการศึกษา และค่าแรงต่ำ (ร้อยละ 9.10)

ส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านตลาด

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลด้านตลาดของธุรกิจ ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.240 และตารางที่ 4.244 ดังนี้

ตารางที่ 4.240 ข้อมูลด้านตลาด

ประเภทของธุรกิจที่ประกอบการอยู่	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการบริการ	26	53.10
ธุรกิจการผลิต	20	40.80
ไม่ตอบ	3	6.10
รวม	49	100.00

ตารางที่ 4.240 ข้อมูลด้านตลาด (ต่อ)

ความเป็นที่ต้องการของตลาดของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นที่ต้องการ	40	81.60
ไม่ตอบ	7	14.30
ไม่เป็นที่ต้องการ	2	4.10
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.240 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.10 ประกอบธุรกิจบริการ อีกร้อยละ 40.80 ประกอบธุรกิจผลิต นอกจากนี้ยังพบว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการที่กิจการของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 81.6 เป็นที่ต้องการของตลาด ส่วนน้อยร้อยละ 4.1 ที่ผลิตภัณฑ์และบริการไม่เป็นที่ต้องการของตลาด และมีกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 14.3 ที่ไม่ตอบ

ตารางที่ 4.241 ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ไม่มีการพัฒนาสินค้า	5	33.30
2	มีการแข่งขันสูง	5	33.30
3	ผลิตภัณฑ์เน่าเสียง่าย	3	20.00
4	บรรจุภัณฑ์ไม่น่าสนใจ	2	13.30
รวม		15	100.00

จากตารางที่ 4.241 พบว่า ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด (ร้อยละ 33.30) มี 2 ข้อคือ ไม่มีการพัฒนาสินค้า และมีการแข่งขันสูง รองลงมา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เน่าเสียง่าย คิดเป็นร้อยละ 20.00 และบรรจุภัณฑ์ไม่น่าสนใจ คิดเป็นร้อยละ 13.30

ตารางที่ 4.242 ปัญหาด้านราคา

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านราคา	ความถี่	ร้อยละ
1	ต้นทุนสูง	17	65.40
2	มีการแข่งขันด้านราคาแต่ราคาไม่คงที่	5	19.20
3	สินค้าราคาตกต่ำ	4	15.40
รวม		26	100.00

จากตารางที่ 4.242 พบว่า ปัญหาด้านราคา ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คือ ต้นทุนสูงคิดเป็นร้อยละ 65.40 ที่เหลือได้แก่ ปัญหาที่มีการแข่งขันด้านราคาแต่ราคาไม่คงที่ คิดเป็นร้อยละ 19.20 และสินค้าราคาตกต่ำคิดเป็นร้อยละ 15.40

ตารางที่ 4.243 ปัญหาด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ความถี่	ร้อยละ
1	ไม่มีสถานที่ในการรองรับการจัดจำหน่าย	4	66.70
2	จำเป็นต้องจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง	1	16.70
3	ระบบขนส่งไม่สะดวกเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบ	1	16.70
	รวม	6	100.00

จากตารางที่ 4.243 พบว่า ปัญหาช่องทางการจำหน่ายที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุดคือ ไม่มีสถานที่ในการรองรับการจัดจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 66.70 ที่เหลือมีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 16.70) ได้แก่ จำเป็นต้องจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง และระบบขนส่งไม่สะดวกเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

ตารางที่ 4.244 ปัญหาด้านการส่งเสริมการขาย

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านช่องทางการส่งเสริมการขาย	ความถี่	ร้อยละ
1	การส่งเสริมการขายไม่มีประสิทธิภาพ	2	100.00
	รวม	2	100.00

จากตารางที่ 4.244 พบว่า ปัญหาด้านการส่งเสริมการขายมีเพียงประเด็นเดียว คือ การส่งเสริมการขายไม่มีประสิทธิภาพ

กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานสถาบันการศึกษา

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของจังหวัดปัตตานีที่เป็นกลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษาระดับอาชีวะและพัฒนอาชีวที่เกี่ยวข้อในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 6 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 5 ส่วนตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถาบัน ส่วนที่ 2 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554 ส่วนที่ 3 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมแล้วได้รับความนิยจากผู้เข้ารับ

การฝึกอบรม ส่วนที่ 4 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรม และส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถาบัน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถาบันในจังหวัดปัตตานี ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.245 ถึงตารางที่ 4.248 ดังนี้

1.1 หน่วยงานที่สถาบันสังกัดอยู่

ตารางที่ 4.245 หน่วยงานที่สถาบันสังกัดอยู่

ลำดับที่	หน่วยงานที่สถาบันสังกัดอยู่	ความถี่	ร้อยละ
1	กระทรวงศึกษาธิการ	8	100.00
	รวม	8	100.00

จากตารางที่ 4.245 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.2 รายละเอียดของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม

ตารางที่ 4.246 สรุปข้อมูลของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม

หลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม	จำนวนครั้งที่จัดอบรม	ร้อยละ	จำนวนผู้เข้าฝึกอบรม (คน)	ความสนใจ (ค่าเฉลี่ย)	การแปลความหมาย
1.การร้อยลูกปัดคริสตัล	2	9.1	40	3.00	มาก
2.การทำผ้าบาติก	2	9.1	20	3.00	มาก
3.การตัดเย็บเสื้อผ้า					
4.การประดิษฐ์ดอกไม้	3	13.6	70	3.00	มาก
5.ช่างไฟฟ้า	1	4.5	20	ไม่ระบุ	
6.ช่างยนต์	2	9.1	20	ไม่ระบุ	
7.ช่างโลหะ	1	4.5	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	
8.การก่อสร้าง	1	4.5	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	
9.ช่างอิเล็กทรอนิกส์ /คอมพิวเตอร์	2	9.1	20	ไม่ระบุ	
10.เทคนิคสถาปัตยกรรม					

ตารางที่ 4.246 สรุปข้อมูลของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม (ต่อ)

หลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม	จำนวนครั้งที่จัดอบรม	ร้อยละ	จำนวนผู้เข้าฝึกอบรม (คน)	ความสนใจ (ค่าเฉลี่ย)	การแปลความหมาย
11.การทำเครื่องเรือน					
12.การประกอบธุรกิจรายย่อย (ขายของชำ)					
13.เทคโนโลยีการยางและพอลิเมอร์					
14.การใช้คอมพิวเตอร์	1	4.5	10	3.00	มาก
15.เทคโนโลยีสารสนเทศ					
16.การทำอาหารและขนมต่างๆ	1	4.5	20	3.00	มาก
17.ช่างติดตั้งเครื่องเสียง					
18.ช่างเสริมสวย / ตัดผม	1	4.5	10	3.00	มาก
19.วิชาการจัดการทั่วไป					
20.การควบคุมหรือปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ					
21.การอบรมบริหารจัดการ/ การควบคุมงาน					
22.การขายและการตลาด					
23.บัญชีและการเงิน					
24.การบริการลูกค้า					
25.ด้านภาษาต่างประเทศ	1	4.5	10	3.00	มาก
26.ช่างประดิษฐ์ฟีนปปลอม					
27.การทำสวนยางพารา/การกรีดยาง					
28.การปลูกลองกอง					
29.การปลูกเงาะ					
30.การปลูกมังคุด					
31.การปลูกส้ม					
32.การเพาะเห็ด	1	4.5	30	3.00	มาก
33.การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ					
34.การปลูกพืชสมุนไพร					
35.การปลูกพืชผักสวนครัว	1	4.5	30	3.00	มาก
36.การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ					
37.การปลูกไม้ยืนต้น					

ตารางที่ 4.246 สรุปข้อมูลของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม (ต่อ)

หลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม	จำนวนครั้งที่จัดอบรม	ร้อยละ	จำนวนผู้เข้าฝึกอบรม (คน)	ความสนใจ (ค่าเฉลี่ย)	การแปลความหมาย
38.การเลี้ยงไก่ / เป็ด	1	4.5	30	3.00	มาก
39.การเลี้ยงโค					
40.การเลี้ยงแพะ / แกะ					
41.การเลี้ยงสุกร					
42.การเลี้ยงปลา/หอย/ปู/ กุ้ง	1	4.5	30	3.00	มาก
รวม	22	100.0			

หมายเหตุ การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายความสนใจในการฝึกอบรม

2.36-3.00 มาก

1.68-2.35 ปานกลาง

1.00-0.67 น้อย

ในปี 2553 จังหวัดปัตตานีได้มีการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ จำนวน 16 หลักสูตร โดยมีจำนวนการจัดฝึกอบรมรวมตลอดทั้งปีจำนวน 22 ครั้ง เมื่อพิจารณาด้านจำนวนครั้งที่มีการจัดอบรมสูงสุดพบว่า การประดิษฐ์ดอกไม้มีจำนวน 3 ครั้ง (ร้อยละ 13.60) รองลงมาคือ การรื้อย ลูกปัดคริสตัล การทำผ้าบาติก ช่างยนต์ และช่างอิเล็กทรอนิกส์ / คอมพิวเตอร์ มีในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ จำนวน 2 ครั้ง (ร้อยละ 9.10) ในขณะที่หลักสูตรการฝึกอบรมช่างไฟฟ้า ช่างโลหะ การก่อสร้าง การใช้คอมพิวเตอร์ การทำอาหารและขนมต่างๆ ช่างเสริมสวย / ตัดผม ด้านภาษาต่างประเทศ การเพาะเห็ด การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ / เป็ด และการเลี้ยงปลา / หอย / ปู / กุ้ง มีการจัดฝึกอบรมเพียงแค่หลักสูตรละครั้งเดียวเท่านั้น

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละครั้งของแต่ละหลักสูตร รวมทั้งความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมพบว่า หลักสูตรการฝึกอบรม การประดิษฐ์ดอกไม้ มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงสุดคือ 70 คน รองลงมาคือการรื้อยลูกปัดคริสตัล จำนวน 40 คน ส่วนการเพาะเห็ด การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ / เป็ด และการเลี้ยงปลา / หอย / ปู / กุ้ง มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมในสัดส่วนเท่ากัน คือจำนวน 30 คน นอกจากนั้นยังพบว่า หลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ ช่างเสริมสวย / ตัดผม และด้านภาษาต่างประเทศ มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงครั้งละ 10 คนเท่านั้น นอกจากนี้ในด้านความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมพบว่าส่วนใหญ่มีความสนใจในระดับ

มาก โดยมีเพียงแค่หลักสูตรช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างโลหะ การก่อสร้าง และช่างอิเล็กทรอนิกส์ / คอมพิวเตอร์ ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่ระบุนความสนใจ

ตารางที่ 4.247 สรุปช่วงเวลาและจำนวนครั้งของการจัดฝึกอบรมที่ผ่านมา

เดือน	จำนวนครั้งที่จัดฝึกอบรม	ร้อยละ
ไม่ระบุเดือน	18	81.80
สิงหาคม	3	13.60
ตุลาคม	1	4.50
รวม	22	100.00

เมื่อพิจารณาในประเด็นช่วงเวลาในการจัดฝึกอบรมพัฒนาอาชีพของจังหวัดปัตตานีพบว่า ในปี 2553 ได้มีการจัดฝึกอบรมไปจำนวนทั้งสิ้น 22 ครั้ง โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุเดือนที่จัดอบรม มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ระบุว่า ช่วงเดือนสิงหาคมได้มีการจัดฝึกอบรมไปจำนวน 3 ครั้ง (ร้อยละ 13.60) และเดือนตุลาคมได้มีการจัดฝึกอบรมไปเพียงครั้งเดียว

ตารางที่ 4.248 สรุประยะเวลาและจำนวนหลักสูตรของการจัดฝึกอบรมที่ผ่านมา

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดฝึกอบรม	จำนวนหลักสูตร	ร้อยละ
1-2 วัน	6	27.30
3-4 วัน	3	13.60
5-6 วัน	1	4.50
มากกว่า 7 วัน	2	9.10
ไม่ระบุ	10	45.50
รวม	22	100.00

เมื่อพิจารณาระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมของแต่ละหลักสูตรของจังหวัดปัตตานีพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่งหนึ่งไม่ได้ระบุช่วงเวลาที่มีการฝึกอบรม คือจำนวน 10 หลักสูตร (ร้อยละ 45.5) โดยมีเพียงแค่ 6 หลักสูตรเท่านั้น (ร้อยละ 27.3) ที่ได้ใช้ระยะเวลาในการอบรม 1-2 วัน ในขณะที่อีก 3 หลักสูตร (ร้อยละ 13.6) ใช้ระยะเวลาในการอบรม 3-4 วัน นอกจากนี้ พบว่ามีเพียงแค่ 2 หลักสูตรเท่านั้นที่ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมมากกว่า 7 วัน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554

ตารางที่ 4.249 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554 (จากหลักสูตรทั้งหมด 42 หลักสูตรที่แสดงในส่วนที่ 1)

ลำดับที่	หลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมในปี 2554	ความถี่	ร้อยละ
1	การเพาะเห็ด	3	27.30
2	การปลูกพืชผักสวนครัว	3	27.30
3	ด้านภาษาต่างประเทศ	2	18.20
4	การใช้คอมพิวเตอร์	2	18.20
5	เลี้ยงสัตว์ เช่น ปลา เป็ด ไก่	1	9.10
	รวม	11	100.00

ในปี 2554 สถาบันต่างๆ ในจังหวัดปัตตานี ได้มีการวางแผนในการจัดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชนในจังหวัดพบว่า หลักสูตรที่คาดว่าจะเปิดอบรม 4 อันดับแรก ได้แก่ หลักสูตรการเพาะเห็ดและการปลูกพืชผักสวนครัว (ร้อยละ 27.30) รองลงมาคือ หลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศและหลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 18.20)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมแล้วได้รับความนิยมจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตารางที่ 4.250 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมแล้วได้รับความนิยมจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด)

ลำดับที่	หลักสูตรที่ได้รับความนิยมจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม	ความถี่	ร้อยละ
1	ปลูกผักสวนครัว	1	11.11
2	เลี้ยงสัตว์	1	11.11
3	การออกแบบคอมพิวเตอร์ กราฟฟิก	1	11.11
4	การเขียนภาพเหมือน	1	11.11
5	การทำผ้าบาติก	1	11.11
6	สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เช่น การทำดอกไม้จากเศษวัสดุ	1	11.11
7	ทำเครื่องประดับจากลูกบิดคริสตัล	1	11.11
8	ด้านการใช้คอมพิวเตอร์	1	11.11
9	ด้านภาษาต่างประเทศ	1	11.11
	รวม	9	100.00

จากการที่สถาบันต่างๆเคยจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะ ความรู้ และประสบการณ์แก่ฆราวาสมาแล้วพบว่า ผู้เข้าร่วมนิยมเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆจำนวน 9 หลักสูตร ดังต่อไปนี้ หลักสูตรปลูกผักสวนครัว หลักสูตรเลี้ยงสัตว์ หลักสูตรการออกแบบคอมพิวเตอร์กราฟฟิค หลักสูตรการเขียนภาพเหมือน หลักสูตรการทำผ้าบาติก หลักสูตรสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ หลักสูตรทำเครื่องประดับจากลูกปัดคริสตัล หลักสูตรด้านการใช้คอมพิวเตอร์ และหลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศ โดยทุกหลักสูตรมีความถี่เท่ากัน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรม

ตารางที่ 4.251 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรม (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด)

ลำดับที่	หลักสูตรที่สถาบันมีความถนัด	ความถี่	ร้อยละ
1	ด้านภาษาต่างประเทศ	2	25.00
2	การเพาะเห็ด	2	25.00
3	การปลูกผักสวนครัว	2	25.00
4	การใช้คอมพิวเตอร์	2	25.00
	รวม	8	100.00

ในด้านของหลักสูตรที่สถาบันในจังหวัดปัตตานีมีความถนัดในการจัดฝึกอบรม พบว่าหลักสูตรที่สถาบันส่วนใหญ่มีความถนัดมีจำนวนทั้งสิ้น 4 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศ หลักสูตรการเพาะเห็ด หลักสูตรการปลูกผักสวนครัว และหลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ โดยทุกหลักสูตรมีความถี่เท่ากัน

ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน

ตารางที่ 4.252 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน	ความถี่	ร้อยละ
1	อาจารย์ผู้สอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	2	100.00
	รวม	2	100.00

ปัญหาและอุปสรรคหลักในการจัดฝึกอบรมของสถาบันต่างๆในจังหวัดปัตตานี คือ ปัญหาอาจารย์ผู้สอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน

กลุ่มประชาชน

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของจังหวัดปัตตานีที่เป็นกลุ่มประชาชนในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 148 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 5 ส่วนตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพเสริม ส่วนที่ 3 ข้อมูลการประกอบอาชีพเสริม ส่วนที่ 4 ข้อมูลการจัดฝึกอบรม และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้สรุปผลดังแสดงในตารางที่ 4.253 ถึงตารางที่ 4.255 ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.253 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	56	37.80
หญิง	92	62.20
รวม	148	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	5	3.40
21-30 ปี	51	34.50
31- 40 ปี	60	40.50
41 – 50 ปี	20	13.50
51 – 60 ปี	11	7.40
61 ขึ้นไป	1	0.70
รวม	148	100.0

ตารางที่ 4.253 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ศาสนา		
อิสลาม	131	88.50
พุทธ	16	10.80
คริสต์	1	0.70
รวม	148	100.00
สถานภาพการถือครองที่พักอาศัย		
เป็นของตนเอง	103	69.60
เช่า	8	5.40
อาศัยอยู่กับผู้อื่น	28	18.90
อื่นๆ	9	6.10
รวม	148	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)	35	23.60
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	21	14.20
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)	32	21.60
อาชีวศึกษา (ปวช.1-ปวช.3)	5	3.40
อนุปริญญา (ปวส.1-ปวส.2)	14	9.50
ปริญญาตรี	37	25.00
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1.40
ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่สามารถอ่านออก เขียนได้	2	1.40
รวม	148	100.00
สถานภาพการสมรส		
โสด	35	23.60
สมรส	97	65.50
หม้าย	9	6.10
หย่าร้าง	7	4.70
รวม	148	100.00

จากตารางที่ 4.253 พบว่า

1) เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 62.20 ที่เหลือเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 37.8

2) อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมามีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.50 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่อายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุดคือมีเพียงร้อยละ 0.70

3) ศาสนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ 88.50 รองลงมานับถือศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 10.80 และ ร้อยละ 0.70 ตามลำดับ

4) สถานภาพการถือครองที่พักอาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่พักอาศัยคิดเป็นร้อยละ 69.60 รองลงมาคืออาศัยอยู่กับผู้อื่นคิดเป็นร้อยละ 18.90 และเช่าที่พักอาศัยมีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 5.40

5) ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาคือกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1 - ป.6) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4 - ม.6) มีจำนวนร้อยละ 23.60 และร้อยละ 21.60 ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีและกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่สามารถอ่านออกเขียนได้มีสัดส่วนต่ำสุดเท่ากัน คือ ร้อยละ 1.40

6) สถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 65.50 รองลงมาได้แก่ โสด หม้าย และหย่าร้าง มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 23.60, 6.10 และ 4.70 ตามลำดับ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหลัก

ตารางที่ 4.254 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหลัก

ลำดับที่	อาชีพหลักที่ประกอบในปัจจุบัน	ความถี่	ร้อยละ
1	รับจ้าง	52	28.00
2	ทำสวนยางพารา	42	22.60
3	ค้าขาย	24	12.90
4	อื่นๆ	20	10.80
5	ทำนา	16	8.60
6	แม่บ้าน / พ่อบ้าน	12	6.50
7	ทำสวนผลไม้	8	4.30

ตารางที่ 4.254 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหลัก (ต่อ)

ลำดับที่	อาชีพหลักที่ประกอบในปัจจุบัน	ความถี่	ร้อยละ
8	ว่างงาน	7	3.80
9	ทำประมง	3	1.60
10	เลี้ยงสัตว์	2	1.10
	รวม	186	100.00

จากตาราง 4.254 พบว่า อาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่สูงสุด 2 อันดับแรกคือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 28.00 และทำสวนยางพาราคิดเป็นร้อยละ 22.60 ส่วนอาชีพหลักที่มีความถี่ในอัตราร้อยละ 10.00 ขึ้นไป ได้แก่ ค่าขาย และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 12.90 และ 10.80 ตามลำดับ ขณะที่อาชีพหลักที่มีความถี่ในอัตราร้อยละ 8.60 และ 6.50 คือ ทำนาและเป็นแม่บ้าน/พ่อบ้านตามลำดับ นอกจากนี้ ส่วนอาชีพหลักที่มีความถี่ไม่ถึงร้อยละ 5 ได้แก่ ทำสวนผลไม้ (ร้อยละ 4.30) ทำประมง (ร้อยละ 1.60) และ เลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 1.10) นอกจากนี้ยังพบว่ามียกลุ่มตัวอย่างที่ยังว่างงานคิดเป็นร้อยละ 3.80

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้

ตาราง 4.255 ข้อมูลรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้รวม	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
ต่อวัน (บาท)	5,000	30	317.77
ต่อเดือน (บาท)	60,000	900	8,128.81

จากตารางที่ 4.255 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้รวมต่อวันสูงสุดเท่ากับ 5,000 บาท และต่ำสุดเท่ากับ 30 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้รวมต่อวันเท่ากับ 317.77 บาท

นอกจากนี้ผลการสำรวจรายได้รวมต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้รวมต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ 60,000 บาท และต่ำสุดเท่ากับ 900 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้รวมต่อเดือนเท่ากับ 8,128.81 บาท

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.256 ดังนี้

ตารางที่ 4.256 สรุปปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบัน	ความถี่	ร้อยละ
1	เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่	34	26.60
2	ไม่มีทุนในการเริ่มประกอบการ เครื่องมือ อุปกรณ์	21	16.40
3	สภาพดินฟ้าอากาศแปรปรวน เช่น น้ำมาก-น้อยเกินไป	15	11.70
4	ความไม่แน่นอนของจำนวนลูกค้า ตลาดมีน้อย การแข่งขันสูง	12	9.40
5	ราคาสินค้า/ต้นทุนสูงขึ้น	7	5.50
6	ขาดความรู้ ทักษะในอาชีพ	7	5.50
7	เป็นอาชีพที่ไม่ค่อยมั่นคง หรือทำได้ไม่ทั้งปี	6	4.70
8	สถานที่ประกอบอาชีพอยู่ไกล	5	3.90
9	ผู้ประกอบการที่จะจ้างมีน้อยราย	5	3.90
10	รายได้เลี้ยงครอบครัวได้ไม่พอ ราคาขายตกต่ำ	3	2.30
11	แมลง ศัตรูพืชรบกวน โรคระบาด	3	2.30
12	มีการรวมกลุ่มในอาชีพเดียวกันน้อย	2	1.60
13	ลูกค้าชอบซื้อเชื่อ ไม่จ่ายเงินทันที	2	1.60
14	ปัญหาสุขภาพส่วนตัว	1	0.80
15	ลูกน้องขาดความรู้ ทักษะในอาชีพ	1	0.80
16	ผลผลิตถูกขโมย	1	0.80
17	ผลผลิตเหมือนกันทั้ง 3 จังหวัด ไม่มีความแตกต่าง	1	0.80
18	ไม่มีงานรองรับผู้จบใหม่	1	0.80
19	ได้เงินเดือนต่ำกว่าวุฒิ	1	0.80
	รวม	128	100.00

จากตารางที่ 4.256 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันที่กลุ่มตัวอย่าง คอบในระดับความถี่มากกว่าร้อยละ 10 มี 3 ประเด็น ได้แก่ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ไม่มีทุน

ในการเริ่มประกอบการ เครื่องมือ อุปกรณ์ และสภาพดินฟ้าอากาศแปรปรวน เช่น น้ำมาก-น้อยเกินไป ตามลำดับ ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่มีความถี่ระหว่างร้อยละ 5.00 ถึง 10.00 มี 3 ประเด็น คือ ความไม่แน่นอนของจำนวนลูกค้า ตลาดมีน้อย การแข่งขันสูง ราคาสินค้า/ต้นทุนสูงขึ้น และการขาดความรู้ ทักษะในอาชีพ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมในประเด็นความต้องการเข้าอบรมเพื่อรับความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม และประวัติการเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.257 และตารางที่ 4.261 ดังนี้

3.1 ความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ผลการสำรวจความต้องการเข้าอบรมความรู้ สำหรับการประกอบอาชีพเสริม นำเสนอเป็นภาพรวมและรายละเอียดดังตารางที่ 4.257 และตารางที่ 4.258 ดังนี้

ตารางที่ 4.257 ภาพรวมของความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ลำดับที่	ความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม	ความถี่	ร้อยละ
1	อื่นๆ	103	26.60
2	ทำการเกษตรอื่นๆ	84	21.70
3	เลี้ยงสัตว์	65	16.80
4	ค้าขาย	36	9.30
5	ทำสวนยางพารา	30	7.80
6	ทำประมง	29	7.50
7	ทำสวนผลไม้	25	6.50
8	ทำนา	15	3.90
	รวม	387	100.00

จากตารางที่ 4.257 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้ารับการอบรมความรู้ในการทำการเกษตรอื่นๆ มีถึงร้อยละ 21.70 ซึ่งสูงที่สุด รองลงมาคือ ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 16.80 และความต้องการความรู้เรื่องการค้าขายร้อยละ 9.30 ตามลำดับ ส่วนความรู้เกี่ยวกับการทำสวนยางพารา การทำประมง และการทำสวนผลไม้ มีร้อยละ 7.80 , 7.50 และ 6.50 ตามลำดับ ทั้งนี้

สามารถแสดงรายละเอียดของหลักสูตรที่เป็นความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยได้ดังตารางที่ 4.258

ตารางที่ 4.258 รายละเอียดของความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ลำดับที่	หลักสูตรที่ต้องการ	ความถี่	ร้อยละ
1	การขายและการตลาด	34	8.80
2	การทำอาหารและขนมต่างๆ	34	8.80
3	การเพาะเห็ด	31	8.00
4	การเลี้ยงปลา	27	7.00
5	การกรีดยาง	25	6.50
6	การตัดเย็บเสื้อผ้า	22	5.70
7	การปลูกพืชผักสวนครัว	20	5.20
8	การเลี้ยงเป็ด	15	3.90
9	การเลี้ยงแพะ	15	3.90
36	อื่นๆ	15	3.90
10	การปลูกข้าว	13	3.40
11	การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	13	3.40
12	การปลูกลองกอง	10	2.60
13	การปลูกพืชสมุนไพร	10	2.60
14	การเลี้ยงโคขุน	8	2.10
15	ช่างเสริมสวย / ตัดผม	8	2.10
16	การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	7	1.80
17	การเลี้ยงไก่ไข่	7	1.80
18	การเลี้ยงโคเนื้อ	7	1.80
19	ช่างยนต์	7	1.80
20	ช่างไฟฟ้า	6	1.60
21	การเลี้ยงไก่เนื้อ	5	1.30

ตารางที่ 4.258 รายละเอียดของความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม (ต่อ)

ลำดับที่	หลักสูตรที่ต้องการ	ความถี่	ร้อยละ
22	ช่างก่อสร้าง	5	1.30
23	ช่างซ่อมโทรศัพท์	5	1.30
24	การปลูกเงาะ	4	1.00
25	การปลูกมังคุด	4	1.00
26	การปลูกส้ม	4	1.00
27	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ / คอมพิวเตอร์	4	1.00
28	การบัญชี / การเงิน	4	1.00
29	การจัดดอกไม้	4	1.00
30	การเลี้ยงแกะ	3	0.80
31	การเลี้ยงหมู	3	0.80
32	การเลี้ยงกุ้ง	2	0.50
33	อื่นๆ	2	0.50
34	การปลูกไม้ยืนต้น	2	0.50
35	การเลี้ยงลูกสัตว์ปีก	1	0.30
37	งานบริการต่างๆ	1	0.30
รวม		387	100.00

จากตารางที่ 4.258 พบว่า

1) ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 5 ขึ้นไป มี 7 หลักสูตร ได้แก่ การขายและการตลาด การทำอาหารและขนมต่างๆ การเพาะเห็ด การเลี้ยงปลา การกรีดยาง การตัดเย็บเสื้อผ้า และการปลูกพืชผักสวนครัว ตามลำดับ

2) ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 3 ขึ้นไปแต่ไม่ถึงร้อยละ 5.00 มี 5 หลักสูตร คือ การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงแพะ หลักสูตรอื่นๆ การปลูกข้าว และการปลูกพืชไร่ เศรษฐกิจ ตามลำดับ

3) ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 2 ขึ้นไปแต่ไม่ถึงร้อยละ 3.00 มี 4 หลักสูตร คือ การ การปลูกถองทอง การปลูกพืชสมุนไพร การเลี้ยงโคขุน และช่างเสริมสวย/ตัดผม ตามลำดับ

3.2 ประวัติการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

จากการสำรวจการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.259 และตารางที่ 4.260 ดังนี้

ตารางที่ 4.259 ประวัติการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

การอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพในรอบปีที่ผ่านมา (2552) จนถึงปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
เคย	36	24.30
ไม่เคย	112	75.70
รวม	148	100.00

จากตารางที่ 4.259 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 75.70 ไม่เคยเข้ารับการอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม มีเพียงส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 24.30 ที่เคยเข้ารับการอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ตารางที่ 4.260 สรุปหลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างเคยเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552) และการนำไปใช้

ลำดับที่	หลักสูตรที่เคยเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)	ความถี่	การประกอบอาชีพ	
			นำไปใช้	ไม่ได้นำไปใช้
1	การทำขนมไทย	13	8	5
2	การตัดเย็บเสื้อผ้า	6	6	0
3	การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	4	0	4
4	การทำน้ำยาล้างจาน	3	2	1
5	การทำน้ำเอนกประสงค์ใช้ในครัวเรือน	3	2	1
6	ทำอาหารไทย	3	3	0
7	โครงการขยายการแนะนำอาชีพเยาวชนในพื้นที่ยากจน	2	1	1
8	การประดิษฐ์ดอกไม้จากใยบัว	2	1	1
9	การเลี้ยงปลา	1	1	0
10	การเกษตร	1	1	0
11	การเลี้ยงสัตว์	1	1	0
12	การเพาะเห็ด	1	1	0

ตารางที่ 4.260 สรุปหลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างเคยเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552) และการนำไปใช้

ลำดับที่	หลักสูตรที่เคยเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)	ความถี่	การประกอบอาชีพ	
			นำไปใช้	ไม่ได้นำไปใช้
13	การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง	1	0	1
14	การปลูกพืชผักสวนครัว	1	1	0
15	การจัดตั้งกลุ่มซื้อน้ำยางสด	1	1	0
16	การเลี้ยงหนอนนก	1	0	1
17	ผ้าคลุมผมปักจักร	1	1	0
18	ตัดเย็บผ้าคลุมผม	1	1	0
19	ความรู้ทางคอมพิวเตอร์	1	1	0
20	ครอบครัวหยุคยาเสพติด	1	1	0
21	ทำผ้าบาติก	1	1	0
22	การกรีดยาง	1	1	0
23	การเลี้ยงเป็ด	1	1	0
24	ทำพิมเสน	1	1	0
	รวม	79	60	19
	ร้อยละ	100	75.9	24.1

จากตารางที่ 4.260 อธิบายได้ว่า โดยภาพรวมของการเข้าอบรมหลักสูตรต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างในรอบปี 2552 ที่ผ่านมามีการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการประกอบอาชีพเสริมถึงร้อยละ 75.90 ส่วนอีกร้อยละ 24.10 ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพเสริม

ตารางที่ 4.261 สรุปเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าร่วมฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)

ลำดับที่	เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)	ความถี่	ร้อยละ
1	ไม่มีเวลาว่าง ไม่พร้อม	33	32.70
2	ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง	16	15.80
3	สถานที่ไม่เหมาะสม/เดินทางไกล	9	8.90
4	ไม่ต้องการอบรม/ไม่สนใจ/น่าเบื่อ	9	8.90
5	หลักสูตรอบรมไม่ตรงความต้องการ/ไม่น่าสนใจ	8	7.90

ตารางที่ 4.261 สรุปเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าร่วมฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552) (ต่อ)

ลำดับที่	เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)	ความถี่	ร้อยละ
6	ไม่มีการอบรมใด ๆ ในพื้นที่ในช่วงปี 2552	8	7.90
7	การอบรมไม่ทั่วถึง / ไม่ได้รับเลือกให้เข้าอบรม	7	6.90
8	วัน เวลา ไม่เหมาะสม	6	5.90
9	รู้อยู่แล้วว่าอบรมเสร็จก็ทำจริงไม่ได้	3	3.00
10	ระยะอบรมเวลานานเกินไป	2	2.00
รวม		101	100.00

จากตารางที่ 4.261 พบว่า การไม่มีเวลาและความไม่พร้อมเป็นสาเหตุที่มีความถี่มากที่สุด (ร้อยละ 32.7) รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง (ร้อยละ 15.8) ส่วนสาเหตุที่มีความถี่ตั้งแต่ ร้อยละ 5 ถึง 10 ได้แก่ สถานที่ไม่เหมาะสม ต้องเดินทางไกล ไม่ต้องการอบรม/ไม่สนใจ/น่าเบื่อ หลักสูตรอบรมไม่ตรงความต้องการ/ไม่น่าสนใจ ไม่มีการอบรมใดๆในพื้นที่ในช่วงปี 2552 การอบรมไม่ทั่วถึง/ไม่ได้รับคัดเลือกให้เข้าอบรม และวัน เวลาไม่เหมาะสม ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมเพื่อการประกอบอาชีพในประเด็นต่าง ๆ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.262 ถึง ตารางที่ 4.264 ดังนี้

ตารางที่ 4.262 ข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร

ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
1 - 2 วัน	27	18.20
3 - 4 วัน	27	18.20
5 - 6 วัน	19	12.80
7 วันหรือมากกว่า	75	50.70
รวม	148	100.00

จากตารางที่ 4.262 พบว่า ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากที่สุด คือ 7 วันหรือมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 50.7 ส่วนระยะเวลาการฝึกอบรม 1 - 2 วัน และ 3 - 4 วัน มีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 18.20 ในขณะที่ระยะเวลาฝึกอบรม 5 - 6 วัน มีสัดส่วนการเลือกน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.80

ตารางที่ 4.263 ข้อมูลเกี่ยวกับช่วงเดือนที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

ช่วงเดือนที่เหมาะสมต่อการฝึกอบรมที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าร่วมได้	ความถี่	ร้อยละ
มกราคม	19	8.60
กุมภาพันธ์	13	5.90
มีนาคม	25	11.40
เมษายน	59	26.80
พฤษภาคม	25	11.40
มิถุนายน	21	9.50
กรกฎาคม	7	3.20
สิงหาคม	8	3.60
กันยายน	5	2.30
ตุลาคม	18	8.20
พฤศจิกายน	15	6.80
ธันวาคม	5	2.30
รวม	220	100.00

จากตารางที่ 4.263 พบว่า เดือนเมษายนเป็นเดือนที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบในความถี่สูงสุดคือ ร้อยละ 26.80 ในขณะที่เดือนมีนาคมและพฤษภาคม มีสัดส่วนของความถี่ในระดับเดียวกัน คือ ร้อยละ 11.40 ส่วนเดือนที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้จัดฝึกอบรมในระดับความถี่ระหว่างร้อยละ 5.00 ถึงร้อยละ 10.00 ได้แก่ มิถุนายน (ร้อยละ 9.50) มกราคม (ร้อยละ 8.60) ตุลาคม (ร้อยละ 8.20) พฤศจิกายน (ร้อยละ 6.80) และกุมภาพันธ์ (ร้อยละ 5.90) ส่วนเดือนที่เหลือมีระดับความถี่ที่ถูกเลือกไม่ถึงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 4.264 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่เหมาะสมและสะดวกในการฝึกอบรม

สถานที่จัดฝึกอบรมที่เหมาะสมและสะดวก	ความถี่	ร้อยละ
ป่าตानी	126	80.80
ยะลา	18	11.50
สงขลา	11	7.10
นราธิวาส	1	0.60
รวม	156	100.00

จากตารางที่ 4.264 พบว่า ปัตตานีเป็นจังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้เป็นสถานที่ในการฝึกอบรมสูงสุด คือเป็นร้อยละ 80.80 รองลงมาได้แก่ ยะลาและสงขลา คิดเป็นร้อยละ 11.50 และ 7.10 ตามลำดับ ส่วนนราธิวาสเป็นจังหวัดที่ถูกเลือกน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.60

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่างๆที่มีประโยชน์ต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.265 ดังนี้

ตารางที่ 4.265 สรุปข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรเป็นหลักสูตรที่ช่วยเพิ่มรายได้เสริมได้จริง	23	15.60
2	ต้องมีความต่อเนื่อง ติดตามผล และให้คำปรึกษาต่อเนื่อง	21	14.30
3	หลักสูตรที่นำไปใช้ทำอาชีพได้จริง	18	12.20
4	สถานที่เหมาะสม ปลอดภัย เดินทางได้สะดวก	14	9.50
5	ควรเป็นหลักสูตรที่ช่วยเพิ่มทักษะการทำงาน	13	8.80
6	หลังจบหลักสูตร ควรมีการอบรมต่อยอดความเชี่ยวชาญขึ้นในระดับสูงต่อ ๆ ไปอีก	8	5.40
7	หัวข้อการอบรมต้องตรงความต้องการของคน	6	4.10
8	เวลาอบรมที่เหมาะสม ไม่สั้นหรือนานจนเกินไป	6	4.10
9	มีเงินทุนเริ่มต้น ช่วยเหลือ วัสดุ อุปกรณ์	6	4.10
10	โครงการควรอบรมให้ทั่วถึงทุกคนที่สนใจ	6	4.10
11	แก้ไขปัญหาการว่างงาน	5	3.40
12	ฝึกอบรมอย่างจริงจัง ไม่ใช่แค่หลอก ๆ หรือสักแต่ว่าใช้งบประมาณ	5	3.40
13	มีการแจ้งรายละเอียดเนื้อหาอบรม และเนื้อหาอบรมต้องเข้าใจง่าย	3	2.00
14	ให้เบียดเบียนในการเข้าอบรม	3	2.00
15	การอบรมต้องมีการฝึกปฏิบัติให้ด้วย	2	1.40
16	หลักสูตรใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและสามารถหาง่าย	2	1.40
17	ควรหาตลาดให้ด้วย	2	1.40
18	ต้องเป็นหลักสูตรที่ต่อยอดสิ่งที่ทำอยู่	1	0.70

ตารางที่ 4.265 สรุปข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
19	ฝึกอบรมบ่อยครั้งขึ้น	1	0.70
20	อยากได้หลักสูตรทำอาหารคาวหวาน	1	0.70
21	ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ	1	0.70
รวม		147	100.00

จากตารางที่ 4.265 พบว่าภาพรวมของข้อเสนอแนะที่กลุ่มตัวอย่างได้ให้ไว้มีหลากหลายมิติสรุปได้ทั้งหมด 21 ข้อ แต่ข้อเสนอแนะที่มีระดับความถี่มากกว่าร้อยละ 10.00 ขึ้นไปมีเพียง 3 ข้อ คือ ควรเป็นหลักสูตรที่ช่วยเพิ่มรายได้เสริมได้จริง ต้องมีความต่อเนื่อง ติดตามผล และให้คำปรึกษาต่อเนื่อง และควรเป็นหลักสูตรที่นำไปใช้ทำอาชีพได้จริง ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีระดับความถี่มากกว่าร้อยละ 5.00 แต่ไม่เกินร้อยละ 10.00 มี 3 ข้อ คือ สถานที่เหมาะสม ปลอดภัย เดินทางได้สะดวก ควรเป็นหลักสูตรที่ช่วยเพิ่มทักษะการทำงาน และหลังจบหลักสูตรควรมีการอบรมต่อยอดความเชี่ยวชาญขึ้นในระดับสูงต่อไปอีก ตามลำดับ

จังหวัดสงขลา

กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของ 4 อำเภอ จังหวัดสงขลาที่เป็นกลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 9 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 4 ส่วนตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงาน ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ และส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐในจังหวัด 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.266 ถึงตารางที่ 4.267 ดังนี้

1.1 ข้อมูลหน่วยงานที่สังกัด

ตารางที่ 4.266 ข้อมูลหน่วยงานที่สังกัด

หน่วยงานที่สังกัด	ความถี่	ร้อยละ
องค์การบริหารส่วนตำบล	4	44.40
เกษตรจังหวัด	1	11.10
ประมงจังหวัด	1	11.10
กรมการพัฒนาชุมชน	1	11.10
ปศุสัตว์จังหวัด	1	11.10
กระทรวงวัฒนธรรม	1	11.10
รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.266 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.4 ที่เหลือมีสัดส่วนเท่ากัน ได้แก่ เกษตรจังหวัด ประมงจังหวัด กรมการพัฒนาชุมชน ปศุสัตว์จังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด และกระทรวงวัฒนธรรม

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.267 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	5	55.60
	หญิง	4	44.40
	รวม	9	100.00
อายุ	21 – 30 ปี	1	11.10
	31 – 40 ปี	6	66.70
	41 – 50 ปี	1	11.10
	51 – 60 ปี	1	11.10
	รวม	9	100.00

ตารางที่ 4.267 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ศาสนา		
ศาสนาอิสลาม	2	22.20
ศาสนาพุทธ	7	77.80
รวม	9	100.00
ภูมิลำเนา		
เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ	4	44.40
เป็นคนในจังหวัดกับที่สำรวจ แต่ต่างอำเภอ	3	33.30
เป็นคนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น	2	22.20
รวม	9	100.00
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6)	1	11.10
ปริญญาตรี	3	33.30
สูงกว่าปริญญาตรี	5	55.60
รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.267 พบว่า

1) เพศ ร้อยละ 55.60 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ส่วนอีกร้อยละ 44.40 เป็นเพศหญิง

2) อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.70 ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง 21 - 30 ปี 41 - 50 ปี และ 51 - 60 ปี มีสัดส่วนเท่ากัน คือร้อยละ 11.10

3) ศาสนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 77.80 ในขณะที่ส่วนน้อยคือ ร้อยละ 22.20 นับถือศาสนาอิสลาม

4) ภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 44.40 เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ รองลงมาเป็นคนในจังหวัดกับที่สำรวจ แต่ต่างอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 33.30 ส่วนคนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่นมีสัดส่วนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 22.20

5) ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.60 จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 33.10 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 11.10

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงาน

จากการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.268 และตารางที่ 4.269 ดังนี้

ตารางที่ 4.268 นโยบายของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	นโยบายในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	เพิ่มความรู้ ทักษะ และศักยภาพ	4	26.70
2	ส่งเสริมการรวมกลุ่ม	3	20.00
3	ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์	3	20.00
4	ช่วยเหลือในการขอขบประมาณ	2	13.30
5	อบรมให้ตรงกับความต้องการประชาชน	1	6.70
6	ส่งเสริมการตลาด ช่องทางจัดจำหน่าย	1	6.70
7	พัฒนาอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	6.70
	รวม	15	100.00

จากตารางที่ 4.268 พบว่าหน่วยงานส่วนใหญ่กำหนดนโยบายในการ เพิ่มความรู้ ทักษะ และศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ในสัดส่วนความถี่ที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 26.70 และ 20.00 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังกำหนดนโยบายที่จะให้การช่วยเหลือในการขอขบประมาณ รวมถึงอบรมให้ตรงกับความต้องการประชาชน ส่งเสริมการตลาด ช่องทางจัดจำหน่าย และพัฒนาอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกด้วย

ตารางที่ 4.269 สรุปบทบาทของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และผลิตภัณฑ์ในพื้นที่

ลำดับที่	บทบาทในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ให้ความรู้ พัฒนาทักษะ ศักยภาพ	5	20.80
2	สนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องจักร	5	20.80
3	ส่งเสริมการรวมกลุ่ม	3	12.50
4	เพิ่มรายได้เสริม	2	8.30
5	พัฒนาผลิตภัณฑ์	2	8.30
6	การแปรรูปผลิตภัณฑ์	2	8.30
7	ส่งเสริมอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	8.30

ตารางที่ 4.269 สรุปบทบาทของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ (ต่อ)

ลำดับที่	บทบาทในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
8	ประสานงานกับภาครัฐ เช่น การจดทะเบียน จัดงานแสดงสินค้า	1	4.20
9	ส่งเสริมการนำประชาชนเข้าดูงาน	1	4.20
10	ส่งเสริมด้านการตลาดให้สินค้า	1	4.20
	รวม	24	100.00

จากตารางที่ 4.269 พบว่าบทบาทที่หน่วยงานมีมากที่สุด 2 ประการในระดับความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 20.80) คือ ให้ความรู้ พัฒนาทักษะ ศักยภาพ และสนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องจักร รองลงมา คือ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 12.50 บทบาทที่มีความถี่เท่ากันคือร้อยละ 8.30 มี 4 ข้อ ได้แก่ เพิ่มรายได้เสริม พัฒนาผลิตภัณฑ์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เหลือจะเป็นบทบาทในด้านประสานงานกับภาครัฐ เช่น การจดทะเบียน จัดงานแสดงสินค้า ส่งเสริมการนำประชาชนเข้าดูงาน และส่งเสริมด้านการตลาดให้สินค้า

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์

จากการสำรวจข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.270 ถึง ตารางที่ 4.274 ดังนี้

ตารางที่ 4.270 สรุปผลิตภัณฑ์โดดเด่นของจังหวัด

ลำดับที่	ผลิตภัณฑ์โดดเด่นของจังหวัด	ความถี่	ร้อยละ
1	กะปิ	4	26.70
2	ปลาสาม	2	13.30
3	ผ้าทอเกาะยอ	2	13.30
4	ส้มแขกแปรรูป	2	13.30
5	ผ้าคลุมผม	1	6.70
6	ไก่ทอด	1	6.70
7	น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	1	6.70
8	กรรณก	1	6.70
9	ผ้าบาติก	1	6.70
	รวม	15	100.00

จากตารางที่ 4.270 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 26.70) เห็นว่ากะปิเป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดสงขลา รองลงมาคือความถี่เท่ากัน ได้แก่ ปลาสาม ผ้าทอเกาะยอ และส้มแขกแปรรูป ส่วนที่เหลือที่มีความถี่เท่ากันอีก ได้แก่ ผ้าคลุมผม ไก่ทอด น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น กรงนก และผ้าบาติก

ตารางที่ 4.271 สรุปปัญหาด้านผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ไม่แน่นอน บางครั้งผลิตได้จำกัด	5	33.30
2	คุณภาพ มาตรฐานต่ำ	3	20.00
3	ต้นทุนผลิตสูง	2	13.30
4	จำนวนวัตถุดิบไม่แน่นอน	2	13.30
5	โรคระบาด	1	6.70
6	ขาดแคลนทุน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ พ่อ-แม่พันธุ์สัตว์ ดันกล้า	1	6.70
7	ขาดความแตกต่าง ความหลากหลายในตัวสินค้า	1	6.70
รวม		15	100.00

จากตารางที่ 4.271 พบว่าร้อยละ 33.30 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์คือ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ไม่แน่นอน บางครั้งผลิตได้จำกัด ขณะเดียวกันร้อยละ 20.00 เห็นว่า ยังมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพ มาตรฐานต่ำ ในขณะที่ปัญหาด้านต้นทุนผลิตสูง และจำนวนวัตถุดิบไม่แน่นอนก็เป็นปัญหาที่มีความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 13.30 ที่เหลือเป็นปัญหาเกี่ยวกับโรคระบาด ขาดแคลนทุน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ พ่อ-แม่พันธุ์สัตว์ ดันกล้า และ ขาดความแตกต่าง ความหลากหลายในตัวสินค้า

ตารางที่ 4.272 สรุปปัญหาด้านราคา

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านราคา	ความถี่	ร้อยละ
1	ราคาผลิตภัณฑ์สูงเกินไป	4	100.00
รวม		4	100.00

จากตารางที่ 4.272 พบว่า ปัญหาด้านราคาในกลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมีเพียงประเด็นเดียวคือ ราคาผลิตภัณฑ์สูงเกินไป

ตารางที่ 4.273 สรุปปัญหาด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ความถี่	ร้อยละ
1	ตลาดและช่องทางมีน้อย ไม่ทั่วถึง	5	100.00
	รวม	5	100.00

จากตารางที่ 4.273 พบว่า ปัญหาช่องทางการจำหน่ายที่กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นมีเพียงประเด็นเดียว คือ ตลาดและช่องทางมีน้อย ไม่ทั่วถึง

ตารางที่ 4.274 สรุปปัญหาด้านการส่งเสริมการขาย

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการขาย	ความถี่	ร้อยละ
1	ไม่มีการจัดงานแสดงสินค้า การส่งเสริมการขาย	3	42.90
2	ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึง	2	28.60
3	ไม่มีหน่วยงานสนับสนุน	2	28.60
	รวม	7.0	100.00

จากตารางที่ 4.274 พบว่า ปัญหาด้านการส่งเสริมการขายมี 3 ประเด็น คือ ไม่มีการจัดงานแสดงสินค้า การส่งเสริมการขาย (ร้อยละ 42.90) ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึง (ร้อยละ 28.60) และไม่มีหน่วยงานสนับสนุน (ร้อยละ 28.60)

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์

จากการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.275 ถึงตารางที่ 4.277 ดังนี้

ตารางที่ 4.275 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรมีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ หลากหลาย	4	50.00
2	แรงงานขาดแคลน	1	12.50
3	ส่งเสริมการรวมกลุ่ม	1	12.50
4	ให้ความรู้ด้านการตลาดแก่แรงงาน	1	12.50
5	ส่งเสริมการผลิตอย่างต่อเนื่อง	1	12.50
	รวม	8	100.00

จากตารางที่ 4.275 พบว่า กลุ่มตัวอย่างระบุปัญหาในการพัฒนาแรงงานเพียงประเด็นเดียว คือ แรงงานขาดแคลน แต่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแรงงานหลายประเด็น โดยมีความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรมีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญหลากหลาย ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ให้ความรู้ด้านการตลาดแก่แรงงาน และส่งเสริมการผลิตอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.276 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาด

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาด	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรขยายหรือหาตลาดให้กว้างขวางมากขึ้น	6	75.00
2	ตลาดไม่ชัดเจน	1	12.50
3	ควรมีตลาดรูปแบบใหม่ๆ	1	12.50
	รวม	8	100.00

จากตารางที่ 4.276 พบว่า ในประเด็นปัญหาการพัฒนาตลาดที่กลุ่มตัวอย่างระบุ คือ ตลาดไม่ชัดเจน (ร้อยละ 12.50) และนำเสนอข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ ควรขยายหรือหาตลาดให้กว้างขวางมากขึ้น (ร้อยละ 75.00) และควรมีตลาดรูปแบบใหม่ๆ (ร้อยละ 28.60)

ตารางที่ 4.277 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แปลกใหม่	6	46.20
2	ควรเพิ่มคุณภาพ มาตรฐานการผลิต	3	23.10
3	ควรผลิตให้ตรงกับความต้องการลูกค้ามากขึ้น	3	23.10
4	ส่งเสริมบรรจุภัณฑ์ที่ดี	1	7.70
	รวม	13	100.00

จากตารางที่ 4.277 พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ระบุปัญหาของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ แต่ให้ข้อเสนอแนะไว้ในความถี่สูงสุด (ร้อยละ 46.20) คือ ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แปลกใหม่ รองลงมา มีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 23.10) คือ ควรเพิ่มคุณภาพ มาตรฐานการผลิต และควรผลิตให้ตรงกับความต้องการลูกค้ามากขึ้น ส่วนการส่งเสริมบรรจุภัณฑ์ที่ดีเป็นข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุด

กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชน

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของ 4 อำเภอจังหวัดสงขลาที่เป็นกลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 9 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบ

ตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 4 ส่วนตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงาน ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ และส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชนใน 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.278 ถึงตารางที่ 4.279 ดังนี้

1.1 ข้อมูลหน่วยงานที่สังกัด

ตารางที่ 4.278 ข้อมูลหน่วยงานที่สังกัด

ชื่อสมาคม/ชมรม/สมาพันธ์	จำนวน	ร้อยละ
ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี	1	11.11
OTOP	1	11.11
เกษตรกร	1	11.11
ดอกไม้จันทน์	1	11.11
น้ำพริกปลาकु๋อย่าง	1	11.11
วิสาหกิจชุมชนแปรรูป	1	11.11
สตรีไทยหัวใจแกร่ง	1	11.11
สตรีบ้านสุโสะ	1	11.11
สตรีแม่บ้าน	1	11.11
รวม	9	100.0

จากตารางที่ 4.278 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกลุ่มต่างๆ ในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.279 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	9	100.00
	รวม	9	100.00
อายุ			
	31- 40 ปี	2	22.20
	41 – 50 ปี	5	55.60
	51 – 60 ปี	2	22.20
	รวม	9	100.00
ศาสนา			
	ศาสนาอิสลาม	5	55.60
	ศาสนาพุทธ	4	44.40
	รวม	9	100.00
ภูมิลำเนาเดิม			
	เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ	9	100.00
	รวม	9	100.00
ระดับการศึกษา			
	มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	2	22.20
	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)	3	33.30
	อนุปริญญา (ปวส.1-ปวส.2)	2	22.20
	ปริญญาตรี	2	22.20
	รวม	9	100.00

จากตารางที่ 4.279 พบว่า

1) เพศ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชาย

2) อายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุระหว่าง 41 - 50 ปี มีจำนวนร้อยละ 55.6 รองลงมา มีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 22.2 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และ 51 - 60 ปี

3) ศาสนา กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลาม มีร้อยละ 55.6 ที่เหลืออีก 44.6 นับถือศาสนาพุทธ

4) ภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ

5) ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.30 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) ในขณะที่มีกลุ่มตัวอย่างที่จบมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1- ม.3) อนุปริญญา (ปวส.1-ปวส.2) และปริญญาตรีมีสัดส่วนที่เท่ากัน คือร้อยละ 22.20

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงาน

จากการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและบทบาทของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพ ด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.280 และตารางที่ 4.281 ดังนี้

ตารางที่ 4.280 นโยบายของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	นโยบายในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ	1	11.1
2	การฝึกอบรมหรือเพิ่มทักษะด้านอาชีพใหม่ๆ ให้กับสมาชิก ภายในกลุ่ม	1	11.1
3	พัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยและมีคุณภาพ	1	11.1
4	ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย	1	11.1
5	ส่งเสริมให้มีการขยายตลาดด้านผลิตภัณฑ์ออกสู่ภายนอกชุมชน	1	11.1
6	การฝึกอบรมหรือเพิ่มทักษะด้านฝีมือและคุณภาพให้กับสมาชิก ภายในกลุ่มเพื่อเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์	1	11.1
7	การฝึกอบรมหรือเพิ่มทักษะด้านอาชีพการตัดเย็บเสื้อผ้า	1	11.1
8	การฝึกอบรมเพื่อยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์	1	11.1
9	ส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามงานหรือเทศกาลต่างๆ	1	11.1
	รวม	9	100.0

จากตารางที่ 4.280 พบว่านโยบายในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์ที่หน่วยงานกำหนดไว้มีทั้งสิ้น 9 ข้อ โดยมีระดับความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 11.1 อาทิ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ การฝึกอบรมหรือเพิ่มทักษะด้านอาชีพใหม่ๆ ให้กับสมาชิกภายในกลุ่ม พัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยและมีคุณภาพ เป็นต้น

ตารางที่ 4.281 สรุปบทบาทของหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และผลิตภัณฑ์ในพื้นที่

ลำดับที่	บทบาทในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ส่งเสริมการประกอบอาชีพของคนในชุมชน	8	57.10
2	ส่งเสริมให้คนในชุมชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	1	7.10
3	เป็นศูนย์กลางประสานงานในการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรม OTOP	1	7.10
4	จัดทำ ประสาน และพิจารณาผลิตภัณฑ์ของชุมชน เพื่อมาเข้าร่วมงาน OTOP ประจำปี	1	7.10
5	กำกับดูแลกลุ่มหรือผู้ประกอบการ OTOP ให้เกิดความสะดวกในการดำเนินงาน ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการหรือเครือข่าย OTOP	1	7.10
6	จัดหาวิทยากรในการฝึกอบรม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่มาตรฐาน OTOP	1	7.10
7	ส่งเสริมความสามัคคีให้กับชุมชน เพื่อเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง	1	7.10
รวม		14	100.00

จากตารางที่ 4.281 พบว่าบทบาทที่หน่วยงานมีมากที่สุด คือ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของคนในชุมชนคิดเป็นร้อยละ 57.1 ที่เหลือมีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 7.1) ได้แก่ ส่งเสริมให้คนในชุมชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นศูนย์กลางประสานงานในการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรม OTOP จัดทำ ประสาน และพิจารณาผลิตภัณฑ์ของชุมชนเพื่อมาเข้าร่วมงาน OTOP ประจำปี กำกับดูแลกลุ่มหรือผู้ประกอบการ OTOP ให้เกิดความสะดวกในการดำเนินงาน ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการหรือเครือข่าย OTOP จัดหาวิทยากรในการฝึกอบรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่มาตรฐาน OTOP และส่งเสริมความสามัคคีให้กับชุมชนเพื่อเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์

จากการสำรวจข้อมูลด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.282 ถึง ตารางที่ 4.286 ดังนี้

ตารางที่ 4.282 สรุปผลิตภัณฑ์โดดเด่นของจังหวัด

ลำดับที่	ผลิตภัณฑ์โดดเด่นของจังหวัด	ความถี่	ร้อยละ
1	ไก่ทอดเทพา	3	17.60
2	กะปิเทพา	3	17.60
3	น้ำพริกปลาอุกย่าง	2	11.80
4	ผลิตภัณฑ์จากปลาอุก	1	5.90
5	การตัดเย็บเสื้อผ้า	1	5.90
6	ผลิตภัณฑ์ต่างๆจากผ้าบาติก	1	5.90
7	ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน เช่น น้ำยาล้างจาน ยาสระผม ครีม นวด น้ำยาซักผ้า น้ำยาปรับผ้านุ่ม	1	5.90
8	ผลิตภัณฑ์ด้านการถนอมอาหาร	1	5.90
9	ส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามงานหรือเทศกาลต่างๆ	1	5.90
10	กระหรีบั้ง หรือทองพับ	1	5.90
11	ผ้าเกาะยอ	1	5.90
12	หนังปลากระพง	1	5.90
	รวม	17	100.00

จากตารางที่ 4.282 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่า ไก่ทอดเทพาและกะปิเทพาเป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุดของ 4 อำเภอ (เทพา นาทวี จะนะ และสะบ้าย้อย) ของจังหวัดสงขลา รองลงมา ได้แก่ น้ำพริกปลาอุกย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.80 ที่เหลืออีก 9 ผลิตภัณฑ์ มีความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 5.90

ตารางที่ 4.283 สรุปปัญหาด้านผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	วัตถุดิบในด้านผลิตสินค้าไม่เพียงพอและราคาสูง	5	35.70
2	ผลิตภัณฑ์มีการเลียนแบบได้ง่าย	3	21.40
3	ขาดตลาดรองรับสินค้า	2	14.30
4	รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่มีความทันสมัย	2	14.30
5	ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน	1	7.10
6	ผลิตภัณฑ์ผลิตไม่ทันตามที่ต้องการเนื่องจากขาดเทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัย	1	7.10
รวม		14	100.00

จากตารางที่ 4.283 พบว่าร้อยละ 35.70 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์คือวัตถุดิบในด้านผลิตสินค้าไม่เพียงพอและราคาสูง ขณะเดียวกันร้อยละ 21.40 เห็นว่าผลิตภัณฑ์มีการเลียนแบบได้ง่าย ส่วนปัญหาการขาดตลาดรองรับสินค้า และรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่มีความทันสมัย มีความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 14.30 ที่เหลือเป็นปัญหาผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน และผลิตภัณฑ์ผลิตไม่ทันตามที่ต้องการเนื่องจากขาดเทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัย

ตารางที่ 4.284 สรุปปัญหาด้านราคา

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านราคา	ความถี่	ร้อยละ
1	ราคาสูงเนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง	5	100.00
รวม		5	100.00

จากตารางที่ 4.284 พบว่า ปัญหาด้านราคาในกลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมีเพียงประเด็นเดียวคือ ราคาสูงเนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง

ตารางที่ 4.285 สรุปปัญหาด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ความถี่	ร้อยละ
1	ผลิตสินค้าตามคำสั่งซื้อเท่านั้น	2	40.00
2	ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าแคบ	2	40.00
3	จัดจำหน่ายเฉพาะในชุมชน	1	20.00
รวม		5	100.00

จากตารางที่ 4.285 พบว่า กลุ่มตัวอย่างระบุปัญหาของทางการจำหน่ายในระดับความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 40.00) 2 ข้อ คือ ผลิตสินค้าตามคำสั่งซื้อเท่านั้น และช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าแบบที่เหลืออีกร้อยละ 20.00 เป็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายเฉพาะในชุมชน

ตารางที่ 4.286 สรุปปัญหาด้านการส่งเสริมการขาย

ลำดับที่	ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการขาย	ความถี่	ร้อยละ
1	ขาดการส่งเสริมโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์	4	100.00
	รวม	4	100.00

จากตารางที่ 4.286 พบว่า ปัญหาด้านการส่งเสริมการขายมีเพียงประเด็น คือ ขาดการส่งเสริมโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์

จากการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และผลิตภัณฑ์ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.287 ถึงตารางที่ 4.289 ดังนี้

ตารางที่ 4.287 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรมีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นที่ไปตามที่ตลาดต้องการ	4	100.00
	รวม	4	100.00

จากตารางที่ 4.287 พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแรงงาน คือ ควรมีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นที่ไปตามที่ตลาดต้องการ

ตารางที่ 4.2878 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาด

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาด	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรขยายตลาดทั้งในพื้นที่ นอกพื้นที่ และต่างประเทศ	3	50.00
2	หน่วยงานภาครัฐควรหาตลาดรองรับสินค้า	2	33.30
3	การสร้างค่านิยมใหม่ๆกับผลิตภัณฑ์ OTOP	1	16.70
	รวม	6	100.00

จากตารางที่ 4.288 พบว่า ในประเด็นการพัฒนาตลาด กลุ่มตัวอย่างนำเสนอเฉพาะข้อเสนอแนะโดยไม่มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหา โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด (ร้อยละ 50.00) คือ

ควรขยายตลาดทั้งในพื้นที่ นอกพื้นที่ และต่างประเทศ รองลงมา ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐควรหาตลาด
รองรับสินค้า ร้อยละ 33.30 และการสร้างค่านิยมใหม่ๆกับผลิตภัณฑ์ OTOP ร้อยละ 16.70

ตารางที่ 4.289 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	ส่งเสริมการฝึกอบรมรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย	4	36.40
2	รูปแบบหรือโลโก้ต้องเป็นที่จดจำง่าย	2	18.20
3	รัฐส่งเสริมงบประมาณในการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ของกลุ่มหรือชุมชน	2	18.20
4	ผลิตภัณฑ์ของแต่ละพื้นที่ควรมีลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ ของชุมชนนั้นๆ	1	9.10
5	เพิ่มความหลากหลายในสินค้า	1	9.10
6	ผลิตภัณฑ์ควรได้รับการรับรองสินค้าให้เป็นสินค้าฮาลาล	1	9.10
	รวม	11	100.00

จากตารางที่ 4.289 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใน
ประเด็นต่างๆเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ส่งเสริมการฝึกอบรมรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ม
ีความทันสมัย รูปแบบหรือโลโก้ต้องเป็นที่จดจำง่าย รัฐส่งเสริมงบประมาณในการสนับสนุน
ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มหรือชุมชน ผลิตภัณฑ์ของแต่ละพื้นที่ควรมีลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ของ
ชุมชนนั้นๆ เพิ่มความหลากหลายในสินค้า และ ผลิตภัณฑ์ควรได้รับการรับรองสินค้าให้เป็นสินค้า
ฮาลาล

กลุ่มผู้ประกอบการ

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของ 4 อำเภอ จังหวัดสงขลาที่เป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่
ประกอบธุรกิจทั้งในส่วนการผลิตและบริการในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 21 ราย ผู้วิจัยจะ
นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 6 ส่วนตามแบบสอบถาม
ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ข้อมูลภาพรวมของกิจการ ส่วนที่ 3
ข้อมูลทางการเงินของกิจการ ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านแรงงาน ส่วนที่ 5 ภาพรวมของสภาพแรงงานใน
พื้นที่ และส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านตลาดและผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าของกิจการและประกอบกิจการ ในจังหวัดยะลาที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลและการฝึกอบรม ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.290 ถึง ตารางที่ 4.294 ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.290 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศของเจ้าของกิจการ		
ชาย	16	76.20
หญิง	5	23.80
รวม	21	100.00
อายุของเจ้าของกิจการ		
21-30 ปี	3	14.30
31- 40 ปี	10	47.60
41 – 50 ปี	5	23.80
51 – 60 ปี	2	9.50
61 ปีขึ้นไป	1	4.80
รวม	21	100.00
ศาสนาของเจ้าของกิจการ		
ศาสนาอิสลาม	13	61.90
ศาสนาพุทธ	8	38.10
รวม	21	100.00
ภูมิลำเนาของเจ้าของกิจการ		
เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ	19	90.50
เป็นคนในจังหวัดกับที่สำรวจ แต่ต่างอำเภอ	1	4.80
เป็นคนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น	1	4.80
รวม	21	100.00

ตารางที่ 4.290 ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของเจ้าของกิจการ		
ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)	2	9.50
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	4	19.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)	4	19.00
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1-ปวส.2)	3	14.30
ปริญญาตรี	8	38.10
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.290 พบว่า

- 1) เพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 76.2 และเพศชายร้อยละ 23.8
- 2) อายุ ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างที่มีสัดส่วนมากที่สุด 2 อันดับแรก ได้แก่ ช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี (ร้อยละ 47.60) ช่วงอายุระหว่าง 41 - 50 ปี (ร้อยละ 23.80) ขณะที่ช่วงอายุระหว่าง 21 - 30 ปีมีร้อยละ 14.30 ส่วนช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี มีร้อยละ 9.50 และอายุ 61 ปีขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 4.80
- 3) ศาสนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 61.90 นับถือศาสนาอิสลาม และส่วนน้อยคือ ร้อยละ 38.10 นับถือศาสนาพุทธ
- 4) ภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นคนในอำเภอและจังหวัดเดียวกับที่สำรวจ คิดเป็นร้อยละ 90.50 และเป็นคนในจังหวัดกับที่สำรวจแต่ต่างอำเภออีกร้อยละ 4.80 ซึ่งเท่ากับกลุ่มที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น
- 5) การศึกษา ร้อยละ 38.10 ของกลุ่มตัวอย่างจบปริญญาตรี ส่วนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) มีสัดส่วนเท่ากัน คือร้อยละ 19.00 และอีกร้อยละ 14.30 จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1-ปวส.2) ส่วนที่จบประถมศึกษา (ป.1-ป.6) มีเพียงร้อยละ 9.50

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอื่นหรือแหล่งรายได้อื่นของเจ้าของกิจการ

ตารางที่ 4.291 ข้อมูลอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นของเจ้าของกิจการ

การมีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นของเจ้าของกิจการ	ความถี่	ร้อยละ
มี	14	66.70
ไม่มี	7	33.30
รวม	21	100.00

ตารางที่ 4.292 ข้อมูลประเภทของอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นของเจ้าของกิจการ

อาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นที่เจ้าของกิจการมี	ความถี่	ร้อยละ
ทำการเกษตร	10	47.60
อื่นๆ	4	19.00
ไม่ตอบ	7	33.30
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.291 และตารางที่ 4.292 พบว่า ร้อยละ 66.70 ของกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่น ที่เหลืออีกร้อยละ 33.30 ไม่มี ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ากลุ่มที่มีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นจะทำการเกษตรร้อยละ 47.60 อื่นๆ ร้อยละ 19.00 ส่วนที่ไม่ตอบมีร้อยละ 33.30

1.3 ข้อมูลการฝึกอบรมของเจ้าของกิจการ

ตารางที่ 4.293 ข้อมูลการเข้ารับการฝึกอบรม

ประวัติการเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค	จำนวน	ร้อยละ
เคย	5	23.80
ไม่เคย	16	76.20
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.293 พบว่า ร้อยละ 76.20 ของกลุ่มตัวอย่างไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค มีเพียงร้อยละ 23.80 ที่เคยเข้ารับการฝึกอบรม

ตารางที่ 4.294 ข้อมูลหลักสูตรที่เคยเข้ารับการฝึกอบรม

ลำดับที่	หลักสูตรที่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	ความถี่	ร้อยละ
1	การอบรมด้านการขายและการตลาด	6	37.50
2	การอบรมบริหารจัดการ/การควบคุมงาน	3	18.80
3	การอบรมวิชาชีพต่างๆ (เช่น นักบัญชี หรือพัฒนาสินค้า หรือคอมพิวเตอร์ หรือนวดแผนไทย)	2	12.50
4	การอบรมด้านการบริการลูกค้า	2	12.50
5	อื่นๆ	2	12.50
6	การอบรมเกี่ยวกับการควบคุมหรือปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ	1	6.30
รวม		16	100.00

จากตารางที่ 4.294 พบว่า หลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างเคยเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด ได้แก่ การขายและการตลาด คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา คือ การบริหารจัดการ/การควบคุมงาน ร้อยละ 18.80 ขณะที่หลักสูตรวิชาชีพต่างๆ (นักบัญชี หรือพัฒนาสินค้า หรือคอมพิวเตอร์ หรือนวดแผนไทย) หลักสูตรด้านบริการลูกค้า และหลักสูตรอื่นๆมีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 12.50 ส่วนหลักสูตรเกี่ยวกับการควบคุมหรือปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 6.30

ส่วนที่ 2 ข้อมูลภาพรวมของกิจการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลภาพรวมกิจการ ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.295 และตารางที่ 4.296 ดังนี้

ตารางที่ 4.295 ข้อมูลภาพรวมของกิจการ

ลักษณะของการประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะการประกอบการ		
กิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว	19	90.50
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	1	4.80
บริษัทจำกัด	1	4.80
รวม	21	100.00

ตารางที่ 4.295 ข้อมูลภาพรวมของกิจการ (ต่อ)

ลักษณะของการประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
นอกเขตเทศบาล	13	61.90
ในเขตเทศบาล	8	38.10
รวม	21	100.00
ทำเลของสถานประกอบการ		
อยู่ในแหล่งชุมชน	15	71.40
อยู่ในตลาด	4	19.00
แผงริมถนน	1	4.80
อื่นๆ	1	4.80
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.295 พบว่า

1) ลักษณะของการประกอบการ ส่วนใหญ่ร้อยละ 90.50 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว ส่วนที่เหลือมีสัดส่วนเท่ากัน คือร้อยละ 4.80 เป็นเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด

2) ที่ตั้งของสถานประกอบการ กิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 61.90 ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ที่เหลืออีกร้อยละ 38.10 ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล

3) ทำเลของสถานประกอบการ ร้อยละ 71.40 มีทำเลอยู่ในแหล่งชุมชน ร้อยละ 19.00 อยู่ในตลาด ส่วนที่เป็นแผงริมถนนและอื่นๆ มีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 4.80

ตารางที่ 4.296 จำนวนลูกจ้าง

	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
จำนวนลูกจ้าง (คน)	60	1	6.524

จากตารางที่ 4.296 พบว่ากิจการมีลูกจ้างสูงสุด 60 คน ต่ำสุด 1 คน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.524 คน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทางการเงินของกิจการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทางการเงินของธุรกิจ ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.297 และ ตารางที่ 4.301 ดังนี้

ตารางที่ 4.297 ข้อมูลแหล่งเงินทุนหลักเมื่อเริ่มกิจการ

แหล่งเงินทุนหลักเมื่อเริ่มกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
เงินส่วนตัว	13	61.90
เงินกู้ในระบบ	7	33.30
เงินของสมาชิกในครอบครัว/ญาติ	1	4.80
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.297 พบว่า ร้อยละ 61.90 ของกลุ่มตัวอย่างใช้เงินทุนส่วนตัวสำหรับการเริ่มกิจการ ขณะที่ร้อยละ 33.30 และ 4.80 ใช้เงินกู้ในระบบและเงินของสมาชิกในครอบครัว / ญาติ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.298 ข้อมูลประวัติการกู้เงินเพื่อใช้ในกิจการ

ประวัติการกู้เงินเพื่อใช้ในกิจการ	ความถี่	ร้อยละ
เคยกู้จากสถาบันการเงิน	8	42.10
ไม่เคยกู้	7	36.80
เคยกู้จากคนในครอบครัว	2	10.50
อื่นๆ	2	10.50
รวม	19	100.00

จากตารางที่ 4.298 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 42.10 เคยกู้เงินจากสถาบันการเงินมาเพื่อใช้ในกิจการ และไม่เคยกู้เงินมีร้อยละ 36.80 ขณะที่ เคยกู้เงินจากคนในครอบครัว และอื่นๆ มีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 10.50

ตารางที่ 4.299 ข้อมูลผลประกอบการของกิจการ

ผลการดำเนินงานโดยเฉลี่ยตั้งแต่เริ่มกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
พออยู่ได้	12	57.10
มีกำไรมาโดยตลอด	8	38.10
ขาดทุน โดยตลอด	1	4.80
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.299 พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.10 มีผลประกอบการที่พออยู่ได้ ที่เหลือร้อยละ 38.10 มีกำไรมาโดยตลอด และอีกร้อยละ 4.80 ขาดทุนโดยตลอด

ตารางที่ 4.300 ข้อมูลเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ

	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
เงินทุนหมุนเวียนต่อวัน (บาท)	1,500,000	163	141,416.42
เงินทุนหมุนเวียนต่อเดือน (บาท)	3,200,000	5,000	653,111.11

จากตารางที่ 4.300 พบว่า กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนต่อวันสูงสุด 1,500,000 บาท ต่ำสุด 163 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141,416.42 บาท และเมื่อพิจารณาเงินทุนหมุนเวียนต่อเดือนพบว่า กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนต่อเดือนสูงสุด 3,200,000 บาท ต่ำสุด 5,000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 653,111.11 บาท

ตารางที่ 4.301 ข้อมูลเปรียบเทียบภาวะหนี้สินของกิจการในปัจจุบันกับตอนเมื่อเริ่มกิจการ

เปรียบเทียบภาวะหนี้สินของกิจการในปัจจุบันกับเมื่อเริ่มกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สิน ปัจจุบันก็ยังคงมีหนี้สิน	10	47.60
เมื่อเริ่มไม่มีหนี้สิน และปัจจุบันก็ยังคงไม่มีหนี้สิน	6	28.60
เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สิน แต่ปัจจุบันไม่มีหนี้สิน	4	19.00
เมื่อเริ่มกิจการไม่มีหนี้สิน แต่ปัจจุบันมีหนี้สิน	1	4.80
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.301 พบว่า กลุ่มที่เมื่อเริ่มมีหนี้สินและปัจจุบันก็ยังคงมีหนี้สิน มีสัดส่วนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.60 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มที่เมื่อเริ่มกิจการไม่มีหนี้สินปัจจุบันก็ยังคงไม่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 28.60 ส่วนกลุ่มที่เมื่อเริ่มกิจการมีหนี้สิน แต่ปัจจุบันไม่มีหนี้สินมีร้อยละ 19.00 และกลุ่มที่เมื่อเริ่มกิจการไม่มีหนี้สิน แต่ปัจจุบันมีหนี้สินเพียงร้อยละ 4.80

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านแรงงาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลด้านแรงงานของธุรกิจที่เป็นข้อมูลทั่วไปของแรงงานที่ว่าง และ ภาวะการจ้างงานได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.302 และ ตารางที่ 4.309 ดังนี้

ตารางที่ 4.302 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานที่ว่าง

ข้อมูลทั่วไปของแรงงานที่ว่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	92	63.90
หญิง	52	36.10
รวม	144	100.00
การศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3)	42	29.20
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6)	41	28.50
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1 – ปวช.3)	11	7.60
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1 – ปวส.2)	9	6.30
ปริญญาตรี	16	11.10
สูงกว่าปริญญาตรี	9	6.30
ไม่แน่ใจ	16	11.10
รวม	144	100.00
สัญชาติ		
ไทย	144	100.00
รวม	144	100.00

จากตารางที่ 4.302 พบว่า

1) เพศ กิจการของกลุ่มตัวอย่างจ้างแรงงานเพศชาย (ร้อยละ 63.9) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 36.1)

2) การศึกษา แรงงานที่จบจบมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) มีร้อยละ 29.2 และจบมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) มีร้อยละ 28.5 ส่วนที่จบปริญญาตรีมีร้อยละ 11.1 ขณะเดียวกันพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1 - ปวส.2) และจบสูงกว่าปริญญาตรี และมีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 6.3

3) สัญชาติ แรงงานที่จ้างทั้งหมดเป็นคนไทย

ตารางที่ 4.303 ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน

ภาวะตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	16	76.20
มี	5	23.80
รวม	21	100.00

ตารางที่ 4.304 ข้อมูลประเภทของตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน

ตำแหน่งงานที่ว่าง	ความถี่	ร้อยละ
ช่างซ่อมจักรยานยนต์/รถยนต์	2	40.00
การเงิน/บัญชี	1	20.00
คนงาน	1	20.00
พนักงานขาย	1	20.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 4.303 และตารางที่ 4.304 พบว่า ร้อยละ 76.20 ของกิจการของกลุ่มตัวอย่างไม่มีตำแหน่งงานว่างในปัจจุบัน มีเพียงร้อยละ 23.80 ที่มีตำแหน่งงานว่าง แต่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตอบมีร้อยละ 58.50 และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ช่างซ่อมจักรยานยนต์/รถยนต์ เป็นตำแหน่งที่ยังว่างมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเงิน/บัญชี คนงาน และพนักงานขาย

ตารางที่ 4.305 ข้อมูลสาเหตุที่มีตำแหน่งงานว่างของธุรกิจในปัจจุบัน

สาเหตุที่ธุรกิจมีตำแหน่งงานว่างในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ตอบ	14	66.70
มีการลาออกของพนักงานและ/หรือลูกจ้าง	3	14.30
อื่นๆ	3	14.30
เนื่องจากการขยายงาน	1	4.80
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.305 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.70) ไม่ตอบ ขณะที่สาเหตุจากการลาออกของพนักงานและ/หรือลูกจ้าง และสาเหตุอื่นๆในมีสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 14.30 ส่วนอีกร้อยละ 4.80 เป็นเพราะการขยายงาน

ตารางที่ 4.306 ข้อมูลความต้องการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นในอนาคต 1 – 2 ปีข้างหน้า

ความต้องการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นในอนาคต 1 – 2 ปีข้างหน้า	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการจ้างเพิ่ม	14	66.70
ต้องการจ้างแรงงานเพิ่ม	7	33.30
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.306 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 66.70 ไม่ต้องการจ้างงานเพิ่มและร้อยละ 33.30 ต้องการจ้างงานเพิ่ม

ตารางที่ 4.307 วิธีการประกาศหาแรงงานเพิ่ม ในช่วงที่ผ่านมา

วิธีการประกาศหาแรงงานเพิ่ม ในช่วงที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
การแจ้งกับลูกจ้างภายในให้ช่วยบอกต่อ	12	57.10
ติดประกาศที่หน้าร้าน/หน้าบริษัท	6	28.60
การขอรายชื่อผู้ว่างงานจากสำนักงานจัดหางานจังหวัด	3	14.30
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.307 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจะประกาศหาแรงงานเพิ่มโดยวิธีการแจ้งกับลูกจ้างภายในให้ช่วยบอกต่อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.10 รองลงมาร้อยละ 28.60 จะใช้วิธีติดประกาศที่หน้าร้าน / หน้าบริษัท ที่เหลืออีกร้อยละ 14.30 จะขอรายชื่อผู้ว่างงานจากสำนักงานจัดหางานจังหวัด

ตารางที่ 4.308 ข้อมูลความต้องการพัฒนาทักษะให้แรงงาน

ความต้องการให้แรงงานพัฒนาทักษะเพิ่มเติม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการ	5	23.80
ต้องการ	15	71.40
รวม	21	100.00

ตารางที่ 4.309 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะที่ต้องการเพื่อพัฒนาแรงงาน

ทักษะที่ต้องการให้แรงงานพัฒนาเพิ่มเติม	ความถี่	ร้อยละ
ทักษะเฉพาะทาง	12	57.10
ด้านบริการลูกค้า	6	28.60
ความรับผิดชอบ	1	4.80
การบริหารจัดการ	1	4.80
ไม่ตอบ	1	4.80
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.308 และตารางที่ 4.309 กลุ่มตัวอย่างต้องการให้พัฒนาทักษะเพิ่มเติมให้กับแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 71.40 ที่เหลืออีกร้อยละ 23.80 ไม่ต้องการ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ต้องการทักษะเฉพาะทางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.10 รองลงมา คือ ด้านบริการลูกค้า คิดเป็นร้อยละ 28.60 ที่เหลือเป็นทักษะด้านอื่นๆ ได้แก่ ความรับผิดชอบ การบริหารจัดการ

ส่วนที่ 5 ภาพรวมของสภาพแรงงานในพื้นที่

ผลการศึกษาภาพรวมของสภาพแรงงานในพื้นที่ในมุมมองของผู้ประกอบการในจังหวัดนราธิวาส ได้ข้อสรุป ดังแสดงในตารางที่ 4.310 ถึง ตารางที่ 4.311 ดังนี้

ตารางที่ 4.310 สาเหตุของการขาดแคลนแรงงาน

ลำดับที่	สาเหตุของการขาดแคลนแรงงาน	ความถี่	ร้อยละ
1	แรงงานเปลี่ยนงานไปหางานที่มีรายได้สูง	2	18.20
2	เลิกงาน	2	18.20
3	สาขาอาชีพที่เรียนไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน	2	18.20
4	แรงงานไปทำงานนอกพื้นที่	1	9.10
5	แรงงานขาดความน่าเชื่อถือ	1	9.10
6	งานในพื้นที่ต้องการแรงงานที่ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	9.10
7	สถานที่รับสมัครงานน้อย	1	9.10
8	เรียนจบเยอะแต่ทำงานมีน้อย	1	9.10
รวม		11	100.00

จากตารางที่ 4.310 พบว่า แรงงานเปลี่ยนงานไปหางานที่มีรายได้สูง แรงงานเลิกงานและสาขาอาชีพที่เรียนไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานเป็นสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.20 รองลงมาก็มีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 9.10) ได้แก่ แรงงานไปทำงานนอกพื้นที่ แรงงานขาดความน่าเชื่อถือ งานในพื้นที่ที่ต้องการแรงงานที่ต่ำกว่าปริญญาตรี สถานที่รับสมัครงานน้อย และเรียนจบเยอะแต่ทำงานมีน้อย

ตารางที่ 4.311 สาเหตุของการว่างงาน

ลำดับที่	สาเหตุของการว่างงาน	ความถี่	ร้อยละ
1	เลิกงาน	6	46.20
2	ชอบทำงานนอกพื้นที่	2	15.40
3	มีงานไม่ตรงกับที่ต้องการ	2	15.40
4	เลือกใช้แรงงานต่างด้าว	1	7.70
5	ในชนบทหาลูกจ้างยาก	1	7.70
6	โรงงานอยู่ห่างจากเมือง	1	7.70
	รวม	13	100.00

จากตารางที่ 4.311 พบว่า สาเหตุของการว่างงานที่มากที่สุด คือ เลิกงาน คิดเป็นร้อยละ 46.20 รองลงมามีความถี่เท่ากัน (ร้อยละ 15.40) ได้แก่ ชอบทำงานนอกพื้นที่และมีงานไม่ตรงกับที่ต้องการ ที่เหลืออีก 3 สาเหตุมีความถี่น้อยที่สุด (ร้อยละ 7.70) ได้แก่ เลือกใช้แรงงานต่างด้าว ในชนบทหาลูกจ้างยาก และโรงงานอยู่ห่างจากเมือง

ส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านตลาด

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลด้านตลาดของธุรกิจ ได้ข้อมูลสรุปดังแสดงตามตารางที่ 4.312 และตารางที่ 4.313 ดังนี้

ตารางที่ 4.312 ข้อมูลด้านตลาด

ประเภทของธุรกิจที่ประกอบการอยู่	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจบริการ	15	71.40
ธุรกิจการผลิต	5	23.80
ไม่ตอบ	1	4.80
รวม	21	100.00
ความเป็นที่ต้องการของตลาดของผลิตภัณฑ์หรือบริการ		
เป็นที่ต้องการ	20	95.20
ไม่เป็นที่ต้องการ	1	4.80
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.312 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 71.40 ประกอบธุรกิจบริการ ที่เหลืออีกร้อยละ 23.80 ประกอบธุรกิจผลิต นอกจากนี้ยังพบว่า ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่กิจการของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 95.20 เป็นที่ต้องการของตลาด ส่วนน้อยร้อยละ 4.80 ที่ผลิตภัณฑ์และบริการไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

ตารางที่ 4.313 ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์	ความถี่	ร้อยละ
1	สินค้าคุณภาพไม่ดี	4	36.40
2	สินค้าขาดตลาด	3	27.30
3	สินค้าล้าสมัย	2	18.20
4	คู่แข่งมาก	1	9.10
5	สินค้าชำรุดเสียหาย	1	9.10
รวม		11	100.00

จากตารางที่ 4.313 พบว่า ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด (ร้อยละ 36.40) คือ สินค้าคุณภาพไม่ดี รองลงมา ได้แก่ สินค้าขาดตลาด คิดเป็นร้อยละ 27.30 และสินค้าล้าสมัย คิดเป็นร้อยละ 18.20 ส่วนปัญหาที่มีความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 9.10 คือ คู่แข่งมากและสินค้าชำรุดเสียหาย

ตารางที่ 4.314 ปัญหาด้านราคา

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านราคา	ความถี่	ร้อยละ
1	ต้นทุนสูง	8	47.10
2	ราคาไม่คงที่	5	29.40
3	การแข่งขันราคา	4	23.50
	รวม	17	100.00

จากตารางที่ 4.314 พบว่า ปัญหาด้านราคา ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คือ ต้นทุนสูงคิดเป็นร้อยละ 47.10 ที่เหลือคือปัญหาราคาไม่คงที่และมีการแข่งขันราคาในระดับความถี่ร้อยละ 29.40 และ 23.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.315 ปัญหาด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ความถี่	ร้อยละ
1	มีจลาจลเพอะ	1	12.50
2	มีร้านค้าอื่นบังหน้าร้าน	1	12.50
3	ส่งให้บริษัท	1	12.50
4	ตลาดต้องการสินค้าน้อย	1	12.50
5	ควบคุมราคา	1	12.50
6	มีคู่แข่ง	1	12.50
7	จัดกลุ่มลูกค้า	1	12.50
8	สถานที่เหมาะสมกับการดำเนินงาน	1	12.50
	รวม	8	100.00

จากตารางที่ 4.315 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาช่องทางการจำหน่ายตรงกันในสัดส่วนที่เท่ากันทั้งหมด คือ ร้อยละ 12.50

ตารางที่ 4.316 ปัญหาทางด้านการส่งเสริมการขาย

ลำดับที่	ปัญหาทางด้านช่องทางการส่งเสริมการขาย	ความถี่	ร้อยละ
1	ขาดการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์	5	50.00
2	ขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการขาย	2	20.00
3	ราคาไม่เป็นธรรม	1	10.00
4	มีความเข้าใจไม่ตรงกัน	1	10.00
5	ไม่มีการเพิ่ม โพรโมชัน	1	10.00
	รวม	10	100.00

จากตารางที่ 4.316 พบว่า ปัญหาด้านการส่งเสริมการขายที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คือ ขาดการโฆษณา / ประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 50.00) รองลงมา ที่มีความถี่ร้อยละ 20.00 คือ ขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการขาย ส่วนปัญหาที่เหลือมีความถี่เท่ากับร้อยละ 10.00 ได้แก่ ราคาไม่เป็นธรรม มีความเข้าใจไม่ตรงกัน และไม่มีการเพิ่ม โพรโมชัน

กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานสถาบันการศึกษา

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของ 4 อำเภอจังหวัดสงขลาที่เป็นกลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษาระดับอาชีวะและพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 12 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็น 5 ส่วน ตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถาบัน ส่วนที่ 2 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554 ส่วนที่ 3 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมแล้ว ได้รับความนิยจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม ส่วนที่ 4 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรม และส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถาบัน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปของสถาบันที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถาบันในจังหวัดสงขลา ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.317 ดังนี้

ตารางที่ 4.317 หน่วยงานที่สถาบันสังกัดอยู่

ลำดับที่	หน่วยงานที่สถาบันสังกัดอยู่	ความถี่	ร้อยละ
1	กระทรวงแรงงาน	2	16.70
2	กระทรวงศึกษาธิการ	10	83.30
	รวม	12	100.00

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 12 สถาบัน สถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะสังกัดอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการถึง 10 สถาบันหรือคิดเป็นร้อยละ 83.30 ส่วนสถาบันที่เหลืออีก 2 สถาบันจะสังกัดอยู่ในกระทรวงแรงงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 16.70

ตารางที่ 4.318 สรุปข้อมูลของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม

หลักสูตรที่สถาบันเคยจัด ฝึกอบรม	จำนวนครั้ง ที่จัดอบรม	ร้อยละ	จำนวน ผู้เข้าฝึกอบรม (คน)	ความสนใจ (ค่าเฉลี่ย)	การแปล ความหมาย
1.การร้อยลูกปัดคริสตัล	4	8.20	115	2.66	มาก
2.การทำผ้าบาติก	1	2.00	20	3.00	มาก
3.การตัดเย็บเสื้อผ้า	2	4.10	50	3.00	มาก
4.การประดิษฐ์ดอกไม้	5	10.20	100	2.75	มาก
5.ช่างไฟฟ้า	2	4.10	70	2.50	มาก
6.ช่างยนต์	2	4.10	80	3.00	มาก
7.ช่างโลหะ					
8.การก่อสร้าง	2	4.10	10	3.00	มาก
9.ช่างอิเล็กทรอนิกส์/ คอมพิวเตอร์	2	4.10	55	3.00	มาก
10.เทคนิคสถาปัตยกรรม	1	2.00	30	-	-
11.การทำเครื่องเรือน	3	6.10	252	3.00	มาก
12.การประกอบธุรกิจ รายย่อย (ขายของชำ)	-	-	-	-	-
13.เทคโนโลยีการยางและพอลิ เมอร์	-	-	-	-	-
14.การใช้คอมพิวเตอร์	4	8.20	68	3.00	มาก

ตารางที่ 4.318 สรุปข้อมูลของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม (ต่อ)

หลักสูตรที่สถาบันเคยจัด ฝึกอบรม	จำนวนครั้ง ที่จัดอบรม	ร้อยละ	จำนวน ผู้เข้าฝึกอบรม (คน)	ความสนใจ (ค่าเฉลี่ย)	การแปล ความหมาย
15.เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	2.00	30	3.00	มาก
16.การทำอาหารและขนมต่างๆ	5	10.20	165	2.75	มาก
17.ช่างติดตั้งเครื่องเสียง	-	-	-	-	-
18.ช่างเสริมสวย / ตัดผม	3	6.10	90	3.00	มาก
19.วิชาการจัดการทั่วไป	1	2.00	ไม่ระบุ	3.00	มาก
20.การควบคุมหรือปรับปรุง คุณภาพสินค้าและบริการ	-	-	-	-	-
21.การอบรมบริหารจัดการ/ การควบคุมงาน	-	-	-	-	-
22.การขายและการตลาด	-	-	-	-	-
23.บัญชีและการเงิน	-	-	-	-	-
24.การบริการลูกค้า	-	-	-	-	-
25.ด้านภาษาต่างประเทศ	2	4.10	20	2.00	ปานกลาง
26. ช่างประดิษฐ์ฟีนปลอม	-	-	-	-	-
27.การทำสวนยางพารา / การกรีดยาง	-	-	-	-	-
28.การปลูกลองกอง	-	-	-	-	-
29.การปลูกเงาะ	-	-	-	-	-
30.การปลูกมังคุด	-	-	-	-	-
31.การปลูกส้ม	-	-	-	-	-
32.การเพาะเห็ด	3	6.10	140	3.00	มาก
33.การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	-	-	-	-	-
34.การปลูกพืชสมุนไพร	-	-	-	-	-
35.การปลูกพืชผักสวนครัว	1	2.00	30	3.00	มาก
36.การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ	-	-	-	-	-
37.การปลูกไม้ยืนต้น	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.318 สรุปข้อมูลของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม (ต่อ)

หลักสูตรที่สถาบันเคยจัด ฝึกอบรม	จำนวนครั้งที่ จัดอบรม	ร้อยละ	จำนวน ผู้เข้าฝึกอบรม (คน)	ความสนใจ (ค่าเฉลี่ย)	การแปล ความหมาย
38.การเลี้ยงไก่ / เป็ด	2	4.10	60	3.00	มาก
39.การเลี้ยงโค	-	-	-	-	-
40.การเลี้ยงแพะ / แกะ	-	-	-	-	-
41.การเลี้ยงสุกร	-	-	-	-	-
42.การเลี้ยงปลา/หอย/ปู/ กุ้ง	3	6.10	80	3.00	มาก
รวม	49	100.00	-	-	-

หมายเหตุ การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายความสนใจในการฝึกอบรม

2.36-3.00 มาก

1.68-2.35 ปานกลาง

1.00-0.67 น้อย

ในอำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อยในจังหวัดสงขลา ได้มีการจัดฝึกอบรมพัฒนาอาชีพให้ประชาชนในปี 2553 จำนวน 49 ครั้ง ประกอบด้วย 19 หลักสูตร โดยหลักสูตรที่มีการจัดฝึกอบรมจำนวนสูงสุดคือ หลักสูตรการประดิษฐ์ดอกไม้ และหลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ ในสัดส่วนเท่ากันคือ จำนวน 5 ครั้ง (ร้อยละ 10.20) รองลงมาคือ หลักสูตรการร้อยลูกปัดคริสตัล และการใช้คอมพิวเตอร์ในสัดส่วนเท่ากัน คือ 4 ครั้ง (ร้อยละ 8.20) ในขณะที่หลักสูตรการทำเครื่องเรือน ช่างเสริมสวย / ตัดผม การเพาะเห็ด และการเลี้ยงปลา / หอย / ปู / กุ้ง มีสัดส่วนเท่ากันคือ 3 ครั้ง (ร้อยละ 6.10) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาหลักสูตรการฝึกอบรมที่มีการจัดเพียงครั้งเดียว พบว่ามีจำนวน 5 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการทำผ้าบาติก เทคนิคสถาปัตยกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ วิชาการจัดการทั่วไป และการปลูกพืชผักสวนครัว

นอกจากนี้จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมของแต่ละหลักสูตรในแต่ละครั้งนั้นพบว่า หลักสูตรการทำเครื่องเรือนมีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงสุดคือจำนวน 252 คน รองลงมาคือ การทำอาหารและขนมต่างๆ และการเพาะเห็ด จำนวน 165 คน และ 140 คนตามลำดับ โดยพบว่าหลักสูตรการก่อสร้างมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงแค่ 10 คนเท่านั้น ส่วนความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อ

การจัดฝึกอบรมพบว่าแทบทั้งหมดมีความสนใจในระดับมาก มีเพียงหลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศ หลักสูตรเดียวเท่านั้นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.319 สรุปช่วงเวลาและจำนวนครั้งของการจัดฝึกอบรมที่ผ่านมา

เดือน	จำนวนครั้งที่จัดฝึกอบรม	ร้อยละ
ไม่ระบุเดือน	7	14.30
มกราคม	2	4.10
มีนาคม	3	6.10
เมษายน	3	6.10
พฤษภาคม	9	18.40
มิถุนายน	11	22.40
กรกฎาคม	4	8.20
สิงหาคม	9	18.40
กันยายน	1	2.00
ตุลาคม	-	-
พฤศจิกายน	-	-
ธันวาคม	-	-
รวม	49	100.00

สำหรับอำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อยในจังหวัดสงขลาได้มีการจัดฝึกอบรมพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชนในช่วงเวลา 2 ใน 3 ของทั้งปี 2553 โดยมีเพียงช่วงเวลา 1 ใน 3 ของปีเท่านั้นที่ไม่ได้มีการจัดฝึกอบรม ได้แก่ เดือนกุมภาพันธ์ เดือนตุลาคม เดือนพฤศจิกายน และเดือนธันวาคม ซึ่งจากจำนวนการจัดฝึกอบรมทั้งหมดจำนวน 49 ครั้งพบว่า ช่วงเวลาที่มีการจัดฝึกอบรมสูงสุดคือเดือนมิถุนายน จำนวน 11 ครั้ง (ร้อยละ 22.40) รองลงมาคือเดือนพฤษภาคมและสิงหาคม ในสัดส่วนเท่ากันคือ 9 ครั้ง (ร้อยละ 18.40) และเดือนมีนาคมและเมษายน ในสัดส่วนเท่ากันคือ 3 ครั้ง (ร้อยละ 6.10) นอกจากนี้ยังพบว่าเดือนกันยายนได้มีการจัดฝึกอบรมไปเพียงครั้งเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น มีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนกลับไม่ระบุช่วงเวลาในการจัดแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.320 สรุประยะเวลาและจำนวนหลักสูตรของการจัดฝึกอบรมที่ผ่านมา

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดฝึกอบรม	จำนวนหลักสูตร	ร้อยละ
1-2 วัน	6	12.20
3-4 วัน	10	20.40
5-6 วัน	7	14.30
มากกว่า 7 วัน	17	34.70
ไม่ตอบ	9	18.40
รวม	49	100.00

สำหรับพื้นที่ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลาที่ได้มีการจัดฝึกอบรมไปเมื่อปี 2553 นั้นพบว่า 17 หลักสูตรที่ได้จัดไปแล้วนั้น มักจะใช้ระยะเวลามากกว่า 7 วัน ในขณะที่อีก 10 หลักสูตรใช้เวลา 3-4 วัน โดยมีจำนวนหลักสูตรถึง 6 หลักสูตรด้วยกันที่มีการจัดในระยะเวลา 1-2 วัน อย่างไรก็ตาม มีผู้ให้ข้อมูลไม่ได้ตอบว่าอีก 9 หลักสูตรได้ใช้ระยะเวลาในการจัดฝึกอบรมไปนานเท่าใด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554

ตารางที่ 4.321 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554 (จากหลักสูตรทั้งหมด 42 หลักสูตรที่แสดงในส่วนที่ 1)

ลำดับที่	หลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมในปี 2554	ความถี่	ร้อยละ
1	การทำอาหารและขนมต่างๆ	8	17.00
2	ช่างไฟฟ้า	4	8.50
3	การใช้คอมพิวเตอร์	4	8.50
4	การทำขนมหวาน	4	8.50
5	ช่างเสริมสวยหรือช่างตัดผม	3	6.40
6	ช่างยนต์	2	4.30
7	ช่างก่อสร้าง	2	4.30
8	ช่างอิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์	2	4.30
9	การทำเครื่องเรือน	2	4.30
10	การทำปลาแห้ง	2	4.30
11	ช่างโลหะ	1	2.10

ตารางที่ 4.321 ข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554 (จากหลักสูตรทั้งหมด 42 หลักสูตรที่แสดงในส่วนที่ 1) (ต่อ)

ลำดับที่	หลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมในปี 2554	ความถี่	ร้อยละ
12	การประกอบธุรกิจ	1	2.10
13	เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	2.10
14	การบริหารจัดการควบคุมงาน	1	2.10
15	การขายและการตลาด	1	2.10
16	การบริหารลูกค้า	1	2.10
17	ด้านภาษาต่างประเทศ	1	2.10
18	การร้อยลูกปัดคริสตัล	1	2.10
19	ทำผ้าบาติก	1	2.10
20	การทำดอกไม้จัน	1	2.10
21	ทำน้ำยาเอนกประสงค์	1	2.10
22	การเพาะเลี้ยงหนอนนก	1	2.10
23	การทำต้นไม้แคระ	1	2.10
24	การทำเครื่องจักรสาน	1	2.10
	รวม	47	100.00

ในด้านของข้อมูลหลักสูตรที่อยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554 ของจังหวัดสงขลา จากหลักสูตรทั้งหมด 24 หลักสูตร พบว่าหลักสูตรที่ถูกบรรจุอยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมประจำปี 2554 มากที่สุดอย่างเห็นได้ชัด คือ หลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 17.00 ในขณะที่หลักสูตรอื่นๆ เช่น หลักสูตรช่างไฟฟ้า หลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ หรือหลักสูตรการทำขนมมาก เป็นต้น นั้น มีจำนวนผู้ตอบที่ค่อนข้างเกาะกลุ่มกัน คืออยู่ระหว่าง 1 ถึง 4 รายต่อหลักสูตร ซึ่งคิดเป็นจำนวนร้อยละที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมแล้วได้รับความนิยมนจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตารางที่ 4.322 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมแล้วได้รับความนิยมนจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม
(เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด)

ลำดับที่	หลักสูตรที่ได้รับความนิยมนจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม	ความถี่	ร้อยละ
1	การทำอาหารและขนมต่างๆ	5	22.70
2	ช่างเสริมสวยหรือช่างตัดผม	2	9.10
3	ช่างไฟฟ้า	2	9.10
4	การทำขนมหวาน	2	9.10
5	การใช้คอมพิวเตอร์	2	9.10
6	ช่างยนต์	1	4.50
7	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	1	4.50
8	การปลูกผักสวนครัว	1	4.50
9	การเลี้ยงสัตว์	1	4.50
10	การสานกระเป๋าพลาสติก	1	4.50
11	การประดิษฐ์ของชำร่วยทำจากถุงน่องหรือลูกปิด	1	4.50
12	การร้อยลูกปิด	1	4.50
13	ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	1	4.50
14	ช่างทำเครื่องเรือน	1	4.50
	รวม	22	100.00

ในจำนวน 14 หลักสูตรของจังหวัดสงขลาที่เคยจัดฝึกอบรมมาก่อนแล้ว หลักสูตรที่ได้รับความนิยมนจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุดอย่างเห็นได้ชัดมีเพียงหลักสูตรเดียว คือ หลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ ซึ่งเมื่อคิดเป็นร้อยละแล้วมากถึงร้อยละ 22.70 ส่วนหลักสูตรอื่นๆที่เหลือนั้น จำนวนความถี่ของคำตอบต่อหลักสูตรจะเกาะกลุ่มกัน คือ อยู่ระหว่าง 1 ถึง 2 รายเท่านั้น และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรม

ตารางที่ 4.323 ข้อมูลหลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรม (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด)

ลำดับที่	หลักสูตรที่สถาบันมีความถนัด	ความถี่	ร้อยละ
1	ช่างไฟฟ้า	3	12.00
2	การทำขนมหวาน	3	12.00
3	การทำอาหารและขนมต่างๆ	3	12.00
4	ช่างยนต์	2	8.00
5	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	2	8.00
6	ช่างเสริมสวยหรือตัดผม	2	8.00
7	การทำผ้าบาติก	2	8.00
8	ช่างคอมพิวเตอร์	1	4.00
9	ช่างก่อสร้าง	1	4.00
10	ช่างเชื่อม	1	4.00
11	ช่างกลโรงงาน	1	4.00
12	ช่างเขียนแผนกเครื่องกล	1	4.00
13	การทำดอกไม้จัน	1	4.00
14	การใช้คอมพิวเตอร์	1	4.00
15	การประดิษฐ์ดอกไม้ดินไทย	1	4.00
	รวม	25	100.00

ในภาพรวมของหลักสูตรทั้งหมด 15 หลักสูตรที่สถาบันมีความถนัดในการจัดฝึกอบรมในระดับที่แตกต่างกัน พบว่า ความถนัดในการจัดฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆของสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสงขลานั้นอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมาก โดยเมื่อดูจากจำนวนความถี่ของคำตอบทั้งหมด (จำนวน 25 ครั้ง) พบว่า ข้อมูลความถี่จะกระจายตัวอยู่ในทุกๆหลักสูตรในจำนวนที่ไม่แตกต่างกันมากดังแสดงในตารางที่ 4.323 ข้างต้น

ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน

ตารางที่ 4.324 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบัน	ความถี่	ร้อยละ
1	กลุ่มเป้าหมายมีเวลาว่างไม่ตรงกันทำให้การเรียนเรียนได้ไม่ต่อเนื่อง	3	60.00
2	งบประมาณน้อยมีกลุ่มเป้าหมายมาก	1	20.00
3	วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับความต้องการ	1	20.00
	รวม	5	100.00

จากข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบันต่างๆของจังหวัดสงขลา จำนวน 3 ประการ พบว่าปัญหาในกลุ่มเป้าหมายมีเวลาว่างไม่ตรงกันทำให้การเรียนเรียนได้ไม่ต่อเนื่อง เป็นปัญหาที่ผู้ตอบลงความเห็นตรงกันมากที่สุดอย่างเห็นได้ชัด คือคิดเป็นถึงร้อยละ 60.00 ในขณะที่ปัญหาและอุปสรรคอื่นอีก 2 ประการ คือ ปัญหางบประมาณน้อยแต่มีกลุ่มเป้าหมายมาก (ร้อยละ 20.00) และปัญหาวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับความต้องการ (ร้อยละ 20.00) เมื่อรวมกันแล้วคิดเป็นเพียงร้อยละ 40.00 เท่านั้น

กลุ่มประชาชน

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณของ 4 อำเภอจังหวัดสงขลาที่เป็นกลุ่มประชาชนในพื้นที่ ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 49 ราย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยาย เป็น 5 ส่วนตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพเสริม ส่วนที่ 3 ข้อมูลการประกอบอาชีพเสริม ส่วนที่ 4 ข้อมูลการฝึกอบรม และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้สรุปผลดังแสดงในตารางที่ 4.325 ถึงตารางที่ 4.377 ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.325 ข้อมูลส่วนบุคคล

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	17	34.70
	หญิง	32	65.30
	รวม	49	100.00
อายุ			
	ต่ำกว่า 20 ปี	1	2.00
	21-30 ปี	17	34.70
	31- 40 ปี	20	40.80
	41 – 50 ปี	10	20.40
	51 – 60 ปี	1	2.00
	รวม	49	100.00
ศาสนา			
	อิสลาม	24	49.00
	พุทธ	25	51.00
	รวม	49	100.00
สถานภาพการถือครองที่พักอาศัย			
	เป็นของตนเอง	39	79.60
	อาศัยอยู่กับผู้อื่น	2	4.10
	อื่นๆ	8	16.30
	รวม	49	100.00
ระดับการศึกษา			
	ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)	11	22.40
	มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	12	24.50
	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)	6	12.20
	อาชีวศึกษา (ปวช.1-ปวช.3)	4	8.20
	อนุปริญญา (ปวส.1-ปวส.2)	2	4.10

ตารางที่ 4.325 ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	14	28.60
รวม	49	100.00
สถานภาพการสมรส		
สมรส	36	73.50
โสด	11	22.40
หม้าย	1	2.00
หย่าร้าง	1	2.00
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.325 พบว่า

1) เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.30 ที่เหลือเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 34.7

2) อายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีจำนวนสูงสุดคือ ร้อยละ 40.80 รองลงมาคือที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.70 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.40 และอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.00 ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับอายุต่ำกว่า 20 ปี

3) ศาสนา กลุ่มตัวอย่างนับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 51.00 นับถือศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ 49.00

4) สถานภาพการถือครองที่พักอาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่พักอาศัยคิดเป็นร้อยละ 79.60 และอาศัยอยู่กับผู้อื่นคิดเป็นร้อยละ 4.10 ที่เหลืออีกร้อยละ 16.30 เป็นอื่นๆ

5) ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาคือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) ร้อยละ 24.50 อีกร้อยละ 22.40 จบประถมศึกษา (ป.1 - ป.6) ส่วนที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4 - ม.6) มีร้อยละ 12.20 ที่เหลือจบอาชีวศึกษา (ปวช.1-ปวช.3) และอนุปริญญา (ปวส.1-ปวส.2) ร้อยละ 8.20 และ 4.10 ตามลำดับ

6) สถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 73.50 รองลงมา มีสถานภาพโสด ร้อยละ 22.40 ที่เหลือมีสัดส่วนคือร้อยละ 2.00 เป็นหม้ายและหย่าร้าง

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหลัก

ตารางที่ 4.326 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหลัก

ลำดับที่	อาชีพหลักที่ประกอบในปัจจุบัน	ความถี่	ร้อยละ
1	ทำสวนยางพารา	30	48.40
2	ว่างงาน	7	11.30
3	ทำสวนผลไม้	5	8.10
4	ค้าขาย	5	8.10
5	รับจ้าง	4	6.50
6	เลี้ยงสัตว์	3	4.80
7	แม่บ้าน / พ่อบ้าน	3	4.80
8	อื่นๆ	3	4.80
9	ทำประมง	2	3.20
รวม		62	100.00

จากตาราง 4.326 พบว่า อาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่สูงสุดอย่างเห็นได้ชัดคือ ทำสวนยางพารา คิดเป็นร้อยละ 48.40 ส่วนอาชีพทำสวนผลไม้มีสัดส่วนเท่ากับค้าขาย คือ ร้อยละ 8.10 อีกร้อยละ 6.50 ประกอบอาชีพรับจ้าง ขณะที่อาชีพหลักที่มีความถี่เท่ากัน คือ ร้อยละ 4.80 ได้แก่ เลี้ยงสัตว์ แม่บ้าน/พ่อบ้าน และอื่นๆ นอกจากนี้ยังพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่ว่างงานคิดเป็นร้อยละ 11.30

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้

ตารางที่ 4.327 ข้อมูลรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้รวม	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
ต่อวัน (บาท)	8,000	100	700
ต่อเดือน (บาท)	30,000	3,000	10,959.52

จากตารางที่ 4.327 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้รวมต่อวันสูงสุดเท่ากับ 8,000 บาท และต่ำสุดเท่ากับ 100 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้รวมต่อวันเท่ากับ 700 บาท

นอกจากนี้ผลการสำรวจรายได้รวมต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้รวมต่อเดือนสูงสุดเท่ากับ 30,000 บาท และต่ำสุดเท่ากับ 3,000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้รวมต่อเดือนเท่ากับ 10,959.52 บาท

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง
ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.328 ดังนี้

ตารางที่ 4.328 สรุปปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบัน	ความถี่	ร้อยละ
1	สภาพแวดล้อมไม่ดี เช่น ฝนตก	25	33.80
2	เส้นทางไปประกอบอาชีพไม่สะดวก (เป็นหลุม บ่อลึก)	8	10.80
3	สภาพของเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีความไม่นิ่ง ข้าวของราคาแพง	5	6.80
4	หลักสูตรที่จบไม่ตรงกับที่ตลาดแรงงานต้องการ	4	5.40
5	ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตลอดปี	4	5.40
6	ไม่มีตำแหน่งงานว่างที่สนใจ	3	4.10
7	เป็นอาชีพที่ไม่ค่อยมั่นคง	3	4.10
8	ราคายางพาราไม่แน่นอน	2	2.70
9	ไม่มีอาชีพเสริม	2	2.70
10	การลดลงของผลผลิต	2	2.70
11	ขาดเงินทุน	2	2.70
12	มีคู่แข่งมาก	2	2.70
13	การขาดความรู้ ความสะดวกในการแก้ปัญหา	2	2.70
14	ครอบครัว	1	1.40
15	ราคาผลไม้ตกต่ำ	1	1.40
16	การลักขโมย	1	1.40
17	การเดินทางไปทำงานในสถานการณ์ความไม่สงบ	1	1.40
18	ลาออกเนื่องจากประสบปัญหาภาวะทางครอบครัว	1	1.40
19	ไม่มีวัตถุดิบในพื้นที่	1	1.40
20	การรับจ้างมีรายได้ไม่แน่นอน	1	1.40

ตารางที่ 4.328 สรุปปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบัน	ความถี่	ร้อยละ
21	ไม่มีเส้นสาย	1	1.40
22	ไม่มีปัญหา	1	1.40
23	เวลาทำงานเป็นกะ	1	1.40
รวม		74	100.00

จากตารางที่ 4.328 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพปัจจุบันที่กลุ่มตัวอย่างเลือกในระดับความถี่ที่สุด คือ สภาพแวดล้อมไม่ดี เช่น ฝนตก คิดเป็นร้อยละ 33.80 และสาเหตุที่มีความถี่รองลงมา คือ เส้นทางไปประกอบอาชีพไม่สะดวก (เป็นหลุม บ่อลึก) ร้อยละ 10.80 นอกจากนี้ยังพบว่า สาเหตุและอุปสรรคที่มีความถี่มากกว่าร้อยละ 4 แต่ไม่ถึงร้อยละ 10 มี 5 ประเด็น ได้แก่ สภาพของเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีความไม่นิ่ง ข้าวของราคาแพง หลักสูตรที่จับไม่ตรงกับที่ตลาดแรงงานต้องการไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตลอดปี ไม่มีตำแหน่งงานว่างที่สนใจ และเป็นอาชีพที่ไม่ค่อยมั่นคง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมในประเด็นความต้องการเข้าอบรมเพื่อรับความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม และประวัติการเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.329 และตารางที่ 4.333 ดังนี้

3.1 ความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ผลการสำรวจความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม นำเสนอเป็นภาพรวมและรายละเอียดดังตารางที่ 4.329 และตาราง 4.330

ตารางที่ 4.329 ภาพรวมของความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ลำดับที่	ความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม	ความถี่	ร้อยละ
1	ทำการเกษตรอื่นๆ	38	27.10
2	เลี้ยงสัตว์	35	25.00
3	อื่นๆ	30	21.40
4	ทำสวนผลไม้	11	7.90
5	ทำประมง	10	7.10
6	ทำสวนยางพารา	8	5.70
7	ค้าขาย	8	5.70
	รวม	140	100.00

จากตารางที่ 4.329 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้ารับการอบรมความรู้ในการทำการเกษตรอื่นๆมีร้อยละ 27.10 รองลงมา คือ การเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 25.00 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 21.40 ส่วนความต้องการรู้เรื่องการทำสวนผลไม้และประมงมีร้อยละ 7.90 และ 7.10 ตามลำดับ ส่วนการค้าขายมีสัดส่วนเท่ากับการทำสวนยางพารา คือ ร้อยละ 5.70 ทั้งนี้ สามารถแสดงรายละเอียดของหลักสูตรที่เป็นความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยได้ดังตารางที่ 4.330

ตารางที่ 4.330 รายละเอียดของความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ลำดับที่	หลักสูตรที่ต้องการ	ความถี่	ร้อยละ
1	การเพาะเห็ด	15	10.70
2	การเลี้ยงไก่ไข่	10	7.10
3	การทำอาหารและขนมต่างๆ	10	7.10
4	การเลี้ยงปลา	9	6.40
5	การขายและการตลาด	8	5.70
6	การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	7	5.00
7	การกรีดยาง	6	4.30
8	การปลูกพืชผักสวนครัว	6	4.30
9	การเลี้ยงเป็ด	6	4.30
10	การเลี้ยงแพะ	6	4.30

ตารางที่ 4.330 รายละเอียดของความต้องการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม (ต่อ)

ลำดับที่	หลักสูตรที่ต้องการ	ความถี่	ร้อยละ
11	การปลูกลองกอง	5	3.60
12	การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	5	3.60
13	การจัดดอกไม้	5	3.60
14	อื่นๆ	5	3.60
15	การเลี้ยงโคเนื้อ	4	2.90
16	การปลูกพืชสมุนไพร	3	2.10
17	การเลี้ยงไก่เนื้อ	3	2.10
18	การเลี้ยงแกะ	3	2.10
19	ช่างยนต์	3	2.10
20	ช่างซ่อมโทรศัพท์	3	2.10
21	ช่างเสริมสวย / ตัดผม	3	2.10
22	การปลูกเงาะ	2	1.40
23	การปลูกมังคุด	2	1.40
24	การปลูกส้ม	2	1.40
25	ช่างไฟฟ้า	2	1.40
26	การปลูกไม้ยืนต้น	1	0.70
27	การเลี้ยงโคขุน	1	0.70
28	การเลี้ยงโคนม	1	0.70
29	การเลี้ยงหมู	1	0.70
30	ช่างเชื่อมโลหะ	1	0.70
31	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ / คอมพิวเตอร์	1	0.70
32	การตัดเย็บเสื้อผ้า	1	0.70
รวม		140	100.00

จากตารางที่ 4.330 พบว่า

1) ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 5 ขึ้นไป มี 6 หลักสูตร คือ การเพาะเห็ด การเลี้ยงไก่ไข่ การทำอาหารและขนมต่าง ๆ การเลี้ยงปลา การขายและการตลาด และการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ตามลำดับ

2) ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 3.00 ขึ้นไปแต่ไม่ถึงร้อยละ 5.00 มี 8 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรที่มีความถี่คิดเป็นร้อยละ 4.30 ได้แก่ การกรีดยาง การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงเป็ด และการเลี้ยงแพะ รองลงมาซึ่งมีความถี่คิดเป็นร้อยละ 3.60 ได้แก่ การปลูกลองกอง การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ การจัดดอกไม้ และหลักสูตรอื่นๆ

3.2 ประวัติการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

จากการสำรวจการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม ได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.331 และตารางที่ 4.333 ดังนี้

ตารางที่ 4.331 ประวัติการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

การอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพในรอบปีที่ผ่านมา (2552) จนถึงปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
เคย	14	28.60
ไม่เคย	35	71.40
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.331 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 71.40 ไม่เคยเข้ารับการอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม มีเพียงส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 28.60 ที่เคยเข้ารับการอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม

ตารางที่ 4.332 สรุปหลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างเคยเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552) และการนำไปใช้

ลำดับที่	หลักสูตรที่เคยเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)	ความถี่	การประกอบอาชีพเสริม	
			นำไปใช้	ไม่ได้นำไปใช้
1	การทำขนม	7	5	2
2	การดำเนินชีวิตตามเศรษฐกิจพอเพียง	4	3	1
3	การตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี	2	2	0
4	ช่างเชื่อมไฟฟ้า	1	1	0
5	การทำน้ำยาเอนกประสงค์	1	1	0
6	การทำปุ๋ยชีวภาพ	1	1	0
7	การจัดทำชุดชั้นหมากอิสลาม	1	0	1
8	การทำอาหารว่าง	1	1	0
9	เกษตรทั่วไป	1	1	0
	รวม	19	15	4
	ร้อยละ	100.00	78.90	21.10

จากตารางที่ 4.332 อธิบายได้ว่า โดยภาพรวมของการเข้าอบรมหลักสูตรต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างในรอบปี 2552 ที่ผ่านมามีการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการประกอบอาชีพเสริมถึงร้อยละ 78.90 ส่วนอีกร้อยละ 21.10 ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพเสริม

ตารางที่ 4.333 สรุปเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าร่วมฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)

ลำดับที่	เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)	ความถี่	ร้อยละ
1	หลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการ	4	14.80
2	ไม่สะดวกในการเดินทางไปฝึก	4	14.80
3	ไม่มีเวลาว่างในการฝึก	4	14.80
4	ติดภารกิจงานส่วนตัว	4	14.80
5	ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรม	3	11.10
6	ไม่มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือ	2	7.40
7	อยู่ในระหว่างเรียนหนังสือ	1	3.70
8	ไม่ได้รับการเสนอชื่อในโครงการไทยเข้มแข็ง	1	3.70

ตารางที่ 4.333 สรุปเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าร่วมฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552) (ต่อ)

ลำดับที่	เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา (2552)	ความถี่	ร้อยละ
9	มีอาชีพเป็นของตนเองแล้ว	1	3.70
10	เพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพเสริม	1	3.70
11	ค้าขายตามตลาดนัดทุกวัน ไม่มีวันหยุด	1	3.70
12	กำลังศึกษาอยู่	1	3.70
รวม		27	100.00

จากตารางที่ 4.333 พบว่า สาเหตุที่มีความถี่สูงสุด (ร้อยละ 14.8) เท่ากัน 4 ประเด็น คือ หลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการ ไม่สะดวกในการเดินทางไปฝึก ไม่มีเวลาว่างในการฝึก และติดภารกิจงานส่วนตัว รองลงมา คือ ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรม และไม่มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือ ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมเพื่อการประกอบอาชีพในประเด็นต่าง ๆ ได้ข้อสรุปดังแสดงในตารางที่ 4.334 ถึง ตารางที่ 4.336 ดังนี้

ตารางที่ 4.334 ข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร

ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
1 – 2 วัน	6	12.20
3 – 4 วัน	13	26.50
5 – 6 วัน	6	12.20
7 วันหรือมากกว่า	24	49.00
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.334 พบว่า ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากที่สุด คือ 7 วันหรือมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 49.00 รองลงมา คือ 3 - 4 วัน คิดเป็นร้อยละ 26.50 ส่วนระยะเวลาการฝึกอบรม 1 – 2 วัน และ 5 – 6 วัน มีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 12.20

ตารางที่ 4.335 ข้อมูลเกี่ยวกับช่วงเดือนที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

ช่วงเดือนที่เหมาะสมต่อการฝึกอบรมที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าร่วมได้	ความถี่	ร้อยละ
มกราคม	2	2.30
กุมภาพันธ์	5	5.70
มีนาคม	13	14.90
เมษายน	20	23.00
พฤษภาคม	10	11.50
มิถุนายน	1	1.10
กรกฎาคม	3	3.40
สิงหาคม	6	6.90
กันยายน	6	6.90
ตุลาคม	3	3.40
พฤศจิกายน	16	18.40
ธันวาคม	2	2.30
รวม	87	100.00

จากตารางที่ 4.335 พบว่า เดือนเมษายนเป็นเดือนที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบในความถี่สูงสุด คือ ร้อยละ 23.0 รองลงมา คือ พฤศจิกายน (ร้อยละ 18.40) เดือนมีนาคม (ร้อยละ 14.90) และ พฤษภาคม (ร้อยละ 11.50) ในขณะที่เดือนสิงหาคมและกันยายน มีสัดส่วนของความถี่ในระดับเดียวกัน คือ ร้อยละ 6.90 ส่วนเดือนมิถุนายนมีระดับความถี่เพียงร้อยละ 1.10

ตารางที่ 4.336 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่เหมาะสมและสะดวกในการจัดฝึกอบรม

สถานที่จัดฝึกอบรมที่เหมาะสมและสะดวก	ความถี่	ร้อยละ
สงขลา	47	95.90
ยะลา	1	2.00
ปัตตานี	1	2.00
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.336 พบว่า สงขลาเป็นจังหวัดที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้เป็นสถานที่ในการฝึกอบรมสูงสุด คือ คิดเป็นร้อยละ 95.90 ส่วนที่เหลือคือยะลาและปัตตานีถูกเลือกในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 2.00

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่างๆที่มีประโยชน์ต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.337 ดังนี้

ตารางที่ 4.337 สรุปข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ต้องการวิทยากรและสถานที่ฝึกในพื้นที่ที่อาศัยหรือใกล้บ้าน	15	24.60
2	ควรจัดเป็นกลุ่มและเหมาะสมกับสภาพชุมชนและการนำไปประกอบอาชีพได้จริง	9	14.80
3	ควรมีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ ระยะเวลาไม่มากเกินไป และควรมีการจัดอบรมในพื้นที่	7	11.50
4	จัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้ตรงกับความต้องการ	5	8.20
5	จัดอบรมในช่วงบ่ายเพื่อที่จะได้ไม่เสียรายได้ในช่วงการฝึกอาชีพ	5	8.20
6	ไม่ควรฝึกเป็นระยะเวลานานหลายวัน	3	4.90
7	มีการกระจายข่าวสารทั่วถึง	2	3.30
8	จัดอบรมทุกๆตำบลในหมู่บ้าน	2	3.30
9	เพิ่มเวลาในการฝึกอบรม	2	3.30
10	มีการติดตามผลหลังจากการฝึกอบรม	1	1.60
11	มีเบี้ยเลี้ยงให้ระหว่างการฝึกอบรม	1	1.60
12	วิทยากรผู้สอนมีความชำนาญ มีความรู้อย่างแท้จริง	1	1.60
13	มีการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาฝึก	1	1.60
14	เป็นทางเลือกให้ในยามที่ถูกละทิ้ง	1	1.60
15	ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	1	1.60
16	มีค่าตอบแทนพร้อมอุปกรณ์ทุกอย่างในการฝึก	1	1.60
17	เพิ่มทักษะใหม่ๆให้	1	1.60
18	เพิ่มเทคนิคในการฝึกวิชาชีพต่างๆ	1	1.60
19	มีรายได้เพิ่มขึ้น	1	1.60
20	ความเป็นอยู่ดีขึ้น	1	1.60
	รวม	61	100.00

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่างๆที่มีประโยชน์ต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ได้ข้อสรุปดังตารางที่ 4.337 ดังนี้

ตารางที่ 4.337 สรุปข้อเสนอแนะต่อการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ต้องการวิทยากรและสถานที่ฝึกในพื้นที่ที่อาศัยหรือใกล้บ้าน	15	24.60
2	ควรจัดเป็นกลุ่มและเหมาะสมกับสภาพชุมชนและการนำไปประกอบอาชีพได้จริง	9	14.80
3	ควรมีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ ระยะเวลาไม่มากเกินไป และควรมีการจัดอบรมในพื้นที่	7	11.50
4	จัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้ตรงกับความต้องการ	5	8.20
5	จัดอบรมในช่วงบ่ายเพื่อที่จะได้ไม่เสียรายได้ในช่วงการฝึกอาชีพ	5	8.20
6	ไม่ควรฝึกเป็นระยะเวลานานหลายวัน	3	4.90
7	มีการกระจายข่าวสารทั่วถึง	2	3.30
8	จัดอบรมทุกๆตำบลในหมู่บ้าน	2	3.30
9	เพิ่มเวลาในการฝึกอบรม	2	3.30
10	มีการติดตามผลหลังจากการฝึกอบรม	1	1.60
11	มีเบี้ยเลี้ยงให้ระหว่างการฝึกอบรม	1	1.60
12	วิทยากรผู้สอนมีความชำนาญ มีความรู้อย่างแท้จริง	1	1.60
13	มีการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาฝึก	1	1.60
14	เป็นทางเลือกให้ในยามที่ถูกละทิ้ง	1	1.60
15	ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	1	1.60
16	มีคำตอบแทนพร้อมอุปกรณ์ทุกอย่างในการฝึก	1	1.60
17	เพิ่มทักษะใหม่ๆให้	1	1.60
18	เพิ่มเทคนิคในการฝึกวิชาชีพต่างๆ	1	1.60
19	มีรายได้เพิ่มขึ้น	1	1.60
20	ความเป็นอยู่ดีขึ้น	1	1.60
รวม		61	100.00

จากตารางที่ 4.337 พบว่าภาพรวมของข้อเสนอแนะที่กลุ่มตัวอย่างได้ให้ไว้มีหลากหลายมิติสรุปได้ทั้งหมด 20 ข้อ แต่ข้อเสนอแนะที่มีระดับความถี่มากที่สุด คือ ต้องการวิทยากรและสถานที่ฝึกในพื้นที่ที่อาศัย หรือใกล้บ้าน คิดเป็นร้อยละ 24.60 และข้อเสนอแนะที่มีระดับความถี่มากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไปมี 2 ข้อ คือ ควรจัดเป็นกลุ่มและเหมาะสมกับสภาพชุมชนและการนำไปประกอบอาชีพได้จริง และควรมีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรที่เหมาะสมในพื้นที่ ระยะเวลาไม่มากเกินไป และจัดอบรมในพื้นที่ ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 3.00 ขึ้นไป แต่ไม่ถึงร้อยละ 10.00 มี 6 ข้อ คือ จัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้ตรงกับความต้องการ จัดอบรมในช่วงบ่ายเพื่อที่จะได้ไม่เสียรายได้ในช่วงการฝึกอบรม ไม่ควรฝึกเป็นระยะเวลานานหลายวัน มีการกระจายข่าวสารทั่วถึง จัดอบรมทุกๆตำบลในหมู่บ้านและเพิ่มเวลาในการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา

ในการวิจัย เรื่อง การศึกษากระบวนการสร้างรายได้และโอกาสในการมีงานทำของชุมชน
ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์การ
วิจัยข้อที่ 5 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับ
ความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลาซึ่งประกอบด้วย
2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับ
ความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ที่นำเสนอ
(Proposed Concept) โดยจะนำเสนอเป็นรายจังหวัด 4 จังหวัด ดังนี้

- 1) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของตลาดแรงงานที่นำเสนอในจังหวัดนราธิวาส
- 2) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของตลาดแรงงานที่นำเสนอในจังหวัดยะลา
- 3) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของตลาดแรงงานที่นำเสนอในจังหวัดปัตตานี
- 4) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของตลาดแรงงานที่นำเสนอใน 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา: อำเภอจะนะ นาทวี เทพา และ สะบ้าย้อย

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้าน
วิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอใน
จังหวัดสงขลา ที่นำเสนอ (Proposed Concept) เพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับปรุงแนวทางการพัฒนา
หลักสูตรการฝึกอบรมผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรและ
กลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 ราย คือ 1) กลุ่มเครือข่ายให้เป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่
2) กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ 3) กลุ่มตัวแทนภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้
ในทางปฏิบัติกลุ่มคนเหล่านี้ จะเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาหลักสูตร
ที่นำเสนอในงานวิจัยนี้ จึงมีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้ประเมินตรวจสอบความเหมาะสม และแสดง

ความคิดเห็นดังกล่าว โดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง รวมจำนวน 15 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรคือ อาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ การเงิน การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม การจัดการทรัพยากรมนุษย์ บัญชี การตลาด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา โดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงรวมจำนวน 15 คน กำหนดการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งหมด รวม 30 ราย และสร้างเครื่องมือเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและการแสดงความคิดเห็น และผลการศึกษาขอเสนอในรายละเอียดในภาพรวมของความคิดเห็นต่อไป

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ที่นำเสนอ (Proposed Concept) โดยจะนำเสนอเป็นรายจังหวัด 4 จังหวัด ดังนี้

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงานที่นำเสนอในจังหวัดนราธิวาส

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยโครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างรายได้และโอกาสในการมีงานทำของชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถของชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนให้ประสบความสำเร็จในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ซึ่งจำเป็นจะต้องสร้างเสริมความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ศักยภาพ และทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ รวมถึงต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานของชุมชนในปัจจุบัน เพื่อให้ชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงยั่งยืนและต่อยอดพื้นความรู้อาชีพเดิม ดังนั้นการเสริมสร้างทักษะอาชีพใหม่ เพื่อพัฒนาให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญคือ การทำให้คนในท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้ และมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นในระยะยาว ซึ่งหนึ่งในวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐนำข้อเสนอแนะแนวทางการ

พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ต่อไปได้

จากการวิจัยพบว่าประชาชนในจังหวัดนราธิวาสส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำสวนยางพารา และสวนผลไม้ โดยเฉพาะลองกองสายพันธุ์ต้นหยงมัส ซึ่งเป็นลองกองประจำถิ่นของที่นี่กำลังได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาการตลาด นอกจากนี้ปัญหาในการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน โดยเฉพาะกลุ่มสตรี ได้แก่ การปักผ้าคลุมผม การทำข้าวเกรียบ ผลิตภัณฑ์จากใบไม้สีทอง และเรือกอลและจำลอง ยังคงประสบปัญหาในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล รวมทั้งด้านการตลาด และการบรรจุภัณฑ์ ดังนั้นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ควรจะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งผลิตภัณฑ์ทางด้านเกษตร โดยเฉพาะลองกองสายพันธุ์ต้นหยงมัส อีกทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ประจำจังหวัดให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลควบคู่กันไป โดยการเชื่อมสภาพปัญหาดังกล่าวนี้ ให้เข้ากับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ยากจน และว่างงาน เพื่อให้การแก้ปัญหาเป็นไปในลักษณะบูรณาการ กล่าวคือ ใช้ฐานของปัญหาความยากจน และการว่างงานของประชาชนในจังหวัด เพื่อแก้ปัญหาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยกระบวนการฝึกอบรมประชาชนดังกล่าวให้กลายเป็มนักพัฒนาผลิตภัณฑ์

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อตอบสนองความต้องการด้านอาชีพของชุมชน
- 2.2 เพื่อเพิ่มประสพการณ์และความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในด้านการประกอบอาชีพ
- 2.3 เพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของประชาชนในชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- 2.4 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือของประชาชนในชุมชนให้เกิดศักยภาพในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของชุมชน นำไปสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้

3. เป้าหมาย

3.1 ปริมาณ

ครัวเรือนยากจน อำเภอช้างอ อำเภอระแงะ อำเภอหรือเสาะ ไม่ต่ำกว่า 80%

ครัวเรือนว่างงาน อำเภอช้างอ อำเภอระแงะ อำเภอหรือเสาะ ไม่ต่ำกว่า 80%

จำนวนหลักสูตร โดยกำหนดจาก 42 หลักสูตร ซึ่งได้จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่และนำมาจัดกลุ่มโดยเน้นจากเนื้อหาของสาขาที่สอดคล้องกันเป็น 5 กลุ่ม คือ 1) รับจ้าง

2) ผู้ประกอบการ 3) เกษตรกรรม 4) ปศุสัตว์ 5) ประมง ทั้งนี้ ในจังหวัดนครราชสีมาสามารถระดมกลุ่มโครงการชุดของหลักสูตรที่สอดคล้องกับพื้นที่ได้ จำนวนไม่น้อยกว่า 3 หลักสูตร ได้แก่

- 1) รับจ้าง ได้แก่ หลักสูตรการทำผ้าบาติก การประดิษฐ์ดอกไม้ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำอาหารและขนมต่าง ๆ เป็นต้น
- 2) ผู้ประกอบการ ได้แก่ หลักสูตรการบริหารจัดการ การตลาด เป็นต้น
- 3) เกษตรกรรม ได้แก่ การเพาะเห็ด การปลูกผักสวนครัว เป็นต้น

3.2 คุณภาพ

- 1) ผู้เข้าร่วมโครงการผ่านการอบรมวิชาชีพ และสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้
- 2) ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการยกระดับทักษะในการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นนักพัฒนาผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัด เพื่อการประกอบอาชีพอิสระได้ สามารถสร้างงานสร้างรายได้
- 3) ผลิตภัณฑ์ด้านผลิตภัณฑ์ OTOP ของชุมชนและการเกษตรได้รับการพัฒนา ทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

4. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมโครงการ
<p>พื้นที่เป้าหมาย</p> <p>ครัวเรือนยากจน อำเภอขี้เหล็ก อำเภอระแงะ อำเภอเรือเสาะ</p> <p>ครัวเรือนว่างงาน อำเภอขี้เหล็ก อำเภอระแงะ อำเภอเรือเสาะ</p>
<p>ขั้นเตรียมการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ ซึ่งควรจะไปด้วยบุคคลจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชน 2. ประสานงานพื้นที่เป้าหมาย ในประเด็นนี้ นอกจากการพิจารณาพื้นที่ซึ่งมีอัตราการว่างงานและความยากจนสูงแล้ว และสิ่งสำคัญควรต้องพิจารณาในด้านความต้องการของประชาชนด้วย รวมทั้งศักยภาพของสถาบันจัดอบรมในพื้นที่ 3. ประชุมชี้แจง และมอบนโยบายแก่กลุ่มเป้าหมาย 4. เปิดตัวโครงการ

กิจกรรมโครงการ

ขั้นปฏิบัติการ

5. สำรวจความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม โดยจะต้องพิจารณาในประเด็นศักยภาพของผู้เข้าร่วมอบรมเป็นหลัก โดยเฉพาะความต้องการ และโอกาสที่ผู้เข้ารับการอบรมจะนำไปใช้ในอนาคต รวมทั้งความมุ่งมั่นที่จะต้องการพัฒนาอาชีพของตนเอง นอกจากนี้ช่วงเวลาในการจัดและระยะเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งสถานที่สำหรับการจัดอบรมเพื่อให้ทุกประเด็นดังที่ได้กล่าวมา มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมมากที่สุด รวมทั้งจะต้องกำหนดรูปแบบของหลักสูตรให้สัมพันธ์กับศักยภาพของผู้สอนและผู้เข้ารับอบรม ช่วงเดือนและระยะเวลาด้วย รวมทั้งการสำรวจกลุ่มเป้าหมายการให้บริการ และการจัดทำข้อมูลพื้นที่
6. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ไปยังกลุ่มเป้าหมาย
7. บูรณาการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภาคี ในพื้นที่และประชาคมหมู่บ้าน
8. จัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ และยานพาหนะ ให้เพียงพอ กับความปริมาณของผู้เข้ารับการอบรม
9. สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน
10. ดำเนินการให้ความรู้
11. การติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน ซึ่งนอกจากการพิจารณาในด้านความพึงพอใจและความสนใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรการอบรมแล้ว สิ่งสำคัญควรจะต้องติดตามผู้เข้ารับการอบรมภายหลังจากการอบรมแล้วไป โดยตลอด ซึ่งอาจแบ่งระยะการติดตาม 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือนต่อไป เพื่อให้ทราบถึงการนำความรู้ที่ได้รับของผู้เข้ารับการอบรม รวมทั้งใช้ในการวางแผนด้านการพัฒนาหลักสูตรต่อไปมีความต่อเนื่องกับสภาพความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

5. ผลผลิต

- 1) รับจ้าง ได้แก่ หลักสูตรการทำผ้าบาติก การประดิษฐ์ดอกไม้ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำอาหารและขนมต่างๆ เป็นต้น
- 2) ผู้ประกอบการ ได้แก่ หลักสูตรการบริหารจัดการ การตลาด เป็นต้น
- 3) เกษตรกรรม ได้แก่ การเพาะเห็ด การปลูกผักสวนครัว เป็นต้น

6. ผลลัพธ์

- 1) ประชาชนในอำเภอเชียง อำเภอระแงะ อำเภอเรือเสาะ ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 2) ประชาชนในอำเภอเชียง อำเภอระแงะ อำเภอเรือเสาะ มีทักษะในการประกอบอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้
- 3) ประชาชนในอำเภอเชียง อำเภอระแงะ อำเภอเรือเสาะ มีความรู้ในการประกอบอาชีพ และทักษะส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของชุมชน และผลิตภัณฑ์ OTOP ของชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มต่อไปได้

7. ตัวชี้วัดโครงการ

- 7.1 ยกระดับประชาชนในอำเภอเชียง อำเภอระแงะ อำเภอเรือเสาะ ให้มีทักษะอาชีพ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์ OTOP ประจำจังหวัด จำนวน 3 รายการ
- 7.2 ประชาชนในอำเภอเชียง อำเภอระแงะ อำเภอเรือเสาะ จำนวน 200 คน ได้รับความรู้ไปประกอบอาชีพได้
- 7.3 มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรประจำจังหวัด และผลิตภัณฑ์ OTOP ประจำจังหวัด สร้างมูลค่าเพิ่ม และเสริมสร้างผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรประจำจังหวัด และผลิตภัณฑ์ OTOP ประจำจังหวัด อย่างน้อย 3 รายการ

8. การติดตามและการประเมินผล

ด้านปริมาณ

- 1) วัดจากจำนวนผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 80%
- 2) วัดจากจำนวนหลักสูตรฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 80%

ด้านคุณภาพ

- 1) วัดจากความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระดับมาก
- 2) การติดตาม และประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการเข้ารับการฝึกอบรม กล่าวคือได้นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ หลังจากการฝึกอบรมไปแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 เดือน

9. สถาบันที่รับผิดชอบ

สถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

10. ช่วงเวลา และจำนวนวันที่เหมาะสมในการดำเนินการ

เดือนพฤษภาคม และเดือนพฤศจิกายน โดยใช้เวลาโดยประมาณ 7 วัน

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงานที่นำเสนอในจังหวัดยะลา

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยโครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างรายได้และโอกาสในการมีงานทำของชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมขีดความสามารถของชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนให้ประสบความสำเร็จในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ซึ่งจำเป็นจะต้องสร้างเสริมความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ศักยภาพ และทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ รวมถึงต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานของชุมชนในปัจจุบัน เพื่อให้ชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงยั่งยืนและต่อยอดพินความรู้อาชีพเดิม ดังนั้นการเสริมสร้างทักษะอาชีพใหม่ เพื่อพัฒนาให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญคือ การทำให้คนในท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้ และมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นในระยะยาว ซึ่งหนึ่งในวัตถุประสงค์ในการศึกษาคั้งนี้คือ เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐนำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ต่อไปได้

จากการวิจัยพบว่าประชาชนในจังหวัดยะลาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา โดยมีอาชีพเสริมในด้านเกษตรกรรม และกำลังประสบกับปัญหาจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการบริหารจัดการผลิตผลทางการเกษตร อีกทั้งการฝึกอบรมด้านการพัฒนาอาชีพที่ผ่านมายังไม่สามารถทำให้ปัญหาในด้านการประกอบอาชีพลดลง ดังนั้นข้อเสนอแนะด้านการฝึกอบรมในอนาคตจึงควรเน้นการสร้างความรู้ และประสบการณ์เพื่อยกระดับคุณภาพของชีวิต ภายใต้ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของจังหวัด นอกจากนี้การ

เร่งสร้างผู้ประกอบการหน้าใหม่ นับเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยให้สภาพการค้าและการลงทุนของจังหวัดมีเสถียรภาพ และป้องกันการย้ายถิ่นของเยาวชนได้อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อตอบสนองความต้องการด้านอาชีพของชุมชน
- 2.2 เพื่อเพิ่มประสบการณ์และความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในด้านการประกอบอาชีพ
- 2.3 เพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของประชาชนในชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- 2.4 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือของประชาชนในชุมชนให้เกิดศักยภาพในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของชุมชน นำไปสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้

3. เป้าหมาย

3.1 ปริมาณ

ครัวเรือนยากจน อำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอเมือง ไม่ต่ำกว่า 80%

ครัวเรือนว่างงาน อำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอเมือง ไม่ต่ำกว่า 80%

จำนวนหลักสูตร โดยกำหนดจาก 42 หลักสูตร ซึ่งได้จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่และนำมาจัดกลุ่มโดยเน้นจากเนื้อหาของสาขาที่สอดคล้องกันเป็น 5 กลุ่ม คือ 1) รับจ้าง 2) ผู้ประกอบการ 3) เกษตรกรรม 4) ปศุสัตว์ 5) ประมง ทั้งนี้ ในจังหวัดยะลาสามารถระบุกลุ่มโครงการชุดของหลักสูตรที่สอดคล้องกับพื้นที่ได้ จำนวนไม่น้อยกว่า 3 หลักสูตรได้แก่

- 1) หลักสูตรรับจ้าง ได้แก่ ช่างยนต์ ทำอาหารและขนมต่างๆ บริการลูกค้า ทักษะฝีมือเฉพาะทาง (การพัฒนาเทคนิคการทำ กริช) และการพัฒนาคุณภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
- 2) หลักสูตรผู้ประกอบการ ได้แก่ การเป็นผู้ประกอบการหน้าใหม่ การบริหารและจัดการ
- 3) หลักสูตรเกษตรกรรม ได้แก่ การทำการเกษตร

3.2 คุณภาพ

- 1) ผู้เข้าร่วมโครงการผ่านการอบรมวิชาชีพ และสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้
- 2) ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการยกระดับทักษะในการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการบริหารจัดการ และเน้นการสร้างผู้ประกอบการหน้าใหม่ เพื่อการประกอบอาชีพอิสระได้ สามารถสร้างงานสร้างรายได้
- 3) ผลลัพธ์ด้านการเกษตรของชุมชนได้รับการพัฒนา ทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

4. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมโครงการ
<p>พื้นที่เป้าหมาย</p> <p><u>ครัวเรือนยากจน</u> อำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอเมือง</p> <p><u>ครัวเรือนว่างงาน</u> อำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอเมือง</p>
<p>ขั้นเตรียมการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ ซึ่งควรจะไปด้วยบุคคลจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชน 2. ประสานงานพื้นที่เป้าหมาย ในประเด็นนี้นอกจากการพิจารณาพื้นที่ซึ่งมีอัตราว่างงานและความยากจนสูงแล้ว และสิ่งสำคัญควรต้องพิจารณาในด้านความต้องการของประชาชนด้วย รวมทั้งศักยภาพของสถาบันจัดอบรมในพื้นที่ 3. ประชุมชี้แจง และมอบนโยบายแก่กลุ่มเป้าหมาย 4. เปิดตัวโครงการ
<p>ขั้นปฏิบัติการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. สำรวจความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม โดยจะต้องพิจารณาในประเด็นศักยภาพของผู้เข้าร่วมอบรมเป็นหลัก โดยเฉพาะความต้องการ และโอกาสที่ผู้เข้ารับการอบรมจะนำไปใช้ในอนาคต รวมทั้งความมุ่งมั่นที่จะต้องการพัฒนาอาชีพของตนเอง นอกจากนี้ช่วงเวลาในการจัดและระยะเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งสถานที่สำหรับการจัดอบรมเพื่อให้ทุกประเด็นดังที่ได้กล่าวมา มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมมากที่สุด รวมทั้งจะต้องกำหนดรูปแบบของหลักสูตรให้สัมพันธ์กับศักยภาพของผู้สอนและผู้เข้ารับการอบรม ช่วงเดือนและระยะเวลาด้วย รวมทั้งการสำรวจกลุ่มเป้าหมายการให้บริการ และการจัดทำข้อมูลพื้นที่ 6. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ไปยังกลุ่มเป้าหมาย 7. บูรณาการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภาคี ในพื้นที่และประชาคมหมู่บ้าน 8. จัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ และยานพาหนะ ให้เพียงพอ กับความปริมาณของผู้เข้ารับการอบรม 9. สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน 10. ดำเนินการให้ความรู้

กิจกรรมโครงการ

11. การติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน ซึ่งนอกจากการพิจารณาในด้านความพึงพอใจและความสนใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรการอบรมแล้ว สิ่งสำคัญควรจะต้องติดตามผู้เข้ารับการอบรมหลังจากการอบรมแล้วไปโดยตลอด ซึ่งอาจแบ่งระยะการติดตาม 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือนต่อไป เพื่อให้ทราบถึงการนำความรู้ที่ได้รับของผู้เข้ารับการอบรมรวมทั้งใช้ในการวางแผนด้านการพัฒนาหลักสูตรต่อไปมีความต่อเนื่องกับสภาพความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

5. ผลผลิต

- 1) หลักสูตรรับจ้าง ได้แก่ ช่างยนต์ ทำอาหารและขนมต่างๆ บริการลูกค้า ทักษะฝีมือเฉพาะทาง (การพัฒนาเทคนิคการทำ กริช) และการพัฒนาคุณภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
- 2) หลักสูตรผู้ประกอบการ ได้แก่ การเป็นผู้ประกอบการหน้าใหม่ การบริหารและจัดการ
- 3) หลักสูตรเกษตรกรรม ได้แก่ การทำการเกษตร

6. ผลลัพธ์

- 1) ประชาชนในอำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอเมือง ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 2) ประชาชนในอำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอเมือง มีทักษะในการประกอบอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้
- 3) ประชาชนในอำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอเมือง มีความรู้ในการประกอบอาชีพ และทักษะส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

7. ตัวชี้วัดโครงการ

7.1 ยกระดับประชาชนในอำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอเมือง ให้มีทักษะอาชีพ สามารถสามารถนำความรู้และประสบการณ์ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์และมีความสามารถในการบริหารจัดการ และเน้นการสร้างผู้ประกอบการหน้าใหม่ จำนวน 2 รายการ

7.2 ประชาชนในอำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอเมือง จำนวน 200 คน ได้รับความรู้ไปประกอบอาชีพได้

7.3 มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรประจำจังหวัด สร้างมูลค่าเพิ่ม และเสริมสร้างผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรประจำจังหวัด อย่างน้อย 2 รายการ

8. การติดตามและการประเมินผล

ด้านปริมาณ

- 1) วัดจากจำนวนผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 80%
- 2) วัดจากจำนวนหลักสูตรฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 80%

ด้านคุณภาพ

- 1) วัดจากความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระดับมาก
- 2) การติดตาม และประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการเข้ารับการฝึกอบรม

กล่าวคือได้นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ หลังจากการฝึกอบรมไปแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน

9. สถาบันที่รับผิดชอบ

สถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดยะลา

10. ช่วงเวลา และจำนวนวันที่เหมาะสมในการดำเนินการ

เดือนเมษายน ระยะเวลา 1-2 วัน

**แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของตลาดแรงงานที่นำเสนอในจังหวัดปัตตานี**

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยโครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างรายได้และโอกาสในการมีงานทำของชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถของชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนา ศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนให้ประสบความสำเร็จในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ซึ่งจำเป็นจะต้องสร้างเสริมความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ศักยภาพ และทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ รวมถึงต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานของชุมชนในปัจจุบัน เพื่อให้ชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงยั่งยืนและต่อยอดพื้นความรู้อาชีพเดิม ดังนั้นการเสริมสร้างทักษะอาชีพใหม่ เพื่อพัฒนาให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญคือ การทำให้คนในท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้ และมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นในระยะยาว

ซึ่งหนึ่งในวัตถุประสงค์ในการศึกษาคั้งนี้คือ เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐนำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ต่อไปได้

จากการวิจัยพบว่าประชาชนในจังหวัดปัตตานีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และมีความต้องการที่จะพัฒนาอาชีพของตน โดยต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตที่ต้องไม่เดินทางในระยะทางไกลห่างจากบ้านของตนเอง เพื่อให้ประสบความสำเร็จ และความรู้ใหม่ที่กำลังจะได้รับ สอดคล้องกับภาระงานหลักซึ่งต้องทำอยู่เป็นประจำทุกวัน ดังนั้นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในจังหวัดปัตตานี ควรจะเป็นกลุ่มหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัดปัตตานี ตลอดจนเทคนิค วิธีการพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์อุปสงค์ และอุปทานสินค้าในตลาด เพื่อให้ประชาชนที่เข้ารับการอบรมนอกจากสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยตนเองได้แล้ว ยังสามารถคาดการณ์แนวโน้มความต้องการของผลิตภัณฑ์ในตลาดได้อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อตอบสนองความต้องการด้านอาชีพของชุมชน
- 2.2 เพื่อเพิ่มประสบการณ์และความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในด้านการประกอบอาชีพ
- 2.3 เพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของประชาชนในชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- 2.4 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือของประชาชนในชุมชนให้เกิดศักยภาพในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของชุมชน นำไปสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้

3. เป้าหมาย

3.1 ปริมาณ

ครัวเรือนยากจน อำเภอเมือง อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอสาบบุรี ไม่ต่ำกว่า 80%

ครัวเรือนว่างงาน อำเภอยะหริ่ง อำเภอหนองจิก อำเภอไม้แก่น ไม่ต่ำกว่า 80%

จำนวนหลักสูตร โดยกำหนดจาก 42 หลักสูตร ซึ่งได้จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่และนำมาจัดกลุ่มโดยเน้นจากเนื้อหาของสาขาที่สอดคล้องกันเป็น 5 กลุ่ม คือ 1) รับจ้าง 2)

ผู้ประกอบการ 3) เกษตรกรรม 4) ปศุสัตว์ 5) ประมง ทั้งนี้ ในจังหวัดปัตตานีสามารถระบุกลุ่มโครงการชุดของหลักสูตรที่สอดคล้องกับพื้นที่ได้ จำนวนไม่น้อยกว่า 3 หลักสูตร ได้แก่

- 1) รับจ้าง ได้แก่ การประดิษฐ์ดอกไม้ การทำอาหารและขนมต่างๆ เป็นต้น
- 2) ผู้ประกอบการ ได้แก่ หลักสูตรทางการบริหารจัดการ การขายและการตลาด เป็นต้น
- 3) เกษตรกรรม ได้แก่ การเพาะเห็ด การปลูกพืชสวนครัว เป็นต้น

3.2 คุณภาพ

- 1) ผู้เข้าร่วมโครงการผ่านการอบรมวิชาชีพ และสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้
- 2) ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการยกระดับทักษะในการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม บริหารจัดการ และการคาดการณ์แนวโน้มความต้องการของผลิตภัณฑ์ในตลาด เพื่อการประกอบอาชีพอิสระได้ สามารถสร้างงานสร้างรายได้
- 3) ผลิตภัณฑ์ OTOP ของชุมชนได้รับการพัฒนา ทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

4. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมโครงการ
<p>พื้นที่เป้าหมาย</p> <p>ครัวเรือนยากจน อำเภอเมือง อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอสายบุรี</p> <p>ครัวเรือนว่างงาน อำเภอยะหริ่ง อำเภอหนองจิก อำเภอไม้แก่น</p>
<p>ขั้นเตรียมการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ ซึ่งควรจะไปด้วยบุคคลจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชน 2. ประสานงานพื้นที่เป้าหมาย ในประเด็นนี้ นอกจากการพิจารณาพื้นที่ซึ่งมีอัตราการว่างงานและความยากจนสูงแล้ว และสิ่งสำคัญควรต้องพิจารณาในด้านความต้องการของประชาชนด้วย รวมทั้งศักยภาพของสถาบันจัดอบรมในพื้นที่ 3. ประชุมชี้แจง และมอบนโยบายแก่กลุ่มเป้าหมาย 4. เปิดตัวโครงการ

กิจกรรมโครงการ

ชั้นปฏิบัติการ

5. สำรวจความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม โดยจะต้องพิจารณาในประเด็นศักยภาพของผู้เข้าร่วมอบรมเป็นหลัก โดยเฉพาะความต้องการ และ โอกาสที่ผู้เข้ารับการอบรมจะนำไปใช้ในอนาคต รวมทั้งความมุ่งมั่นที่จะต้องการพัฒนาอาชีพของตนเอง นอกจากนี้ช่วงเวลาในการจัดและระยะเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งสถานที่สำหรับการจัดอบรมเพื่อให้ทุกประเด็นดังที่ได้กล่าวมา มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมมากที่สุด รวมทั้งจะต้องกำหนดรูปแบบของหลักสูตรให้สัมพันธ์กับศักยภาพของผู้สอนและผู้เข้ารับการอบรม ช่วงเดือนและระยะเวลาด้วย รวมทั้งการสำรวจกลุ่มเป้าหมายการให้บริการ และการจัดทำข้อมูลพื้นที่
6. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ไปยังกลุ่มเป้าหมาย
7. บูรณาการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภาคี ในพื้นที่และประชาคมหมู่บ้าน
8. จัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ และยานพาหนะ ให้เพียงพอกับความปริมาณของผู้เข้ารับการอบรม
9. สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน
10. ดำเนินการให้ความรู้
11. การติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน ซึ่งนอกจากการพิจารณาในด้านความพึงพอใจและความสนใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรการอบรมแล้ว สิ่งสำคัญควรจะต้องติดตามผู้เข้ารับการอบรมภายหลังจากการอบรมแล้วไปโดยตลอด ซึ่งอาจแบ่งระยะการติดตาม 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือนต่อไป เพื่อให้ทราบถึงการนำความรู้ที่ได้รับของผู้เข้ารับการอบรม รวมทั้งใช้ในการวางแผนด้านการพัฒนาหลักสูตรต่อไปมีความต่อเนื่องกับสภาพความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

5. ผลผลิต

- 1) รับจ้าง ได้แก่ การประดิษฐ์ดอกไม้ การทำอาหารและขนมต่างๆ เป็นต้น
- 2) ผู้ประกอบการ ได้แก่ หลักสูตรทางด้านการบริหารจัดการ การขายและการตลาด เป็นต้น
- 3) เกษตรกรรม ได้แก่ การเพาะเห็ด การปลูกพืชสวนครัว เป็นต้น

6. ผลลัพธ์

- 1) ประชาชนในอำเภอเมือง อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอสาขานบุรี อำเภอชะหรั่ง อำเภอหนองจิก และอำเภอไม้แก่น ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 2) ประชาชนในอำเภอเมือง อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอสาขานบุรี อำเภอชะหรั่ง อำเภอหนองจิก และอำเภอไม้แก่น มีทักษะในการประกอบอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้

3) ประชาชนในอำเภอเมือง อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอสาขบุรี อำเภอยะหริ่ง อำเภอหนองจิก และอำเภอไม้แก่น มีความรู้ในการประกอบอาชีพ และทักษะส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ OTOP ของชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

7. ตัวชี้วัดโครงการ

7.1 ยกระดับประชาชนในอำเภอเมือง อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอสาขบุรี อำเภอยะหริ่ง อำเภอหนองจิก และอำเภอไม้แก่น ให้มีทักษะอาชีพ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์และวิธีการพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์อุปสงค์ และอุปทานสินค้าในตลาด จำนวน 3 รายการ

7.2 ประชาชนในอำเภอเมือง อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอสาขบุรี อำเภอยะหริ่ง อำเภอหนองจิก และอำเภอไม้แก่น จำนวน 200 คน ได้รับความรู้ไปประกอบอาชีพได้

7.3 มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ประจำจังหวัด สร้างมูลค่าเพิ่ม และเสริมสร้างผลิตภัณฑ์ ประจำจังหวัด อย่างน้อย 2 รายการ

8. การติดตามและการประเมินผล

ด้านปริมาณ

- 1) วัดจากจำนวนผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 80%
- 2) วัดจากจำนวนหลักสูตรฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 80%

ด้านคุณภาพ

- 1) วัดจากความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระดับมาก
- 2) การติดตาม และประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการเข้ารับการฝึกอบรม กล่าวคือได้นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ หลังจากการฝึกอบรมไปแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 เดือน

9. สถาบันที่รับผิดชอบ

สถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดปัตตานี

10. ช่วงเวลา และจำนวนวันที่เหมาะสมในการดำเนินการ

เดือนสิงหาคม ระยะเวลาประมาณ 1-2 วัน

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ที่นำเสนอใน 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา: อำเภอจะนะ นาทวี เทพา และ สะบ้าย้อย

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยโครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างรายได้และโอกาสในการมีงานทำของชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถของชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนา ศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนให้ประสบความสำเร็จในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ซึ่งจำเป็นจะต้องสร้างเสริมความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ศักยภาพ และทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ รวมถึงต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานของชุมชนในปัจจุบัน เพื่อให้ชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงยั่งยืนและต่อยอดพื้นความรู้วิชาชีพเดิม ดังนั้นการเสริมสร้างทักษะอาชีพใหม่ เพื่อพัฒนาให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญคือ การทำให้คนในท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้ และมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นในระยะยาว ซึ่งหนึ่งในวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้คือ เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐนำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ต่อไปได้

จากการวิจัยพบว่าประชาชนใน 4 อำเภอ ในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา และไม่พบปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังพบว่าทุกอำเภอมียุทธภัณฑ์ OTOP ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าวยังคงประสบปัญหาในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทั้งในด้านรูปลักษณะ คุณภาพ และปริมาณ รวมทั้งการไปสู่ตัวเพื่อการบริโภค เช่น การเลี้ยงวัว แพะ และแกะ ยังคงประสบปัญหาเรื่องอุปทาน และอุปสงค์ ด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้นการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม นอกจากการเร่งแก้ปัญหาผลิตภัณฑ์ OTOP ใน 4 อำเภอให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแล้ว ควรเร่งสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการไปสู่ตัว ทั้งในแง่การส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชาชนที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์อยู่แล้ว รวมทั้งการสนับสนุนให้ผู้ว่างงาน และยากจน ได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพตนเองด้วยอาชีพการเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากความต้องการด้านบริโภคทั้งภายในพื้นที่และภายนอกพื้นที่ยังคงมีอยู่สูง

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อตอบสนองความต้องการด้านอาชีพของชุมชน
- 2.2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในด้านการประกอบอาชีพ
- 2.3 เพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของประชาชนในชุมชนทั้งในปัจจุบันและ

อนาคต

2.4 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือของประชาชนในชุมชนให้เกิดศักยภาพในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของชุมชน นำไปสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้

3. เป้าหมาย

3.1 ปริมาณ

ครัวเรือนยากจน อำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา ไม่ต่ำกว่า 80%

ครัวเรือนว่างงาน อำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา ไม่ต่ำกว่า 80%

จำนวนหลักสูตร โดยกำหนดจาก 42 หลักสูตร ซึ่งได้จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่และนำมาจัดกลุ่มโดยเน้นจากเนื้อหาของสาขาที่สอดคล้องกันเป็น 5 กลุ่ม คือ 1) รับจ้าง 2) ผู้ประกอบการ 3) เกษตรกรรม 4) ปศุสัตว์ 5) ประมง ทั้งนี้ ในจังหวัดนราธิวาสสามารถระบุกลุ่มโครงการชุดของหลักสูตรที่สอดคล้องกับพื้นที่ได้ จำนวนไม่น้อยกว่า 4 หลักสูตร ได้แก่

1) เกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกผักสวนครัว การเพาะเห็ด เป็นต้น

2) รับจ้าง ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำอาหารและขนม ช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ และช่างอิเล็กทรอนิกส์ การสานกระเป๋าสตางค์ และการทำขนมหมาก เป็นต้น

3) ปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงวัว เป็นต้น

4) ประมง ได้แก่ การเลี้ยงปลาคูก เป็นต้น

3.2 คุณภาพ

1) ผู้เข้าร่วมโครงการผ่านการอบรมวิชาชีพ และสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

2) ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการยกระดับทักษะในการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ของชุมชน รวมทั้งการปศุสัตว์ เพื่อการประกอบอาชีพอิสระได้ สามารถสร้างงานสร้างรายได้

3) ผลิตภัณฑ์ OTOP ของชุมชน และการปศุสัตว์ภายในพื้นที่ได้รับการพัฒนา ทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

4. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมโครงการ
<p>พื้นที่เป้าหมาย</p> <p><u>ครัวเรือนยากจน</u> อำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา</p> <p><u>ครัวเรือนว่างงาน</u> อำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา</p>
<p>ขั้นเตรียมการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ ซึ่งควรประกอบไปด้วยบุคคลจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชน 2. ประสานงานพื้นที่เป้าหมาย ในประเด็นนี้ นอกจากการพิจารณาพื้นที่ซึ่งมีอัตราการว่างงานและความยากจนสูงแล้ว และสิ่งสำคัญควรต้องพิจารณาในด้านความต้องการของประชาชนด้วย รวมทั้งศักยภาพของสถาบันจัดอบรมในพื้นที่
<ol style="list-style-type: none"> 3. ประชุมชี้แจง และมอบนโยบายแก่กลุ่มเป้าหมาย 4. เปิดตัวโครงการ <p>ขั้นปฏิบัติการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม โดยจะต้องพิจารณาในประเด็นศักยภาพของผู้เข้าร่วมอบรมเป็นหลัก โดยเฉพาะความต้องการ และโอกาสที่ผู้เข้ารับการอบรมจะนำไปใช้ในอนาคต รวมทั้งความมุ่งมั่นที่จะต้องการพัฒนาอาชีพของตนเอง นอกจากนี้ช่วงเวลาในการจัดและระยะเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งสถานที่สำหรับการจัดอบรมเพื่อให้ทุกประเด็นดังที่ได้กล่าวมา มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมมากที่สุด รวมทั้งจะต้องกำหนดรูปแบบของหลักสูตรให้สัมพันธ์กับศักยภาพของผู้สอนและผู้เข้ารับอบรม ช่วงเดือนและระยะเวลาด้วย รวมทั้งการสำรวจกลุ่มเป้าหมายการให้บริการ และการจัดทำข้อมูลพื้นที่ 2. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ไปยังกลุ่มเป้าหมาย 3. บูรณาการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภาคี ในพื้นที่และประชาคมหมู่บ้าน 4. จัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ และยานพาหนะ ให้เพียงพอ กับความปริมาณของผู้เข้ารับการอบรม 5. สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน 6. ดำเนินการให้ความรู้

กิจกรรมโครงการ

7. การติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน ซึ่งนอกจากการพิจารณาในด้านความพึงพอใจและความสนใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรการอบรมแล้ว สิ่งสำคัญควรจะต้องติดตามผู้เข้ารับการอบรมภายหลังจากการอบรมแล้วไปโดยตลอด ซึ่งอาจแบ่งระยะเวลาติดตาม 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือนต่อไป เพื่อให้ทราบถึงการนำความรู้ที่ได้รับจากผู้เข้ารับการอบรม รวมทั้งใช้ในการวางแผนด้านการพัฒนาหลักสูตรต่อไปมีความต่อเนื่องกับสภาพความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

5. ผลผลิต

- 1) เกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกผักสวนครัว การเพาะเห็ด เป็นต้น
- 2) รับจ้าง ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำอาหารและขนม ช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ และช่างอิเล็กทรอนิกส์ การสานกระเป๋าสานพลาสติก และการทำขนมมาก เป็นต้น
- 3) ปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงวัว เป็นต้น
- 4) ประมง ได้แก่ การเลี้ยงปลาจุก เป็นต้น

6. ผลลัพธ์

- 1) ประชาชนในอำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 2) ประชาชนในอำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา มีทักษะในการประกอบอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้
- 3) ประชาชนในอำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา มีความรู้ในการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม และทักษะ ส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ OTOP การปศุสัตว์ และการประมงของชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

7. ตัวชี้วัดโครงการ

7.1 ยกระดับประชาชนในอำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา มีทักษะอาชีพ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพเกษตรกรรม และทักษะ ส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ OTOP การปศุสัตว์ และการประมงของชุมชน จำนวน 4 รายการ

7.2 ประชาชนในอำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา จำนวน 200 คน ได้รับความรู้ไปประกอบอาชีพได้

7.3 มีการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม และทักษะ ส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ OTOP การปศุสัตว์ และการประมงของชุมชนอย่างน้อย 4 รายการ

8. การติดตามและการประเมินผล

ด้านปริมาณ

- 1) วัดจากจำนวนผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 80%
- 2) วัดจากจำนวนหลักสูตรฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 80%

ด้านคุณภาพ

- 1) วัดจากความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระดับมาก
- 2) การติดตาม และประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการเข้ารับการฝึกอบรม

กล่าวคือได้นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ หลังจากการฝึกอบรมไปแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน

9. สถาบันที่รับผิดชอบ

สถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลา

10. ช่วงเวลา และจำนวนวันที่เหมาะสมในการดำเนินการ

เดือนเมษายน ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 7 วันหรือมากกว่า

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ที่นำเสนอ (Proposed Concept)

จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา นั้น ได้รูปแบบที่นำเสนอเป็นชุดโครงการการฝึกอบรมข้างต้นทั้ง 4 จังหวัด ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นตัวแทน ที่ยินดีให้ความร่วมมือในประเมินความเหมาะสมและแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมรวมทั้งหมด 30 คน ดังมีรายละเอียดสรุปความคิดเห็นดังตารางที่ 4.337 ในหน้าถัดไป

ตารางที่ 4.337 แบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อชุดโครงการหลักสูตรการฝึกอบรม

ประเด็นการวัดความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น			X
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	
1.พื้นที่ในการดำเนินโครงการ				
1.1 การระบุพื้นที่ที่เหมาะสม	26 (86.66)	2 (6.67)	2 (6.67)	2.80
1.2 ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์	27 (90.00)	3 (10.00)	-	2.86
2.ผู้เข้ารับการอบรม				
2.1 ปริมาณเหมาะสม	10 (33.33)	18 (60.00)	2 (6.67)	1.00
2.2 คุณลักษณะของผู้เข้ารับการอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	23 (76.66)	7 (23.34)	-	2.53
3.ขั้นตอนและวิธีดำเนินงาน				
3.1 ขั้นตอนและวิธีดำเนินงานเหมาะสม	28 (93.33)	2 (6.67)	-	2.93
3.2 ขั้นตอนและวิธีดำเนินงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	29 (96.66)	1 (3.34)	-	2.96
4.การติดตามและประเมินผล				
4.1 ด้านปริมาณการติดตามและประเมินผลเหมาะสม	27 (90.00)	3 (10.00)	-	2.90
4.2 ด้านปริมาณหลักสูตรเหมาะสม	23 (76.66)	4 (13.34)	3(10.00)	2.73
4.3 ด้านคุณภาพของผู้เข้ารับการอบรมเหมาะสม	24 (80.00)	4 (13.34)	2 (6.67)	2.73
5.สถาบันอบรม				
5.1 ความเหมาะสมของสถาบันกับหลักสูตร	22 (73.34)	8 (26.67)	-	2.73
6.ช่วงเวลาและจำนวนวัน				
6.1 ช่วงเวลาที่มีความเหมาะสม	24 (80.00)	3 (10.00)	3(10.00)	2.70
6.2 จำนวนวันที่มีความเหมาะสม	23 (76.66)	7 (23.34)	-	2.53
	ค่าเฉลี่ยรวม			2.61

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-0.67 แปลว่า น้อย, ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.68- 2.35 แปลว่า ปานกลาง, ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.36-3.00 แปลว่า มาก

จากแบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดโครงการหลักสูตรการฝึกอบรม จำนวน 12 ข้อ โดยวิเคราะห์ความคิดเห็นเป็น 2 ลักษณะคือ การวิเคราะห์เป็นรายข้อ และวิเคราะห์จากคะแนนรวม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบประเมิน มีความคิดเห็นต่อชุดโครงการหลักสูตรการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อชุดโครงการหลักสูตรการฝึกอบรม มีค่า = 2.61 คะแนน จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน โดยเห็นด้วยว่าขั้นตอนและวิธีดำเนินงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยมีค่าคะแนน = 2.96 คะแนน รองลงมาคือ ขั้นตอนและวิธีดำเนินงานเหมาะสม ซึ่ง

ค่าคะแนน = 2.93 คะแนน และด้านปริมาณการติดตามและประเมินผลเหมาะสม ค่าคะแนน = 2.90 คะแนน นอกจากนี้บางส่วนเห็นว่าปริมาณผู้เข้ารับการอบรมมีความเหมาะสมน้อย โดยมีค่าคะแนนเพียงแค่ 1.00 คะแนนเท่านั้น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิ

1) ส่วนใหญ่ผู้ประเมินในกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับกระบวนการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร แต่ทั้งนี้ โดยรวมมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ในประเด็นขั้นตอนการดำเนินงานและพัฒนาแผนการสำหรับการฝึกอบรม ควรมีกระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินงานโครงการในรายละเอียดในประเด็นดังกล่าว และควรระบุรายละเอียดในขั้นตอน ก่อนดำเนินการฝึกอบรม ระหว่างดำเนินการฝึกอบรม และระยะหลังดำเนินการฝึกอบรม และมีการคัดสรรบุคคลในการเข้าอบรม ตลอดจนกระบวนการติดตามผลปฏิบัติงานหลังการฝึกอบรม และมีข้อเสนอแนะในขั้นตอนการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรแต่ละหลักสูตรเพื่อการอบรมในพื้นที่จริงนั้น นอกจากใช้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามข้อค้นพบแล้ว จำเป็นต้องศึกษามีส่วนร่วมของคนในชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการกำหนดหลักสูตรด้วย เช่นผู้ประกอบการในท้องถิ่น ควรมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพแรงงานให้สอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจของท้องถิ่น เป็นต้น โดยเห็นด้วยว่า หลักสูตรควรอยู่บนพื้นฐานของความต้องการของคนในพื้นที่ และควรประสานงานกับสถาบันที่มีหลักสูตรอบรมอาชีพอยู่แล้ว เพราะมีความชำนาญและมีอุปกรณ์และบุคลากรที่มีทักษะความรู้และมีความเข้าใจพื้นที่เป็นอย่างดี

2) ในส่วนของจังหวัดปัตตานีกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวกับศักยภาพของพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวที่มีเทศกาลในท้องถิ่นค่อนข้างหลากหลาย ดังนั้นควรมีหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพเสริมเช่น นวดแผนไทย นวดน้ำมัน นวดเพื่อสุขภาพ ธุรกิจการท่องเที่ยวหน้าเที่ยว มัคคุเทศก์ ร้านขายของที่ระลึก นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะคือ ในปัจจุบันการฝึกอบรมของจังหวัดปัตตานีมีมากจนเกินไป จนเกิดอาชีพการรับจ้างฝึกอบรม และโดยการจัดอบรมโดยทั่วไปไม่เฉพาะในจังหวัดปัตตานี พบว่าหน่วยงานที่จัดการอบรมไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำผลจากการอบรมไปใช้ และสนใจเพียงจำนวนคนที่เข้าอบรมให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ ไม่มีตลาดรองรับแรงงานที่เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เข้าฝึกอบรมไม่มีการนำความรู้ไปใช้ต่อ ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลผู้ฝึกอบรมว่าผ่านการฝึกอบรมมากี่ครั้ง อบรมอะไรมาบ้าง ใช้ประโยชน์ได้จริงหรือไม่และไม่มีการประเมินผลระยะยาวหลังจากการฝึกอบรมเสร็จสิ้น และโครงการฝึกอบรม บางโครงการไม่ตรงความต้องการของผู้ที่จะฝึกอบรมที่แท้จริง ดังนั้น ควรมีมาตรการและเงื่อนไขรองรับปัญหาดังกล่าวในการดำเนินหลักสูตรด้วย

3) หลักสูตรที่จัดควรดำเนินการอย่างครบวงจร โดยเริ่มตั้งแต่การให้ความรู้ทางด้านการผลิต การตลาด การจัดการทางการเงินและบุคลากร ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยการสร้างงานและอาชีพ ตลอดจนการเพิ่มรายได้แก่ประชาชนในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของกลุ่มเครือข่ายในพื้นที่

ส่วนกลุ่มเครือข่ายในพื้นที่ กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการและสถาบันการศึกษา กลุ่มตัวแทนภาครัฐและเอกชน มีความเห็นค่อนข้างหลากหลาย ซึ่งสามารถรวบรวมและจัดกลุ่มข้อข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1) หลักสูตรการอบรมที่ผ่านมาเป็นหลักสูตรที่มีประโยชน์แต่ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการ ประกอบกับประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ โครงการต่างรอคอยความช่วยเหลือจากทางภาครัฐมากเกินไป ดังนั้นเมื่อหมดโครงการทำให้ประชาชนขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพจริงและมุ่งหวังให้ทางภาครัฐดำเนินโครงการในลักษณะเดิมต่อไป

2) สถาบันบางสถาบันที่ดำเนินการฝึกอบรมไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของชุมชน แต่อบรมตามความถนัดของแต่ละสถาบัน และบางหน่วยงานไม่มีความพร้อมในการดำเนินงาน ขาดงบประมาณ กำหนดการฝึกอบรมในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม การเตรียมตัวที่ดีจึงอาจทำให้การอบรมนั้นไม่คุ้มค่าเพราะมีผู้เข้าอบรมน้อย

3) หลักสูตรบางหลักสูตรไม่ก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาอาชีพ แต่เป็นหลักสูตรที่มีความสำคัญ เช่น หลักสูตรเชิงจิตวิทยา หรือการปรับทัศนคติ กำนันิยมในการดำเนินชีวิตหรือแนวคิดด้านแรงงาน การประกอบอาชีพซึ่งจะทำให้ เกิดประโยชน์โดยอ้อมต่อความเข้าใจในการทำงาน เพื่อก่อให้เกิดรายได้และความพร้อมที่จะเสนอแรงงานต่อการจ้างงานในพื้นที่ต่อไป

4) ในส่วนของจังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวกับแรงงานในพื้นที่ซึ่งขาดคุณภาพฝีมือแรงงาน ทักษะเฉพาะ ชาวบ้านขาดองค์ความรู้ที่แท้จริงในสาขาอาชีพ ทำให้ไม่มีการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้จริง เช่น อบรมทำปุ๋ยแล้ว แต่ก็ยังซื้อปุ๋ยมาใช้อยู่แต่อย่างไรก็ดี ชุมชนมีโอกาสนในการประกอบอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตในท้องถิ่น เช่น ปลูกไม้ดอกเมืองหนาวที่เบตงเหมือนที่คามรอน ไฮแลนด์ (Cameron Highlands) ในประเทศมาเลเซีย การปลูกผักน้ำ การทำปลาต้ม กล้วยหินฉาบ ทูเรียนทอด/กวน ผ้าบาติกรวมทั้งอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ เพราะยะลาเป็นเมืองที่อากาศดี น่าเที่ยว มีถ้ำ มีบ่อน้ำพุ ดังนั้นหลักสูตรควรเชื่อมโยงกับเนื้อหาดังกล่าว และหลักสูตรทางด้านการตลาด การจัดการเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับคนในพื้นที่ โดยเฉพาะการสร้างนักจัดการภายในท้องถิ่น

5) ในส่วนของจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวกับอาชีพหลักของจังหวัดสงขลา คือ การทำสวนยางพารา เลี้ยงไก่ เลี้ยงแพะ ดังนั้นควรอบรมในหลักสูตร

ที่เชื่อมโยง แต่อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะในภาพรวมคือ ในกรณีที่มีการดำเนินโครงการอบรมควรมีการลงพื้นที่จริง ๆ เพื่อทำการระดมความคิดเห็นจากชุมชน และสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ก่อนการกำหนดหลักสูตรที่จะดำเนินการจัดต่อไปตรวจสอบคล้อยและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ชุมชน อย่างไรก็ตามในแง่พื้นที่ทั้ง 4 อำเภอ นั้นได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐบาล เช่นเดียวกับพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ โดยสัดส่วนของงบประมาณที่ลงไปในพื้นที่ที่มีจำนวนมากจนกระทั่งชาวบ้านไม่สามารถนับจำนวนโครงการที่ตนเองได้เข้าร่วมได้ โดยผู้ถูกสัมภาษณ์สะท้อนความคิดเห็นว่า อยากให้หลักสูตรที่จะลงไปจัด แตกต่างจากโครงการต่างๆ ที่ได้ทำไปโดยควรได้รับฉันทามติของเจ้าของพื้นที่ด้วยว่าต้องการหรือไม่

จากผลการวิจัยดังกล่าวมาข้างต้นในบทที่ 4 ผู้วิจัยสามารถที่จะหาคำตอบเชิงประจักษ์จากการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังที่จะกล่าวไว้ในบทต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

(SUMMARY, DISCUSSIONS AND RECOMMENDATIONS)

จากผลการวิจัยในบทที่ 4 เป็นผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1-5 ของการวิจัย การศึกษากระบวนการสร้างรายได้และโอกาสในการมีงานทำของชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา ในบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอ สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะที่ได้จากบทที่ 4 ดังนี้

5.1. สรุปผลการวิจัย (Summary)

การศึกษานี้มุ่งศึกษา แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมการสร้างรายได้และโอกาสในการมีงานทำของชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านแรงงาน ตลาดและผลิตภัณฑ์จังหวัดใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และประเมินศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพของสถาบันที่เปิดหลักสูตรการอบรมด้านวิชาชีพใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลาในปัจจุบัน
3. เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างอุปสงค์และ อุปทานด้านแรงงาน ตลาดและผลิตภัณฑ์จังหวัดในพื้นที่ที่มีศักยภาพในจังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา
4. เพื่อศึกษาความต้องการ การฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ของชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา
5. เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ ตัวแทนระดับองค์กรคือ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐและเอกชน ผู้ประกอบการในธุรกิจการผลิต ธุรกิจบริการ ธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษาระดับอาชีวะและพัฒนาอาชีพ และกลุ่มตัวอย่างระดับบุคคล คือ ประชาชนในพื้นที่ โดยมีรายละเอียดการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม

พ.ศ. 2553 จากผู้ให้ข้อมูลที่สุ่มมา ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมครั้งนี้คือ แบบสอบถาม 4 ชุดแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสม 1 ชุด ที่ผ่านการทดสอบความแม่นยำของเนื้อหา (content validity) จากการลงพื้นที่เพื่อร่วมประชุมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดจนสร้างเครือข่ายเพื่อไปเก็บข้อมูลภาคสนาม แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ จึงขอเสนอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้างต้นตามลำดับ ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานด้านแรงงาน ตลาดและผลิตภัณฑ์จังหวัดใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา

จากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มในภาพรวมพบว่า ประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนและ 4 อำเภอจังหวัดสงขลาเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-40 ปี เพราะฉะนั้นจะอยู่ในวัยทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่มีงานทำแล้วทั้งสิ้น ถึงแม้ว่าจะเป็นแม่บ้านก็ต้องช่วยแบ่งเบาภาระรับผิดชอบของครอบครัวและไม่สามารถระบุพื้นที่ที่ทำงานได้ชัดเจนแต่อย่างไรก็ตามพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งเป็นกลุ่มประชาชนที่มีความยากจนมากกว่าที่อื่น และประกอบอาชีพประมง ซึ่งมีความไม่แน่นอนสูงขึ้นอยู่กับคืนฟ้าอากาศ ดังนั้นจึงต้องมีการเสริมอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ต้องเป็นอาชีพที่สามารถทำงานอยู่ที่บ้านพักของตนเองได้หรือในบริเวณใกล้เคียง ไม่ต้องการเดินทางไปทำงานต่างพื้นที่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และกลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ต้องการอบรมด้านการเกษตร เลี้ยงสัตว์ ระยะเวลาในการอบรม 7 วัน หรือมากกว่านั้น และควรจัดที่จังหวัดปัตตานีหรือนราธิวาสและพบว่า ในแต่ละจังหวัดมีข้อมูลและรายละเอียด ตลอดจนข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่แตกต่างและเหมือนกันในด้านแรงงาน ตลาดและ ผลิตภัณฑ์โดยสามารถสรุปเป็นแต่ละด้าน ดังนี้

5.1.1.1 ด้านแรงงาน

1) จังหวัดนราธิวาส

จากข้อมูลด้านจำนวนประชากรและแรงงานพบว่าจำนวนประชากรในจังหวัดนราธิวาสมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากจำนวนบุคลากรที่เข้าสู่วัยแรงงานมีเพิ่มมากขึ้นและอัตราการเข้ามาทำงานในพื้นที่ของบัณฑิตจบใหม่มีมากขึ้น จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นนี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาจังหวัดอย่างต่อเนื่องในอนาคตหากได้รับ โอกาสทางอาชีพ การศึกษา และการส่งเสริมจากทางภาครัฐอย่างถูกต้อง จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในพื้นที่พบว่า แรงงานที่มีอยู่ในพื้นที่ยังขาดแคลนแรงงานระดับปฏิบัติการอยู่เป็นจำนวนมาก แต่บัณฑิตจบใหม่ไม่นิยมทำงานกับห้างร้านหรือบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่นิยมรับราชการแม้จะมีโอกาสในการเข้าทำงานกับหน่วยงานราชการ

ค่อนข้างยากและค่าตอบแทนน้อยกว่า ฉะนั้นการปลูกฝังแนวคิดและทัศนคติให้แก่เยาวชนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการประกอบอาชีพถือเป็นสิ่งสำคัญมาก

สำหรับแรงงานที่มีอยู่แล้วในชุมชนพบว่าส่วนใหญ่เป็นแรงงานสตรี และเป็นผู้สร้างรายได้หลักให้แก่ครอบครัว เนื่องจากจะมีความขยันและกระตือรือร้นมากกว่าผู้ชาย สตรีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักเมื่อว่างในช่วงบ่ายสตรีก็จะประกอบอาชีพเสริม ซึ่งอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของสตรีมุสลิมที่ไม่นิยมเดินทางออกจากหมู่บ้านไปทำงาน และสามารถประกอบกิจการศาสนาได้ตามต้องการ คือ การเย็บผ้าคลุมซึ่งบางส่วนจะมีตัวแทนจากโรงงานมารับซื้อ และการแปรรูปสมุนไพรก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งซึ่งกำลังได้รับความสนใจ นอกจากนั้นเป็นการทำข้าวเกรียบ ผ้าবাদิก ใบไม้สีทอง บูดู และเรือกอและจำลอง ฉะนั้น การส่งเสริมอาชีพให้สตรีสามารถทำงานอยู่กับบ้านหรืองานที่มีลักษณะไปเข้าเย็นกลับ จึงเป็นแนวทางที่รัฐควรเร่งสนับสนุน ส่วนแรงงานชายเมื่อว่างเว้นจากการทำเกษตรกรรมก็จะสนใจงานอดิเรกมากกว่าการหารายได้เสริม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงนก ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างอาชีพและเสริมรายได้ครัวเรือน ภาครัฐควรส่งเสริมอาชีพที่อยู่ในความสนใจของผู้ชาย เช่น การเพาะพันธุ์นก การทำทรงนก หรือการทำอาหารนกจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว รวมไปถึงการหาตลาดในการจำหน่ายผลผลิตเหล่านี้ เพราะในอดีตนกเขาในพื้นที่ถูกส่งขายไปต่างประเทศโดยเฉพาะอินโดนีเซีย ซึ่งสามารถสร้างรายได้แก่ชาวบ้านจำนวนมาก แต่การส่งออกก็ชะงักหลังจากเกิดไข้หวัดนก และยังไม่มียุทธศาสตร์เข้ามาแก้วิกฤติได้ อาชีพรับจ้างเป็นอาชีพที่พบมากที่สุด ในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนมากที่สุดจำนวนทั้งสิ้น 108,653 ครัวเรือน ผู้ประกอบอาชีพรับจ้างที่เป็นชาวมุสลิมส่วนใหญ่จะเกิดความขัดแย้งกับผู้ประกอบการในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการขัดต่อหลักศาสนา เช่น การให้ถอดผ้าคลุมขณะทำงาน การไม่มีเวลาให้ละหมาด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเป็นตัวกลางในการเจรจากับนายจ้างเพราะผู้ประกอบการส่วนใหญ่บังคับคนงานให้ทำงานโดยขัดกับหลักศาสนา

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะด้านแรงงานจากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ ควรมีการปรับทัศนคติและปลูกฝังแนวคิดเรื่องการมีงานทำให้แก่เยาวชนและผู้ปกครองในพื้นที่ โดยไม่ควรมุ่งเน้นให้บุตรหลานเรียนระดับอุดมศึกษาเพื่อเข้าทำงานรับราชการเพียงอย่างเดียว แต่ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุตรหลานเข้าศึกษาด้านวิชาชีพและอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้นนี้ควรเลือกใช้วิธีการถ่ายทอดแนวคิดและเชื่อมโยงให้เหมาะสม เช่น อาศัย อบต. อบจ. และปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้เชื่อมโยง ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ควรมีการเจรจาและทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการในการรับชาวมุสลิมเข้าทำงานเพื่อให้ปฏิบัติงานได้โดยไม่ขัดต่อหลักศาสนา การส่งเสริมและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน เพื่อให้เข้ามาเปิดโรงงานแปรรูปผลไม้ในพื้นที่ ก็ถือเป็นทางออกหนึ่งที่น่าสนใจที่สามารถ

สร้างอาชีพให้แก่ชาวบ้านได้ ในด้านการส่งเสริมอาชีพเสริม ควรส่งเสริมให้สตรีสามารถทำงานอยู่กับบ้านได้และควรส่งเสริมอาชีพที่อยู่ในความสนใจของผู้ชาย

2) จังหวัดยะลา

แรงงานในจังหวัดยะลามีอัตราการว่างงานที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลการว่างงานภายในจังหวัดยะลา โดยแสดงให้เห็นว่ามีผู้ว่างงานประมาณ 1,967 คน หรือมีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.70 โดยผู้ว่างงานส่วนใหญ่เป็นชาย 1,561 คน หรือ ร้อยละ 79.40 และหญิง 406 คน หรือร้อยละ 28.6 (สำนักงานประกันสังคมจังหวัดยะลา, 2552) แต่ในขณะเดียวกันความต้องการแรงงานสตรีภายในพื้นที่ก็ยังพอมืออยู่บ้าง โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์สินค้าประเภท OTOP ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความต้องการแรงงานในการผลิตสินค้าที่ต้องอาศัยการใช้แรงงานคนเป็นหลัก อีกทั้งยังต้องอาศัยฝีมือแรงงาน จึงควรมีการส่งเสริมหลักสูตรการฝึกอบรมกลุ่มสตรีที่สามารถนำกลับมาประยุกต์ใช้ทำที่บ้านได้ ซึ่งจะเป็นหลักสูตรที่มีประโยชน์อย่างแท้จริงต่อกลุ่มสตรี เพราะไม่กระทบต่อภาระในการเลี้ยงดูครอบครัว การดูแลงานบ้านงานเรือน ตลอดจนหลักสูตรที่จัดฝึกอบรมต้องมีความเหมาะสมไม่ขัดต่อหลักศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณีของคนในท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะด้านแรงงานจากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ ควรปรับอัตราค่าจ้างและส่งเสริมสวัสดิการคุ้มครองแรงงานให้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้การส่งเสริมการสร้างอาชีพและการสร้างรายได้ควรมีความสอดคล้องกันกับนโยบายของภาครัฐ ภาครัฐและเอกชนก็ควรสร้างความเข้าใจด้านวัฒนธรรม ชีวิต ประเพณี และกิจกรรมทางศาสนาของคนในพื้นที่ เพื่อการทำงานร่วมกันอย่างเข้าใจ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานสูงสุด

3) จังหวัดปัตตานี

ข้อมูลจากรายงานสถิติจังหวัดปัตตานี พบว่าจังหวัดปัตตานีมีจำนวนประชากร ปี พ.ศ. 2552 จำนวน 647,624 คน โดยมีแนวโน้มอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา โดยมีปริมาณประชากรเพศชายและเพศหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนั้นด้านปริมาณรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า ปี พ.ศ. 2552 จังหวัดปัตตานีมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีน้อยที่สุดในภาคใต้ ส่วนทางทางสังคมนั้นมีลักษณะเป็นพหุทางวัฒนธรรม ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามและนิยมสื่อสารโดยใช้ภาษามลายูท้องถิ่น จากการสำรวจข้อมูลพบว่าวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรโดยส่วนใหญ่ของจังหวัดปัตตานีนั้นมีความเชื่อมโยงกับแนวทางการปฏิบัติของศาสนา โดยจะให้ความสำคัญกับเพศชายในการเป็นผู้นำครอบครัว และตัดสินใจเรื่องต่างๆ การประกอบอาชีพของประชากรขึ้นกับสภาพภูมิประเทศ และทรัพยากรที่มีในแต่ละท้องถิ่น โดยจะยึดอาชีพเกษตรกรรม

เช่น สวนยางพารา สวนผลไม้ ประมง ปศุสัตว์ เป็นส่วนใหญ่ แต่ถ้าชาวบ้านที่ไม่มีที่ดินทำกิน เป็นของตนเองแล้ว มักจะรับจ้างทั่วไป เช่น โรงงานในจังหวัด ยើบปักผ้าคลุมศีรษะ เป็นต้น โดยที่ระยะหลังๆ นี้มักที่มียิมเดินทางไปรับจ้างในประเทศมาเลเซียซึ่งส่วนใหญ่เป็นทางเดินทาง ไปอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งการประกอบอาชีพลักษณะดังกล่าวนี้ไม่มีรายได้ที่แน่นอนแปรผันตาม ฤดูกาล และจึงไม่ได้มีการลงทะเบียนแรงงานอย่างเป็นระบบ ทำให้ปริมาณยอดผู้ว่างงานของจังหวัด ปัตตานีนั้นสูงขึ้น

แนวทางการพัฒนาในการเพิ่มศักยภาพด้านแรงงานนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรจะเป็น การต่อ ยอดความคิดหรืออาชีพเดิมที่ชาวบ้านประกอบอยู่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้สูงขึ้น เนื่องจากหากพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสำรวจแล้วพบว่าปริมาณรายได้ที่ได้นั้นไม่ได้เป็นตัวแปร หลักที่จะกระทบต่อคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในจังหวัดปัตตานี แต่พวกเขาเหล่านั้นมีความพึงพอใจที่จะ ได้ปฏิบัติตามพิธีกรรมศาสนา และประกอบอาชีพที่สามารถดูแลครอบครัว และไม่ต้องเดินทาง ออกไปทำงานนอกพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่อความปลอดภัยจากความไม่มั่นคง ภาครัฐควรจัดเก็บข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาการว่างงานเพื่อให้ทราบถึงจำนวนผู้ว่างงานที่แท้จริง เพราะจากการลงพื้นที่สำรวจ ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าชาวบ้านมักบิดเบือนข้อมูลด้านรายได้เพื่อการหลบเลี่ยงภาษี ทำให้ตัวเลขที่ปรากฏ อาจจะไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ และควรการจัดระเบียบแรงงานนี้ที่หมายรวมถึงการตรวจสอบ การเดินทางไปทำงานมาเลเซียให้เข้มงวดและถูกกฎหมายมากยิ่งขึ้น

ค่านิยมของวัยรุ่นและคนวัยทำงานในพื้นที่ที่มีความต้องการทำงานแบบสำนักงานมากกว่า ระดับปฏิบัติการทำให้ความต้องการในแบบระดับปฏิบัติการจะมีจำนวนมากกว่า ซึ่งประเด็นนี้ต้อง อาศัยการปลูกฝังจากครอบครัวให้เกิดทัศนคติต่ออาชีพต่างๆ ในเชิงบวกเพื่อสืบสานต่อยอดอาชีพ ดั้งเดิมของบรรพบุรุษ

นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะด้านแรงงานจากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ จากปัญหาแรงงาน ที่เกิดขึ้นในจังหวัดปัตตานี ภาครัฐควรส่งเสริมอาชีพที่เป็นการต่อ ยอดความคิดหรืออาชีพเดิมที่ ชาวบ้านประกอบอยู่ และเพิ่มขีดความสามารถให้สูงขึ้น รวมทั้งเร่งเปลี่ยนแปลงค่านิยมของวัยรุ่นและ คนในวัยทำงานให้มุ่งเน้นการทำงานหรือมีความสนใจที่จะทำงานในระดับปฏิบัติการให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นระดับที่ตลาดแรงงานมีความต้องการอยู่อีกมาก ในขณะเดียวกัน ภาครัฐควรจัดเก็บ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการว่างงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงจำนวนผู้ว่างงานที่แท้จริง และเพื่อ หาแนวทางป้องกัน การเคลื่อนย้ายของแรงงานไปทำงานต่างพื้นที่

4) จังหวัดสงขลา

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า อำเภอจะนะมีจำนวนประชากรรวมมากที่สุด คือ จำนวน 97,095 คน รองลงมาอำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อยจำนวน 69,278 คน และ 67,668 คนตามลำดับ โดยอำเภออำเภอนาทวี มีสัดส่วนของประชากรน้อยที่สุดคือ 61,573 คน แต่อำเภอนาทวีเป็นอำเภอที่ประชากรมีระดับรายได้สูงที่สุด แม้จะมีจำนวนประชากรน้อยที่สุด เมื่อมาดูจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยทำงาน คือ ตั้งแต่ 20-59 ปี จากผลสำรวจ พบว่า ประชากรวัยทำงานของอำเภอจะนะมีมากที่สุด รองลงมาคือ 3 อำเภอที่เหลือ ซึ่งมีจำนวนที่เกาะกลุ่มกัน โดยอำเภอนาทวีมีจำนวนน้อยที่สุด (แต่ระดับรายได้ต่ำกว่าอำเภออื่น) นั่นแสดงว่า ภาครัฐสามารถใช้ประโยชน์จากประชากรของอำเภอจะนะได้มากกว่านี้ ในบางภาคอุตสาหกรรมยังขาดแคลนแรงงานอยู่

เนื่องจากทั้ง 4 อำเภอมีพื้นที่ที่ติดทะเล หากฝนฟ้าอากาศไม่ดี ก็จะไม่สามารถออกทะเลได้ ในขณะที่สตรีปกติจะดูแลครอบครัว เลี้ยงลูกอยู่บ้าน หากสามีออกเรือได้อาหารทะเลมา ภรรยาก็จะเป็นผู้นำไปขาย ในช่วงที่ไม่ได้ออกทะเล ทั้งครอบครัวก็จะช่วยกันทำหรือซ่อมแซมอุปกรณ์หาปลา เช่น ถักอวน ซ่อมแห ซึ่งเป็นงานที่ทำด้วยกันเป็นครอบครัว หากจะมีการหาอาชีพเสริมให้ ผู้ให้ข้อมูลพิจารณาว่าจะไม่ได้รับความสนใจจากแรงงานกลุ่มนี้ เพราะแรงงานมีภาระหน้าที่อยู่แล้ว ในขณะนี้ปัญหาที่พบ คือ แรงงานระดับล่าง พวก Unskilled Labors จะสนใจออกไปประกอบอาชีพในมาเลเซียมากขึ้น เกิดการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ ผู้ประกอบการบางรายจึงทดแทนด้วยแรงงานต่างด้าว รวมทั้งกลุ่มสตรีที่ไม่มีครอบครัวมักจะประกอบอาชีพดั้งเดิม คือ กรีดยาง บางคนมีสวนยางในพื้นที่ไกลๆ ก็ไม่กล้าไปกรีดเพราะปัญหาความไม่สงบ ก็ไปรับจ้างที่มาเลเซียแทนก็มี และแรงงานสตรีมีหลายอาชีพที่รองรับ เช่น ปักผ้าคลุมผม และงานทำ OTOP อื่นๆ ที่สามารถนำมาทำที่บ้านได้ อีกหนึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับแรงงานในพื้นที่คือปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ทำให้แรงงานไม่สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ตามปกติ

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะด้านแรงงานจากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรหาตลาดแรงงานภายในประเทศเพื่อรองรับแรงงานที่ว่างงาน และเพื่อเป็นการป้องกันการเคลื่อนย้ายของแรงงานไปทำงานในประเทศเพื่อนบ้าน ในกรณีของกลุ่มแรงงานสตรี การส่งเสริมอาชีพเสริมให้แก่แรงงานสตรีนั้น ภาครัฐส่งเสริมอาชีพที่แรงงานสตรีสามารถประกอบอาชีพได้ในขณะที่อยู่ที่บ้าน เนื่องจากแรงงานสตรีส่วนมากยังคงต้องทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ให้กับภาระงานที่บ้านเป็นหลัก ทั้งนี้ สิ่งที่ภาครัฐมีความจำเป็นต้องเร่งแก้ไขโดยด่วนก็คือ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความรุนแรงมากๆ เพราะเป็นหนึ่งในต้นเหตุหลักที่ทำให้แรงงานไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ

5.1.1.2 ด้านตลาด

1) จังหวัดนราธิวาส

พื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรสูง เป็นจังหวัดที่ผลิตสินค้าทางการเกษตรได้ปริมาณมากและเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดีทั้งยังเป็นสินค้าขึ้นชื่อของจังหวัด เช่น ลองกอง แต่กลับพบว่าทุกปีจะมีลองกองล้นตลาด มีผลไม้อื่นจากนอกพื้นที่เข้ามาจำหน่ายในจังหวัดนราธิวาสมากขึ้น ทำให้บริโภคลองกองไม่ทัน อีกทั้งลองกองไม่สามารถถนอมหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นได้ จึงส่งผลกระทบต่อลองกองในพื้นที่ราคาตกต่ำ และสินค้าทางการเกษตรยังประสบปัญหาด้านอุปกรณ์ เครื่องมือยังไม่ทันสมัย ประสิทธิภาพการผลิตต่ำส่งผลให้การผลิตไม่ต่อเนื่อง การจัดส่งสินค้าจึงล่าช้า ตลอดจนการขาดความรู้ในแง่การจัดการของชาวบ้าน เช่น ในด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การหีบห่อ และการตลาด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งประสานภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรเพื่อเป็นสื่อกลางให้เจ้าของสวนและพ่อค้าได้เจรจาและส่งมอบสินค้าและขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งศึกษาการจัดการสินค้าทางการเกษตรที่กำลังล้นตลาดในปัจจุบันนี้ ทั้งในแง่ของการจัดการและการพัฒนาระบบการขนส่ง

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะด้านตลาดจากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรับประกันราคาสินค้าทางการเกษตร โดยเฉพาะในฤดูที่มีผลผลิตล้นตลาด และควรเป็นสื่อกลางในการหาตลาดเพื่อกระจายสินค้าทั้งในและต่างประเทศ ส่วนในระยะยาวควรมีการวิจัยนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร รวมถึงการพัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือในการผลิตให้มีความทันสมัย เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต และพัฒนาการขนส่งอย่างเป็นระบบ

2) จังหวัดยะลา

เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ ส่งผลกระทบต่อในการเข้าไปในพื้นที่ทำให้สินค้าและผลิตภัณฑ์ในจังหวัด โดยเฉพาะการผลิตและการจัดจำหน่ายเกิดปัญหาในแง่ของการดึงผู้บริโภคสินค้าและนักท่องเที่ยวให้เข้าไปซื้อสินค้าในพื้นที่ไม่ได้ ส่งผลให้การผลิตสินค้าในปัจจุบันเป็นไปในลักษณะการผลิตแบบพอเพียงตามความต้องการของตลาดเท่านั้น ในขณะที่จังหวัดยะลามีสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยม เช่น ปลาสาม แต่อัตรากำลังในการผลิตสินค้ามีอย่างจำกัด ส่งผลให้เสียลูกค้าและโอกาสการมีรายได้มากกว่าที่เป็นอยู่ อีกทั้งเกิดจากการขาดวัตถุดิบซึ่งต้องสั่งซื้อมาจากกรุงเทพหรือพื้นที่ใกล้เคียงทำให้การผลิตสินค้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ดังนั้นเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดเป้าหมาย ควรมีการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบภายในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่าย รวมถึงการสนับสนุนการผลิตในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน

ในการร่วมมือการกระจายสินค้าและตลาดเพื่อรองรับสินค้า เพื่อให้สินค้ามีพร้อมสำหรับการจำหน่าย การสร้างชื่อเสียงให้กับตัวผลิตภัณฑ์ รวมถึงกระตุ้นการสร้างแรงจูงใจในตัวสินค้า การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ทางการตลาดจากแต่เดิมที่รอให้ลูกค้ามาหาเหมือนธุรกิจOTOP ที่ชุมชนทำอยู่ ก็ปรับเปลี่ยนเป็นการเริ่มเข้าหาลูกค้ามากขึ้น มีการเปิดรับสมาชิก และมีการจัดส่งเพื่อลดปัญหาในการเข้าไปยังในพื้นที่ เนื่องจากความไม่ปลอดภัย

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะด้านตลาดจากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนช่วยในการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น อาจนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นช่องทางในการขยายฐานข้อมูลไปสู่ตลาดภายนอก และควรส่งเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในตัวผลิตภัณฑ์ให้มีความน่าสนใจ รวมไปถึงพัฒนาตลาดเชิงรุก การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวสินค้าก็เป็นสิ่งจำเป็น ควรเน้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ และสร้างความแตกต่างของตัวสินค้าให้มีรูปแบบที่น่าสนใจ ทันสมัย ทั้งนี้ต้องอาศัยการฝึกอบรมให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่

3) จังหวัดปัตตานี

ข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่าปี พ.ศ. 2552 จังหวัดปัตตานีมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีน้อยที่สุดในภาคใต้ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจจะทำให้อุปมาถึงปัญหาการว่างงาน หรือความยากจนที่มีสูงในปัตตานีได้ และรายงานสถิติจังหวัดในด้านสถานการณ์นั้นก็พบกว่าส่วนใหญ่ใน พ.ศ. 2552 มีลักษณะการจดทะเบียนในรูปแบบ “ทะเบียนพาณิชย์” ถึง 1,558 ราย รองลงมาคือห้างหุ้นส่วนจำกัด และประกอบกิจการธุรกิจส่วนตัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็ก หรือที่เรียกว่าธุรกิจในครัวเรือน จากการสำรวจข้อมูลเชิงลึกผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลเชิงปริมาณที่พบว่าการว่างงานสูงนั้นร้อยละ 70 ของตัวเลขดังกล่าวมีความพอใจในการว่างงานนั้น ซึ่งมาจากหลายสาเหตุ เช่น วัฒนธรรม และการบิดเบือนข้อมูลด้านรายได้ เป็นต้น และร้อยละ 30 นั้นมาจากความไม่สมบูรณ์ของภูมิประเทศ เช่น ท่งหญ้าที่มีความแห้งแล้ง พื้นที่ลุ่มที่เกิดอุทกภัยซ้ำซาก พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล และพื้นที่ห่างไกล และอีกประเด็นคือความไม่สงบในพื้นที่ที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ทำให้ชาวบ้านบางพื้นที่ในปัตตานีไม่สามารถหารายได้เลี้ยงครอบครัวได้ เกิดความขัดสนในการดำรงชีวิต เช่น อำเภอบะนาระ อำเภอยะหริ่ง ความไม่สมบูรณ์ของพื้นที่นั้นคงต้องอาศัยภาครัฐเข้ามาให้ความรู้ในการฟื้นฟูสภาพที่ดิน เพื่อให้ชาวบ้านสามารถทำกินได้ หรืออาจจะส่งเสริมอาชีพใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศเพื่อสร้างเสริมรายได้ที่มั่นคงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ควรมีการกระจายการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่แม้บางพื้นที่จะมีความไม่สงบทางการเมืองซึ่งยากต่อการเข้าถึง อย่างไรก็ตามภาครัฐควรจะดำเนินการผ่านทาง

ผู้นำทางศาสนาในเชื่อมโยงชาวบ้านในพื้นที่ห่างไกล เพื่อที่จะสร้างการกระจายรายได้ให้ครอบคลุมในทุกภาคส่วนในปีตคานี

ชาวบ้านส่วนที่มีอาชีพเสริมแต่มีรายได้ไม่มั่นคงนั้น ภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการเองควรตระหนักถึงการตลาดมากยิ่งขึ้น ทั้งสร้างมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลาย ตั้งราคาที่เหมาะสม และสร้างอุปทานรองรับความสามารถในการผลิต ทั้งนี้ควรเพิ่มการรวมกลุ่มในรูปแบบต่างๆ เช่น สหกรณ์ โดยเน้นการรวมตัวของผู้ที่มีศักยภาพเท่านั้น เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและสร้างความก้าวหน้าในอนาคต การส่งเสริมอาชีพจากภาครัฐควรจะเน้นการฝึกทักษะให้สามารถประกอบอาชีพได้ในระยะสั้นตามความต้องการแบบปัจเจกบุคคลมากกว่า เน้นจำนวนผู้เข้าอบรม ทั้งนี้ควรตระหนักถึงความสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสามารถใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ได้อย่างคุ้มค่า เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น ผลิตสินค้าที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแต่งกาย ผลิตภัณฑ์ฮาลาล เป็นต้น ซึ่งอุตสาหกรรมในครัวเรือนเหล่านี้ชาวบ้านจะสามารถยึดเป็นอาชีพและมีความมุ่งมั่นที่เรียนรู้เพราะสอดคล้องกับวิถีชีวิตและสามารถปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาได้

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะด้านตลาดจากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ ในการพัฒนาตลาดของจังหวัดปีตคานี สิ่งที่ภาครัฐจะต้องตระหนักให้มากคือ วิถีชีวิตและสภาพของท้องถิ่น กล่าวคือ การพัฒนาต่างๆ จะต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และสามารถนำทรัพยากรภายในท้องถิ่นมาใช้ได้อย่างคุ้มค่า รวมทั้ง หากจะส่งเสริมอาชีพใหม่เพื่อสร้างเสริมรายได้ให้มั่นคง อาชีพนั้นจะต้องเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศของท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้ สิ่งที่ภาครัฐต้องทำควบคู่กันด้วย คือ การให้ความรู้ในการฟื้นฟูสภาพที่ดิน เพื่อให้ชาวบ้านสามารถทำกินได้ในพื้นที่ นอกจากนี้ ภาครัฐควรเพิ่มการรวมกลุ่มในรูปแบบต่างๆ เช่น สหกรณ์ โดยเน้นที่การรวมตัวของผู้ที่มีศักยภาพ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและสร้างความก้าวหน้าในอนาคต

4) จังหวัดสงขลา

การเพิ่มรายได้ให้คนในพื้นที่ควรพิจารณากลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่มคือ กลุ่มคนว่างงานและผู้ประกอบการ (ต่อยอด) ควรเสริมรายได้จากอาชีพหลัก ไม่ใช่สร้างอาชีพใหม่ โดยเริ่มที่บัณฑิตอาสาของแต่ละพื้นที่ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละอำเภอ พบว่าอำเภอนาทวีเป็นพื้นที่ที่มีการประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา ส่งผลให้ผู้คนในพื้นที่อยู่ดีกินดี ตลอดจนด่านประกอบก็เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการส่งเสริมเศรษฐกิจ การที่ปรากฏออกมาว่าประชาชนไปกู้เงินกันมาก ไม่ได้แปลว่าประชาชนในพื้นที่ยากจน เพียงแต่ภาครัฐมีการนำเงินกู้มาเสนอให้ในอัตราพิเศษ อีกทั้ง ไม่ได้หมายความว่าทุกคนในพื้นที่ที่กู้เงินมากินเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง และการกู้ยืมเงินของชาวบ้านที่กู้ซ้ำซ้อนจากหลาย ๆ แหล่ง เนื่องจากการใช้เงินจนเกินความจำเป็นของชาวบ้าน นอกจากนี้ยังพบว่า

การสำรวจข้อมูลทางสถิติของสำนักงานสถิติได้ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงจากชาวบ้าน เนื่องจากชาวบ้านกลัวเรื่องการเรียกเก็บภาษี จึงให้ข้อมูลเท็จที่จำเป็นเท่านั้น

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะด้านตลาดจากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ ในการพัฒนาตลาดของจังหวัดสงขลา ภาครัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริมในแต่ละครัวเรือน เช่น อาชีพในกลุ่มเกษตรกรรมหรือการให้บริการ เป็นต้น และหากส่งเสริมในเรื่องของการเลี้ยงสัตว์ ควรสนับสนุนให้เลี้ยงสัตว์ที่เป็นที่ยอมรับของตลาด เช่น แกะ แพะ โดยอาจจัดตั้งเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงแกะหรือแพะ เพื่อใช้ประโยชน์จากพลังของการรวมกลุ่ม ซึ่งในการพัฒนานี้ภาครัฐจะต้องคำนึงด้วยการให้ความช่วยเหลือระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มคนที่เป็นแรงงาน ควรต้องแยกการให้ความช่วยเหลือกันอย่างชัดเจน และใช้ศักยภาพของบัณฑิตอาสาที่อยู่ในพื้นที่เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการประกอบอาชีพและเกิดระบบเศรษฐกิจที่ดีของชุมชน ทั้งนี้ เพื่อความยั่งยืนของระดับคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น ภาครัฐควรปรับเปลี่ยนลักษณะนิสัยการใช้ยาสูบเพื่อขอยของประชาชน เพื่อลดภาระการเป็นหนี้และส่งเสริมให้มีวินัยทางการเงินมากขึ้น

5.1.1.3 ด้านผลิตภัณฑ์

1) จังหวัดนราธิวาส

ผลิตผลทางการเกษตรในจังหวัดมีปริมาณมากจนล้นตลาดจนทำให้การบริโภคไม่ทัน และยังไม่สามารถถนอมหรือแปรรูปผลิตภัณฑ์ได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรช่วยเหลือเกษตรกรในการแปรรูป และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้าทางการเกษตร นอกจากนี้จะเป็นการช่วยเก็บรักษาผลิตผลได้นานขึ้น ยังสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตได้ นอกจากนี้ผลผลิตทางการเกษตร สินค้า OTOP ของจังหวัดก็ได้รับความนิยมมาก เช่น ผ้าคลุมผม สมุนไพรแปรรูป ข้าวเกรียบ บูด และเรือกอและจำลอง แต่กลับพบว่าผลผลิตที่ต้องใช้การประดิษฐ์ เช่น ผ้าคลุมผมและเรือกอและจำลองยังผลิตได้จำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับความต้องการของตลาด เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานฝีมือที่ยังมีปริมาณน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าแรงงานที่มีอยู่ก็จะผลิตในระดับครัวเรือน ไม่มีการจ้างลูกจ้างและไม่มีการขยายกิจการ เนื่องจากแนวคิดความพอเพียง พออยู่ พอกิน เป็นหลักการสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้คนชาวมุสลิมยึดถือปฏิบัติกัน ดังนั้นถ้าหากพอมีกิน มีใช้แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องดิ้นรน ขวนขวายมากเกินไป

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะด้านผลิตภัณฑ์จากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรช่วยเหลือเกษตรกรในการแปรรูป และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้าทางการเกษตร สำหรับงานประดิษฐ์ควรช่วยออกแบบให้มีลวดลายที่หลากหลาย ทันสมัยและคงไว้ซึ่งความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ ในส่วนของการผลิต ควรส่งเสริมให้มีการผลิตที่ได้มาตรฐานเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคจนเป็นที่ยอมรับและสามารถส่งขายนอกพื้นที่ได้

2) จังหวัดยะลา

ผลิตภัณฑ์สินค้าในจังหวัดยะลาส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่มีอยู่โดยทั่วไปในท้องตลาด เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นการนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นนำวัตถุดิบจากท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยการผลิตสินค้าที่มีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น เช่น เครื่องแต่งกายชุดพื้นเมืองประจำถิ่น ผ้าคลุมผมสตรีอิสลาม หมวกกะปิเยาะ ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก หรือแม้แต่ภูมิปัญญาในการถนอมอาหารหรือแปรรูปให้สามารถรับประทานได้ยาวนาน เช่น ปลาสาม ทุเรียนกวน ลูกหยีกวน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นผลิตภัณฑ์เดิม มีการรับรองคุณภาพที่คัดสรรจากกลุ่ม มีเครื่องหมายฮาลาลгарันตี และมีกระบวนการผลิตที่พิถีพิถัน เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ Hand - Made ใช้ฝีมือและแรงงานมีระยะเวลาในการทำอย่างประณีต แต่ในขณะที่เดียวกันการออกแบบพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ควรเป็นรูปแบบที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ตรงการใช้งานของลูกค้าและตามแฟชั่นนิยมมากที่สุด อีกทั้งบรรจุภัณฑ์ควรให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ยังมีน้อยอยู่ ยังขาดการฝึกอบรม การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกมาเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะด้านผลิตภัณฑ์จากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ ควรออกแบบผลิตภัณฑ์หรือสินค้าใหม่ ๆ ให้มีความทันสมัย รวมถึงควรพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับตรงตามความต้องการของตลาด ตลอดจนควรให้ความสำคัญกับการสร้างมาตรฐานสินค้า โดยอาจจัดระดับผลิตภัณฑ์ดีเด่น

3) จังหวัดปัตตานี

ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย (OTOP Product Champion) ของจังหวัดปัตตานี นั้นที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดสินค้า OPC ปี 2553 ระดับ 5 ดาวในประเภทของอาหารคือ น้ำพริกปลาอินทรียี่เค็ม 3 รส เม็ดมะม่วงหิมพานต์คั่ว รังนกกึ่งสำเร็จรูปอบแห้ง ข้าวเกรียบปลาทอดกรอบ วุ้นหางจรเข้กวนหน้างาขาว น้ำพริกกุ้ง เครื่องปรุงข้าวยาสำเร็จรูป ข้าวเกรียบปลาสามรสตราเรือกอกและ น้ำบูดูข้าวยา และในปะเภทของผ้า เครื่องแต่งกาย คือ ผ้าบาติก ผ้าตัดเสื้อลายบาติก หมวกกะปิเยาะ เสื้อโด้ป ผ้าคลุมผม จากการที่ผู้วิจัยลงสำรวจพื้นที่สำรวจข้อมูลสามารถวิเคราะห์ถึงความสอดคล้องได้ว่าในด้านของผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารว่ามักจะเน้นหานาทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเองมาแปรรูปตามภูมิปัญญาชาวบ้านที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา ผ่านกระบวนการทางธรรมชาติต่างๆ มาอย่างประณีต แต่ปัญหาที่พบนั้นคือสินค้าคุณภาพเหล่านั้นไม่มีมาตรฐานในระดับประเทศรองรับ จึงทำให้ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นไม่เป็นที่ยอมรับของตลาด และไม่สามารถตั้งราคาให้สูงเท่าคู่แข่งที่เป็นอุตสาหกรรมรายใหญ่ ในขณะที่ชาวบ้านมีต้นทุนการผลิตที่สูง นอกจากนั้นวัตถุดิบจากธรรมชาติเหล่านั้น ไม่ได้มีมากพอที่จะเพิ่มจำนวนในการผลิตเพื่อแข่งขันกับอุตสาหกรรมรายใหญ่ และรองรับความต้องการของตลาด ประเภทของผ้า เครื่องแต่งกายนั้นจะมีประเด็นที่แตกต่างจาก

ผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารคือ การที่ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นล้นตลาด เนื่องจากการศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลแล้วพบว่าจังหวัดยะลา และนราธิวาสนั้นก็ยังมีผลิตภัณฑ์ลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น หมวกกะปิเยาะ ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นไม่เพียงที่ตลาดตนเองในประเทศแล้ว ยังถูกสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาเป็นคู่แข่งซึ่งได้เปรียบในเรื่องของจุดคุ้มทุนปริมาณทางผลิต ซึ่งชาวบ้านในจังหวัดไม่ได้มีการวางแผนทางการลงทุนอย่างถูกต้อง เมื่อผลผลิตสินค้าออกสู่ตลาดจึงเกิดปัญหาลักษณะข้างต้นตามมา

ปัญหาผลิตภัณฑ์อาหารนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่าในประเด็นของวัตถุประสงค์ที่ยังเพียงพอต่อการเพิ่มกำลังจากผลิตนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้ประกอบการและภาครัฐเพื่อสรรหาวัตถุดิบจากชุมชนหรือจังหวัดใกล้เคียงมาเพิ่มเติมให้สามารถเพิ่มปริมาณจากปริมาณให้เพียงพอต่อความต้องการได้ และแนวทางที่ควรปฏิบัติควบคู่กันคือการเรียนรู้ที่จะใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนในระยะยาว และผลักดันในผลิตภัณฑ์ในชุมชนขอหนึ่งสี่รองรับมาตรฐานที่ยอมรับได้ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ และเป็นการวางแผนทางสู่การพัฒนาและขยายตลาดในอนาคตได้อีกด้วย อุตสาหกรรมในครัวเรือนขนาดเล็กๆ นั้นไม่สามารถถ่วงดุลอำนาจการแข่งขันกับอุตสาหกรรมรายใหญ่ได้ เพราะฉะนั้นภาครัฐควรจะเป็นคนกลางในการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองกับผู้เกี่ยวข้องได้มากขึ้น ทั้งนี้การฝึกกำลังเช่นนี้ยังเป็นการระดมความคิดเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น คุณภาพที่ได้มาตรฐาน และรูปแบบที่หลากหลายรองรับต่อความต้องการ ซึ่งการรวมกลุ่มในลักษณะสหกรณ์นั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วว่าจะสร้างความศรัทธาในการรวมกลุ่มเพื่อนก่อให้เกิดความมั่นคงในระยะยาว

ปัญหาผลิตภัณฑ์ประเภทของผ้า เครื่องแต่งกายนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่าความซ้ำซ้อนของผลิตภัณฑ์พื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสนั้นการคงต้องอาศัยความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐทบทวนผลิตภัณฑ์ในแต่ละพื้นที่ว่าเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีในพื้นที่หรือไม่ แล้วเสนอแนะให้ชาวบ้านพิจารณาสินค้าที่ผลิตโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น นอกจากนั้นการรวมตัวกันเพื่อสร้างอำนาจต่อรองก็เป็นที่ยอมรับเช่นกัน เพื่อให้สินค้าในท้องถิ่นไม่ตีตลาดกันเองและสามารถร่วมกันหาช่องทาง การจัดจำหน่ายเพื่อระบายสินค้า ทั้งนี้ควรมีงานพัฒนารูปแบบให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ที่จะสามารถดึงดูดความต้องการของผู้บริโภคได้ตลอดเวลา

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะด้านผลิตภัณฑ์จากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ ภาครัฐควรเสนอแนะให้ชาวบ้านพิจารณาผลผลิตสินค้าที่ใช้ทรัพยากรจากภายในท้องถิ่น เพื่อเป็นการป้องกันการผลิตรายที่ซ้ำซ้อนกับจังหวัดอื่นๆ และสามารถหลีกเลี่ยงการแข่งขันได้ อย่างไรก็ตาม สำหรับสินค้าบางอย่างซึ่งมีวัตถุดิบจำกัด ผู้ประกอบการและภาครัฐควรร่วมมือกันสรรหาวัตถุดิบจากชุมชนหรือจังหวัดใกล้เคียงมาเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของภาคการผลิต สิ่งสำคัญอีกสองประการคือการเร่งผลักดันให้ผลิตภัณฑ์ในชุมชนได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

รวมถึงการที่ภาครัฐควรจะเป็นคนกลางในการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นๆ เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองให้กับกลุ่มมากขึ้น

4) จังหวัดสงขลา

ในพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา มีทรัพยากรที่สามารถใช้ผลิตเป็นสินค้า OTOP ที่มีคุณภาพได้จำนวนมาก เช่น อำเภอสะบ้าย้อย มีความสามารถในการผลิตส้มแขก (ส้มแขกแปรรูปเป็นไวน์ และแคปซูลลดความอ้วน) การทำดอกไม้จากใบยาง ที่ ตำบลทุ่งพอ แต่ตอนนี้กำลังประสบปัญหาการไม่มีตลาดรองรับ ส่วนอำเภอจะนะ คนในชุมชนมีฝีมือเป็นที่ยอมรับในด้านการผลิตกรงนก น้ำบูดู กะปิ ผ้าบาติกที่ส่งขายประเทศมาเลเซีย สำหรับอำเภอเทพา มีชื่อเสียงเกี่ยวกับไก่ทอดเทพา และผลิตภัณฑ์จากปลา ในขณะที่นาทวี มีชื่อเสียงเรื่องลูกหยีหวานและทรงเครื่อง จากการวิเคราะห์รายการสินค้า OTOP พบว่ารายการสินค้า OTOP ของแต่ละอำเภอไม่ได้มีความแตกต่างกันมาก ไม่มีความโดดเด่นในตลาดระดับใหญ่ เช่น ระดับภาคหรือประเทศ สินค้าขึ้นชื่อที่คาดว่าเป็น “ของดี” ของอำเภอนั้นๆ เท่านั้น กลับมีการผลิตที่อำเภออื่นด้วย และคุณภาพ รสชาติ หรือลักษณะอื่นของสินค้าก็ไม่ได้แตกต่างมากจากแหล่งต้นกำเนิด อาจจะเป็นเพราะขาดการตลาดที่ดี และต่อเนื่องมากพอ จึงต้องพัฒนาให้สินค้ามีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดและผู้บริโภคคนนอกพื้นที่ต้องรับรู้ได้ พัฒนาความหลากหลายของตัวสินค้า (แม้ว่าจะจะเป็นสินค้าที่มีอยู่แล้วในตลาดก็ตาม) เช่น การใช้ประโยชน์ รูปแบบ รสชาติ บรรจุภัณฑ์ ความสะอาดปลอดภัย คุณภาพ การรักษามาตรฐาน ฉลากที่มีมาตรฐาน การรับรองจากหน่วยงานฯ อาทิ ผ้าทอเกาะยอซึ่งขายดีมาก อาจสร้างงานให้แรงงานได้มากขึ้น หากมีผู้เชี่ยวชาญช่วยวางแผน และจัดระบบ แรงงานสามารถทอผ้าได้เองจากที่บ้าน ส่งมาขายยังตลาดในอำเภอเมือง หรือนอกจังหวัด แม้ต้องมีการฝึกความชำนาญ และเป็นสินค้าที่ต้องใช้เวลาผลิต แต่น่าจะเป็นทางเลือกที่ดี เพราะผ้าทอเกาะยอสามารถนำไปทำเป็นส่วนประกอบของสินค้าอื่นได้อีกมาก เช่น ของชำร่วย ดอกไม้ประดิษฐ์ ตุ๊กตา ผ้าบุเครื่องเรือนฯ ถือเป็น การเพิ่มคุณค่าให้สินค้า และเพิ่มปริมาณขาย

อย่างไรก็ตาม พบว่าภาครัฐให้การสนับสนุนด้านการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว แต่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว เช่น ข้อห้ามต่างๆ ของหมู่บ้าน ทำให้การจัดการการท่องเที่ยวมีอุปสรรค หรือคนในพื้นที่ไม่ยอมรับธุรกิจท่องเที่ยวเพราะขัดต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของคนท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรปรับนักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับชุมชน ด้านแหล่งท่องเที่ยวพบว่าส่วนใหญ่ของจังหวัดกระจุกตัวอยู่ในอำเภอเมือง แม้ว่าในเขตอำเภอที่ทำการวิจัยจะมีแหล่งท่องเที่ยวอยู่บ้าง แต่ก็มิได้โดดเด่น และไม่ได้ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร ปัญหาที่พบนี้เป็นผลจากหลายสาเหตุ เช่น ความไม่สงบในพื้นที่ และปัญหาทางด้านวัฒนธรรม กฎเกณฑ์ ความรู้ ทักษะในการจัดการธุรกิจบริการ ประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามที่เป็นแรงงานในอุตสาหกรรมบริการจะไม่

สามารถปฏิบัติหน้าที่การบริการได้สมบูรณ์เหมือนแหล่งท่องเที่ยวอื่น เนื่องจากเงื่อนไขและข้อจำกัดของศาสนา ดังนั้น การจัดการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่เหล่านี้ต้องได้รับการดูแลจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดระบบให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมท้องถิ่น อาทิ แบ่งระบบการบริการเป็น 2 ส่วน คือ การท่องเที่ยวแบบทั่วไป และการท่องเที่ยวแบบฮาลาล แรงงานที่อยู่ในภาคบริการนี้ก็ควรจะมีทั้ง 2 ส่วน

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะด้านผลิตภัณฑ์จากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ ในส่วนของจังหวัดสงขลาในเรื่องของการพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ การพัฒนาทางด้านบริการและทางด้านสินค้า สำหรับการพัฒนาทางด้านบริการ ควรส่งเสริมการนำเสนอรูปแบบใหม่ของการท่องเที่ยวที่ไม่กระทบกับวิถีชีวิตอันดีงามของคนในชุมชน รวมทั้งการสร้างความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น สำหรับการพัฒนาทางด้านสินค้า ภาครัฐควรจะสนับสนุนการผลิตสินค้าอย่างครบวงจร มีความเป็นระบบ และควรต้องมีการอบรมเพิ่มทักษะและควบคุมระบบการผลิตอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเข้ามาจัดการเรื่องการสร้างความแตกต่างให้กับสินค้า OTOP ของแต่ละพื้นที่ เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนและแย่งตลาดกันเอง โดยควรยึดจากทรัพยากรและความสามารถของคนในพื้นที่นั้นๆ

5.1.2 ข้อมูลพื้นฐาน และประเมินศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพของสถาบันที่เปิดหลักสูตรการอบรมด้านวิชาชีพใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลาในปัจจุบัน

จากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มในภาพรวมพบว่า ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลาในปัจจุบันมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน ทั้งด้านวิชาชีพและอุดมศึกษาค่อนข้างสูง พบว่า มีสถาบันการศึกษาทั้งในระดับอุดมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัย วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยอาชีวศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยสารพัดช่าง มหาวิทยาลัยอิสลาม และวิทยาลัยประมง เป็นต้น โดยมีการเปิดสอนทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก และระดับอาชีวศึกษา จะเห็นได้ว่าประชาชนมีช่องทางหรือในการเข้าถึงความรู้ในพื้นที่ค่อนข้างหลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามหากจะพิจารณาในด้านหลักสูตรและศักยภาพที่สถาบันการศึกษาแต่ละจังหวัดดำเนินงานในแต่ละพื้นที่พบว่า มีรายละเอียดและจุดเน้นในข้อมูลจากการศึกษาในเบื้องต้น ตลอดจนข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ที่แตกต่างและเหมือนกันในแต่ละจังหวัดดังนี้

1) จังหวัดนราธิวาส

จากข้อมูลด้านจำนวนประชากรพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดนราธิวาสมีอายุอยู่ในระหว่าง 10-14 ปี ซึ่งประชากรกลุ่มนี้จะเป็นแรงงานสำคัญในอนาคต ฉะนั้นแนวทางในการพัฒนาในระยะยาวจึงควรมีการส่งเสริมการศึกษาให้เยาวชนกลุ่มนี้อย่างต่อเนื่องจนถึงระดับอาชีวศึกษาหรืออุดมศึกษา การศึกษาควรเน้นการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพราะปัจจุบันพบว่าผลการผลิตที่มีคุณภาพยังมีน้อยเพราะยังขาดแรงงานที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญ และวัตถุดิบยังหายากและมีราคาแพง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการพัฒนาแรงงานที่มีฝีมือและควรหาตลาดรับซื้อโดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง และการให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรและการต่อ ยอดผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การให้การศึกษาที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานสำคัญมาก การศึกษายังพบอีกว่าจังหวัดเกิดภาวะขาดแคลนแรงงานในส่วนระดับปฏิบัติการ ซึ่งจะกระทบต่อฐานการผลิตของพื้นที่ ทำให้พืชเศรษฐกิจหลักต่างๆ ขาดแคลนแรงงานที่จะเข้ามาดำเนินการ

สตรีในพื้นที่ถือเป็นกำลังหลักในการสร้างรายได้ต้องทำงานบ้านทั้งหมด จึงทำให้สตรีแทบไม่มีเวลาออกมาประกอบอาชีพ การส่งเสริมอาชีพให้สตรีสามารถทำงานที่บ้านหรือทำงานแบบไปเช้าเย็นกลับ ได้จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐควรเร่งสนับสนุน นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะด้านการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป คือ ควรส่งเสริมการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาแก่เยาวชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และควรมีการเพิ่มหลักสูตรเสริมอาชีพให้แก่เยาวชนที่ศึกษาในโรงเรียนปอเนาะด้วย ในส่วนของโครงการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ควรมีการติดตามและประเมินผลหลังเสร็จสิ้นโครงการ นอกเหนือจากการอบรมอาชีพ ควรให้ความรู้ในแง่การจัดการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มศักยภาพของการผลิต เช่น การพัฒนาตลาดและควรเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์เดิมมากกว่าการรับสิ่งใหม่ ๆ ตามกระแสภายนอก ยกตัวอย่างเช่น การอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ลองกอง และการแปรรูปลองกองที่ล้นตลาด

2) จังหวัดยะลา

จังหวัดยะลา มีการจัดการศึกษาหลายระดับ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ และระดับอุดมศึกษา โดยมีสถานศึกษาที่เปิดสอนทุกระดับ เป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในจังหวัด อีกทั้งในพื้นที่จังหวัดยะลา ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเหมาะสมด้านการปฏิบัติการ โดยเฉพาะสายวิชาชีพ เฉพาะทาง สถาบันการอาชีวศึกษาจึงจัดฝึกอบรมทางด้านวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนที่สนใจ เป็นการส่งเสริมการมีงานทำภายในพื้นที่ในแต่ละชุมชน อีกทั้งเป็นการพัฒนา คน ให้เข้าสู่ตลาดแรงงานตามที่ตลาดต้องการ

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะด้านการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลโดยสรุป ก็ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้น ทั้งนี้ควรเน้นการศึกษาทางด้านวิชาชีพ (ปวช, ปวส.) ให้เพิ่มมากขึ้นเป็นพิเศษ และควรพัฒนาคุณภาพและชื่อเสียงสถาบันการศึกษาภายในพื้นที่ให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อเป็นการดึงดูดให้บุตรหลานของคนในพื้นที่สนใจศึกษาต่อในสถาบันในท้องถิ่น

3) จังหวัดปัตตานี

สถาบันระดับอาชีวศึกษาของจังหวัดปัตตานีนั้นประกอบไปด้วย 8 วิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาอีกหนึ่งที่คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งพบว่าสถาบันเหล่านี้ไม่ได้กระจายตัวอยู่อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกลและความมั่นคงทางความไม่สงบ และบุตรหลานที่มีฐานะทางเศรษฐกิจมักจะถูกส่งไปจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดสงขลา เนื่องจากมีมาตรฐานทางการศึกษาที่สูงกว่าและมีความเจริญทางเศรษฐกิจมากกว่า การศึกษาในจังหวัดปัตตานีระดับประถมและมัธยมนั้น โรงเรียนสอนศาสนา หรือ โรงเรียนปอเนาะมีบทบาทหลักต่อพื้นฐานความรู้ต่อเนื่องสู่ในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ซึ่งการปรับเปลี่ยนหลักสูตรค่อยข้างเป็นไปได้ยาก เนื่องจากชาวบ้านมีความศรัทธาในเรื่องการศึกษาหลักศาสนามาเป็นระยะเวลาช้านาน ซึ่งหลักสูตรจะเน้นไปทางอบรมทางจิตใจของเยาวชนมากกว่าที่เน้นไปในด้านวิชาการ ซึ่งผลผลิตทางการศึกษาคือ ศาสนิกชนที่เคร่งครัดในหลักธรรมของสังคม

เนื่องจากปัตตานีเป็นพื้นที่ดูแลพิเศษของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงมีงบประมาณจำนวนมากไหลเข้าสู่โครงการฝึกอบรมต่างๆ เพื่อสร้างอาชีพยกระดับความเป็นอยู่แก่ชาวบ้าน ซึ่งโครงการเหล่านี้ขาดการประเมินผลโครงการในระยะยาว ทำให้กระบวนการสร้างอาชีพเกิดความผิดพลาดจนกระทั่งเกิดอาชีพการเข้ารับฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง และอีกประการของข้อเสียของงบประมาณที่ไม่ตรงกับความต้องการคือ การที่ชาวบ้านไม่เกิดการเรียนรู้จากการพัฒนาอาชีพ แต่มีแนวคิดที่จะเป็นผู้ที่รอรับการได้มาของการลงทุนจากรัฐบาลเหล่านั้น

ผลผลิตทางการศึกษาคือ ศาสนิกชนที่เคร่งครัดซึ่งนั้นไม่ใช่สิ่งที่ผิดประเด็นแต่อย่างไร แต่ภาครัฐควรเพิ่มเติมในมาตรฐานทางวิชาการของ โรงเรียนสอนศาสนาด้วย เนื่องจากเพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นมีศักยภาพรองรับการสอบแข่งขันกับเยาวชนจากจังหวัดอื่นๆของประเทศ เพื่อเข้าศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป แต่อย่างไรภาครัฐไม่ควรอย่างยิ่งที่ทำลายความเอกลักษณ์ความเป็นสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมที่มีช้านาน ที่สืบทอดได้ผ่านทางโรงเรียนสอนศาสนา แต่ควรที่จะสร้างกรอบความเหมาะสมให้สามารถดำเนินการควบคู่กันไปสังคมโลกาภิวัตน์ได้

โครงการฝึกอบรมวิชาชีพควรจัดโดยพิจารณาศักยภาพของผู้รับการอบรมและเป็นกลุ่มขนาดเล็กๆ เนื่องจากแต่ละกลุ่ม ต่างศักยภาพย่อมมีความต้องการในการฝึกอบรมในระดับที่แตกต่างกันทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งแม้กลุ่มที่มีศักยภาพสูงแล้วก็ยังมีคามจำเป็นที่รัฐต้องให้การ

ดูแลในบ้างในบางระยะเพื่อให้การเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างต่อเนื่องจนเกิดความมีเสถียรภาพ ภายใต้การแข่งขันสูงในอุตสาหกรรม เช่น หลักสูตรการบริหารจัดการทรัพยากรในระยะยาว หลักสูตรการพัฒนาเพื่อขอการรองรับจากมาตรฐานระดับสากล เป็นต้น

นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะด้านการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูล โดยสรุป คือ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ควรเข้ามาดำเนินบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการในการให้ความรู้และพัฒนาทักษะอาชีพให้กับคนในพื้นที่ โดยเฉพาะหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ในส่วนของสถาบันการศึกษาที่เป็นโรงเรียนสอนศาสนา ภาครัฐควรเข้ามาดูแลเพื่อยกระดับมาตรฐานทางวิชาการให้สูงขึ้น นอกจากนี้ หากกล่าวถึงการฝึกอบรมเพิ่มเติม นอกเหนือจากความรู้ที่ได้รับภายในสถาบันแล้ว โครงการฝึกอบรมวิชาชีพต่างๆ ควรจัดโดยพิจารณาศักยภาพของผู้เข้ารับการอบรมเป็นหลัก และจัดกลุ่มฝึกอบรมเป็นกลุ่มขนาดเล็กๆ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4) จังหวัดสงขลา

จากการค้นหาข้อมูลพบว่า สถาบันการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่เฉพาะในอำเภอเมือง โอกาสในการเข้าศึกษาของประชาชนในพื้นที่ต่างอำเภอมิแนวโน้มน้อยกว่าสถาบันสอนศาสนา (เช่น โรงเรียนปอเนาะ) ที่มีกระจายตัวอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ดังนั้นจึงควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตของประชาชนมากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนให้ความสนใจหรือผู้ที่สนใจจะมาศึกษาในสายสามัญและสายอาชีพอยู่แล้ว เข้าศึกษามากขึ้น เช่น ระบบการเรียนที่สามารถเรียนได้ที่บ้าน กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนในชั้นเรียนเต็มเวลา 100%

ทั้งนี้ผู้จัดการศึกษาควรเพิ่มความหลากหลายของหลักสูตรที่เน้นวิชาชีพในสถาบันและโรงเรียนสอนศาสนา เนื่องจากความเชื่อและทัศนคติส่วนตัวในบางครอบครัวต้องการให้บุตรหลานเข้าศึกษาในสถาบันสอนศาสนามากกว่าสถาบันที่สอนสายสามัญและสายอาชีพ ดังนั้น หากสามารถนำความรู้ในวิชาชีพสอดแทรกไปกับการเรียนการสอนศาสนา ก็น่าจะเป็นทางเลือกที่ดีในการพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาชีพแก่ประชากรที่จะเข้ามาสู่ตลาดแรงงานในอนาคตได้

ด้านการศึกษาของแรงงานในพื้นที่พบว่า มีจำนวนไม่น้อยเมื่อจบการศึกษาแล้วจะไม่ต้องการทำงานในพื้นที่เกิดของตน เนื่องจากลักษณะงานในพื้นที่เหมาะกับแรงงานระดับต่ำกว่าของตนเอง ตัวงานไม่หลากหลาย ไม่ตรงกับสิ่งที่เรียน และรายได้ที่ต่ำกว่างานในเขตชุมชนเมือง ภาครัฐควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้ามาลงทุนในพื้นที่อำเภอเหล่านี้เพิ่มขึ้น หลักสูตรการเรียนในสถาบันการศึกษาควรมีส่วนเกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับภาคผู้ประกอบการมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเป็นแรงงานที่มีความชำนาญตั้งแต่ต้น ซึ่งจะเพิ่มโอกาสการมีงานทำด้วย

นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะด้านการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูล โดยสรุป คือ การพัฒนาด้านการศึกษาของพื้นที่เป้าหมายในจังหวัดสงขลา นอกจากการพัฒนาหลักสูตรนั้นจะต้องถูกพัฒนาให้

สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตของประชาชนในพื้นที่มากขึ้น เช่น ระบบการเรียนที่สามารถเรียนได้ที่บ้านได้แล้ว เนื้อหาของหลักสูตรจะต้องมีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะการเน้นการสอนวิชาชีพทั้งในสถาบันการศึกษา และในโรงเรียนสอนศาสนา กล่าวคือมีการสอดแทรกวิชาชีพไปกับการเรียนการสอนศาสนา นอกจากนี้ เพื่อความสมบูรณ์มากขึ้นของการพัฒนาทางการศึกษา หลักสูตรการเรียนในสถาบันควรมีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับภาคผู้ประกอบการมากขึ้น โดยการทำความร่วมมือกับผู้ประกอบการเพื่อรองรับแรงงานที่จบการศึกษาจากหลักสูตรของสถาบัน

5.1.3 ความเชื่อมโยงระหว่างอุปสงค์และ อุปทานด้านแรงงาน ตลาดและผลิตภัณฑ์จังหวัดในพื้นที่ที่มีศักยภาพใน จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา

จากการสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มต่างๆ ที่แสดงความคิดเห็นด้านอุปสงค์และ อุปทานด้านแรงงาน ตลาดและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ผ่านการตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความสามารถในการดำเนินธุรกิจโดยทำให้กิจการอยู่ได้ ไม่มีภาระหนี้สินในขณะนี้ไม่ต้องการจ้างแรงงานเพิ่ม เพียงแต่ต้องการพัฒนาทักษะลูกจ้างเพิ่มมากขึ้นและ ส่วนใหญ่ประกอบกิจการด้านอาหารและเครื่องดื่ม อยู่นอกเขตเทศบาล ซึ่งตนเองก็ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค ส่วนภาคเอกชน ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มคนที่รวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าส่งออกมาจำหน่าย ได้แก่ อาหาร ขนม เสื้อผ้า ส่วนอุตสาหกรรมการผลิตทั้งขนาดเล็กและใหญ่ขาดแรงงานระดับปฏิบัติการ และกลุ่มสถาบันให้ข้อมูลด้านหลักสูตรที่มีความถนัดตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมในพื้นที่ และ พบว่า ในแต่ละจังหวัดมีข้อมูลและรายละเอียด ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างและเหมือนกันในด้านดังกล่าวโดยสามารถสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

5.1.3.1 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ

1) จังหวัดนราธิวาส

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน โดยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี นับถือศาสนาอิสลาม และส่วนใหญ่เป็นคนในอำเภอและจังหวัดนราธิวาส จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และพบว่าในหน่วยงานที่สังกัดมีนโยบายที่กำหนดการส่งเสริมความรู้ ทักษะ ศักยภาพ และยกระดับรายได้ ส่วนบทบาทของหน่วยงานจะเน้นในด้านการส่งเสริมการให้ความรู้ ทักษะ ศักยภาพ และยกระดับความเป็นอยู่ ในอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ฝ่าบาติก เป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดนราธิวาส ซึ่งปัญหาที่พบทางด้านผลิตภัณฑ์คือรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลาย ความไม่แน่นอนของราคาขายผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจำหน่ายมีน้อย ตลาดยังแคบ ขาดการประชาสัมพันธ์ดี

โดยสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และ ผลผลิตภัณฑ์ ว่าแรงงานขาดความสนใจ ใส่ใจ ขาดการรวมกลุ่มที่ดี เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพภายในครัวเรือนมากกว่า อีกทั้งด้วยวิถีชีวิตภายในชุมชนเน้นให้กลุ่มสตรีทำงานอยู่ที่บ้าน ส่งผลให้การรวมกลุ่มอาจเป็นไปได้ยาก และเสนอความคิดเห็นว่า ควรพัฒนาทักษะ ความรู้ ประสิทธิภาพ ความเชี่ยวชาญ เฉพาะทางและให้มีมาตรฐาน ในขณะเดียวกันควรพัฒนาตลาด โดยเพิ่มการประชาสัมพันธ์ และช่องทางจำหน่าย และพัฒนาผลผลิตภัณฑ์ ควรเพิ่มคุณภาพ มาตรฐานของสินค้าภายในจังหวัดให้เป็นที่น่าสนใจ และเป็นที่ยอมรับจากตลาดภายนอกจังหวัด

2) จังหวัดยะลา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธในสัดส่วนที่เท่ากัน และส่วนใหญ่เป็นคนในจังหวัดยะลา จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและ พบว่า หน่วยงานที่สังกัดมีการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และผลผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ โดยเน้นการเพิ่มทักษะ ความรู้ ซึ่งเป็นนโยบายหลักของหน่วยงาน และมีบทบาทส่งเสริมในด้านการให้ความรู้ พัฒนาศักยภาพ เพิ่มประสิทธิภาพแก่แรงงาน ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า กล้วยหินจาบเป็นผลผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดยะลา แต่มีปัญหาด้านผลผลิตภัณฑ์คือรูปแบบผลผลิตภัณฑ์ไม่ถูกใจลูกค้า และผลผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน ราคาผลผลิตภัณฑ์สูงเกินไป ช่องทางการจัดจำหน่ายพบว่า ขาดความทั่วถึง ไม่เข้าถึงกลุ่มลูกค้า และด้านการส่งเสริมการขายขาดการจูงใจ ขาดโปรโมชั่นที่ดี

โดยสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และ ผลผลิตภัณฑ์พบว่า ต้องฝึกอาชีพ ทักษะ ให้ความรู้ ให้เป็นแรงงานมีอาชีพ ส่วนการพัฒนาตลาดนั้นจังหวัดควรมีตลาดที่แน่นอนเพื่อเป็นช่องทางในการขยายสินค้าให้กว้างมากขึ้น และการพัฒนาผลผลิตภัณฑ์ ควรเน้นในด้านการเพิ่มคุณภาพ มาตรฐาน ของผลผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่เหมาะสม ใช้งานง่าย ดูแล้วน่าซื้อ น่าสนใจ

3) จังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี นับถือศาสนาอิสลาม และเป็นคนในจังหวัดปัตตานี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและพบว่า ในหน่วยงานที่สังกัดมีการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และผลผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ โดยให้ความรู้ ทักษะ ความชำนาญให้กับประชาชนเพิ่มเติม เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ และหารายได้ และเน้นบทบาทหน้าที่ คือ การให้ความรู้ พัฒนาศักยภาพ เพิ่มทักษะ โดยให้ข้อมูลด้านผลผลิตภัณฑ์โดดเด่นคือ บูด แต่มีปัญหาด้านผลผลิตภัณฑ์คือ ขาดความทันสมัย

สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตของประชาชนในพื้นที่มากขึ้น เช่น ระบบการเรียนที่สามารถเรียนได้ที่บ้านได้ แล้ว เนื้อหาของหลักสูตรจะต้องมีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะการเน้นการสอนวิชาชีพทั้งในสถาบันการศึกษา และในโรงเรียนสอนศาสนา กล่าวคือมีการสอดแทรกวิชาชีพไปกับการเรียนการสอนศาสนา นอกจากนี้ เพื่อความสมบูรณ์มากขึ้นของการพัฒนาทางการศึกษา หลักสูตรการเรียนในสถาบันควรมีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับภาคผู้ประกอบการมากขึ้น โดยการทำความร่วมมือกับผู้ประกอบการเพื่อรองรับแรงงานที่จบการศึกษาจากหลักสูตรของสถาบัน

5.1.3 ความเชื่อมโยงระหว่างอุปสงค์และ อุปทานด้านแรงงาน ตลาดและผลิตภัณฑ์จังหวัดในพื้นที่ที่มีศักยภาพใน จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา

จากการสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มต่างๆ ที่แสดงความคิดเห็นด้านอุปสงค์และ อุปทานด้านแรงงาน ตลาดและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ผ่านการตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความสามารถในการดำเนินธุรกิจโดยทำให้กิจการอยู่ได้ ไม่มีภาระหนี้สินในขณะนี้ไม่ต้องการจ้างแรงงานเพิ่ม เพียงแต่ต้องการพัฒนาทักษะลูกจ้างเพิ่มมากขึ้นและ ส่วนใหญ่ประกอบกิจการด้านอาหารและเครื่องดื่ม อยู่นอกเขตเทศบาล ซึ่งตนเองก็ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค ส่วนภาคเอกชน ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มคนที่รวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าส่งออกมาจำหน่าย ได้แก่ อาหาร ขนม เสื้อผ้า ส่วนอุตสาหกรรมผลิตทั้งขนาดเล็กและใหญ่ขาดแรงงานระดับปฏิบัติการ และกลุ่มสถาบันให้ข้อมูลด้านหลักสูตรที่มีความถนัดตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมในพื้นที่ และ พบว่า ในแต่ละจังหวัดมีข้อมูลและรายละเอียด ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างและเหมือนกันในด้านดังกล่าวโดยสามารถสรุปความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

5.1.3.1 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ

1) จังหวัดนราธิวาส

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน โดยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี นับถือศาสนาอิสลาม และส่วนใหญ่เป็นคนในอำเภอและจังหวัดนราธิวาส จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และพบว่าในหน่วยงานที่สังกัดมีนโยบายที่กำหนดการส่งเสริมความรู้ ทักษะ ศักยภาพ และยกระดับรายได้ ส่วนบทบาทของหน่วยงานจะเน้นในด้านการส่งเสริมการให้ความรู้ ทักษะ ศักยภาพ และยกระดับความเป็นอยู่ ในอาชีพด้านแรงงานและผลิตภัณฑ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ฟ้าบาดึก เป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดนราธิวาส ซึ่งปัญหาที่พบทางด้านผลิตภัณฑ์คือรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลาย ความไม่แน่นอนของราคาขายผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจำหน่ายมีน้อย ตลาดยังแคบ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี

โดยสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และ ผลผลิตกัน ว่าแรงงานขาดความสนใจ ใส่ใจ ขาดการรวมกลุ่มที่ดี เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพภายในครัวเรือนมากกว่า อีกทั้งด้วยวิถีชีวิตภายในชุมชนเน้นให้กลุ่มสตรีทำงานอยู่ที่บ้าน ส่งผลให้การรวมกลุ่มอาจเป็นไปได้ยาก และเสนอความคิดเห็นว่า ควรพัฒนาทักษะ ความรู้ ประสิทธิภาพ ความเชี่ยวชาญ เฉพาะทางและให้มีมาตรฐาน ในขณะเดียวกันควรพัฒนาตลาด โดยเพิ่มการประชาสัมพันธ์ และช่องทางจำหน่าย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ ควรเพิ่มคุณภาพ มาตรฐานของสินค้าภายในจังหวัดให้เป็นที่น่าสนใจ และเป็นที่ยอมรับจากตลาดภายนอกจังหวัด

2) จังหวัดยะลา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธในสัดส่วนที่เท่ากัน และส่วนใหญ่เป็นคนในจังหวัดยะลา จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและ พบว่า หน่วยงานที่สังกัดมีการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ โดยเน้นการเพิ่มทักษะ ความรู้ ซึ่งเป็นนโยบายหลักของหน่วยงาน และมีบทบาทส่งเสริมในด้านการให้ความรู้ พัฒนาศักยภาพ เพิ่มประสิทธิภาพแก่แรงงาน ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า กล้วยหินฉาบเป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดยะลา แต่มีปัญหาด้านผลิตภัณฑ์คือรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่ถูกใจลูกค้า และผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน ราคาผลิตภัณฑ์สูงเกินไป ช่องทางการจัดจำหน่ายพบว่า ขาดความทั่วถึง ไม่เข้าถึงกลุ่มลูกค้า และด้านการส่งเสริมการขายขาดการจูงใจ ขาดโปรโมชั่นที่ดี

โดยสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงาน ตลาด และ ผลผลิตพบว่า ต้องฝึกอาชีพ ทักษะ ให้ความรู้ ให้เป็นแรงงานมืออาชีพ ส่วนการพัฒนาตลาดนั้นจังหวัดควรมีตลาดที่แน่นอนเพื่อเป็นช่องทางในการขายสินค้าให้กว้างมากขึ้น และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ควรเน้นในด้านการเพิ่มคุณภาพ มาตรฐาน ของผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่เหมาะสม ใช้งานง่าย ดูแล้วน่าซื้อ น่าสนใจ

3) จังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี นับถือศาสนาอิสลาม และเป็นคนในจังหวัดปัตตานี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและพบว่า ในหน่วยงานที่สังกัดมีการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ โดยให้ความรู้ ทักษะ ความชำนาญให้กับประชาชนเพิ่มเติม เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ และหารายได้ และเน้นบทบาทหน้าที่ คือ การให้ความรู้ พัฒนาศักยภาพเพิ่มทักษะ โดยให้ข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์โดดเด่นคือ บูด แต่มีปัญหาด้านผลิตภัณฑ์คือ ขาดความทันสมัย

ความแปลกใหม่ของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ราคาไม่แน่นอน มักตกต่ำ มีความผันผวนของราคาสินค้าเสมอๆ ช่องทางการจำหน่ายมีน้อย ตลาดยังแคบ การส่งเสริมการขายยังขาดการประชาสัมพันธ์

โดยสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแรงงานว่า ต้องเพิ่มทักษะ ความรู้ ความชำนาญในประเด็นการพัฒนาตลาด คือขาดการสนับสนุนทางการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่ายที่แคบ และปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่แปลกใหม่ โดดเด่น

4) จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี นับถือศาสนาพุทธ และส่วนใหญ่เป็นคนในจังหวัดสงขลา จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี พบว่าในหน่วยงานที่สังกัดมีนโยบายส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ โดยกำหนดในการส่งเสริมการเพิ่มความรู้ ทักษะ และศักยภาพ และเน้นการให้ความรู้ พัฒนาทักษะ ศักยภาพ และ สนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องจักรให้กับประชาชนภายในพื้นที่ และมีผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นคือกะปิ แต่ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบทางด้านผลิตภัณฑ์คือ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ไม่แน่นอน บางครั้งผลิตได้จำกัด เนื่องจากวัตถุดิบหายากและมีราคาค่อนข้างสูง เมื่อต้นทุนสูงส่งผลให้ราคาผลิตภัณฑ์สูงตามไปด้วย ตลาดและช่องทางมีน้อย ไม่ทั่วถึง และไม่มีการจัดงานแสดงสินค้า เพื่อการส่งเสริมการขาย

โดยสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะควรมีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ หลากหลาย และควรขยายตลาดให้กว้างขวางขึ้นเพื่อรองรับสินค้า / ผลิตภัณฑ์ อีกทั้งควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แปลกใหม่ตามความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก และนำสินค้าไปใช้ประโยชน์ได้ทุกโอกาส

5.1.3.2 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชน

1) จังหวัดนราธิวาส

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะสังกัดกลุ่มต่างๆเช่น กลุ่มแม่บ้านกลุ่มสหกรณ์หมู่บ้าน และพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 51 – 60 ปี นับถือศาสนาอิสลาม เป็นคนในจังหวัดนราธิวาส จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1- ม.3) และหน่วยงานที่สังกัดมีนโยบายในการส่งเสริมด้านอาชีพส่วนใหญ่ จัดตั้งสหกรณ์หมู่บ้านหรือวิสาหกิจชุมชน การอบรมความรู้ในด้านอาชีพต่าง ๆ ให้กับกลุ่มสมาชิก ส่งเสริมอุปกรณ์หรือวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์หรือการตลาด และ ส่งเสริมอาชีพหลักและอาชีพเสริมให้กับคนในชุมชน โดยมีผ้าบาติก เป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น แต่ปัญหาที่พบ คือ ผลิตไม่ทันตามเวลาที่ตลาดกำหนด เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้ฝีมือแรงงาน ในขณะที่เดียวกันต้นทุนในการผลิตหรือวัตถุดิบก็มีราคา

สูง ส่วนช่องทางการจำหน่ายมีน้อย ตลาดยังแคบ และเป็นตลาดเฉพาะกลุ่ม อีกทั้งการส่งเสริมการขายก็ยังคงขาดการส่งเสริมการ โฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้ผลิตภัณฑ์ในชุมชนเป็นที่รู้จัก

โดยระบุปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาแรงงาน คือ ขาดแคลนแรงงานที่มีความชำนาญหรือฝีมือดี ปัญหาในการพัฒนาตลาด คือ ขาดตลาดในการรองรับสินค้า และปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ รูปแบบผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ที่ยังไม่ทันสมัย

2) จังหวัดยะลา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดกลุ่มต่างๆ คือ กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี กลุ่มกล้วยหินฉาบ และส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี นับถือศาสนาอิสลาม เป็นคนในจังหวัดยะลา จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) หน่วยงานที่สังกัดส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ คือ การปันผลกำไรให้สมาชิก/ให้ค่าตอบแทนจากการทำงานโดยเน้นในการช่วยให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นคือ กริช แต่ปัญหา คือ บรรจุภัณฑ์ขาดการออกแบบ ดูไม่น่าสนใจ แต่ในขณะที่เดียวกันราคาผลิตภัณฑ์สูงเนื่องจากต้นทุนการผลิต ในขณะที่ช่องทางการจำหน่ายก็ยังไม่มิตลาดรองรับมากนัก และการส่งเสริมการขายก็ยังคงขาดการประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่อง

ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาแรงงาน คือ ฝีมือแรงงานไม่ได้มาตรฐาน ส่วนข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาด คือ หน่วยงานของรัฐควรหาตลาดรองรับผลผลิตของสมาชิก และปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ บรรจุภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน

3) จังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดกลุ่มต่างๆ คือ กลุ่มแม่บ้าน เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี นับถือศาสนาอิสลาม เป็นคนในจังหวัดปัตตานี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) และหน่วยงานที่สังกัดมีบทบาท ในการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และผลิตภัณฑ์คือ ส่งเสริมการเพิ่มเติมความรู้/ฝึกทักษะฝีมือ เช่น จัดฝึกอบรมวิชาชีพ/ฝึกทักษะทางด้านอาชีพเพิ่มเติม มีผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นลูกหยีถวน แต่ปัญหาที่พบ คือ ขาดวัตถุดิบในการผลิตสินค้า เนื่องจากขึ้นอยู่กับฤดูกาล และต้นหยีอาศัยอยู่ในป่า แต่ในขณะที่เดียวกันเมื่อวัตถุดิบมีราคาสูงขึ้นส่งผลให้ราคาสินค้าต้องปรับเพิ่มขึ้นด้วย ในขณะที่ช่องทางการจำหน่ายก็ยังคงขาดตลาดในการรองรับสินค้า และการส่งเสริมการขายก็ยังคงขาดการส่งเสริมการออกงานการแสดงสินค้าภายในประเทศ

ปัญหาในการพัฒนาแรงงาน คือ ควรพัฒนาฝีมือแรงงาน/ผลิตภัณฑ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ และควรหาตลาดเพื่อรองรับสินค้า และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างระบุตรงกันมากที่สุด คือ ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา

4) จังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ นาทวี เทพา และสะบ้าย้อย)

กลุ่มตัวอย่างสังกัดกลุ่มต่างๆ ในสัดส่วนที่เท่ากัน และเป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 41 - 50 ปี นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่เป็นคนในจังหวัดสงขลา จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) หน่วยงานที่สังกัด มีนโยบายที่เน้นการฝึกอบรมหรือเพิ่มทักษะด้านอาชีพใหม่ๆ ให้กับสมาชิกภายในกลุ่ม พัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยและมีคุณภาพ ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย ส่งเสริมให้มีการขยายตลาดด้านผลิตภัณฑ์ออกสู่ภายนอกชุมชน การฝึกอบรมหรือเพิ่มทักษะด้านฝีมือและคุณภาพให้กับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เช่น การฝึกอบรมหรือเพิ่มทักษะด้านอาชีพการตัดเย็บเสื้อผ้า การฝึกอบรมเพื่อยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามงานหรือเทศกาลต่างๆ ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นคือ ไม้ทอดเทพา และกะปิ ปัญหาที่พบ คือ วัตถุดิบในด้านการผลิตสินค้าไม่เพียงพอและมีราคาสูง ส่งผลให้ราคาขายสูงเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง การผลิตสินค้าจึงผลิตตามคำสั่งซื้อเท่านั้น และส่งผลให้ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าแคบ อีกทั้งการส่งเสริมการขายก็ยังคงขาดการส่งเสริมโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้ผลิตภัณฑ์ในชุมชนเป็นที่รู้จัก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแรงงาน คือ ควรมีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นที่ตามที่ต้องการ ส่วนการพัฒนาตลาด โดยเสนอแนะว่า ควรขยายตลาดทั้งในพื้นที่ นอกพื้นที่ และต่างประเทศ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย

5.1.3.3 ผู้ประกอบการในธุรกิจการผลิต การบริการ และการท่องเที่ยว

1) จังหวัดนราธิวาส

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี นับถือศาสนาอิสลาม เป็นคนในจังหวัดนราธิวาส และสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา และไม่มีอาชีพ หรือแหล่งรายได้อื่น ส่วนกลุ่มที่มีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพการทำเกษตรและยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค และกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะเน้นหลักสูตรการฝึกอบรมด้านการขายและการตลาด และส่วนใหญ่มิได้มีลักษณะการประกอบการเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล และมีทำเลอยู่ในแหล่งชุมชน ซึ่งกิจการจะมีลูกจ้างสูงสุด 30 คน ต่ำสุด 1 คน โดยมีแหล่งเงินทุนหลักคือเงินทุนส่วนตัว และไม่เคยมีประวัติกู้เงินมาเพื่อใช้ในการประกอบกิจการ มีผลประกอบการที่พออยู่ได้ กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนต่อวันสูงสุด 150,000 บาท ต่ำสุด 100 บาท และพบว่ากิจการไม่มีหนี้สิน

ส่วนใหญ่จ้างแรงงานในพื้นที่โดยมีความต้องการแรงงานเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่เป็นแรงงานคนไทยที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) และกิจการไม่มีตำแหน่งงานว่าง ส่วนใหญ่ต้องการพนักงานขาย แต่ที่ผ่านมาสภาพของกรรมมีตำแหน่งว่างมาจากการ

ลาออกของพนักงานและ / หรือลูกจ้าง และมีวิธีการในการประกาศหาแรงงานเพิ่มโดยการติดต่อประกาศที่หน้าร้าน / หน้าบริษัท อีกทั้งผู้ประกอบการคาดว่าในอนาคต 1 - 2 ปีข้างหน้ายังคงไม่ต้องการการจ้างงานเพิ่ม และต้องการพัฒนาแรงงานด้านทักษะเฉพาะทางมากที่สุด โดยภาพรวมพบว่า สาเหตุของการขาดแคลนแรงงานส่วนใหญ่มาจากการเล็องงานซึ่งเป็นสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด

จากการศึกษาข้อมูลด้านตลาดพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการ อีกทั้งผลิตภัณฑ์หรือบริการที่กิจการของกลุ่มตัวอย่างยังคงเป็นที่ต้องการของตลาด โดยมีปัญหาด้านสินค้าไม่พอกับความต้องการ ส่วนปัญหาด้านราคาในกลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คือ ต้นทุนสูง ในขณะที่ปัญหาช่องทางการจำหน่าย คือ ลูกค้าเป็นคนในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ และปัญหาด้านการส่งเสริมการขายที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด คือ ขาดการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์

2) จังหวัดยะลา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี นับถือศาสนาอิสลามเป็นคนในจังหวัดยะลา และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ไม่มีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่น ส่วนกลุ่มที่มีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพการทำเกษตรและส่วนใหญ่ยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค และกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะเน้นหลักสูตรการฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการ/การควบคุมงาน โดยมีลักษณะของการประกอบการเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล และมีทำเลอยู่ในแหล่งชุมชน ซึ่งกิจการจะมีลูกจ้างสูงสุด 100 คน ต่ำสุด 1 คน และมีแหล่งเงินทุนหลักคือ เงินทุนส่วนตัว ไม่เคยมีประวัติกู้เงินมาเพื่อใช้ในการประกอบกิจการ มีผลประกอบการที่พออยู่ได้ กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนต่อวันสูงสุด 500,000 บาท ต่ำสุด 100 บาท กิจการไม่มีหนี้สิน

ส่วนใหญ่จ้างแรงงานในพื้นที่และมีความต้องการแรงงานเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีแรงงานส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) และไม่มีตำแหน่งงานว่าง ต้องการตำแหน่งแม่บ้านมากที่สุด มีวิธีการในการประกาศหาแรงงานเพิ่มโดยการแจ้งกับลูกจ้างภายในให้ช่วยบอกต่อ และไม่ต้องการการจ้างงานเพิ่มในอีก 1 - 2 ปีข้างหน้าโดยมีความต้องการให้แรงงานพัฒนาทักษะเพิ่มเติม ด้านการบริการลูกค้า / ทักษะฝีมือเฉพาะทาง / พัฒนาคุณภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ในภาพรวมพบว่าสาเหตุของการขาดแคลนแรงงานส่วนใหญ่เพราะประชาชนภายในจังหวัดยะลามีการขายแรงงานนอกพื้นที่ และมีการเล็องงาน และไม่ชอบทำงานหนัก

จากการศึกษาข้อมูลด้านตลาดของธุรกิจ ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการ อีกทั้งผลิตภัณฑ์หรือบริการที่กิจการของกลุ่มตัวอย่างยังคงไม่เป็นที่ต้องการของกลุ่มตลาด ซึ่งปัญหา

ทางด้านผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ที่พบมาจากผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน ต้นทุนสูง ส่งผลให้ราคาผลิตภัณฑ์สูงตามไปด้วย ในขณะที่ปัญหาระบบขนส่งไม่สะดวกเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ทำให้พ่อค้าคนกลางไม่สามารถเข้าไปรับซื้อสินค้าจากประชาชนภายในพื้นที่ได้ และการส่งเสริมการขายมากเกินไป ส่งผลให้เกิดการแข่งขันสูง

3) จังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี นับถือศาสนาอิสลามเป็น คนในจังหวัดปัตตานี และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และไม่มีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่น ส่วนกลุ่มที่มีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพการทำเกษตร ยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค และกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะเน้นหลักสูตรการฝึกอบรมด้านการขายและการตลาด โดยมีลักษณะกิจการเป็นเจ้าของคนเดียว ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลมี ทำเลอยู่ในแหล่งชุมชน มีลูกจ้างสูงสุด 300 คน ต่ำสุด 1 คน โดยมีแหล่งเงินทุนคือ เงินทุนส่วนตัว ไม่เคยมีประวัติกู้เงินมาเพื่อใช้ในการประกอบกิจการ มีผลประกอบการที่พออยู่ได้ กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนต่อวันสูงสุด 100,000 บาท ต่ำสุด 300 บาท และกิจการไม่มีหนี้สิน

ส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงานในพื้นที่ มีความต้องการแรงงานเพศชายมากกว่าเพศหญิงพบว่าเป็นแรงงานคนไทยที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) และไม่มีตำแหน่งงานว่าง ต้องการช่างเครื่องมากที่สุด มีวิธีการในการประกาศหาแรงงานเพิ่มโดยการแจ้งกับลูกจ้างภายในให้ช่วยบอกต่อ ไม่ต้องการการจ้างงานเพิ่มในอีก 1-2 ปี และผู้ประกอบการมีความต้องการให้แรงงานพัฒนาทักษะด้านบริการมากที่สุดพบว่า สาเหตุของการขาดแคลนแรงงานส่วนใหญ่เพราะประชาชนภายในจังหวัดปัตตานี มีการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย และมีแรงงานบางส่วนต้องการทำงานตามสาขาที่ตนเองถนัดเท่านั้น

จากการศึกษาข้อมูลด้านตลาดของธุรกิจ ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจด้านการบริการ อีกทั้งผลิตภัณฑ์หรือบริการยังคงไม่เป็นที่ต้องการของกลุ่มตลาด ซึ่งปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์คือไม่มีการพัฒนาสินค้า และมีการแข่งขันสูง ต้นทุนสูง ในขณะที่ปัญหาช่องทางการจำหน่าย คือ ไม่มีสถานที่ในการรองรับการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการขายไม่มีประสิทธิภาพ

4) จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี นับถือศาสนาอิสลาม เป็น คนในจังหวัดปัตตานี และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่น โดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพการทำเกษตร ยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค และกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะเน้นหลักสูตรการฝึกอบรมด้านการขายและการตลาด มีลักษณะของกิจการเป็นเจ้าของคนเดียว ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล และมีทำเลอยู่ในแหล่งชุมชน มีลูกจ้างสูงสุด

60 คน ต่ำสุด 1 คน มีแหล่งเงินทุนหลักคือเงินทุนส่วนตัว เคยมีประวัติกู้เงินมาเพื่อใช้ในการประกอบกิจการ มีผลประกอบการที่พออยู่ได้ กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนต่อวันสูงสุด 1,500,000 บาท ต่ำสุด 163 บาท และกิจการมีหนี้สินเมื่อเริ่มและปัจจุบันก็ยังคงมีหนี้สิน

ส่วนใหญ่จ้างแรงงานในพื้นที่ มีความต้องการแรงงานเพศชายมากกว่าเพศหญิงส่วนใหญ่เป็นแรงงานคนไทยที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) ไม่มีตำแหน่งงานว่าง ต้องการคือ ช่างซ่อมจักรยานยนต์/รถยนต์ มีวิธีการในการประกาศหาแรงงานเพิ่มโดยการแจ้งกับลูกจ้างภายในให้ช่วยบอกต่อ ไม่ต้องการการจ้างงานเพิ่มใน 1 – 2 ปีข้างหน้า และผู้ประกอบการมีความต้องการให้แรงงานพัฒนาทักษะการทำงานและพบว่า สาเหตุของการขาดแคลนแรงงานส่วนใหญ่เพราะแรงงานเปลี่ยนงานไปหางานที่มีรายได้สูง และ เลือ่งาน

ข้อมูลด้านตลาดของธุรกิจส่วนใหญ่ด้านการบริการ อีกทั้งผลิตภัณฑ์หรือบริการยังคงเป็นที่ต้องการของกลุ่มตลาด ซึ่งปัญหาทางด้านผลิตภัณฑ์คือ สินค้าคุณภาพไม่ดี ต้นทุนสูง ในขณะที่ปัญหาช่องทางการจำหน่าย คือ มีมิจฉาชีพที่ลักขโมยสินค้า และการส่งเสริมการขายขาดการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์สินค้าให้เป็นที่รู้จักแก่ตลาดทั่วไป

5.1.3.4 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษาระดับอาชีวะและพัฒนาอาชีพ

1) จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สังกัดอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ และมีรายละเอียดของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรมครั้งนี้ มีการจัดฝึกอบรมจำนวน 33 ครั้งตลอดทั้งปี และหลักสูตรที่จัดอบรมสูงสุดคือ หลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ และจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละครั้งของแต่ละหลักสูตร พบว่าสอดคล้องกับหลักสูตรที่สถาบันจัดฝึกอบรมสูงสุด คือ หลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ แต่กลับพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ในระดับมาก ได้แก่ หลักสูตรการทำผ้าบาติก การประดิษฐ์ดอกไม้ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำอาหารและขนมต่างๆ และการเพาะเห็ด และยังมี การจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนทุกเดือน และพบว่าช่วงเวลาที่มีการจัดฝึกอบรมบ่อยที่สุด คือ เดือนพฤษภาคม และพฤศจิกายน และส่วนใหญ่มีการจัดในระยะเวลามากกว่า 7 วัน จากข้อมูลในปี 2554 ผู้วิจัยพบว่า สถาบันต่างๆ ได้มีการวางแผนในการจัดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน โดยพบว่าหลักสูตรที่นิยมเปิดอบรมสัปดาห์แรก ได้แก่ หลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ การทำผ้าบาติก การตัดเย็บเสื้อผ้า และการประดิษฐ์ดอกไม้ และที่ผ่านมามีพบว่า การฝึกอบรมที่ได้รับความนิยมเรียงตามลำดับคือ หลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ การประดิษฐ์ดอกไม้ การทำผ้าบาติก ซึ่งสอดคล้องกับความถนัดของสถาบันในพื้นที่ และพบว่า ปัญหาและอุปสรรคหลักในการจัดฝึกอบรมของสถาบันต่างๆ มีปัญหา

ด้านงบประมาณไม่เพียงพอ รองลงมา ได้แก่ สถานที่ในการจัดฝึกอบรมไม่เหมาะสม การขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และปัญหาด้านสภาพภูมิอากาศทำให้ไม่สะดวกในการฝึกอบรม

2) จังหวัดยะลา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และมีรายละเอียดของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรม ดังนี้ สถาบันได้มีการจัดฝึกอบรมจำนวนรวม 77 ครั้ง และหลักสูตรที่ได้รับการจัดอบรมสูงสุด คือ หลักสูตรช่างอิเล็กทรอนิกส์ / คอมพิวเตอร์ ส่วนจำนวนผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมในแต่ละครั้งของแต่ละหลักสูตรพบว่า หลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงสุด รองลงมาคือหลักสูตรภาษาต่างประเทศ และหลักสูตรช่างอิเล็กทรอนิกส์ / คอมพิวเตอร์ ส่วนในด้านช่วงเวลาของการจัดฝึกอบรมตลอดทั้งปี 2553 ของจังหวัดยะลา พบว่า ได้มีการจัดฝึกอบรมตลอดทั้ง 12 เดือน โดยช่วงเวลาที่มีการจัดฝึกอบรมมากที่สุดคือเดือนตุลาคม และระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่าแทบทุกหลักสูตรได้ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมมากกว่า 7 วัน ในแผนการจัดฝึกอบรมของสถาบันในปี 2554 พบว่าหลักสูตรที่ถูกบรรจุอยู่ในแผนการจัดฝึกอบรมประจำปีมากที่สุด คือ หลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์และซ่อมคอมพิวเตอร์ รองลงมา คือ หลักสูตรช่างยนต์ หลักสูตรการทำขนมต่างๆ และอาหาร หลักสูตรช่างไฟฟ้า และหลักสูตรช่างติดตั้งเครื่องเสียง จากหลักสูตรที่เคยจัดฝึกอบรมมาแล้ว พบว่ามีหลักสูตรที่ได้รับความนิยมมากที่สุด 4 อันดับแรก คือ หลักสูตรช่างยนต์ การทำอาหารและขนมต่างๆ ช่างไฟฟ้า และช่างคอมพิวเตอร์ และหลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับความถนัดของสถาบันในพื้นที่ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบันต่างๆ พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุด คือ อาจารย์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน รองลงมา เช่น อุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนมีน้อย หรือระยะเวลาไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน

3) จังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและมีรายละเอียดของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรมดังนี้ ได้มีการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ ตลอดทั้งปีจำนวน 22 ครั้ง มีจำนวนการจัดอบรมในหลักสูตรต่างๆ มากกว่า 1 ครั้งคือ การประดิษฐ์ดอกไม้ การร้อยลูกปัดคริสตัล การทำผ้าบาติก ช่างยนต์ และช่างอิเล็กทรอนิกส์ / คอมพิวเตอร์ ในขณะที่หลักสูตรการฝึกอบรม ช่างไฟฟ้า ช่างโลหะ การก่อสร้าง การใช้คอมพิวเตอร์ การทำอาหารและขนมต่างๆ ช่างเสริมสวย / ตัดผม ด้านภาษาต่างประเทศ การเพาะเห็ด การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ / เป็ด และการเลี้ยงปลา / หอย / ปู / กุ้ง มีการจัดฝึกอบรมเพียงแค่ครั้งเดียวเท่านั้น และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจใน หลักสูตรการประดิษฐ์ดอกไม้มากที่สุด รองลงมาคือการร้อยลูกปัดคริสตัล ส่วนอันดับสุดท้ายคือ การเพาะเห็ด การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ / เป็ด และการเลี้ยงปลา / หอย / ปู / กุ้ง ในปี

2553 ได้มีการจัดฝึกอบรมไปส่วนใหญ่ในช่วงเดือนสิงหาคม และเดือนตุลาคมแลใช้ระยะเวลาในการอบรม 1 - 2 วัน ในและ 3 - 4 วัน และพบว่ามีเพียงไม่กี่หลักสูตรที่ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมมากกว่า 7 วัน ในปี 2554 ของสถาบันต่างๆ ได้มีการวางแผนในการจัดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน ได้แก่ หลักสูตรการเพาะเห็ดและการปลูกพืชผักสวนครัว รองลงมาคือหลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศและหลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์

จากข้อมูลที่สถาบันต่างๆ เคยจัดฝึกอบรม พบว่าหลักสูตรที่ได้รับความนิยมคือ หลักสูตรปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ การออกแบบคอมพิวเตอร์กราฟิก การเขียนภาพเหมือน การทำผ้าบาติก สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เครื่องประดับจากลูกปัดคริสตัล ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ และหลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศ ในขณะที่สถาบันในพื้นที่ที่มีความถนัดในการจัดฝึกอบรม คือ หลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศ การเพาะเห็ด การปลูกผักสวนครัว และพบว่า ปัญหาและอุปสรรคหลักในการจัดฝึกอบรมของสถาบันต่างๆ ในจังหวัดปัตตานี คือ ปัญหาอาจารย์ผู้สอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน

4) จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและมีรายละเอียดของหลักสูตรที่สถาบันเคยจัดฝึกอบรมดังนี้ ได้มีการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ จำนวน 49 ครั้ง โดยมีหลักสูตรที่มีการจัดฝึกอบรมสูงสุด คือหลักสูตรการประดิษฐ์ดอกไม้ และในขณะที่หลักสูตรการทำเครื่องเรือน ช่างเสริมสวย / ตัดผม การเพาะเห็ด และการเลี้ยงปลา / หอย / ปู / กุ้ง และมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงสุดคือ การทำอาหารและขนมต่างๆ และการเพาะเห็ด ใน 2553 ส่วนใหญ่จะมีการฝึกอบรมทั้งปี โดยมีช่วงเวลาที่มีการจัดฝึกอบรมสูงสุดคือเดือนมิถุนายน รองลงมาคือเดือนพฤษภาคม และสิงหาคม มีระยะเวลาที่มักจะใช้ในการจัดฝึกอบรม พบว่ามากกว่า 7 วัน ในปี 2554 ของสถาบันต่างๆ ได้มีการวางแผนในการจัดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน คือ หลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ รองลงมาคือหลักสูตรช่างไฟฟ้า หลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ หรือหลักสูตรการทำขนมจากข้อมูลที่สถาบันต่างๆ เคยจัดฝึกอบรมพบว่ามีเพียงหลักสูตรเดียวที่ได้รับความนิยม คือ หลักสูตรการทำอาหารและขนมต่างๆ และพบว่าสถาบันในพื้นที่ที่มีความถนัดในการจัดในหลักสูตร ช่างไฟฟ้า การทำขนม การทำอาหาร และขนมต่างๆ ทั้งนี้พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดฝึกอบรมของสถาบันต่างๆคือ กลุ่มเป้าหมายมีเวลาว่างไม่ตรงกันทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง และงบประมาณน้อยแต่มีกลุ่มเป้าหมายมาก และปัญหาวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับความต้องการ

5.1.4 ความต้องการการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ของชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา

จากการสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในพื้นที่ที่แสดงความคิดเห็นความต้องการการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ผ่านการตอบแบบสอบถาม ในภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 - 40 ปี นับถือศาสนาอิสลาม มีที่พักเป็นของตนเอง และครึ่งหนึ่งมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพพบว่า มีว่างงานน้อย พบว่ามีรายได้เฉลี่ย 8,148 บาท / เดือน ภาพรวมต้องการอบรมด้านการเกษตร และไม่เคยอบรมวิชาชีพค่อนข้างมาก ระยะเวลาที่ต้องการอบรม 7 วัน ในเดือนเมษายน และการฝึกอบรมควรเป็นหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ทำอยู่มากกว่า เช่น ให้มีทักษะเพิ่มขึ้น ถ้าจะพิจารณาการพัฒนาอาชีพใหม่โดยวางพื้นฐานสำหรับสมาชิกในครอบครัว ควรพิจารณาอาชีพการเกษตร เลี้ยงสัตว์ และผลิตสินค้าออกจำหน่าย แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ลักษณะข้อมูลและรายละเอียด ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นที่แตกต่างและเหมือนกันในแต่ละจังหวัดโดยสามารถสรุปความคิดเห็นในกลุ่มประชาชนในรายจังหวัด ดังนี้

1) จังหวัดนราธิวาส

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 21 - 30 ปี มีสถานภาพสมรส นับถือศาสนาอิสลาม เป็นเจ้าของที่พักอาศัย และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพหลักคือ รับจ้าง และมีรายได้สูงสุดต่อวัน 4,500 บาท แต่ในขณะที่รายได้ต่ำสุดต่อวันมีแค่ 100 บาท พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่มาจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการในการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเป็นการเสริมสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน ซึ่งมีรายละเอียดคือ ต้องการเข้ารับการอบรมความรู้ด้านการฝึกอบรมการทำอาหารและขนมต่างๆ ทั้งนี้การอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพในรอบปีที่ผ่านมา (2552) จนถึงปัจจุบันพบว่า ประชาชนส่วนในพื้นที่ยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม เนื่องจากการไม่มีเวลา / ไม่สามารถจัดการเวลาได้ และในส่วนที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมนั้น ได้มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สำหรับการประกอบอาชีพเสริม เช่น การทำขนม และพบว่าระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร ควรเป็น 7 วันหรือมากกว่า โดยมีช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดคือ เดือนเมษายน และต้องการฝึกในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสเนื่องจากความเหมาะสม สะดวกแล้ว ประชาชนในพื้นที่ไม่ต้องเดินทางไกลอีกด้วย และควรเป็นหลักสูตรที่สามารถสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ได้จริง และจัดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง มีการต่อยอดการฝึกอบรมเป็นหลักสูตรที่ตามความต้องการของชาวบ้าน มีความหลากหลาย (สาขา) และ ควรให้ทุน / อุปกรณ์ หลังจากฝึกอบรมเสร็จเพื่อเปิดกิจการส่วนตัว

2) จังหวัดยะลา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี มีสถานภาพสมรส นับถือศาสนาอิสลาม เป็นเจ้าของที่พักอาศัย มีอาชีพหลักส่วนใหญ่ คือ ทำสวนยางพารา และมีรายได้สูงสุดต่อวัน 1,000 บาท และต่ำสุดเท่ากับ 150 บาท ในขณะเดียวกันประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการในการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมซึ่งมีรายละเอียดคือ การฝึกอบรมการทำอาหารและขนมต่างๆ การตัดเย็บเสื้อผ้า ทั้งนี้การอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพในรอบปีที่ผ่านมา (2552) จนถึงปัจจุบันพบว่าประชาชนในพื้นที่ยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม เนื่องจากการไม่มีเวลาหรือเวลาว่างไม่ตรงกับช่วงเวลาฝึกอบรม และในส่วนที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมนั้น ได้มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สำหรับการประกอบอาชีพเสริมได้จริง เช่น การทำขนม (เบเกอรี่) อีกทั้งระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร คือ 1-2 วัน โดยมี ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมที่สุดคือเดือนเมษายน และต้องการให้จัดอบรมในพื้นที่เนื่องจากความเหมาะสม สะดวกแล้ว และควรจัดหลักสูตรที่สามารถเพิ่มทักษะ เพิ่มรายได้ในการประกอบอาชีพได้

3) จังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี มีสถานภาพสมรส นับถือศาสนาอิสลาม เป็นเจ้าของที่พักอาศัย และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี อาชีพหลักส่วนใหญ่คือรับจ้าง และมีรายได้ รายได้สูงสุดต่อวัน 5,000 บาท และต่ำสุดเท่ากับ 30 บาท ในขณะเดียวกันประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการในการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม และมีความต้องการการอบรมความรู้ในการทำการเกษตร และส่งเสริม ด้านการขายและการตลาด การทำอาหารและขนมต่างๆ ทั้งนี้การอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพในรอบปีที่ผ่านมา (2552) จนถึงปัจจุบันพบว่าประชาชนในพื้นที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมค่อนข้างน้อย เนื่องจากการไม่มีเวลาว่าง ไม่พร้อม และในส่วนที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมนั้น ได้มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สำหรับการประกอบอาชีพเสริม เช่น การทำขนม อีกทั้งระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร คือ 1 - 2 วัน และ 3 - 4 วัน และช่วงเดือนเมษายน คือช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมที่สุดและต้องการหลักสูตรที่สามารถเพิ่มรายได้เสริมได้จริง มีความต่อเนื่องติดตามผล และให้คำปรึกษาได้ และสุดท้ายหลักสูตรที่นำไปใช้จะต้องมีโอกาสในการประกอบอาชีพได้จริง

4) จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี มีสถานภาพสมรส นับถือศาสนาพุทธ โดยส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่พักอาศัย และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี อาชีพหลัก

ส่วนใหญ่คืออาชีพทำสวนยางพารา และมีรายได้สูงสุดคือวัน 8,000 บาท แต่ในขณะที่รายได้ต่ำสุดต่อวันมีแค่ 100 บาท ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้เกิดจากปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่มาจากสภาพแวดล้อมไม่ดี เช่น ฝนตก ส่งผลให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ในขณะเดียวกันประเด็นที่มีความต้องการในการเข้ารับการอบรมในภาพรวมมีความต้องการการอบรมความรู้ในการทำการเกษตร และส่งเสริมความรู้ ทักษะในด้านการเพาะเห็ด การเลี้ยงไก่ไข่ ซึ่งมีความต้องการในการเข้าอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเป็นการเสริมสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน ทั้งนี้การอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพในรอบปีที่ผ่านมา (2552) จนถึงปัจจุบันพบว่าประชาชนในพื้นที่ยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริม เนื่องจากหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการ และในส่วนที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมนั้น ได้มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สำหรับการประกอบอาชีพเสริม เช่นการทำขนม อีกทั้งระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมต่อ 1 หลักสูตร ควรเป็น 7 วันหรือมากกว่า อีกทั้งช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการเข้ารับการฝึกอบรม คือช่วงเดือนเมษายน ซึ่งประชาชนในพื้นที่จังหวัดสงขลา ต้องการให้จังหวัดเป็นสถานที่ในการจัดฝึกอบรมมากที่สุดเนื่องจากความเหมาะสม สะดวก ในขณะที่ประชาชนในพื้นที่ได้แสดงความคิดเห็นว่าการจัดฝึกอบรมให้กับประชาชนในพื้นที่ต้องมีวิทยากรและสถานที่ฝึกในพื้นที่ที่อาศัย หรือใกล้บ้าน

5.1.5 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา

ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอ ในจังหวัดสงขลา โดยสรุปและนำเสนอเป็นรายจังหวัด ซึ่งโครงการของแต่ละจังหวัดได้ระบุเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมายในที่นี้คือ กลุ่มประชาชนในพื้นที่ จำนวนหลักสูตรที่เป็นกลุ่มโครงการชุดหลักสูตร ขั้นตอนและวิธีดำเนินงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด การติดตามและการประเมินผล สถาบันที่รับผิดชอบ และช่วงเวลาและจำนวนวันที่เหมาะสมในการดำเนินการ

หลังจากนั้นได้นำโครงการที่เสนอเป็นรายจังหวัดดังกล่าวไปให้ตัวแทน 30 คนซึ่งประกอบไปด้วยตัวแทนจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มเครือข่ายในพื้นที่ทำการประเมินและวิพากษ์โดยมีผลการประเมินภาพรวมและผลการประเมินรายได้อยู่ในระดับมาก แต่ผลการประเมินด้านปริมาณผู้เข้ารับการอบรมอยู่ในระดับน้อย

นอกจากนี้ตัวแทนทั้ง 2 กลุ่ม ยังได้ให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์โดยสรุป ดังนี้

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอให้มีการระบุขั้นตอนการฝึกอบรมเป็น 3 ระยะ คือก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรม ทั้งนี้จำเป็นที่จะต้องดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของความต้องการของคนในพื้นที่

และผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ ตลอดจนการพัฒนาอย่างครบวงจรเพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ส่วนกลุ่มเครือข่ายในพื้นที่ประกอบด้วยตัวแทนจากผู้ประกอบการและประชาชน สถาบันการศึกษา ภาครัฐและเอกชน เสนอให้มีการอบรมในหลักสูตรที่มีความต่อเนื่องเพื่อที่ผู้เข้าอบรมจะได้นำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ และมีความจำเป็นที่จะต้องมีหลักสูตรด้านจิตวิทยาเพื่อปรับทัศนคติของคนในพื้นที่ให้คำนึงถึงการดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่อย่างมีเกียรติ ศักดิ์ศรี โดยผู้ประกอบการอาชีพยึดหลักที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ อย่างถาวรและยั่งยืน

5.2. อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ปัญหาเศรษฐกิจ: ความยากจน

จากการสืบค้นเอกสาร ฐานข้อมูลภาครัฐ และผลการวิจัย กล่าวได้ว่า โครงสร้างทางเศรษฐกิจของพื้นที่เป้าหมายขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมซึ่งส่วนใหญ่คือยางพาราเนื่องจากเป็นแหล่งปลูกยางพาราที่สำคัญของประเทศและมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซียที่มีชื่อเสียงด้านยางพาราในระดับโลก แต่เมื่อพิจารณาจากการใช้ประโยชน์จากผลผลิตภาคเกษตรกรรมพบว่ามี การแปรรูปในระดับพื้นฐานและใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐานเท่านั้น ดังนั้นที่ผ่านมามาภาครัฐจึงมุ่งเน้นในการเพิ่มประสิทธิภาพของการผลิตและพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องให้สอดคล้องกับภูมิสังคมของพื้นที่ ร่วมกับการสร้างโอกาสในสาขาการผลิตที่มีศักยภาพโดยครอบคลุมตั้งแต่การสร้างวัตถุดิบในภาคเกษตร ไปจนถึงการแปรรูประดับชุมชนและระดับการตลาดเพื่อสร้างเสถียรภาพของราคา ทำให้ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรายย่อย และเกษตรกรเชิงพาณิชย์มีรายได้จากการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับภูมิสังคมและวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม เมื่อคณะผู้วิจัยได้เข้าไปในพื้นที่เป้าหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ยังคงมีภาวะความยากจนกระจายตัวอยู่ในทุก ๆ พื้นที่ที่ทำการศึกษาและไม่สามารถระบุพื้นที่ได้ชัดเจน และพบว่ามีรายได้สูงสุด ต่ำสุดค่อนข้างมีช่วงห่างมาก แต่อย่างไรก็ตามพบว่า พื้นที่ที่อยู่ชายฝั่งที่ประกอบอาชีพประมงค่อนข้างยากจนมากกว่าพื้นที่อื่นเพราะลักษณะการประกอบอาชีพต้องพึ่งพาคืนฟ้าอากาศ และฤดูกาล ส่วนภาวะการว่างงานทั้งแรงงานชายและหญิง เนื่องด้วยวิถีชีวิตแบบพอเพียงที่ดำเนินตามหลักศาสนาอุปถัมภ์เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ซึ่งส่งผลต่อการขยายตัวของภาคเอกชนในการลงทุน ส่งผลให้อัตราการจ้างงานลดน้อยลง นอกจากนี้ยังพบว่ามีภาวะการว่างงานแฝงโดยสมัครใจกระจายอยู่ในพื้นที่เป้าหมายเช่นเดียวกัน และพบมากในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งจากการสอบถามของคณะผู้วิจัยพบว่า ภาวะการว่างงานดังกล่าวเกิดจากความสมัครใจของแรงงานเอง เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีความพึงพอใจกับภาวะความเป็นอยู่ในปัจจุบันจึงไม่เห็นความ

จำเป็นของการต้องทำงานเพื่อเพิ่มพูนรายได้และยกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัว และพบว่า ใน บางจังหวัด เช่น นราธิวาส และยะลาภาวะการว่างงานเกิดจากการเลิกงานทำให้การให้ความช่วยเหลือจากทางภาครัฐที่ทุ่มเทงบประมาณลงไปยังพื้นที่ไม่ได้รับการตอบสนองจากกลุ่มประชาชน เป้าหมาย

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยพบว่า เมื่อภาครัฐให้การสนับสนุนด้วยการจัดเหี่ยยงบประมาณผ่าน โครงการพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่ขวนขวายเพื่อพัฒนา ยกระดับวิถีชีวิตของตนเองเนื่องจากรอคอยความช่วยเหลือจากภาครัฐซึ่งประชาชนมั่นใจว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการที่ภาครัฐจัดโครงการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะ โครงการด้านการฝึกอบรมต่างๆ นั้น ทำให้เกิดอาชีพ ที่เรียกว่า “รับจ้างอบรม” ขึ้นในพื้นที่ กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่จะให้ความร่วมมือเข้ารับการอบรม กับ โครงการใด โครงการหนึ่งหรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสนใจในเนื้อหาของโครงการ แต่ขึ้นอยู่กับเงินค่าตอบแทนที่จะได้รับจากการเข้ารับการฝึกอบรม โดยหน่วยงานภาครัฐที่เป็น ผู้รับผิดชอบไม่ได้สนใจต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดจากการจัดโครงการในเชิงคุณภาพ แต่มุ่งเน้นเฉพาะ ผลลัพธ์เชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว คือ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปตามเป้าหมายที่วางแผนไว้ ดังนั้น ทางคณะผู้วิจัยมีความเห็นว่า ภาครัฐควรพิจารณาการจัดโครงการให้ความช่วยเหลือต่างๆ ให้ถี่ถ้วน มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเนื้อหาที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ในเชิงคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน ของประชาชนในพื้นที่ มากกว่ามุ่งเน้นเพียงการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้รับมา

5.2.2 บริบทของพื้นที่ด้านแรงงาน ตลาด ผลิตภัณฑ์ ศักยภาพการพัฒนาฝีมือแรงงาน

จากศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง แต่ผลการวิจัย ด้านแรงงานกลับพบว่าอาชีพหลักของชาวนราธิวาสคืออาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 90 จึงอาจเป็นไปได้ว่าอาชีพหลักก็คือการรับจ้างทำการเกษตร เช่น การรับจ้างกรีดยาง ชาวสวนยาง จึงเกิดการว่างงานในหน้าฝน ชาวบ้านบางส่วนประกอบอาชีพจำพวกล่าสัตว์ หาของป่า และร้อนทอง ซึ่งอาชีพเหล่านี้อาจจะไม่มีการสำรวจข้อมูลอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีชาวบ้านบางส่วนที่เดินทางไป ทำงานยังประเทศมาเลเซีย โดยไม่ได้ขึ้นทะเบียนการทำงานนอกประเทศตามกฎหมายกำหนด จึงถูกนับว่าเป็นคนว่างงานไปโดยปริยาย สำหรับชาวบ้านที่ประกอบอาชีพประมง การออกหาปลา ก็ต้องขึ้นกับสถานะของธรรมชาติ ในทุกพื้นที่ของจังหวัดนราธิวาสผู้หญิงส่วนใหญ่จะมีบทบาท ในการประกอบอาชีพเพื่อเป็นรายได้หลักของครอบครัว ซึ่งอาชีพที่ทำได้สอดคล้องกับภาพรวมการ ประกอบอาชีพของจังหวัด คืออาชีพเกษตรกรรม สตรีมุสลิมที่แต่งงานแล้วไม่สามารถออกไปทำงาน นอกพื้นที่ได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตทำให้สตรีบางส่วนมีการ ประกอบอาชีพเสริมที่สามารถทำได้ในครัวเรือน จากข้อมูลข้างต้นจึงไม่สามารถสรุปได้ว่านราธิวาส

มีอัตราการว่างงานสูง แต่ชาวบ้านมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนน้อย เนื่องด้วยบริบทด้านอาชีพและเพศ ฉะนั้นอาชีพที่เป็น โอกาสสำหรับชาวนราธิวาสควรเน้นอาชีพเสริมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและเป็นอาชีพที่อยู่ในความสนใจ เช่น อาชีพที่เกี่ยวกับการเลี้ยงนกเขา (การทำกรงนก การทำอาหารนก) สำหรับสตรีควรส่งเสริมอาชีพที่สามารถทำได้ในครัวเรือนโดยไม่กระทบต่องานบ้าน

ส่วนจังหวัดยะลาพบว่าผู้ชายส่วนใหญ่มักเลือกงานหรือทำงานตามความสมัครใจ อีกทั้งยังรู้สึกว่าการทำงานจะต้องเลือกเข้าทำงานกับหน่วยงานราชการเท่านั้น เนื่องจากไม่มีเวลาปฏิบัติการทางศาสนาจึงเป็นข้อจำกัดในการทำงานกับบริษัทเอกชน ส่วนผู้หญิงจะมีบทบาทในการหารายได้และเลี้ยงดูครอบครัวมากกว่าผู้ชายและภายในครัวเรือนก็จะมีผู้ชายช่วยกันในการประกอบอาชีพด้วย แต่จะเป็นผู้ที่คอยเสนอแนะและเป็นที่ปรึกษาร่วมในการอนุญาตให้ผู้หญิงไปประกอบอาชีพเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่อาจสรุปได้ว่าหัวหน้าครอบครัวส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง สถานการณ์แรงงานของจังหวัดยะลาพบว่ามีนักเรียนเข้าสู่ระบบการศึกษาน้อยลง และเมื่อเปรียบเทียบกับอุปสงค์กับอุปทานตามระดับการศึกษา พบว่า ทุก ๆ ปี (2551-2559) เศรษฐกิจของจังหวัดยะลาไม่สามารถดูดซับอุปทานของจังหวัดได้หมด ทำให้เกิดอุปทานส่วนเกิน (Surplus Labor) ดังนั้นแรงงานที่เหลือบางส่วนก็ย้ายถิ่น (Migrate) ไปหางานทำยังจังหวัดอื่นๆ (รายงานสถิติจังหวัดยะลา, 2552) แต่ก็ยังพบว่าจังหวัดยะลา ยังขาดแคลนแรงงานที่ไม่ต้องการทักษะซึ่งเป็นอาชีพที่คนในพื้นที่ไม่นิยมทำ ผู้ประกอบการบางรายจึงจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่

ในภาพรวมภาวะเศรษฐกิจการค้าทั่วไปของจังหวัดปัตตานี ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก รองลงมาคือการประมง ทั้ง 2 กิจกรรมได้ส่งเสริมความเจริญเติบโตให้กับเศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานีเป็นอย่างมาก ฉะนั้นอาชีพหลักของคนในพื้นที่ก็คือเกษตรกรรม การประมงและการแปรรูปสัตว์น้ำ โดยพื้นฐานของชาวปัตตานีในครอบครัวมุสลิมนั้นผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัว แต่การหารายได้เลี้ยงครอบครัวนั้นเป็นภาระความรับผิดชอบของฝ่ายหญิง แต่ปัจจุบันผู้ชายมีแนวโน้มเดินทางไปรับจ้างในประเทศมาเลเซียหรือจังหวัดอื่นสูงขึ้นเนื่องจากอาชีพเกษตรกรรมและหาปลาต้องอาศัยปัจจัยทางธรรมชาติ แรงงานเหล่านี้จึงไปทำงานนอกพื้นที่โดยไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานในระบบอย่างชัดเจนจึงทำให้ตัวเลขการว่างงานของจังหวัดสูงขึ้น แรงงานหญิงในพื้นที่ต้องรับภาระการดูแลบ้านและทำงานบ้าน บางส่วนอาจประกอบอาชีพเสริมโดยเฉพาะจากการแปรรูปอาหารทะเลที่สามีหามาได้ โดยเป็นการทำในระดับครัวเรือน และการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้า โดยมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวมุสลิม ได้แก่ หมวกกะปิเยาะ ชุดละหมาด เสื้อใต้อีโป๊ และผ้าคลุมผม

แรงงานใน 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา เนื่องจากสภาพพื้นที่อยู่ติดอ่าวไทย จึงทำให้มีธุรกิจต่างๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ในส่วนของอำเภอนาทวีและอำเภอสะบ้าย้อยมีจำนวนแรงงานน้อยกว่า แต่อย่างไรก็ตามพืชเศรษฐกิจหลักของอำเภอ

ทั้งหมดยังคงเป็นยางพารา จึงทำให้ผู้คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราเป็นหลัก ส่วนการประกอบอาชีพรองของคนในพื้นที่ทั้งหมดนี้ มักจะอิงกับผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น (กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย, 2552)

จากข้อมูลทั้ง 4 อำเภอไม่สามารถระบุถึงอัตราการว่างงานที่แท้จริงได้แต่ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การว่างงานที่เกิดขึ้นมักจะอยู่ในพื้นที่ชุมชนที่อยู่ติดกับทะเล ซึ่งเป็นข้อมูลเดียวกับข้อมูลจังหวัด นครราชสีมา ยะลา และปัตตานี ซึ่งความจริงแล้วผู้ที่ประกอบอาชีพประมงก็ไม่ถือว่าว่างงาน เพียงแต่ลักษณะงานจะต้องขึ้นอยู่กับสภาพดิน ฟ้า อากาศ ซึ่งชาวบ้านไม่สามารถออกไปหาปลาในหน้ามรสุมได้ ในช่วงที่ไม่ได้ออกทะเล ทั้งครอบครัวก็จะช่วยกันทำหรือซ่อมแซมอุปกรณ์หาปลา เช่น ถักอวน ซ่อมแห ซึ่งเป็นงานที่ทำด้วยกันเป็นครอบครัว หากจะมีการหาอาชีพเสริมให้ ก็ไม่ได้รับความสนใจจากแรงงานกลุ่มนี้ เพราะแรงงานมีภาระหน้าที่อยู่แล้ว ปัญหาที่เจอในขณะนี้คือ แรงงานชายสนใจออกไปทำงานในมาเลเซียมากขึ้น ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ ผู้ประกอบการบางรายจึงทดแทนด้วยแรงงานต่างด้าว

ผู้หญิงในพื้นที่ 4 อำเภอนี้ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเมื่อแต่งงานแล้วก็ต้องเป็นแม่บ้าน มีหน้าที่หลักเกี่ยวกับการดูแลงานภายในบ้าน ลูก และสามี แม้ว่าอาจจะต้องออกไปทำงานนอกบ้านบ้าง แต่ไม่สามารถละเลยต่อภาระงานหลักของความเป็นภรรยาได้ อาชีพหลักของสตรีคือ เกษตรกรรมและปศุสัตว์ อาจทำอาชีพเสริมอื่น ๆ เช่น นวดแผนไทย เสริมสวย และงานประดิษฐ์

จังหวัดนครราชสีมามีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรสูง เป็นจังหวัดที่ผลิตสินค้าทางการเกษตรได้ปริมาณมากและเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดี แต่กลับพบว่าการจัดการและการพัฒนาระบบการขนส่งสินค้าทางการเกษตรยังขาดประสิทธิภาพ เช่น ปัญหาด้านอุปกรณ์ เครื่องมือยังไม่มีความทันสมัย ประสิทธิภาพการผลิตต่ำส่งผลให้การผลิตไม่ต่อเนื่อง การจัดส่งสินค้าจึงล่าช้า ตลอดจนการขาดความรู้ในแง่การจัดการของชาวบ้าน เช่น ในด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการตลาด ทำให้เกิดปัญหาผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาดและมีราคาต่ำ นอกจากปัญหาการจัดการที่ขาดประสิทธิภาพยังพบว่าชาวบ้านยังพบปัญหาการกดราคาจากพ่อค้าคนกลางทั้งในส่วนของสินค้าทางการเกษตรและสินค้า OTOP หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเป็นสื่อกลาง และเร่งประสานภาคส่วนต่างๆ ในการหาตลาดทั้งในและต่างประเทศ และประสานงานเพื่อจัดจำหน่ายสินค้านี้

ส่วนผลิตภัณฑ์ OTOP บางชนิด เช่น ปลาสาม ปลาซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักนั้นไม่ใช่วัตถุดิบที่ได้มาจากในพื้นที่ ต้องสั่งซื้อวัตถุดิบมาจากที่อื่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดเป้าหมาย ควรมีการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบภายในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่าย รวมถึงการสนับสนุนการผลิตในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนควรร่วมมือการกระจายสินค้าและหาตลาดเพื่อรองรับสินค้า เพื่อให้สินค้านี้มีพร้อมสำหรับการจำหน่าย และควรส่งเสริมให้การเข้าหา

ถูกค้าและมีการจัดส่ง เพื่อลดปัญหาในการเข้าไปยังในพื้นที่ เนื่องจากความไม่ปลอดภัย ส่วนใหญ่แล้วผู้ประกอบการยังไม่มีการส่งออกสินค้าไปขายยังต่างประเทศจะเป็นการผลิตเพื่อการบริโภคภายในจังหวัดและส่งออกภายในประเทศมากกว่า

ผลิตภัณฑ์ OTOP โดยเฉพาะการแปรรูปอาหารทะเล เช่น ข้าวเกรียบปลา มีปัญหาในเรื่องวัตถุดิบที่มีจำนวนน้อย และไม่สามารถจับปลาได้อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะหน้ามรสุมที่ไม่สามารถออกทะเลได้ กอปรกับราคาน้ำมันสูงขึ้นเป็นสาเหตุทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และมีความมั่นคงกว่าเข้ามารุกราน เช่น การทำประมงของโรงงานใหญ่ และความต้องการด้านผลิตภัณฑ์ในพื้นที่จังหวัดมีน้อย ทำให้การจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์นั้นไม่มีตลาดรองรับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการหาตลาดรองรับรวมถึงการขยายตลาดไปยังต่างจังหวัด

อำเภอจะนะครองอันดับของอำเภอที่มีจำนวนสถานประกอบการรวมทั้งจำนวนของสถานประกอบการซึ่งมีการส่งออก ตลอดจนเม็ดเงินลงทุนของสถานประกอบการสูงที่สุด จึงทำให้อำเภอจะนะเป็นศูนย์กลางทางการลงทุนที่สำคัญ และเป็นแหล่งสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับแรงงานภายในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่น ดังนั้นภาครัฐจึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนอำเภอจะนะมาโดยตลอด อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดปัญหาความไม่สงบขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ เป็นผลให้รายได้ต่อครัวเรือนลดลง และเมื่อวิเคราะห์ถึงกลุ่มไปยังพบว่าชาวบ้านยังมีหนี้สิน แต่จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าชาวบ้านไม่ได้ยากจนหรือว่างงาน ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นเจ้าของสวนยาง หรือบางส่วนก็รับจ้างกรีดยาง แต่การกรีดยางไม่สามารถทำได้ทั้งปี จึงทำให้เป็นการสรุปว่าว่างงาน อันที่จริงเป็นการว่างงานตามฤดูกาล ส่วนในเรื่องของการกู้ยืมเงิน ก็ไม่ได้กู้มาเพื่อเลี้ยงปากท้อง แต่เป็นการกู้เพื่อสนองต่อความฟุ้งเฟ้อมากกว่า เพียงเพราะภาครัฐเองที่นำเงินกู้มาเสนอให้ในอัตราพิเศษ

ด้านผลิตภัณฑ์ ส่วนใหญ่เป็น ผลผลิตทางการเกษตรในจังหวัดมีปริมาณมากจนล้นตลาดจนทำให้การบริโภคไม่ทัน และยังไม่สามารถถนอมหรือแปรรูปผลิตภัณฑ์ได้ การช่วยเหลือด้านการแปรรูปหรือการออกแบบบรรจุภัณฑ์จะเป็นการช่วยเก็บรักษาผลผลิตได้นานขึ้น ยังสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตได้ นอกจากนี้ผลผลิตทางการเกษตร สินค้า OTOP ของจังหวัดก็ได้รับความนิยมมาก ผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัดนครราชสีมามีความหลากหลายและโดดเด่น โดยเฉพาะการนำเอาภูมิปัญญาดั้งเดิมมาผลิตได้แก่ เรือกอและจำลอง แต่กลับพบว่าผลผลิตที่ต้องใช้การประดิษฐ์ยังผลิตได้จำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับความต้องการของตลาด เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานฝีมือที่ยังมีปริมาณน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าการผลิตจะอยู่ในระดับครัวเรือนเป็นหลัก จะไม่มีการจ้างลูกจ้างและไม่มีการขยายกิจการ แม้ตลาดจะต้องการสินค้าปริมาณมากก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากแนวคิดความพอเพียง

พอยู่ พอกิน เป็นหลักการสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้คนชาวมุสลิมยึดถือปฏิบัติกัน ดังนั้นถ้าหากพอกมีกิน มีใช้แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องคืนรณ ขวนขวายจนมากเกินไป

สำหรับผลิตภัณฑ์โคดเด่นของจังหวัดยะลา คือ ผลิตภัณฑ์จากผ้า เช่น ผ้าคลุมผมสตรี และหมวกกะปิเยาะ สามารถพบได้แทบทุกอำเภอในจังหวัดยะลา ในขณะที่ผลิตภัณฑ์ประจำท้องถิ่น เช่น ผลิตภัณฑ์จากกล้วยหิน สำหรับคุณภาพฝีมือแรงงาน จากมุมมองของลูกค้าเป็นหลักกว่าได้รับเกณฑ์มาตรฐานสินค้าในระดับปานกลางรวมถึงมีการผลิตสินค้าที่ซ้ำซ้อนกัน ทุกหมู่บ้านมีการเลียนแบบสินค้าเหมือนกัน ลวดลาย การออกแบบสินค้าไม่ได้มีความแตกต่างกันมากเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งในพื้นที่ใกล้เคียง ส่วนผลิตภัณฑ์ OTOP อื่นๆ ที่ได้รับความนิยมของจังหวัดส่วนใหญ่จะประกอบด้วยปลาสาม หมี่เหลืองเบตง ทุเรียนกวน ลูกหยีกวน แต่ในขณะเดียวกันวัตถุดิบที่นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์นั้นไม่ใช่วัตถุดิบที่ได้มาจากในพื้นที่ ต้องสั่งซื้อวัตถุดิบมาจากที่อื่น ทำให้ควบคุมราคาค้นทุนได้ยากและไม่สามารถผลผลิตได้อย่างต่อเนื่อง

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวว่า ปัตตานีและยะลาเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ และยังมีทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาเป็นแบบแผนที่ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติเรื่อยมา การอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านด้านการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเหมาะสมกับวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชนน่าจะเป็นอีกทางเลือกสำหรับการสร้างรายได้เสริมเมื่อว่างเว้นจากงานหลัก อย่างไรก็ตามปัญหาความไม่สงบก็เป็นอุปสรรคสำหรับการท่องเที่ยวในบางพื้นที่

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งภาคใต้ และภาคการประมง ซึ่งมีผลผลิตสัตว์น้ำในลำดับต้นๆ ของประเทศ เช่นกัน โดยสัตว์น้ำที่จับได้จะนำไปใช้บริโภคสดและเป็นวัตถุดิบในโรงงานแปรรูปอาหารจากสัตว์น้ำและการแปรรูปในระดับพื้นบ้าน อีกส่วนหนึ่งจะส่งออกนอกจังหวัด แม้ภาครัฐลงทุนก่อสร้างท่าเรือขนาดใหญ่เพื่อรองรับกิจกรรมการประมงแต่กลับพบว่าท่าเรือจะเอื้อประโยชน์แก่อุตสาหกรรมประมงขนาดใหญ่มากกว่าระดับชาวบ้าน เนื่องจากชาวบ้านในท้องถิ่นมีข้อจำกัดในการออกจับสัตว์น้ำและการรับภาระในเรื่องต้นทุนค่าใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็นค่าจ้างหรือค่าน้ำมัน นอกจากนี้การประมงน้ำจืด ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน โดยเฉพาะกับครัวเรือนที่ไม่ได้อยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ส่วนการเลี้ยงปศุสัตว์โดยเฉพาะโคเนื้อ แพะ และแกะ เพื่อการค้าในภาพรวมมีการเพิ่มขึ้น และเป็นที่ยอมรับโลกของประชาชนในพื้นที่ สืบเนื่องมาจากการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ

เมื่อวิเคราะห์รายการสินค้า OTOP ประจำอำเภอต่างๆ ในจังหวัดปัตตานีสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มคือ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์จากผ้า ได้แก่ หมวกกะปิเยาะ ชุดละหมาด เสื้อ โต้ป และผ้าคลุมผม และผลิตภัณฑ์หลักที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น เช่น ผลิตภัณฑ์กล้วยอบ

ส้มแขกแช่อิ่ม และขนมกะหรี่ปั๊ป ไล่สังขยา จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ของจังหวัดปัตตานีมีความหลากหลาย การส่งเสริมจึงควรเน้นการต่อยอดผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้ว เพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำของชุมชนมีความยั่งยืนต่อไป ส่วนในแต่ละอำเภอมีความหลากหลาย โดยอำเภอจะนะและ อำเภอเทพาจะมีรูปแบบของผลิตภัณฑ์สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศที่อยู่ติดกับอ่าวไทย ทำให้ผลผลิตส่วนใหญ่มาจากทะเล ได้แก่ น้ำนูดู กะปิ มันกุ้ง เป็นต้น นอกจากนี้อำเภอจะนะยังมีความโดดเด่นในเรื่องของการเลี้ยงนก จึงทำให้ผลิตภัณฑ์กรงนกเกิดขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่ผลิตภัณฑ์ของอำเภอนาทวีและอำเภอสะบ้าย้อย มีรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นอยู่กับพืชประจำท้องถิ่นเป็นหลัก โดยผลิตภัณฑ์ของอำเภอนาทวีได้แก่ ลูกหยีทรงเครื่อง กล้วยมัน เป็นต้น ส่วนผลิตภัณฑ์ของอำเภอสะบ้าย้อย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับส้มแขก จากการวิเคราะห์รายการสินค้า OTOP พบว่ารายการสินค้า OTOP ของแต่ละอำเภอ ไม่ได้มีความแตกต่างกันมาก ไม่มีความโดดเด่น ซึ่งเป็นเพราะขาดการตลาดที่ดีและขาดการทำการตลาดอย่างต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาให้สินค้ามีความแตกต่างและพัฒนาความหลากหลายของตัวสินค้า โดยควรยึดจากทรัพยากรและความสามารถของคนในพื้นที่ เช่น การใช้ประโยชน์ รูปแบบ รสชาติ บรรจุภัณฑ์ ความสะอาดปลอดภัย คุณภาพ การรักษามาตรฐานฉลากที่มีมาตรฐาน

จากการศึกษาศักยภาพการพัฒนาฝีมือแรงงานในพื้นที่ พบว่าทุกจังหวัดมีศักยภาพค่อนข้างสูงและภาครัฐพยายามส่งเสริมความรู้ด้านวิชาชีพแก่ชาวบ้าน โดยการจัดอบรมแต่กลับพบว่าผู้เข้าอบรมไม่ได้ต้องการความรู้จริงๆ แต่เข้าร่วมในลักษณะการรับจ้างอบรมเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากมีรายได้เข้ามาแบบง่าย ๆ โดยไม่เหน็ดเหนื่อย ด้วยเหตุนี้ภาครัฐจึงควรมีการติดตามประเมินผลการจัดการอบรมเพื่อให้แน่ใจว่าชาวบ้านได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง และยังพบว่าชาวบ้านขาดองค์ความรู้และขาดการบูรณาองค์ความรู้ในสาขาอาชีพ ทำให้ไม่สามารถนำมาความรู้ที่ได้จากการอบรมมาประยุกต์ใช้จริง และควรวางแผนการฝึกอบรมตามศักยภาพพื้นฐานและโอกาสการพัฒนาของพื้นที่ดังนี้

- นราธิวาส : เป็นศูนย์กลางผลผลิตทางการเกษตร และ สินค้าพื้นเมือง
- ยะลา : เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเกษตรกรรมและสินค้าพื้นเมือง
- ปัตตานี : เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมฮาลาล และผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารทะเล
- สงขลา : เป็นศูนย์กลางยางพารา เกษตรกรรม และปศุสัตว์

5.2.3 อุปสงค์ อุปทานด้านแรงงาน

เมื่อวิเคราะห์ศักยภาพด้านการศึกษาโดยรวมพบว่า จังหวัดนครราชสีมาเป็นหนึ่งในจังหวัดยุทธศาสตร์ของการปรับปรุงระบบการศึกษาเนื่องด้วยเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัด ซึ่งที่ผ่านมาภาครัฐใช้ความพยายามยกระดับการศึกษาของประชาชนในพื้นที่ด้วยการรวบรวมสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนด้านวิชาชีพ อนุปริญญา และปริญญาตรี เข้าด้วยกันแล้วจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยนครราชสีมาชนครินทร์ ซึ่งหากพิจารณาจากหลักสูตรต่างๆ ที่เปิดสอนอยู่เดิม พบว่าไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนมุ่งเน้นพัฒนาแรงงานตอบสนองการจ้างงานของภาคเอกชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขาดการปลูกฝังแนวความคิดการเป็นผู้ประกอบการ เช่น หลักสูตรด้านการจัดการ หลักสูตรการปกครองท้องถิ่น หลักสูตรด้านช่างประเภทต่างๆ ซึ่งหากพิจารณาหลักสูตรที่เปิดสอนกับผลการวิจัยสามารถกล่าวได้ว่าหลักสูตรต่างๆ ที่เปิดสอนเป็นการเปิดสอนตามหลักสากลมากกว่าการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับความต้องการของพื้นที่ แม้ว่าภาครัฐได้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยนครราชสีมาชนครินทร์ขึ้นในจังหวัดแต่หลักสูตรที่เปิดสอนยังคงเป็นหลักสูตรเดิม ดังนั้นภาระงานหลักที่ภาครัฐและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ต้องดำเนินการต่อไปคือการวิจัยและนำเสนอหลักสูตรที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้สตรีและผู้ที่มีงานประจำมีอาชีพที่สองที่สามารถประกอบอาชีพได้โดยไม่กระทบต่อวิถีชีวิตที่ดีงามของชุมชน และรองรับความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการในพื้นที่ที่ต้องการแรงงานระดับปฏิบัติการค่อนข้างมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับผลวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตไว้คือ ผู้ประกอบการได้แสดงความคิดเห็นว่า สาเหตุการว่างงานของประชาชนในพื้นที่มีความเกี่ยวข้องกับความไม่สงบในพื้นที่น้อยมาก แต่สาเหตุการว่างงานของประชาชนในพื้นที่เกิดจากวุฒิการศึกษาไม่สอดคล้องกับตำแหน่งงานที่ผู้ประกอบการในพื้นที่ต้องการ ดังนั้น จึงส่งผลให้แรงงานดังกล่าวออกไปทำงานนอกพื้นที่ หรือว่างงาน

จากข้อมูลของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดยะลาเมื่อปี พ.ศ.2552 พบว่าพื้นที่จังหวัดยะลามีจำนวนนักเรียนที่พร้อมจะเข้าสู่ระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่าจำนวนที่นั่งที่สถาบันการศึกษาจะรองรับได้ถึง 15,284 คน แต่เมื่อพิจารณาจากจำนวนและความหลากหลายของสถาบันการศึกษาที่มีอยู่ในพื้นที่พบว่า จังหวัดยะลามีสถาบันการศึกษาที่หลากหลายและมีจำนวนมากที่สุดรองมาจากจังหวัดสงขลา ซึ่งมีทั้งวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอิสลาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ซึ่งจากข้อมูลด้านหลักสูตรที่เปิดสอนพบว่า สถาบันการศึกษาต่างๆ เปิดสอนหลักสูตรที่มีความคล้ายคลึงกันและเป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างแรงงานในระดับลูกจ้างมากกว่าผู้ประกอบการและไม่ตอบสนองต่อวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ แม้ว่ารัฐบาลสนับสนุนการยกระดับการศึกษาตามหลักศาสนาอิสลาม โดยก่อตั้งมหาวิทยาลัยอิสลามขึ้นในจังหวัด แต่หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยนี้

ไม่ส่งเสริมการเพิ่มทักษะวิชาชีพที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งจากการพิจารณาข้อมูลในภาพรวมผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่าสาเหตุของการเกิดอุปทานส่วนเกินของนักเรียนนักศึกษาในพื้นที่นั้นมีสาเหตุมาจากหลักสูตรที่เปิดสอนของสถาบันการศึกษาในพื้นที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการและวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่จึงทำให้นักเรียนนักศึกษาจำเป็นต้องเดินทางออกไปศึกษาจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่อื่นแทน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยภูมิภาคแห่งแรกของประเทศไทยก่อตั้งขึ้นที่จังหวัดปัตตานี จึงกล่าวได้ว่ารัฐบาลให้ความสำคัญกับการยกระดับการศึกษาของประชาชนในพื้นที่จังหวัดปัตตานีและใกล้เคียงมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้จังหวัดปัตตานีมีชื่อเสียงด้านความเป็นเลิศของการศึกษา โดยเฉพาะ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่นักเรียนนักศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ส่วนใหญ่ใฝ่ฝันที่จะได้เข้ามาศึกษาในสถาบันแห่งนี้ และจากผลงานการเปิดการเรียนการสอนมากกว่า 40 ปี สถาบันการศึกษาดังกล่าวผลิตบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต รุ่นแล้วรุ่นเล่าสู่ตลาดแรงงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี แต่เนื่องจากหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเน้นเปิดสอนระดับปริญญามากกว่าระดับอาชีพ จึงทำให้ภาระกิจการผลิตแรงงานสู่ภาคอุตสาหกรรมนั้นไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร ดังนั้นนอกจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์แล้วยังมีสถาบันการศึกษาและศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานอีกหลายแห่งที่เปิดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะแรงงานอาชีพเข้าสู่ตลาดแรงงานในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จากการพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า หลักสูตรที่เปิดสอนนั้นยังคงเน้นการสร้างแรงงานในระดับลูกจ้างมากกว่าผู้ประกอบการหรือการประกอบอาชีพอิสระเหมือนกับพื้นที่อื่น ๆ แม้ว่าจะมีการเปิดสถาบันเฉพาะทาง เช่น วิทยาลัยการประมง แต่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเพียงพอเนื่องจากมีการกระจุกตัวของสถาบันการศึกษาอยู่ในเพียงบางพื้นที่เท่านั้น ดังนั้นภาครัฐควรใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมายังพื้นที่จังหวัดปัตตานีให้คุ้มค่าโดยการเปิดสถาบันการศึกษาที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และเพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อส่งเสริมอาชีพอิสระตามความต้องการของคนในพื้นที่ ทั้งนี้ควรกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่เข้ารับการศึกษาตามความสมัครใจมากกว่าการบังคับให้เข้าเพื่อตอบสนองต่อการวัดผลสำเร็จของการทำงานขององค์กรภาครัฐเพียงอย่างเดียว

หากพิจารณาในภาพรวมพบว่า พื้นที่จังหวัดสงขลาเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่อีก 3 จังหวัดที่ทำการศึกษายูวิจัย มีระบบคมนาคม สภาพแวดล้อม และระบบการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาของพื้นที่ โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่นับได้ว่าจังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของภาคใต้ มีสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพจำนวนมากในพื้นที่ แต่หากพิจารณาเฉพาะ 4 อำเภอเป้าหมายที่ทำการศึกษาในครั้งนี้นักพบว่า สถาบันการศึกษาที่เปิดให้บริการ

ทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่นั้น เป็นสถาบันในระดับอาชีวศึกษามากทั้งหมด ซึ่งเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเท่านั้น และเมื่อพิจารณาหลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนของทุกสถาบันพบว่า ส่วนมากเปิดสอนในหลักสูตรด้านช่าง ภาษา และคอมพิวเตอร์ แม้ว่าจะมีการเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ แต่เนื่องจากขาดความต่อเนื่องจึงทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้นไม่สามารถพัฒนาองค์ความรู้ที่ได้รับ ไปพัฒนาเป็นอาชีพได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ก่อให้เกิดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เมือง โดยเฉพาะอำเภอหาดใหญ่ เนื่องจากเมื่อจบการเรียนด้านช่างแล้วจำเป็นต้องหาโรงงานหรือผู้ว่าจ้างที่พร้อมจะว่าจ้างแรงงาน เพราะในพื้นที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เพียงพอกับผู้จบการศึกษาจากหลักสูตรดังกล่าวจึงเกิดปัญหาการเคลื่อนย้ายของแรงงานออกนอกพื้นที่ นอกจากนี้มีแรงงานบางส่วนที่เลือกจะไม่เข้าไปประกอบอาชีพนอกพื้นที่แต่เลือกที่จะทำประมงหรือเกษตรกรรมในพื้นที่แทน

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในช่วงต้นว่า แม้ว่าภาครัฐจะจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในพื้นที่เป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ รวมทั้งวิถีชีวิตที่มีความพอใจกับความ เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้ความต้องการแรงงาน และความต้องการทำงานของแรงงาน มีไม่มาก หากพิจารณาอุปทานด้านแรงงานอาจกล่าวได้ว่า มีการขยายตัวของการลงทุนในพื้นที่น้อยทำให้มีอัตรา ความต้องการแรงงานน้อยตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ความต้องการด้านแรงงานอาจพบได้ในบาง อุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมเกษตร และประมง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากทัศนคติของ แรงงานภายในพื้นที่ที่มีความชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะการทำงานและความต้องการทำงาน จึงทำให้ แรงงานบางส่วนมีความประสงค์ที่จะไปทำงานต่างพื้นที่มากกว่า โดยเฉพาะการเดินทางไปทำงานที่ ประเทศมาเลเซีย จึงทำให้ขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ ซึ่งหากพิจารณาจากข้อมูลทั้งหมดแล้วพบว่า การขาดแคลนดังกล่าวเป็นภาวะการขาดแคลนแบบซ่อนเร้น คือ ในพื้นที่มีแรงงานที่ต้องการประกอบ อาชีพอยู่ในปริมาณมากซึ่งปรากฏอยู่ในรูปแบบของแรงงานว่างงานโดยสมัครใจและแรงงานที่ เคลื่อนย้ายไปทำงานต่างพื้นที่ แต่เนื่องจากวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่และข้อกำหนดของการจ้าง งานไม่ตรงกันกับอุปสงค์ตำแหน่งงานที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับระดับความรู้และทักษะของแรงงาน จึงทำ ให้ดูเหมือนว่าขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ภาครัฐควรร่วมมือกับ ภาคเอกชนในการพัฒนาและปรับปรุงเงื่อนไขและวิธีการทำงานรวมทั้งอัตราค่าจ้างและลักษณะงาน ให้ตรงกันกับวิถีชีวิตและทักษะความรู้ของประชาชนในพื้นที่

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลานั้น

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

5.3.1 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยขอนำเสนอรูปแบบเป็นชุดโครงการการฝึกอบรมข้างต้นทั้ง 4 จังหวัด ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาและกระบวนการวิเคราะห์ ตามรายจังหวัดดังนี้

1) จังหวัดนราธิวาส

ผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มผู้ประกอบการของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจบริการ และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยผู้ที่เคยได้รับการอบรมมาแล้วนั้น ส่วนใหญ่จะอบรมในหลักสูตรการขายและการตลาดมากที่สุด นอกจากนี้เมื่อพิจารณาคำแห่งว่างงานในสถานประกอบการพบว่ามีจำนวนน้อยรายมากที่มีความต้องการแรงงานเพิ่ม ส่วนที่เหลือไม่มีตำแหน่งงานว่าง โดยในส่วนจำนวนน้อยที่มีตำแหน่งงานว่างได้ให้เหตุผลว่าสาเหตุการลาออกของพนักงานและ/หรือลูกจ้าง เนื่องจากการขยายงาน แต่อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่เห็นว่าในอนาคตยังไม่มี ความจำเป็นต้องจ้างงานเพิ่ม มีเพียงแค่บางส่วนเท่านั้นที่ต้องการจ้างแรงงาน ส่วนวิธีการสรรหาแรงงานนั้น ส่วนใหญ่จะใช้วิธีติดประกาศที่หน้าร้าน/หน้าบริษัท นอกจากนี้แรงงานในสถานประกอบการส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้ประกอบการเห็นว่าแรงงานควรได้รับการพัฒนาทักษะของแรงงานในหลักสูตรเฉพาะทาง นอกจากนี้ยังเห็นว่าแรงงานในพื้นที่มักเลือกงานทำ อีกทั้งงานบางอย่างไม่พอกับความต้องการ ทักษะความคิดเห็นของผู้ประกอบการเห็นว่าผลิตภัณฑ์โดดเด่นคือ ผ้าบาติก แต่ปัจจุบันสินค้ายังไม่เพียงพอต่อความต้องการ รวมทั้งการผลิตยังไม่ทันตามเวลาที่ตลาดกำหนดไว้ ซึ่งทั้งหมดเนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้ฝีมือแรงงาน อีกทั้งยังขาดแคลนแรงงานที่มีความชำนาญหรือฝีมือดี ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลจากภาครัฐเห็นว่า ผ้าคลุมผม เป็นผลิตภัณฑ์โดดเด่นของพื้นที่ แต่รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลาย การกำหนดราคาขายไม่ได้ ขึ้นๆลงๆ ช่องทางมีน้อย ตลาดยังแคบ ขาดการประชาสัมพันธ์ ส่วนข้อเสนอแนะคือ พัฒนาทักษะ ความรู้ ประสิทธิภาพ ความเชี่ยวชาญ สู่สากล เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ช่องทางจำหน่าย เพิ่มคุณภาพ มาตรฐาน

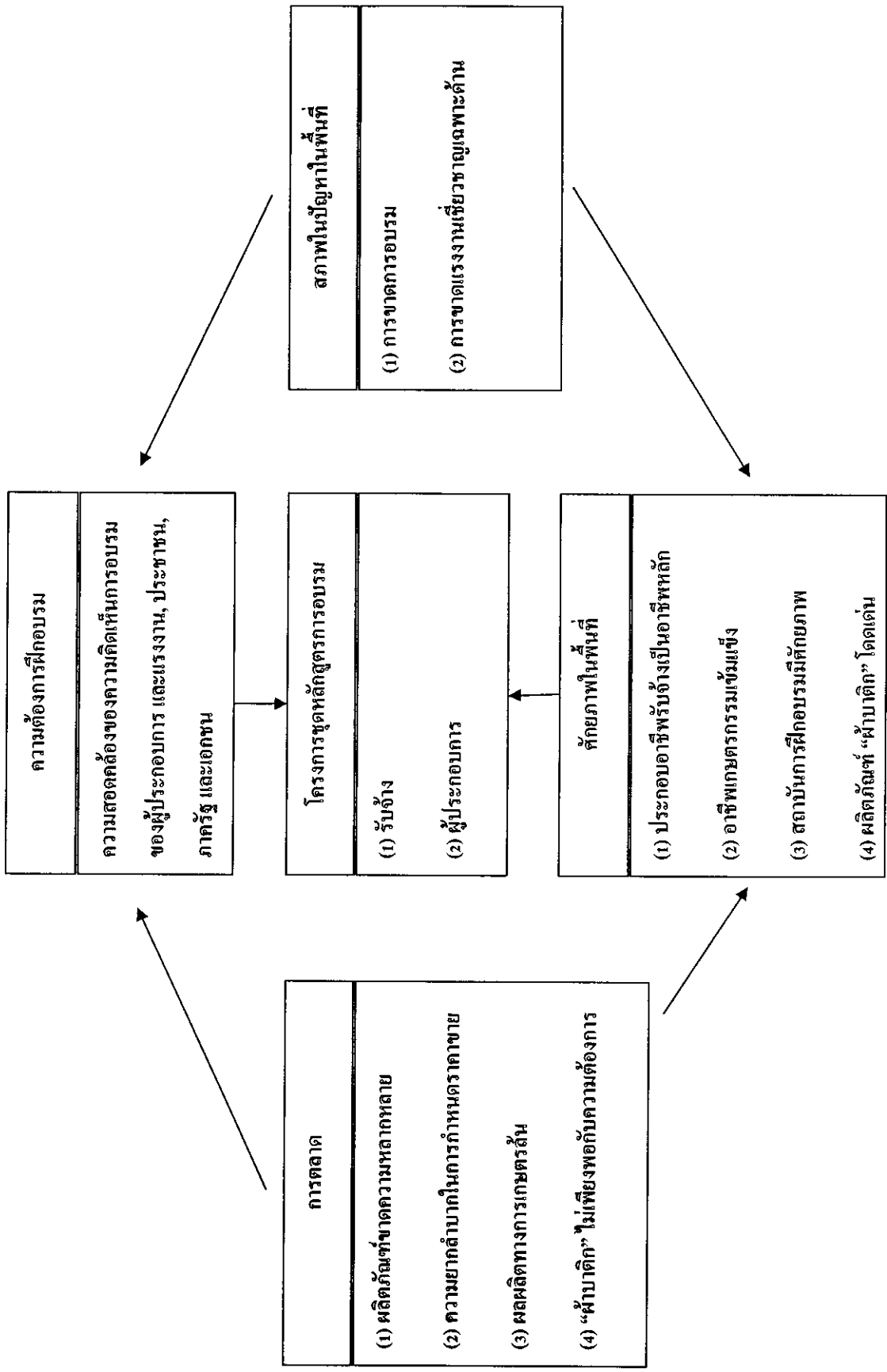
จังหวัดนราธิวาสได้มีการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนแทบทุกเดือน ซึ่งสถาบันการศึกษาที่มีบริการด้านการจัดอบรมส่วนใหญ่มักจัดอบรมหลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์ โดยเป็นหลักสูตรที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนสูงสุด นอกจากนี้ในด้านความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการจัดฝึกอบรมของหลักสูตรต่างๆ พบว่าผู้รับการอบรมกว่าครึ่งหนึ่งมีความสนใจในระดับปานกลาง แต่ก็มีบางหลักสูตรที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจในระดับมาก ได้แก่ หลักสูตรการทำผ้าบาติก การประดิษฐ์ดอกไม้ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำอาหารและขนมต่างๆ และการเพาะ

เห็น ส่วนช่วงเวลาซึ่งมักจะมีการจัดฝึกอบรมบ่อยที่สุด คือ เดือนพฤษภาคม และเดือนพฤศจิกายน โดยใช้เวลา 7 วัน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาหลักสูตรต่างๆ ที่จัดไปแล้วกับความถนัดของแต่ละสถาบัน พบว่า มีความสอดคล้องกับความถนัดของแต่ละสถาบัน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้ได้รับการอบรมไปแล้วเห็นว่า งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด นับเป็นอุปสรรคในการจัดอบรม

สำหรับประชาชนผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพหลักคือ การรับจ้าง และทำสวนยางพารา ถึงแม้ว่าประชาชนผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมมาก่อนก็ตาม แต่ก็มีความต้องการอบรมหลักสูตร การทำอาหารและขนมต่างๆ รวมทั้งยังเห็นว่าการอบรมสามารถสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ได้จริง ส่วนระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมควรเท่ากับ 7 วันหรือมากกว่า ส่วนช่วงเดือนเมษายนเป็นช่วงเดือนที่ประชาชนผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมที่สุด นอกจากนี้ประชาชนผู้ให้ข้อมูลบอกว่า สาเหตุเรื่องเวลาทำให้ไม่สามารถเข้ารับการพัฒนาอาชีพในปีที่ผ่านมาได้ คือ ไม่มีเวลา/ไม่สามารถจัดการเวลาได้

เห็นได้ว่าศักยภาพในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาประกอบด้วยการทำอาชีพรับจ้างเป็นหลัก มีอาชีพเกษตรกรรมที่เข้มแข็ง สถาบันฝึกอบรมมีศักยภาพ โดยมี ผ้าบาติก เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่น และเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นอย่างมาก ในเมื่อพิจารณาในด้านปัญหาการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ขาดความหลากหลาย ความยากลำบากในการกำหนดราคา ผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาดจน “ผ้าบาติก” ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพของพื้นที่ กำลังมีปัญหาค่าต่ำในการผลิต รวมทั้งปัญหาในพื้นที่ ได้แก่ การขาดการอบรม และการขาดแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง นำไปสู่ความต้องการพัฒนาทักษะทางอาชีพของผู้ประกอบการและแรงงาน รวมทั้งประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของตัวแทนจากภาครัฐ และภาคเอกชน ดังนั้นโครงการชุดหลักสูตรการอบรมจึงถูกกำหนดขึ้นภายใต้บริบทของสภาพพื้นที่ ประกอบด้วย การรับจ้าง ผู้ประกอบการ และเกษตรกรรม ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานของจังหวัดนครราชสีมาจากแผนภาพที่ 5.1 ด้านล่าง

แผนภาพที่ 5.1. จังหวัดนราธิวาส

2) จังหวัดยะลา

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในจังหวัดยะลาทำอาชีพขายของชำ โดยมีอาชีพเสริมที่มีรายได้คือ ทำการเกษตร นอกจากนี้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่เคยฝึกอบรม โดยถ้าจะมีการฝึกอบรมควรเป็น หลักสูตรการบริหาร และควบคุม สำหรับลูกจ้างมีความต้องการพัฒนาทักษะเพิ่ม แต่เมื่อพิจารณาด้าน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา รองลงมาคือรับจ้าง และมีความต้องการ อบรมประกอบอาชีพเสริมได้แก่ การทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ และทำอาหารและขนมต่างๆ ดังนั้นสิ่งที่ สอดคล้องกันระหว่างผู้ประกอบการกับประชาชนคือ การอบรมเพื่อเสริมสร้างรายได้ และเป็นอาชีพ เสริม สำหรับเดือนที่ต้องการรับการอบรมได้แก่ เดือนเมษายนและพฤษภาคม แต่ผลการวิจัยพบว่า สถาบันจัดอบรมหลักสูตรช่างอิเล็กทรอนิกส์/คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีจำนวนครั้งในการจัด อบรมมากที่สุดในรอบปีที่ผ่านมา รองลงมาคือหลักสูตรช่างยนต์ หลักสูตรทำอาหารและขนมต่างๆ ซึ่งหลักสูตรทำอาหารและขนมต่างๆ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการ เห็นว่าการอบรมหลักสูตรในปัจจุบันยังไม่ค่อยตรงตามความต้องการมากนัก ตลอดจนถึงเดือนที่จัด อบรมคือ เดือนตุลาคม หรือเมษายน ส่วนปัญหาที่พบจากการอบรมคือ ขาดแคลนผู้สอน ส่วน ความคิดเห็นของประชาชนต่อการฝึกอบรมในปีที่ผ่านมาในประเด็นด้านการไม่เข้าร่วมการฝึกอบรม คือ การไม่มีเวลาหรือเวลาว่างไม่ตรงกับช่วงเวลาฝึกอบรม โดยมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมที่มีต่อ ตนเองคือ สามารถเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพได้

สำหรับแรงงานในสถานประกอบการพบว่า สัดส่วนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่จบ ชั้นประถมศึกษา และปวส. สำหรับสัญชาติพบว่าแทบทั้งหมดมีสัญชาติไทย มีเพียงจำนวนเพียง เล็กน้อยเท่านั้นที่ไม่ใช่คนไทย ส่วนตำแหน่งว่างงานพบว่า มีเพียงสถานประกอบการในสัดส่วนน้อย มากที่มีความต้องการด้านแรงงาน โดยเฉพาะในตำแหน่งแม่บ้าน ในประเด็นความคิดเห็นของ ผู้ประกอบการที่มีต่อภาพรวมแรงงานในพื้นที่พบว่า แรงงานส่วนใหญ่ขายแรงงานนอกพื้นที่ ในขณะที่ แรงงานในปัจจุบันส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาทักษะเพิ่มเติมได้ด้านต่างๆ ได้แก่ บริการลูกค้า ทักษะฝีมือเฉพาะทาง และการพัฒนาคุณภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ปัญหาของ ผลิตภัณฑ์ในปัจจุบันคือ ผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้มาตรฐาน อีกทั้งต้นทุนสูงและการส่งเสริมการขายยังสูง ด้วยเช่นเดียวกัน รวมทั้งระบบขนส่งถูกรบกวนด้วยปัญหาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในชายแดนใต้

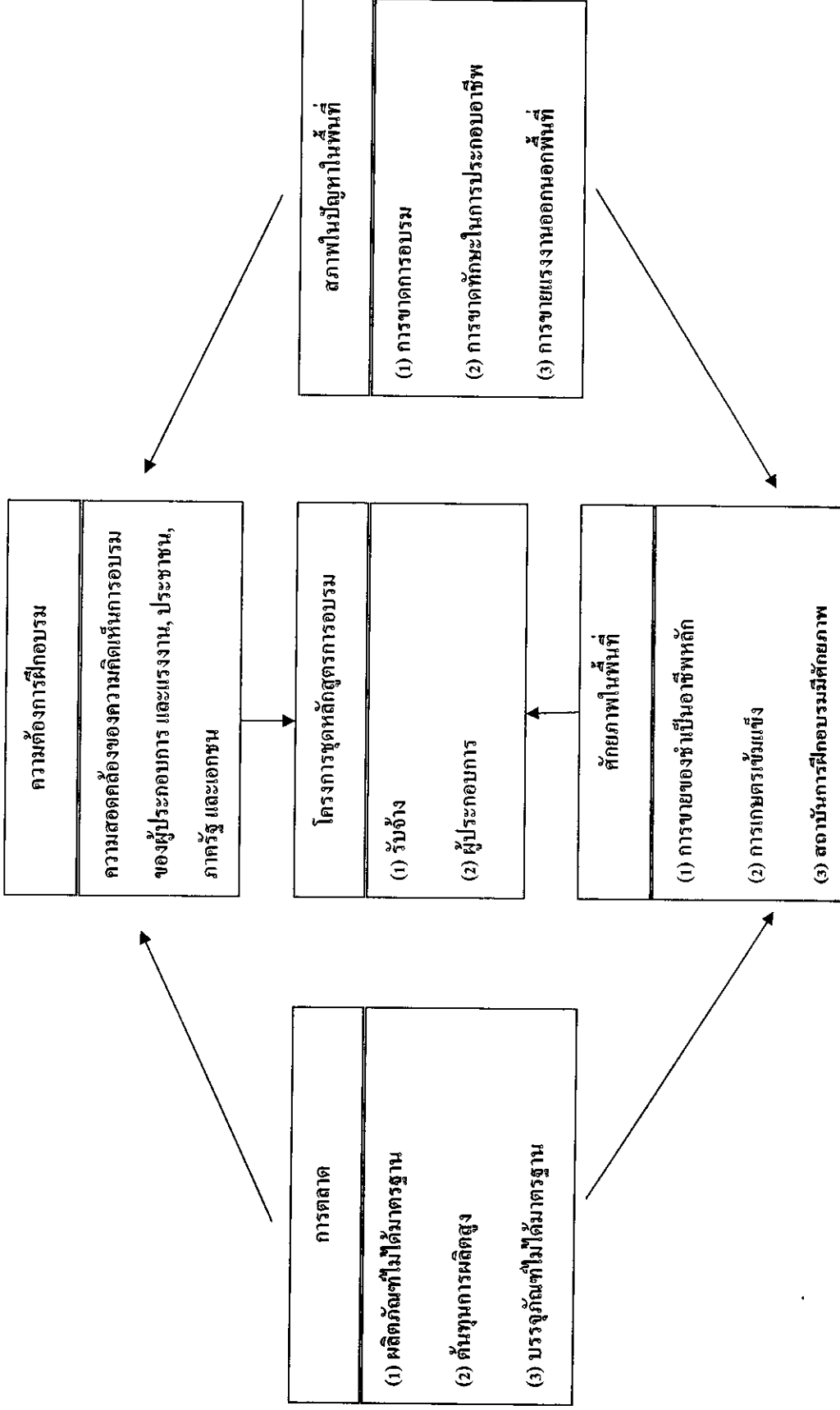
ในด้านมุมมองของภาคเอกชน เห็นว่าองค์กรได้มีการส่งเสริมอาชีพด้านแรงงาน และ ผลิตภัณฑ์ในแง่ช่วยให้สมาชิกมีรายได้มากขึ้น อีกทั้งยังมีนโยบายปันผลกำไรให้สมาชิก รวมทั้งการ ให้ค่าตอบแทนในการทำงาน และยังเห็นว่า กริช เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นที่สุดในพื้นที่ แต่ก็ ยังมีปัญหาทางการตลาด กล่าวคือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ยังไม่น่าสนใจ ส่วนบรรจุ ภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน อีกทั้งต้นทุนสูง รวมทั้งขาดแคลนตลาดรองรับ นอกจากนี้การสนับสนุนจาก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงมีน้อย ส่วนการประชาสัมพันธ์ก็ยังไม่ทั่วถึง ในด้านความคิดเห็นต่อปัญหา ในด้านการผลิตเห็นว่าฝีมือแรงงานยังไม่ได้มาตรฐาน แต่ถึงอย่างไรรัฐควรจัดหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของสมาชิกให้เพียงพอ

ทัศนะของภาครัฐเห็นว่าแรงงานในพื้นที่ควรต้องฝึกอาชีพ ทักษะ และเพิ่มพูนความรู้ต่อไป อีก เพื่อให้เป็นแรงงานมืออาชีพ ส่วนในด้านการตลาดเห็นว่าควรมีตลาดแน่นอน สำหรับผลิตภัณฑ์ในพื้นที่นั้น ในความคิดเห็นของภาครัฐเห็นว่าควรเพิ่มคุณภาพ มาตรฐาน ของผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของภาคเอกชน

เห็นได้ว่าศักยภาพในพื้นที่จังหวัดยะลาประกอบด้วยการทำอาชีพการขายของชำ โดยมีการเกษตรกรรมที่เข้มแข็ง ได้แก่ การทำสวนยางพารา และสวนผลไม้ รวมทั้งมีสถาบันการอบรมที่มีทั้งจำนวนปริมาณ และประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่น ได้แก่ กรีซ ยังคงเป็นที่ต้องการของตลาด ในเมื่อพิจารณาในด้านปัญหาการตลาด ได้แก่ มาตรฐานการผลิต ต้นทุนการผลิต และช่องทางการตลาด รวมทั้งปัญหาในพื้นที่ ได้แก่ การขาดการอบรม การขาดทักษะในการประกอบอาชีพ และการขายแรงงานนอกพื้นที่ นำไปสู่ความต้องการพัฒนาทักษะทางอาชีพของผู้ประกอบการ และแรงงาน รวมทั้งประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของตัวแทนจากภาครัฐ และภาคเอกชน ดังนั้น โครงการชุดหลักสูตรการอบรมจึงถูกกำหนดขึ้นภายใต้บริบทของสภาพพื้นที่ ประกอบด้วย การรับจ้าง ผู้ประกอบการ และเกษตรกรรม ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานของจังหวัดยะลาจากแผนภาพที่ 5.2 ด้านล่าง

แผนภาพที่ 5.2 จังหวัดยะลา

3) จังหวัดปัตตานี

ผู้ประกอบการในจังหวัดปัตตานีจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพจากการทำการเกษตร และส่วนใหญ่จะไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิคมาก่อน อย่างไรก็ตามบางส่วนที่เคยเข้ารับการอบรม มักจะอบรมหลักสูตรการขายและการตลาด นอกจากนี้กิจการของกลุ่มตัวอย่างไม่มีตำแหน่งงานว่างในปัจจุบัน โดยมีเพียงสัดส่วนที่น้อยมากบอกว่ากิจการของตนมีตำแหน่งรับคนเพิ่ม เพราะการขยายกิจการ โดยเฉพาะตำแหน่งช่างเครื่อง ส่วนใหญ่ไม่ต้องการจ้างงานเพิ่มในอนาคต ส่วนการสรรหาจะใช้การตีประกาศไว้ที่หน้ากิจการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างต้องการให้พัฒนาทักษะเพิ่มเติมให้กับแรงงานของตนในด้านการบริการ ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อแรงงานในภาพรวมของจังหวัดเห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่มักต้องการทำงานตามสาขาที่ตนเองถนัดเท่านั้น ส่วนในด้านผลิตภัณฑ์พบว่า ท่ามกลางที่มีการแข่งขันสูง และต้นทุนในการผลิตสูง แต่กิจการส่วนใหญ่ยังคงขาดการพัฒนาสินค้า

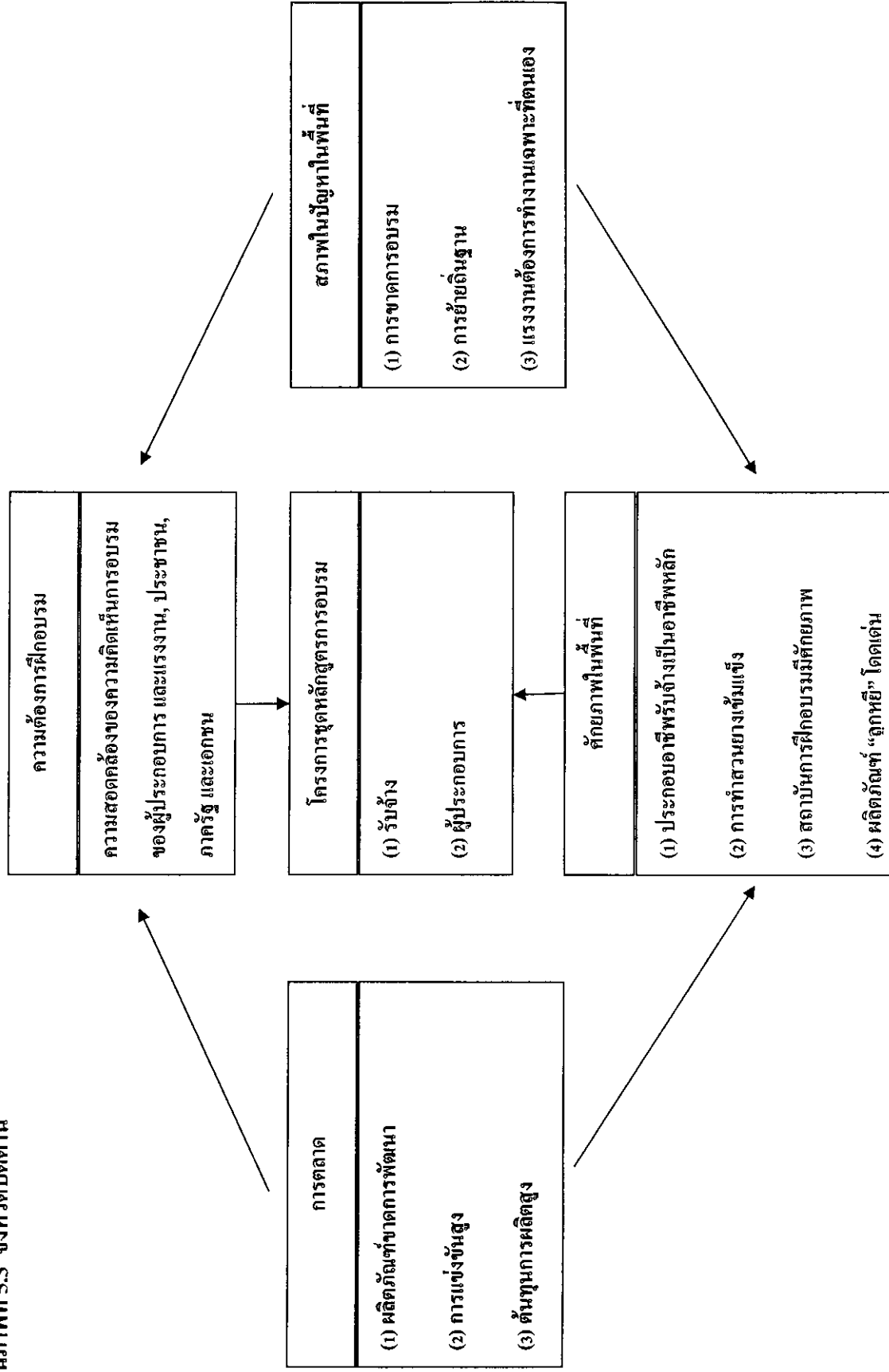
เมื่อพิจารณาในแง่ภาพรวมการจัดฝึกอบรมจะเห็นได้ว่า ในจังหวัดปัตตานีได้มีการจัดอบรมการประดิษฐ์ดอกไม้ไม้มากที่สุด โดยไม่เพียงแต่เป็นหลักสูตรที่มีคนเข้าร่วมอบรมมากที่สุดแล้วแต่ยังได้รับความสนใจเป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับรายการฝึกอบรมอื่นๆ ส่วนช่วงเวลาที่นิยมจัดอบรมคือเดือนสิงหาคม โดยใช้เวลาประมาณ 1-2 วัน นอกจากนี้สถาบันที่มีการจัดอบรมประสบปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอนไม่เพียงพอ

สำหรับผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ในขณะที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมมาก่อน เนื่องจากไม่มีเวลาหรือเวลาว่างไม่ตรงกับช่วงเวลาฝึกอบรม แต่มีความต้องการอบรมความรู้ในการทำเกษตร เพราะสามารถเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้ระยะเวลาที่ใช้สำหรับการอบรมควรเท่ากับ 7 วันหรือมากกว่า และเดือนเมษายนเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุด เมื่อสอบถามผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นจากภาคเอกชนพบว่า ลูกหยีหวาน มีความโดดเด่นที่สุด ส่วนปัญหาที่พบในการผลิตได้แก่ การขาดวัตถุดิบในการผลิตสินค้า อีกทั้งยังมีต้นทุนการผลิตสูง แต่อย่างไรก็ตามควรพัฒนาฝีมือแรงงาน / ผลิตภัณฑ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ ในขณะเดียวกันควรหาตลาดเพื่อรองรับสินค้า และควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เห็นได้ว่าศักยภาพในพื้นที่จังหวัดปัตตานีประกอบด้วยการทำอาชีพรับจ้างเป็นหลัก โดยมีการทำสวนยางที่เข้มแข็ง รวมทั้งมีสถาบันการอบรมที่มีทั้งจำนวนปริมาณ และประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่น ได้แก่ ลูกหยี ยังคงเป็นที่ต้องการของตลาด ในเมื่อพิจารณาในด้านปัญหาการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ขาดการพัฒนา การแข่งขันสูง และต้นทุนการผลิตสูง รวมทั้งปัญหาในพื้นที่ ได้แก่ การขาดการอบรม การย้ายถิ่นฐาน และแรงงานต้องการทำงานเฉพาะที่

ตนเองถนัด นำไปสู่ความต้องการพัฒนาทักษะทางอาชีพของผู้ประกอบการและแรงงาน รวมทั้งประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของตัวแทนจากภาครัฐ และภาคเอกชน ดังนั้น โครงการชุดหลักสูตรการอบรมจึงถูกกำหนดขึ้นภายใต้บริบทของสภาพพื้นที่ ประกอบด้วย การรับจ้างผู้ประกอบการ และเกษตรกร ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานของจังหวัดปัตตานี จากแผนภาพที่ 5.3 ด้านล่าง

แผนภาพที่ 5.3 จังหวัดปัตตานี

4) จังหวัดสงขลา

ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วยการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพโดยสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ ใน 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา พบว่า หลักสูตรที่ได้รับความนิยม ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำอาหารและขนม ช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ และช่างอิเล็กทรอนิกส์ หลักสูตรการปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงปลา การสานกระเป๋าสตางค์ และการทำขนม เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่แต่ละสถาบันมีความพร้อมในการจัดฝึกอบรมอยู่แล้ว โดยพบเพียงแค่ส่วนน้อยเท่านั้นเองที่เป็นหลักสูตรซึ่งสถาบันไม่มีความถนัด เช่น หลักสูตรการทำเครื่องเงิน นอกจากนี้ในระหว่างการฝึกอบรมส่วนใหญ่มักจะไม่พบปัญหาและอุปสรรคแต่อย่างใด ส่วนความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการจัดฝึกอบรมพบว่าแทบทั้งหมดมีความสนใจในระดับมาก มีเพียงแค่หลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศเพียงหลักสูตรเดียวเท่านั้นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจในระดับปานกลาง นอกจากนี้ช่วงเดือนมิถุนายนจะเป็นเวลาที่มีการจัดฝึกอบรมบ่อยที่สุด ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก และมีปัญหาจากการประกอบอาชีพจากภาวะฝนตกมากจนเกินไป จึงทำให้มีความประสงค์ต้องการเข้ารับการอบรมความรู้ในการทำเกษตร ได้แก่ การเพาะเห็ด และการเลี้ยงไก่ไข่ แต่เมื่อสอบถามเรื่องอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมในปีที่ผ่านมาพบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมมาก่อน สาเหตุก็เพราะหลักสูตรที่จัดไม่ตรงกับความต้องการ อีกทั้งยังไม่มีเวลาว่าง ตลอดจนไม่สะดวกในการไปฝึกอบรมนอกพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมควรไม่น้อยกว่า 7 วันหรือมากกว่า และเดือนเมษายน เป็นช่วงเวลาที่เหมาะต่อการอบรมมากที่สุด อย่างไรก็ตามเมื่อสอบถามผู้ที่เคยผ่านการอบรมมาแล้วเห็นว่า ความรู้จากหลักสูตรการทำขนมได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ต่อมากที่สุด โดยได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ไว้ว่า การจัดฝึกอบรมต้องการวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ อีกทั้งสถานที่ฝึกควรอยู่ใกล้บ้าน

ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลภาคผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจบริการ และจบปริญญาตรี มีอาชีพเสริมจากการทำเกษตร โดยแทบทั้งหมดไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค มีเพียงส่วนน้อยที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านการขายและการตลาด ถึงแม้ว่าองค์กรส่วนใหญ่จะไม่รับคนเพิ่มในช่วงนี้ก็ตาม แต่องค์กรยังมีความต้องการให้มีการพัฒนาทักษะเพิ่มเติมให้กับแรงงานในหลักสูตรเฉพาะทาง รวมทั้งยังเห็นว่าแรงงานในพื้นที่ที่มีการเลิกงาน อีกทั้งสาขาที่เรียนจบมาก็ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเมื่อพิจารณาในด้านแรงงานของสถานประกอบการพบว่า ส่วนใหญ่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ยังคงมีคุณภาพไม่ดี รวมทั้งต้นทุนสูง และมีปัญหาทางการโฆษณา / ประชาสัมพันธ์

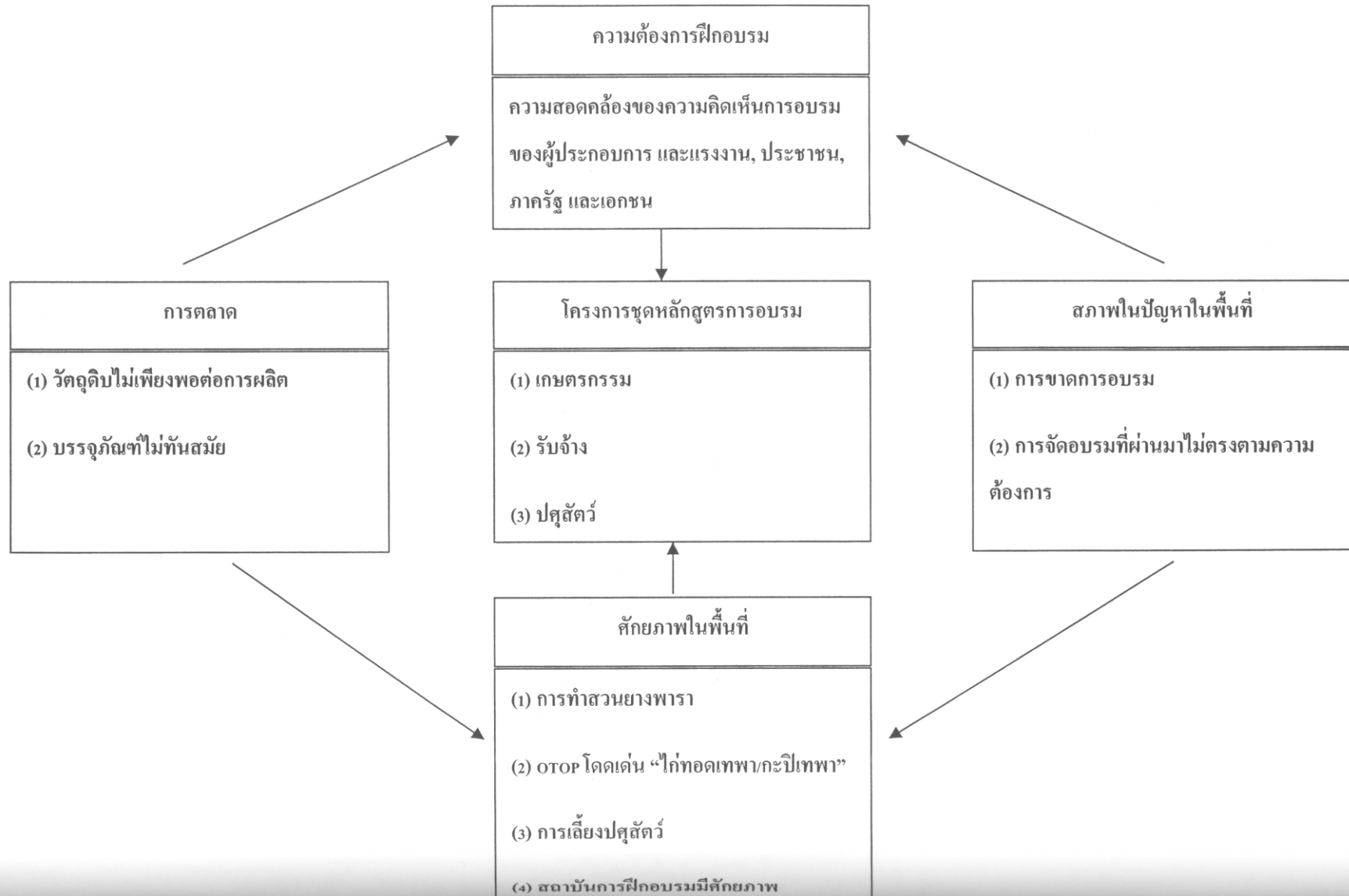
สำหรับผู้ให้ข้อมูลภาคเอกชน เห็นว่าผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นในพื้นที่ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ ไข่ทอดเตา และกะปิเตา แต่ในแง่การผลิตกลับพบว่ามีปัญหา และอุปสรรค กล่าวคือ วัตถุดิบในการผลิตไม่เพียงพอและมีราคาสูง ขาดการส่งเสริมโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ อีกทั้งยังได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นที่ไปตามที่ตลาดต้องการ ควรขยายตลาดทั้งในพื้นที่ นอกพื้นที่ และต่างประเทศ รวมทั้งการเร่งส่งเสริมการฝึกอบรมรูปแบบผลิตภัณฑ์ ให้มีความทันสมัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนภาครัฐซึ่งมีบทบาทในการให้ความรู้ พัฒนาทักษะ ศักยภาพ สนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ และเครื่องจักร เห็นว่าศักยภาพในด้านผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นคือ กะปิ ส่วนปัญหาที่พบคือ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตยังมีความไม่แน่นอน บางครั้งผลิตได้จำกัด ราคาผลิตภัณฑ์สูงเกิน ตลาดและช่องทางมีน้อย ไม่ทั่วถึง ดังนั้นควรเพิ่มทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญ ให้มีความหลากหลายกว่านี้ รวมทั้งตลาดต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แปลกใหม่

เห็นได้ว่าศักยภาพในพื้นที่จังหวัดสงขลาประกอบด้วยการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก มีผลิตภัณฑ์ OTOP ที่โดดเด่น ได้แก่ ไข่ทอดเตา และกะปิเตา รวมทั้งการปศุสัตว์ที่เข้มแข็ง ซึ่งได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐมาโดยตลอด และสถาบันฝึกอบรมมีศักยภาพ ในเมื่อพิจารณาในด้านปัญหาการตลาด ได้แก่ วัตถุดิบไม่เพียงพอต่อการผลิต และบรรจุภัณฑ์ไม่ทันสมัย ส่วนปัญหาในพื้นที่ ได้แก่ การขาดการอบรม การอบรมที่ไม่ตรงกับความต้องการ รวมทั้งแรงงานเลิกงานทำ นำไปสู่ความต้องการพัฒนาทักษะทางอาชีพของผู้ประกอบการและแรงงาน รวมทั้งประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของตัวแทนจากภาครัฐ และภาคเอกชน ดังนั้นโครงการชุดหลักสูตรการอบรมจึงถูกกำหนดขึ้นภายใต้บริบทของสภาพพื้นที่ ประกอบด้วย เกษตรกรรม การรับจ้าง ปศุสัตว์ และประมง ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานของจังหวัดสงขลา จากแผนภาพที่ 5.4 ด้านล่าง

แผนภาพที่ 5.4 จังหวัดสงขลา

4) จังหวัดสงขลา

ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วยการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพโดยสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ ใน 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา พบว่า หลักสูตรที่ได้รับความนิยม ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำอาหารและขนม ช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ และช่างอิเล็กทรอนิกส์ หลักสูตรการปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงปลา การสานกระเป๋าพลาสติก และ การทำขนมหวาน เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่แต่ละสถาบันมีความพร้อมในการจัดฝึกอบรมอยู่แล้ว โดยพบเพียงแค่ส่วนน้อยเท่านั้นเองที่เป็นหลักสูตรซึ่งสถาบันไม่มีความถนัด เช่น หลักสูตรการทำเครื่องเงิน นอกจากนี้ในระหว่างการฝึกอบรมส่วนใหญ่มักจะไม่มีปัญหาและอุปสรรคแต่อย่างใด ส่วนความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการจัดฝึกอบรมพบว่าแทบทั้งหมดมีความสนใจในระดับมาก มีเพียงแค่หลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศเพียงแค่หลักสูตรเดียวเท่านั้นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจในระดับปานกลาง นอกจากนี้ช่วงเดือนมิถุนายนจะเป็นเวลาที่มีการจัดฝึกอบรมบ่อยที่สุด ผู้ให้ข้อมูลภาคประชาชนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก และมีปัญหาจากการประกอบอาชีพจากภาวะฝนตกมากจนเกินไป จึงทำให้มีความประสงค์ต้องการเข้ารับการอบรมความรู้ในการทำเกษตร ได้แก่ การเพาะเห็ด และการเลี้ยงไก่ไข่ แต่เมื่อสอบถามเรื่องอบรมความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมในปีที่ผ่านมาพบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมมาก่อน สาเหตุก็เพราะหลักสูตรที่จัดไม่ตรงกับความต้องการ อีกทั้งยังไม่มีเวลาว่าง ตลอดจนไม่สะดวกในการไปฝึกอบรมนอกพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมควรไม่น้อยกว่า 7 วันหรือมากกว่า และเดือนเมษายน เป็นช่วงเวลาที่เหมาะต่อการอบรมมากที่สุด อย่างไรก็ตามเมื่อสอบถามผู้ที่เคยผ่านการอบรมมาแล้วเห็นว่า ความรู้จากหลักสูตรการทำขนมได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ต่อมากที่สุด โดยได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ไว้ว่า การจัดฝึกอบรมต้องการวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ อีกทั้งสถานที่ฝึกควรอยู่ใกล้บ้าน

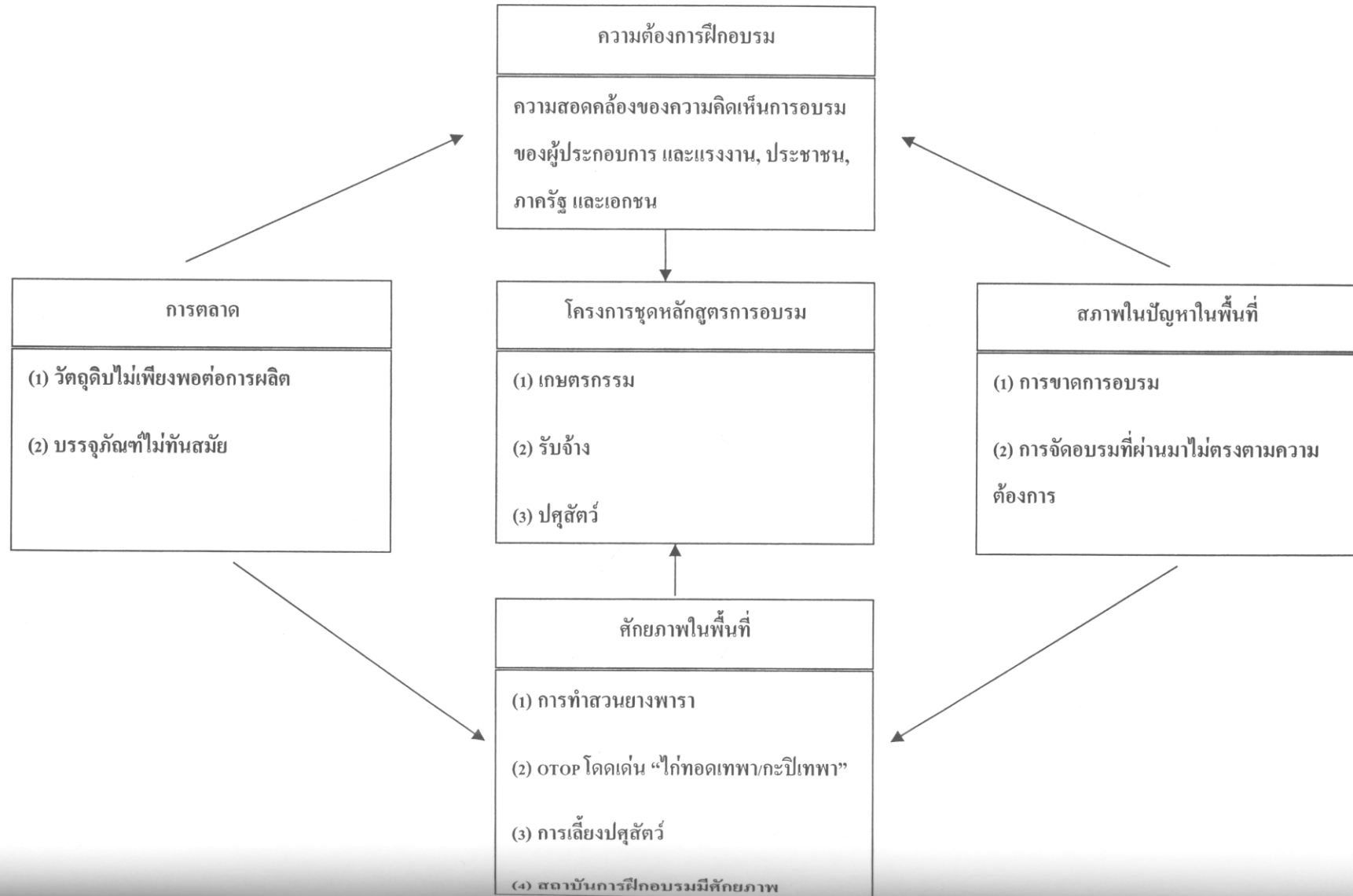
ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลภาคผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจบริการ และจบปริญญาตรี มีอาชีพเสริมจากการทำเกษตร โดยแทบทั้งหมดไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคนิค มีเพียงส่วนน้อยที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านการขายและการตลาด ถึงแม้ว่าองค์กรส่วนใหญ่จะไม่รับคนเพิ่มในช่วงนี้ก็ตาม แต่องค์กรยังมีความต้องการให้มีการพัฒนาทักษะเพิ่มเติมให้กับแรงงาน ในหลักสูตรเฉพาะทาง รวมทั้งยังเห็นว่าแรงงานในพื้นที่ที่มีการเลือกงาน อีกทั้งสาขาที่เรียนจบมาก็ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเมื่อพิจารณาในด้านแรงงานของสถานประกอบการพบว่า ส่วนใหญ่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ที่ยังคงมีคุณภาพไม่ดี รวมทั้งต้นทุนสูง และมีปัญหาทางด้านการโฆษณา / ประชาสัมพันธ์

สำหรับผู้ให้ข้อมูลภาคเอกชน เห็นว่าผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นในพื้นที่ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลาได้แก่ ไข่ทอดเทพา และกะปิเทพา แต่ในแง่การผลิตกลับพบว่ามีปัญหา และอุปสรรคกล่าวคือ วัตถุดิบในการผลิตไม่เพียงพอและมีราคาสูง ขาดการส่งเสริมโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ อีกทั้งยังได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นไปตามที่ตลาดต้องการ ควรขยายตลาดทั้งในพื้นที่ นอกพื้นที่ และต่างประเทศ รวมทั้งการเร่งส่งเสริมการฝึกอบรมรูปแบบผลิตภัณฑ์ ให้มีความทันสมัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนภาครัฐซึ่งมีบทบาทในการให้ความรู้ พัฒนาทักษะ ศักยภาพ สนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ และเครื่องจักร เห็นว่าศักยภาพในด้านผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นคือ กะปิ ส่วนปัญหาที่พบคือ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตยังมีความไม่แน่นอน บางครั้งผลิตได้จำกัด ราคาผลิตภัณฑ์สูงเกิน ตลาดและช่องทางมีน้อย ไม่ทั่วถึง ดังนั้นควรเพิ่มทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญ ให้มีความหลากหลายกว่านี้ รวมทั้งตลาดต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แปลกใหม่

เห็นได้ว่าศักยภาพในพื้นที่จังหวัดสงขลาประกอบด้วยการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก มีผลิตภัณฑ์ OTOP ที่โดดเด่น ได้แก่ ไข่ทอดเทพา และกะปิเทพา รวมทั้งการปลูสดัวที่เข้มแข็ง ซึ่งได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐมาโดยตลอด และสถาบันฝึกอบรมมีศักยภาพ ในเมื่อพิจารณาในด้านปัญหาการตลาด ได้แก่ วัตถุดิบไม่เพียงพอต่อการผลิต และบรรจุภัณฑ์ไม่ทันสมัย ส่วนปัญหาในพื้นที่ ได้แก่ การขาดการอบรม การอบรมที่ไม่ตรงกับความต้องการ รวมทั้งแรงงานเลิกงานทำ นำไปสู่ความต้องการพัฒนาทักษะทางอาชีพของผู้ประกอบการและแรงงาน รวมทั้งประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของตัวแทนจากภาครัฐ และภาคเอกชน ดังนั้นโครงการชุดหลักสูตรการอบรมจึงถูกกำหนดขึ้นภายใต้บริบทของสภาพพื้นที่ ประกอบด้วย เกษตรกรรม การรับจ้าง ปลูสดัว และประมง ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานของจังหวัดสงขลา จากแผนภาพที่ 5.4 ด้านล่าง

แผนภาพที่ 5.4 จังหวัดสงขลา

5.3.2 การจัดหลักสูตรและสถาบันที่จัดฝึกอบรม ที่จะให้ได้รับผลสมรรถนะที่สมบูรณ์ ควรจะได้มีการพิจารณาสถาบันการฝึกอบรม ที่มีศักยภาพ ความถนัด ความพร้อม และตั้งอยู่ในพื้นที่หรือใกล้เคียงกับพื้นที่เป้าหมาย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันที่จัดฝึกอบรมพร้อมรายละเอียดอื่นๆ ดังแสดงในตารางที่ 5.1 ดังนี้

ตารางที่ 5.1 สถาบันที่จัดฝึกอบรม

สถาบันที่จัดฝึกอบรม	หลักสูตรที่สถาบันจัด อบรมแล้วได้รับความนิยม	หลักสูตรที่สถาบันฝึกอบรม ถนัด	ปัญหาที่พบ
มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา	การใช้คอมพิวเตอร์	การใช้คอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ การเพาะ เห็ด การปลูกพืชผักสวนครัว	อาจารย์ ผู้สอนไม่ เพียงพอ
วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี			
วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี	การทำดอกไม้จากเศษ วัสดุ การทำเครื่องประดับ		
วิทยาลัยอาชีวปัตตานี	การออกแบบคอมพิวเตอร์ กราฟฟิก การเขียน ภาพเหมือน		
วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก			
วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี			
วิทยาลัยประมงปัตตานี	การปลูกผักสวนครัว การ เลี้ยงสัตว์		
วิทยาลัยการอาชีพเบตง	การทำขนมอบ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์	ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่าง อิเล็กทรอนิกส์ บัญชี คอมพิวเตอร์ การทำขนม	
วิทยาลัยการอาชีพเบตง	การทำขนมอบ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์	ช่างยนต์ ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ บัญชี คอมพิวเตอร์ การทำอาหาร	
กระทรวงแรงงาน	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ตัดเย็บ เสื้อผ้า ช่างยนต์ การทำ ขนม ช่างก่อสร้าง ช่าง ไฟฟ้า	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ตัดเย็บ เสื้อผ้า การทำขนม ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า	

ตารางที่ 5.1 สถาบันที่จัดฝึกอบรม (ต่อ)

สถาบันที่จัดฝึกอบรม	หลักสูตรที่สถาบันจัด อบรมแล้วได้รับความนิยม	หลักสูตรที่สถาบันฝึกอบรม ถนัด	ปัญหาที่พบ
ศูนย์ฝึกและพัฒนาฝีมือ แรงงานยะลา	คอมพิวเตอร์ ช่างยนต์ บัญชี	ช่างยนต์ การบัญชี คอมพิวเตอร์	
วิทยาลัยเทคนิคยะลา	ช่างยนต์ ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างไฟฟ้า	ช่างยนต์ ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างไฟฟ้า	อาจารย์ไม่พอ
วิทยาลัยเทคนิคยะลา	ช่างยนต์ ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างไฟฟ้า	ช่างยนต์ ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างไฟฟ้า	อาจารย์ไม่พอ นักเรียนไม่ ตรงเวลา
วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา	การทำผ้าบาติก การ ประดิษฐ์ดอกไม้ คอมพิวเตอร์ การบัญชี การเงิน การทำขนม การ ขายการตลาด ภาษาต่างประเทศ	การประดิษฐ์ดอกไม้ คอมพิวเตอร์ การบัญชี การเงิน การทำขนม การขาย การตลาด	อาจารย์ไม่พอ
วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา	ช่างยนต์ คอมพิวเตอร์ ช่าง เสริมสวย ช่างไฟฟ้า การ ทำอาหาร การติดตั้งเครื่อง เสียง	ช่างยนต์ คอมพิวเตอร์ ช่าง เสริมสวย ช่างไฟฟ้า การ ทำอาหารขนมต่าง ๆ	
วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา2	ติดตั้งเครื่องเสียง เสริม สวย ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างคอมพิวเตอร์ การ ทำอาหารและขนม	ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่าง คอมพิวเตอร์ การทำอาหาร และขนม ช่างเสริมสวย	
วิทยาลัยชุมชนยะลา	การทำผ้าบาติก การ ทำอาหารและขนม การตัด เย็บเสื้อผ้า การเพาะเห็ด เทคโนโลยีสารสนเทศ	การทำผ้าบาติก การทำอาหาร และขนม การตัดเย็บเสื้อผ้า การเพาะเห็ด เทคโนโลยีสาร สนเทศ	
วิทยาลัยชุมชนยะลา2	ช่างคอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ	การร้อยลูกปัดคริสตัล การ ประดิษฐ์ดอกไม้ การเพาะเห็ด ภาษาต่างประเทศ ช่าง คอมพิวเตอร์	อาจารย์ไม่พอ

ตารางที่ 5.1 สถาบันที่จัดฝึกอบรม (ต่อ)

สถาบันที่จัดฝึกอบรม	หลักสูตรที่สถาบันจัด อบรมแล้วได้รับความนิยม	หลักสูตรที่สถาบันฝึกอบรม ถนัด	ปัญหาที่พบ
ศูนย์ฝึกและพัฒนาฝีมือแรงงาน ยะลา	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างตัด เย็บเสื้อผ้า ช่างยนต์ การ ทำอาหารและขนม ช่าง ก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่าง ติดตั้งเคร	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ การ ทำอาหารและขนม ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า	โรงเรียนไกล แหล่งชุมชน
ศูนย์ฝึกและพัฒนาฝีมือ แรงงานยะลา	ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างยนต์ บัญชี	ช่างยนต์ การบัญชี คอมพิวเตอร์	ผู้เรียนน้อย กลุ่มเป้าหมาย มีแต่เยาวชน
วิทยาลัยสารพัดช่างนราธิวาส	การใช้คอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเสริมสวย ช่างยนต์		งบประมาณ
โรงเรียนนราธิวาส	การใช้คอมพิวเตอร์ การ เลี้ยงไก่ การตัดเย็บเสื้อผ้า	คอมพิวเตอร์	
โรงเรียนนราธิวาส	การใช้คอมพิวเตอร์ ช่าง ไฟฟ้า การเพาะเห็ด	คอมพิวเตอร์	
วิทยาลัยการอาชีพตากใบ	การใช้คอมพิวเตอร์ ช่าง ยนต์ ช่างไฟฟ้า	ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า	
โรงเรียนเทศบาล3	การประดิษฐ์ดอกไม้		งบประมาณ
สำนักงานคณะกรรมการ อาชีวศึกษา	การร้อยลูกปัดคริสตัล	การใช้คอมพิวเตอร์ การทำผ้า บาติก การตัดเย็บเสื้อผ้า การ ประดิษฐ์ดอกไม้	งบประมาณ ในการซื้อ อุปกรณ์
โรงเรียนบ้านปลักปลา	การทำผ้าบาติก การใช้ คอมพิวเตอร์	การทำผ้าบาติก	สถานที่คับ แคบ
โรงเรียนบ้านปลักปลา	การทำกรอบรูป การทำ น้ำยาอเนกประสงค์ การทำ ขนม การทำของชำร่วย ปัก ผ้าคลุมหมสตร์		สถานที่คับ แคบ

ตารางที่ 5.1 สถาบันที่จัดฝึกอบรม (ต่อ)

สถาบันที่จัดฝึกอบรม	หลักสูตรที่สถาบันจัด อบรมแล้วได้รับความนิยม	หลักสูตรที่สถาบันฝึกอบรม ถนัด	ปัญหาที่พบ
ศูนย์ฝึกและพัฒนาฝีมือ แรงงานยะลา	คอมพิวเตอร์ ช่างยนต์ บัญชี	ช่างยนต์ การบัญชี คอมพิวเตอร์	
วิทยาลัยเทคนิคยะลา	ช่างยนต์ ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างไฟฟ้า	ช่างยนต์ ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างไฟฟ้า	อาจารย์ไม่พอ
วิทยาลัยเทคนิคยะลา	ช่างยนต์ ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างไฟฟ้า	ช่างยนต์ ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างไฟฟ้า	อาจารย์ไม่พอ นักเรียนไม่ ตรงเวลา
วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา	การทำผ้าบาติก การ ประดิษฐ์ดอกไม้ คอมพิวเตอร์ การบัญชี การเงิน การทำขนม การ ขายการตลาด ภาษาต่างประเทศ	การประดิษฐ์ดอกไม้ คอมพิวเตอร์ การบัญชี การเงิน การทำขนม การขาย การตลาด	อาจารย์ไม่พอ
วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา	ช่างยนต์ คอมพิวเตอร์ ช่าง เสริมสวย ช่างไฟฟ้า การ ทำอาหาร การติดตั้งเครื่อง เสียง	ช่างยนต์ คอมพิวเตอร์ ช่าง เสริมสวย ช่างไฟฟ้า การ ทำอาหารขนมต่าง ๆ	
วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา2	ติดตั้งเครื่องเสียง เสริม สวย ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างคอมพิวเตอร์ การ ทำอาหารและขนม	ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่าง คอมพิวเตอร์ การทำอาหาร และขนม ช่างเสริมสวย	
วิทยาลัยชุมชนยะลา	การทำผ้าบาติก การ ทำอาหารและขนม การตัด เย็บเสื้อผ้า การเพาะเห็ด เทคโนโลยีสารสนเทศ	การทำผ้าบาติก การทำอาหาร และขนม การตัดเย็บเสื้อผ้า การเพาะเห็ด เทคโนโลยีสาร สนเทศ	
วิทยาลัยชุมชนยะลา2	ช่างคอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ	การร้อยลูกปัดคริสตัล การ ประดิษฐ์ดอกไม้ การเพาะเห็ด ภาษาต่างประเทศ ช่าง คอมพิวเตอร์	อาจารย์ไม่พอ

ตารางที่ 5.1 สถาบันที่จัดฝึกอบรม (ต่อ)

สถาบันที่จัดฝึกอบรม	หลักสูตรที่สถาบันจัด อบรมแล้วได้รับความนิยม	หลักสูตรที่สถาบันฝึกอบรม ถนัด	ปัญหาที่พบ
ศูนย์ฝึกและพัฒนาฝีมือแรงงาน ยะลา	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างตัด เย็บเสื้อผ้า ช่างยนต์ การ ทำอาหารและขนม ช่าง ก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่าง ติดตั้งเคร	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ การ ทำอาหารและขนม ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า	โรงเรียนไกล แหล่งชุมชน
ศูนย์ฝึกและพัฒนาฝีมือ แรงงานยะลา	ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างยนต์ บัญชี	ช่างยนต์ การบัญชี คอมพิวเตอร์	ผู้เรียนน้อย กลุ่มเป้าหมาย มีแต่เยาวชน งบประมาณ
วิทยาลัยสารพัดช่างนราธิวาส	การใช้คอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเสริมสวย ช่างยนต์		
โรงเรียนนราธิวาส	การใช้คอมพิวเตอร์ การ เลี้ยงไก่ การตัดเย็บเสื้อผ้า	คอมพิวเตอร์	
โรงเรียนนราธิวาส	การใช้คอมพิวเตอร์ ช่าง ไฟฟ้า การเพาะเห็ด	คอมพิวเตอร์	
วิทยาลัยการอาชีพตากใบ	การใช้คอมพิวเตอร์ ช่าง ยนต์ ช่างไฟฟ้า	ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า	
โรงเรียนเทศบาล3 สำนักงานคณะกรรมการ อาชีวศึกษา	การประดิษฐ์ดอกไม้ การร้อยลูกปัดคริสตัล	การใช้คอมพิวเตอร์ การทำผ้า บาติก การตัดเย็บเสื้อผ้า การ ประดิษฐ์ดอกไม้	งบประมาณ งบประมาณ ในการซื้อ อุปกรณ์
โรงเรียนบ้านปลักปลา	การทำผ้าบาติก การใช้ คอมพิวเตอร์	การทำผ้าบาติก	สถานที่คับ แคบ
โรงเรียนบ้านปลักปลา สำนักงานแรงงานจังหวัด นราธิวาส	การทำกรอบรูป การทำ น้ำยาอเนกประสงค์ การทำ ขนม การทำของชำร่วย ปัก ผ้าคลุมผมสตรี		สถานที่คับ แคบ

ตารางที่ 5.1 สถาบันที่จัดฝึกอบรม (ต่อ)

สถาบันที่จัดฝึกอบรม	หลักสูตรที่สถาบันจัด อบรมแล้วได้รับความนิยม	หลักสูตรที่สถาบันฝึกอบรม ถนัด	ปัญหาที่พบ
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์			
วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส	การทำผ้าบาติก	การทำผ้าบาติก	งบประมาณ
โรงเรียนบ้านปลักปลา	การใช้คอมพิวเตอร์		งบประมาณ บุคลากรไม่มี ความสามารถ
โรงเรียนบือราเป๊ะ	การประดิษฐ์ดอกไม้		งบประมาณ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	การประดิษฐ์ดอกไม้	การประดิษฐ์ดอกไม้ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำผ้าบาติก ตัดเย็บเสื้อผ้า	งบประมาณ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	การประดิษฐ์ดอกไม้	การประดิษฐ์ดอกไม้ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำผ้าบาติก ตัดเย็บเสื้อผ้า	งบประมาณ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	การประดิษฐ์ดอกไม้	การประดิษฐ์ดอกไม้ การร้อยลูกปัด การใช้คอมพิวเตอร์ การทำผ้าบาติก	งบประมาณ ในการซื้อ อุปกรณ์
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	การทำผ้าบาติก	การประดิษฐ์ดอกไม้ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำผ้าบาติก ตัดเย็บเสื้อผ้า	ฝนตกไม่ สะดวกใน การทำผ้าบา ติก งบมีจำกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	การประดิษฐ์ดอกไม้	การประดิษฐ์ดอกไม้ การใช้คอมพิวเตอร์ การทำผ้าบาติก ตัดเย็บเสื้อผ้า	งบประมาณ ในการซื้อ อุปกรณ์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิชัย	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	
วิทยาลัยการอาชีพหลวง ประธานราษฎร์นิกร	การทำอาหารและขนม ช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์	การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์	

ตารางที่ 5.1 สถาบันที่จัดฝึกอบรม (ต่อ)

สถาบันที่จัดฝึกอบรม	หลักสูตรที่สถาบันจัด อบรมแล้วได้รับความนิยม	หลักสูตรที่สถาบันฝึกอบรม ถนัด	ปัญหาที่พบ
สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน	การทำอาหารและขนม ช่างไฟฟ้า ช่างตัดเย็บ เสื้อผ้า ช่างทำเครื่องเงิน	ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่าง คอมพิวเตอร์ ช่างก่อสร้าง ช่างเชื่อม ช่างกลโรงงาน	
วิทยาลัยการอาชีพหลวง ประธานราษฎร์นิกร	การทำขนม ช่างเสริมสวย	ช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า	
ศูนย์ กศน. อำเภอสะบ้าย้อย	การประดิษฐ์ของชำร่วย การร้อยลูกปัด การทำ ขนม	การทำผ้าบาติก การทำ ดอกไม้จัน การทำขนม ขนม	วัสดุอุปกรณ์ ไม่เพียงพอ เวลาเรียนไม่ ตรงกัน
ศูนย์ กศน. อำเภอนาทวี	การใช้คอมพิวเตอร์ การ ทำขนม	การใช้คอมพิวเตอร์ การทำ ขนม การทำขนม	
ศูนย์ กศน. อำเภอเทพา	การปลูกผักสวนครัว การ เลี้ยงปลา การสาน กระเปาะพลาสติก การทำ ขนม	การทำขนม การทำผ้าบาติก การทำให้ขนม การ ประดิษฐ์ดอกไม้ดินไทย	กลุ่มเป้าหมาย มีเวลาว่างไม่ ตรงกัน ทำ การเรียนไม่ ต่อเนื่อง
ศูนย์ กศน. อำเภอจะนะ	การใช้คอมพิวเตอร์ การ ทำขนม		กลุ่มเป้าหมาย มีเวลาว่างไม่ ตรงกัน ทำ การเรียนไม่ ต่อเนื่อง

5.3.3 สถาบันที่รับเลือกให้เป็นผู้รับผิดชอบการฝึกอบรม ควรจะพิจารณาหลักสูตรอย่างรอบคอบ

โดยควรให้ความสำคัญกับ เนื้อหา ช่วงเวลา ระยะเวลาของการฝึกอบรม และสถานที่ ให้มีความสอดคล้อง
กับความต้องการของประชาชนแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ จากผลการศึกษาพบว่า ในทุกจังหวัดที่ศึกษา จะมี ช่วงเวลา
ที่ต้องการฝึกอบรมคล้ายคลึงกัน คือ เดือนเมษายน ส่วนระยะเวลาจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแต่ละพื้นที่
ส่วนสถานที่ฝึกอบรม ทุกจังหวัดต้องการให้จัดในจังหวัดของตนเอง

5.3.4 ข้อเสนอแนะสำหรับจังหวัดนราธิวาส

5.3.4.1 ข้อเสนอแนะด้านแรงงาน

1) ควรมีหลักสูตรเชิงจิตวิทยาที่จะช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมให้มุ่งสู่การศึกษาทางด้านวิชาชีพและอาชีวศึกษาเพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการแรงงานในพื้นที่ซึ่งพบว่าต้องการสายอาชีพมากกว่าสายสามัญทั้งนี้จะสามารถยกระดับรายได้ของประชาชนในพื้นที่ซึ่งจะนำไปสู่การจ้างงานและลดปัญหาการว่างงาน ความยากจน

2) แรงงานในจังหวัดนราธิวาสส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม ดังนั้นผู้ประกอบการควรยอมรับและเข้าใจในการปฏิบัติศาสนกิจตลอดจนประเพณีวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อโปรดโอกาสให้ชาวมุสลิมได้รับการว่าจ้างซึ่งจะช่วยขจัดปัญหาความยากจนได้ในขณะเดียวกันเพื่อไม่ให้แรงงานชาวมุสลิมเป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการทำงานควรมีข้อตกลงเงื่อนไขการทำงานร่วมกันเพื่อลดปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงานร่วมกันได้

3) รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ประกอบการเข้ามาลงทุนในพื้นที่ โดยกำหนดนโยบายให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนเช่น สิทธิพิเศษทางด้านภาษี จัดหาเงินทุนต้นทุนต่ำ ตั้งหน่วยงานภาครัฐให้เข้ามาช่วยในการหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าที่ผลิตได้ในท้องถิ่น

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของสตรีพร้อมกับจัดอบรมในหลักสูตรที่สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มซึ่งจะนำไปสู่การสร้างอาชีพสำหรับสตรีที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม และยังช่วยให้สามารถเพื่อทำงานอยู่กับบ้านได้ไม่ต้องทำงานนอกพื้นที่

5) จากงานวิจัยพบว่าส่วนใหญ่ผู้หญิงจะเป็นผู้ทำอาชีพเสริม ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างรายได้เพิ่มเติมให้แรงงานผู้ชายได้มีโอกาสมทำอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นโดยมุ่งเน้นส่งเสริมอาชีพเสริมที่อยู่ในความสนใจของแรงงานชาย เช่น การเพาะพันธุ์นก การกรงนก หรือการทำอาหารนกเพื่อจำหน่าย และเพื่อให้แรงงานชายประกอบอาชีพเสริมอย่างยั่งยืนควรจัดอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อสอดคล้องกับการจัดหลักสูตร

5.3.4.2 ข้อเสนอแนะด้านตลาด

1) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรเป็นสื่อกลางในการหาตลาดทั้งในและต่างประเทศเพื่อรองรับสินค้าที่ผลิตได้จากท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้า OTOP และผลผลิตทางเกษตร

2) ภาครัฐควรมีนโยบายชัดเจนและต่อเนื่องในการประกันสินค้าทางการเกษตรเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่เกษตรกรรวมถึงผู้ประกอบการที่จะสามารถว่าจ้างแรงงานได้อย่างต่อเนื่องเช่นกัน

3) หน่วยงานภาครัฐ (สถาบันการศึกษา) และหน่วยงานภาคเอกชนควรร่วมมือกันในการส่งเสริมให้เกิดการวิจัยเพื่อค้นหานวัตกรรมใหม่ๆ เช่น การประดิษฐ์อุปกรณ์เครื่องมือทางการเกษตรรวมถึงการ

แปรรูปสินค้าทางการเกษตรทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรตลอดจนลดความเสียหายจาก
กรณีที่ผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาด

5.3.4.3 ข้อเสนอแนะด้านผลิตภัณฑ์

- 1) ควรจะมีการอบรมด้านความรู้ให้แก่เกษตรกรในการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร
- 2) ควรมีการออกแบบการบรรจุภัณฑ์ของสินค้าต่างๆ ให้มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของ

ท้องถิ่น โดยเน้นการใช้วัสดุท้องถิ่น

- 3) ควรมีการยกระดับงานหัตถกรรม ของท้องถิ่นให้มีความทันสมัย ให้มีลวดลายหลากหลายแต่

ยังคงไว้ซึ่งความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ตลอดจนเน้นการผลิตให้เป็นมาตรฐานเพื่อเป็นการสร้างการยอมรับ
จากผู้บริโภคทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่

- 4) ในส่วนของจังหวัดนราธิวาสกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวกับผลิตผล

ทางการเกษตรล้นตลาด เช่น ลองกอง ดังนั้นควรมีหลักสูตรเกี่ยวกับการถนอมหรือการแปรรูปผลิตผลทาง
การเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์อื่น และควรเชื่อมโยงกับหลักสูตรด้านการตลาด และส่งเสริมความรู้ทางการ
ออกแบบบรรจุภัณฑ์ การหีบห่อ เพราะชาวบ้านขาดความรู้ในด้านการจัดการโดยรวม นอกจากนี้ควรมี
หลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะฝีมือ เพราะนราธิวาสยังมีผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นคือ ข้าวเกรียบปลา ฝ้ายลุม
ผม ฝ้ายบาติก ใบไม้สีทอง เรือกอและกลุ่มตัวอย่างยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ควรมีการจัดฝึกอบรมที่
ต่อเนื่องไม่ได้อบรมแล้วก็จบไป ควรมีการติดตามและประเมินผลถึงประโยชน์ที่ชาวบ้านต้องการอย่าง
แท้จริงและควรแตกต่างจากโครงการที่ผ่าน ๆ มา ซึ่งเจ้าของโครงการต้องแสวงหาข้อมูลที่แท้จริง ว่า
ชาวบ้านต้องการอะไร

5.3.4.4 ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา

- 1) จัดการอบรมหลักสูตรการจัดการให้ความรู้ในแง่การจัดการที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพของการ

ผลิตได้แก่ การพัฒนาตลาด, การพัฒนาผลิตภัณฑ์เดิม เช่น การแปรรูปลองกองที่ล้นตลาด หลักสูตรงาน
ประดิษฐ์ ของที่ระลึกระดับฝีมือ วิชาชีพ ตลอดจนหลักสูตรการจัดการเบื้องต้น โดยทำต่อเนื่องครบวงจร
ในขณะที่หลักสูตรเพื่ออุตสาหกรรมบริการได้แก่ หลักสูตรภาษาอังกฤษ หลักสูตรเพิ่มทักษะด้านการบริการ
หลักสูตรเกี่ยวกับเทคโนโลยี สำหรับหลักสูตรเพื่อผลิตภัณฑ์ OTOP ควรเป็นหลักสูตรการออกแบบ
ประดิษฐ์ สร้างเอกลักษณ์ หลักสูตรประยุกต์จาก OTOP ที่มีอยู่แล้ว

- 2) ส่งเสริมการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาแก่เยาวชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และควรมี

การเพิ่มหลักสูตรเสริมอาชีพให้แก่เยาวชนศึกษาในโรงเรียนปอเนาะด้วย

3) จากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ทำให้ภาครัฐได้พุ่งเป้าการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของ ผู้คนในพื้นที่ให้ดีขึ้น โดยการจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพต่างๆ มากมาย แต่ขาดการติดตามและ ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นโครงการ ส่งผลให้ขาดข้อมูลทางด้านชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมภายหลังจากการเข้ารับการอบรม ซึ่งไม่ได้ช่วยให้สภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนใน พื้นที่ดีขึ้นในระยะยาวและงบประมาณให้มากเกินไปจนชาวบ้านรอรับอย่างเดียว จึงควรเพิ่มการติดตามผล อย่างต่อเนื่อง

4) นโยบายที่จำเป็นจากภาครัฐคือควรมีการพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ให้ดีขึ้นมากกว่าการ ได้รับความใหม่ ๆ ตามกระแสภายนอก ยกตัวอย่างเช่น การอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ลูกกอก การจัดหาช่องทาง การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ที่เหมาะสม เป็นต้น

5.3.5 ข้อเสนอแนะสำหรับจังหวัดยะลา

5.3.5.1 ข้อเสนอแนะด้านแรงงาน

- 1) ส่งเสริมการมีอาชีพ การมีรายได้ภายในครัวเรือน โดยเน้นการสร้างรายได้ให้เข้าสู่ ครัวเรือนมากขึ้น และกระตุ้นให้คนในจังหวัดขยัน อดทน กระตือรือร้นในการประกอบอาชีพ
- 2) ส่งเสริมการมีอาชีพ การมีรายได้ให้เป็นไปในทิศทางของรัฐ
- 3) ปรับปรุงค่าจ้างแรงงานให้สอดคล้องกับความจำเป็นรวมถึงปรับปรุงและเพิ่มเติม สวัสดิการแรงงานเพื่อส่งเสริมให้แรงงานทำงานในพื้นที่ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการว่างงานและเลิกงานได้
- 4) ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจด้านวัฒนธรรม ชีวิต ประเพณี กิจกรรมทางศาสนา ระหว่าง แรงงานและผู้ประกอบการเพื่อลดปัญหาข้อขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ และสันติ

5.3.5.2 ข้อเสนอแนะด้านตลาด

- 1) ควรเพิ่มและขยายช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัยโดยอาศัย เทคโนโลยี ทั้งนี้เพื่อช่วยในการขยายฐานลูกค้าและนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดได้กว้างขวางมากขึ้น
- 2) ควรจัดฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการ ทั้งนี้เพื่อจะ ได้นำความรู้ไปใช้ในการสร้างความแตกต่างสินค้ารวมถึงรูปแบบที่ทันสมัยซึ่งจะนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้าตลอดจนเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน
- 3) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนรวมถึงผู้ประกอบการควรร่วมมือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ สำหรับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของจังหวัดให้ได้รับความสนใจทั้งในระดับตลาด

ในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้แผนงานดังกล่าวจะต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาครัฐอย่างจริงจัง

5.3.5.3 ข้อเสนอแนะด้านผลิตภัณฑ์

1) ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดยะลาซึ่งเป็นสินค้าที่มีศักยภาพสามารถยกระดับให้เป็นสินค้าที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนำไปสู่การยอมรับของตลาดแต่ในข้อเท็จจริงพบว่าการผลิตกรีซเพื่อจำหน่ายมีแนวโน้มลดลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากขาดแคลนแรงงานฝีมือที่จะผลิตกรีซ ดังนั้นจึงควรจัดหลักสูตรให้ความรู้ทักษะเฉพาะสำหรับผลิตกรีซให้สำหรับแรงงานในพื้นที่เพื่อเพิ่มจำนวนผลิตภัณฑ์นี้ให้มากขึ้นซึ่งจะทำให้เกิดการจ้างงานและลดปัญหาการว่างงาน

2) หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระดับ ตำบล อำเภอและจังหวัดควรมีบทบาทในการส่งเสริมการผลิตสินค้าให้มีมาตรฐานโดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เช่น การประกวดผลิตภัณฑ์ดีเด่น การประกาศเกียรติคุณผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐาน เป็นต้น โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ต้องการให้ผลิตภัณฑ์ดีเด่นเหล่านี้สามารถจะแสดงความเป็น “ของดีเมืองยะลา” ได้

5.3.5.4 ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา

1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ มีการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประกาศนียบัตรวิชาชีพและอนุปริญญา

2) ส่งเสริมจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้เรียนรู้โดยมุ่งเน้นทางด้านมุสลิมให้มากขึ้นเพื่อรองรับนักเรียนที่จบมาจากโรงเรียนปอเนาะ

3) ยกย่องคุณภาพของสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อสร้างการยอมรับจากชุมชนให้ส่งบุตรหลานของตนเข้ามาศึกษาโดยไม่จำเป็นต้องออกไปศึกษาต่อในพื้นที่อื่น ๆ

4) จากการศึกษพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเสริม คือ การทำอาหารและขนมต่างๆ ดังนั้นสถาบันในพื้นที่จึงควรจัดหลักสูตรฝึกอบรมที่สอดคล้องในอาชีพเสริมของประชาชน

5.3.6 ข้อเสนอแนะสำหรับจังหวัดปัตตานี

5.3.6.1 ข้อเสนอแนะด้านแรงงาน

1) ควรมีหลักสูตรเชิงจิตวิทยาที่จะช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมให้มุ่งสู่การศึกษาทางด้านวิชาชีพและอาชีวศึกษาเพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการแรงงานในพื้นที่ซึ่งพบว่าต้องการสายอาชีพมากกว่าสายสามัญทั้งนี้จะสามารถยกระดับรายได้ของประชาชนในพื้นที่ซึ่งจะนำไปสู่การจ้างงานและลดปัญหาการว่างงาน ความยากจน

2) เนื่องจากผลงานวิจัยพบว่า จังหวัดปัตตานีมีความโดดเด่นในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล จึงควรส่งเสริมการลงทุนในด้านดังกล่าวให้มากขึ้น นอกจากนี้รัฐควรมีการส่งเสริมการส่งออกในระดับนานาชาติ เพื่อผลในการจ้างงานโดยตรงในพื้นที่ และเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

3) รัฐควรส่งเสริมและจัดหลักสูตรทั้งระยะสั้น และระยะยาวให้ผู้ประกอบการมีความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไข กฎระเบียบตลอดจนกระบวนการผลิต ที่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามเพื่อรองรับการผลิตสินค้าฮาลาล ทั้งนี้ เพื่อยกระดับสินค้าให้เป็นที่ยอมรับจากตลาดของประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและฐานลูกค้าให้กว้างขวางมากขึ้น นำไปสู่การจ้างงาน แรงงานในพื้นที่เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่เกิดจากการโยกย้ายไปทำงานในต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย ต่อไป

4) หลักสูตรที่จัดอบรมในพื้นที่จังหวัดปัตตานีควรเป็นหลักสูตรในการส่งเสริมอาชีพที่เป็น การต่อยอดความคิดหรืออาชีพเดิมที่ชาวบ้านประกอบอยู่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้สูงขึ้น

5.3.6.2 ข้อเสนอแนะด้านตลาด

1) ด้วยสภาพภูมิประเทศของจังหวัดปัตตานีซึ่งอยู่ติดทะเลอ่าวไทย อาชีพประมงจึงเป็นอาชีพหลักของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งโดยสภาพภูมิอากาศจึงไม่สามารถทำประมงได้ตลอดทั้งปี ดังนั้นจึงควรอบรมความรู้เพื่อประกอบอาชีพเสริมให้กับประชาชนเพื่อเสริมสร้างรายได้เพิ่มขึ้นและเป็นรายได้ที่มั่นคงต่อเนื่อง

2) ด้วยสภาพภูมิประเทศที่ติดกับทะเล ทำให้สภาพพื้นดินไม่สามารถทำการเกษตร ส่งผลให้ไม่มีสินค้าแปรรูปจากผลิตผลทางการเกษตร ดังนั้นจึงควรมีการจัดหาวัตถุดิบทางการเกษตรจากภายนอกพื้นที่เข้ามาให้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อสร้างอาชีพ

5.3.6.3 ข้อเสนอแนะด้านผลิตภัณฑ์

1) งานปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระดับ ตำบล อำเภอและจังหวัด ควรมีบทบาทในการส่งเสริมการผลิตสินค้าให้มีมาตรฐาน โดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เช่น การประกวดผลิตภัณฑ์ดีเด่น การประกาศเกียรติคุณผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐาน เป็นต้น โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ต้องการให้ผลิตภัณฑ์ดีเด่นเหล่านี้สามารถจะแสดงความเป็น “ของดีเมืองปัตตานี”

2) ควรส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น และสร้างอัตลักษณ์ของสินค้าและป้องกันการเลียนแบบและสามารถใช้เป็นจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ในการแข่งขันได้

3) หน่วยงานภาครัฐควรเพิ่มบทบาทในการส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เช่น ให้เงินสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม จัดหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม จัดการอบรมความรู้

ในการประกอบอาชีพให้กับสมาชิกของกลุ่ม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาการว่างงาน และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้อย่างถาวรและยั่งยืน

5.3.6.4 ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา

1) กระทรวงศึกษาธิการควรมีการตรวจสอบมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียนปอเนาะเพื่อทำให้นักเรียนที่จบจากโรงเรียนปอเนาะมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้ประกอบการ

2) จากการศึกษาพบว่าอุปสงค์ด้านแรงงานที่มาจากผู้ประกอบการมีความต้องการแรงงานที่มีความถนัดทางด้านช่างดังนั้นสถาบันในพื้นที่ในฐานะอุปทานจึงควรจัดอบรมในหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ ทั้งนี้ควรเจาะจงกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมที่ต้องการจะประกอบอาชีพรับจ้าง

3) จากการศึกษาพบว่าประชาชนต้องการที่อบรมอาชีพเสริมเกี่ยวกับการทำอาหารและขนมต่าง ๆ ดังนั้นสถาบันในพื้นที่จึงควรจัดอบรมในหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ควรเจาะจงกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมที่ต้องการจะประกอบอาชีพอิสระ

4) จากการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเสริม คือ ทำการเกษตร ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการส่วนใหญ่ก็มีแหล่งรายได้อื่น ๆ จากการทำเกษตรเช่นเดียวกัน ดังนั้นสถาบันในพื้นที่จึงควรจัดหลักสูตรฝึกอบรมที่สอดคล้องในอาชีพเสริมของประชาชนและผู้ประกอบการ

5.3.7 ข้อเสนอแนะสำหรับจังหวัดสงขลา

5.3.7.1 ข้อเสนอแนะด้านแรงงาน

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของสตรีพร้อมกับจัดอบรมในหลักสูตรที่สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มซึ่งจะนำไปสู่การสร้างอาชีพสำหรับสตรีที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม และยังช่วยให้สามารถเพื่อทำงานอยู่กับบ้านได้ไม่ต้องทำงานนอกพื้นที่

2) รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ประกอบการเข้ามาลงทุนในพื้นที่ โดยกำหนดนโยบายให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนเช่น สิทธิพิเศษทางด้านภาษี จัดหาเงินทุนต้นทุนต่ำ ดึงหน่วยงานภาครัฐให้เข้ามาช่วยในการหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าที่ผลิตได้ในท้องถิ่น เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเพิ่มการจ้างแรงงาน ลดการว่างงานและป้องกันการเคลื่อนย้ายแรงงานไปทำงานในประเทศเพื่อนบ้าน

3) จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่แรงงานบางพื้นที่ไม่สามารถออกไปทำงานได้ตามปกติเนื่องจากปัญหาความไม่สงบ ดังนั้นภาครัฐต้องดูแลความสงบให้เกิดขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจและความรู้สึกปลอดภัยในการประกอบอาชีพของแรงงาน

4) ควรจัดหลักสูตรเกี่ยวกับการเกษตรและปศุสัตว์ เช่น การเพาะเห็ด การเลี้ยงแพะ เลี้ยงไก่ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริมในระหว่างที่ว่างเว้นจากการกรีดยาง ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มรายได้และลดปัญหาความยากจน

5.3.7.2 ข้อเสนอแนะด้านตลาด

- 1) สนับสนุนการให้เลี้ยงสัตว์ที่นิยมบริโภคของตลาด เช่น แพะ แกะ เป็นต้น โดยอาจส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ ทั้งนี้ใช้เป็นอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง
- 2) เนื่องจาก 4 อำเภอในจังหวัดสงขลามิทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กับอำเภอหาดใหญ่ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของแรงงานในพื้นที่ที่จะสามารถเข้ามาทำงานทางด้านบริการในอำเภอหาดใหญ่ได้ จึงควรจัดหลักสูตรอาชีพเสริมที่เกี่ยวกับงานบริการให้กับประชาชนในพื้นที่ เช่น นวดแผนโบราณ แม่บ้านในธุรกิจโรงแรมและพนักงานเสิร์ฟ เป็นต้น
- 3) ควรใช้ศักยภาพของบัณฑิตอาสาในพื้นที่กระตุ้นผู้ว่างงานให้เกิดความต้องการฝึกอบรมอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้และลดปัญหาการว่างงาน

5.3.7.3 ข้อเสนอแนะด้านผลิตภัณฑ์

- 1) ควรจัดหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เช่น การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างความแตกต่างของสินค้าแต่ละพื้นที่โดยเฉพาะสินค้า OTOP เพื่อให้สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ OTOP จากพื้นที่อื่น ๆ ได้
- 2) หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างความโดดเด่นในด้านต่างๆของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ เช่น ความสะดวกของการเดินทาง ความปลอดภัย การจัดระเบียบของผู้ค้า การดูแลและอนุรักษ์ให้สถานท่องเที่ยวยังคงความเป็นธรรมชาติ เป็นต้น
- 3) ควรนำเสนอรูปแบบของการนำเสนอท่องเที่ยวที่เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อมและไม่กระทบกับวิถีชีวิตอันดีงามในสังคม

4) ควรอบรมความรู้ทางการท่องเที่ยวให้กับชุมชนในท้องถิ่นเช่น หลักสูตรมัคคุเทศก์ ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร ที่พัก เป็นต้น ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม

5.3.7.4 ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา

- 1) เนื่องจาก 4 อำเภอในจังหวัดสงขลามิลักษณะพื้นที่เป็นเขตเมือง ดังนั้นหลักสูตรที่จะใช้ในการฝึกอบรมควรพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นองค์ประกอบในการฝึกอบรมเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถจะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมาในสถานที่ที่จัดฝึกอบรม ทำให้สามารถเพิ่มจำนวนของผู้รับการฝึกอบรมโดยประหยัดงบประมาณ

2) หลักสูตรควรมีความหลากหลายแต่ต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันมีส่วนร่วมอาจจะสอดแทรกความรู้ทางศาสนาเข้าไปในหลักสูตร

3) หลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรมควรมีความเชื่อมโยงความต้องการของผู้ประกอบการโดย การทำความร่วมมือกับผู้ประกอบการในการรับแรงงานที่จบการอบรมจากหลักสูตรนั้น ๆ เป็นกรณีพิเศษ

4) โดยสภาพพื้นที่ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลาประกอบอาชีพหลักคือ ทำสวนยางพาราซึ่งจะ ใช้เวลาเฉพาะช่วงเช้าของแต่ละวันดังนั้นควรจัดฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับการใช้เวลาในช่วงวันที่เหลือเพื่อ เป็นการสร้างรายได้เพิ่มขึ้น เช่น เกษตรกรรม

5.3.8 สรุปข้อเสนอแนะในแต่ละด้านโดยแยกเป็นรายจังหวัด

การวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างรายได้และโอกาสในการมีงานทำของชุมชนใน 3 จังหวัด ชายแดนใต้และ 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยวัตถุประสงค์จำนวน 5 ข้อ โดยได้กล่าวไว้ดังข้างต้น ซึ่งมีความครอบคลุมในประเด็นต่างๆ คือ ด้านแรงงาน ด้านการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการศึกษา ความเชื่อมโยงระหว่างอุปสงค์และอุปทานด้านแรงงาน ตลาดและผลิตภัณฑ์ ความต้องการการฝึกอบรมใน หลักสูตรต่างๆ และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ ดังนั้นเพื่อให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงาน ด้านการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ และ ด้านการศึกษา ไปใช้ได้เหมาะสม ผู้วิจัยจึงได้สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมในแต่ละด้านโดย แยกรายจังหวัด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านแรงงานแยกรายจังหวัด

ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา
<p>1. ภาครัฐควรต่อยอดความคิดหรืออาชีพเดิมที่ชาวบ้านประกอบอยู่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้สูงขึ้นได้แก่ การทำสวนยางพารา สวนผลไม้ ประมง ปศุสัตว์ และรับจ้าง</p>	<p>1. แรงงานในจังหวัดยะลา มีอัตราการว่างงานที่น้อยมาก ในขณะที่ผลิตภัณฑ์สินค้าประเภท OTOP ต้องการแรงงานสตรีในการผลิตสินค้า ดังนั้น ภาครัฐจึงควรเร่งส่งเสริมหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อให้กลุ่มสตรีสามารถนำไปประกอบอาชีพที่บ้านได้ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มสตรี</p>	<p>1. อัตราการเพิ่มจำนวนของบุคลากรที่เข้าสู่วัยแรงงานและบัณฑิตจบใหม่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่สถานประกอบการมีความขาดแคลนแรงงานในระดับปฏิบัติการเป็นจำนวนมาก แต่แรงงานทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่นิยมรับราชการ ดังนั้น การปลูกฝังแนวคิดและทัศนคติแก่เยาวชนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการประกอบอาชีพถือเป็นสิ่งสำคัญต้องเร่งดำเนินการ</p>	<p>1. ประชากรวัยทำงานของอำเภอจะนะมีมากที่สุด ส่วน 3 อำเภอที่เหลือ ซึ่งมีจำนวนที่เกาะกลุ่มกัน โดยอำเภอนาทวีมีจำนวนน้อยที่สุด โดยภาครัฐสามารถใช้ประโยชน์จากประชากรของอำเภอจะนะได้มากกว่านี้ ในบางภาคอุตสาหกรรมยังขาดแคลนแรงงานอยู่</p>
<p>2. ภาครัฐควรจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการว่างงานเพื่อให้ทราบถึงจำนวนผู้ว่างงานที่แท้จริง เพราะจากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล พบว่าชาวบ้านมักบิดเบือนข้อมูลรายได้เพื่อการหลบเลี่ยงภาษี</p>	<p>2. ภาครัฐควรเร่งยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ รวมทั้งปรับอัตราค่าจ้าง และ ส่งเสริมสวัสดิการคุ้มครองแรงงานให้เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนควรสร้างความเข้าใจด้านวัฒนธรรม ชีวิต ประเพณี</p>	<p>2. แรงงานในชุมชนส่วนใหญ่เป็นแรงงานสตรี และเป็นผู้สร้างรายได้หลักแก่ครอบครัว โดยประกอบอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม และประกอบอาชีพเสริมอยู่ที่บ้านของตน ได้แก่</p>	<p>2. ประชาชนผู้ประกอบอาชีพประมง ส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่โดยตลอดเวลา ไม่เหมาะต่อการส่งเสริมอาชีพ ในขณะที่แรงงานระดับล่าง พวก Unskilled Labors จะออกไปประกอบอาชีพในมาเลเซีย เกิด</p>

ตารางที่ 5.2 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านแรงงานแยกรายจังหวัด (ต่อ)

ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
<p>ทำให้ตัวเลขที่ปรากฏไม่ตรงความเป็นจริง และควรมีการตรวจสอบการเดินทางไปทำงานมาเลเซียให้เข้มงวด และถูกกฎหมายมากยิ่งขึ้น</p>	<p>และกิจกรรมทางศาสนาของคนในพื้นที่ เพื่อการทำงานร่วมกันอย่างเข้าใจ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานสูงสุด</p>	<p>การเย็บผ้าคลุมผม การแปรรูปสมุนไพร การทำข้าวเกรียบ ผ้าบาติก ไบโม่สีทอง บูดู และเรือกอลและจำลอง ดังนั้น การส่งเสริมให้สตรีทำงานอยู่ที่บ้านหรืองานลักษณะไปเข้าเย็นกลับ จึงเป็นแนวทางที่รัฐควรเร่งสนับสนุน</p>	<p>การขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ ดังนั้นทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรหาตลาดแรงงานภายในประเทศเพื่อรองรับแรงงานที่ว่างงาน และเพื่อเป็นการป้องกันการเคลื่อนย้ายของแรงงานไปทำงานในประเทศเพื่อนบ้าน</p>
<p>3.ค่านิยมของวัยรุ่นและคนวัยทำงานในพื้นที่มีความต้องการทำงานแบบสำนักงานมากกว่าระดับปฏิบัติการทำให้ความต้องการในแบบระดับปฏิบัติการมีจำนวนมากกว่า ดังนั้นควรส่งเสริมการปลูกฝังทัศนคติต่ออาชีพต่างๆ ในเชิงบวกเพื่อสืบสานต่อขออาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ โดยเริ่มต้นจากครอบครัว</p>		<p>3.สำหรับแรงงานชายเมื่อว่างเว้นจากการทำเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ มักจะมีงานอดิเรกคือการเลี้ยงนก ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างอาชีพและเสริมรายได้ครัวเรือน ภาครัฐควรส่งเสริมอาชีพที่อยู่ในความสนใจของผู้ชาย เช่น การเพาะพันธุ์นก การทำกรงนก หรือการทำอาหารนกจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว</p>	<p>3.สำหรับการส่งเสริมอาชีพสตรี ภาครัฐควรเน้นการฝึกอบรมอาชีพซึ่งสตรีสามารถนำไปประกอบต่อไปได้ภายในบ้านของตนเอง</p>

ตารางที่ 5.2 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านแรงงานแยกรายจังหวัด (ต่อ)

ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
		รวมไปถึงการหาตลาดในการจำหน่ายผลผลิตเหล่านี้ เพราะในอดีตนกเขาในพื้นที่ถูกส่งขายไปต่างประเทศ โดยเฉพาะอินโดนีเซีย ซึ่งสามารถสร้างรายได้แก่ชาวบ้านจำนวนมาก	

ตารางที่ 5.3 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านการตลาดแยกรายจังหวัด

ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
1. เพื่อให้ชาวบ้านส่วนที่มีอาชีพเสริมแต่มีรายได้ไม่มั่นคงมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ภาครัฐควรเน้นการฝึกทักษะในระยะสั้น เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย และผลิตภัณฑ์ฮาลาล เป็นต้น ซึ่งชาวบ้านสามารถยึดเป็นอาชีพ รวมทั้งสอดคล้องกับวิถี	1. การผลิตปลา ส้ม ผลิตภัณฑ์คุณภาพของจังหวัดยะลา มีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะอัตราค่าลังในการผลิตสินค้ามีอย่างจำกัด ดังนั้นควรมีการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบภายในพื้นที่ เพื่อช่วยประหยัลดต้นทุน รวมถึงการสนับสนุนการผลิตในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น	1. เนื่องจากขาดระบบการบริหารจัดการล่องกองผลไม้ประจำจังหวัดนราธิวาส ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาทางด้านการตลาดเป็นอย่างมาก อีกทั้งเกษตรกรยังขาดความรู้ในแง่การจัดการล่องกองหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งประสานภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	1. ภาครัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริมในแต่ละครัวเรือน เช่น อาชีพในกลุ่มเกษตรกรรมหรือการให้บริการ เป็นต้น และหากส่งเสริมในเรื่องของการเลี้ยงสัตว์ ควรสนับสนุนให้เลี้ยงสัตว์ที่เป็นที่ยอมรับของตลาด เช่น แกะ แพะ โดยอาจจัดตั้งเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงแกะหรือแพะ เพื่อใช้

ตารางที่ 5.3 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านการตลาดแยกรายจังหวัด (ต่อ)

ประเด็น	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
ชีวิตของชาวมุสลิม		กับการจัดจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรเพื่อเป็นสื่อกลางให้เจ้าของสวนและพ่อค้าได้เจรจาและส่งมอบสินค้าและขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งศึกษาการจัดการสินค้าทางการเกษตรที่กำลังล้มตลาดในปัจจุบันนี้ทั้งในแง่ของการจัดการและการพัฒนาระบบการขนส่ง	ประโยชน์จากพลังของการรวมกลุ่ม
2. การพัฒนาในด้านตลาดภาครัฐจะต้องตระหนักถึงวิถีชีวิตและสภาพของท้องถิ่น รวมทั้งต้องมีความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศของท้องถิ่นด้วยทั้งนี้ สิ่งที่ภาครัฐต้องทำควบคู่กันด้วยคือ การให้ความรู้ใน	2. ภาครัฐ และภาคเอกชนควรมีความร่วมมือในการกระจายสินค้าและหาตลาดเพื่อรองรับสินค้า เพื่อให้สินค้ามีพร้อมสำหรับการจำหน่าย การสร้างชื่อเสียงให้กับตัวผลิตภัณฑ์ รวมถึงกระตุ้นการสร้างแรงจูงใจในตัว	2. ในระยะยาวควรมีการวิจัยนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร รวมถึง การพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือในการผลิตให้มีความทันสมัย เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต และพัฒนาการขนส่ง	2. ภาครัฐจะต้องจำแนกประเภทความช่วยเหลือระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มคนที่เป็นแรงงาน โดยใช้ศักยภาพของบัณฑิตอาสาที่อยู่ในพื้นที่เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการประกอบอาชีพ และเกิดระบบเศรษฐกิจที่ดีของ

ตารางที่ 5.3 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านการตลาดแยกรายจังหวัด (ต่อ)

ประเด็น	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
การฟื้นฟูสภาพที่ดินเพื่อให้ชาวบ้านสามารถทำกินได้ในพื้นที่	สินค้า การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ทางการตลาดจากแต่เดิมที่รอให้ลูกค้ามาหาเหมือนธุรกิจOTOP ที่ชุมชนทำอยู่ ก็ปรับเปลี่ยนเป็นการเริ่มเข้าหาลูกค้ามากขึ้น มีการเปิดรับสมาชิก และมีการจัดส่งเพื่อลดปัญหาในการเข้าไปยังในพื้นที่ เนื่องจากความไม่ปลอดภัย	อย่างเป็นระบบ	ชุมชนร่วมทั้งการปรับเปลี่ยนลักษณะนิสัยการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของประชาชน เพื่อลดภาระการเป็นหนี้ และส่งเสริมให้มีวินัยทางการเงินมากขึ้น
	3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนช่วยในการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น อาจนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นช่องทางในการขยายฐานข้อมูลไปสู่ตลาดภายนอก และควรส่งเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในตัวผลิตภัณฑ์ให้มีความ		

ตารางที่ 5.3 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านการตลาดแยกรายจังหวัด (ต่อ)

ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
	<p>น่าสนใจ รวมไปถึงพัฒนาตลาดเชิงรุก การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวสินค้าก็เป็นสิ่งจำเป็น ควรเน้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ และสร้างความแตกต่างของตัวสินค้าให้มีรูปแบบที่น่าสนใจทันสมัย ทั้งนี้ต้องอาศัยการฝึกอบรมให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่</p>		

ตารางที่ 5.4 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านผลิตภัณฑ์แยกรายจังหวัด

ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
<p>1. ผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัดปัตตานีได้รับรางวัลสุดยอดสินค้าในปี 2553 แต่สินค้าคุณภาพเหล่านั้นไม่มีมาตรฐานในระดับประเทศ จึงทำให้ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นไม่เป็นที่ยอมรับของตลาด และ</p>	<p>1. ภาครัฐควรส่งเสริมการออกแบบพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อให้ตรงการใช้งานของลูกค้าและตามแฟชั่นมากที่สุด อีกทั้งบรรจุภัณฑ์ควรให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>1. ผลผลิตทางการเกษตรขาดการวางแผนที่ดี ทำให้สิ้นตลาด และเกษตรกรขาดทักษะความรู้ในการแปรรูป ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรช่วยเหลือเกษตรกรในการแปรรูป</p>	<p>1. รายการสินค้า OTOP ของแต่ละอำเภอ มีชื่อเสียงเฉพาะในพื้นที่เท่านั้น แต่ไม่มีความโดดเด่นในตลาดระดับใหญ่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งจัดหาตลาดเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริม</p>

ตารางที่ 5.4 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านผลิตภัณฑ์แยกรายจังหวัด (ต่อ)

ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
<p>ไม่สามารถตั้งราคาให้สูงเท่าคู่แข่งที่เป็นอุตสาหกรรมรายใหญ่ ดังนั้นควรเร่งผลักดันผลิตภัณฑ์ในชุมชนขอหนังสือรองรับมาตรฐานที่ยอมรับได้ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์และเป็นการวางแนวทางการพัฒนาและขยายตลาดในอนาคตได้อีกด้วย</p>		<p>และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้าทางการเกษตร</p>	<p>ให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้มีลักษณะสะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่</p>
<p>2. วัตถุประสงค์จากธรรมชาติสำหรับผลิตภัณฑ์ไม่เพียงพอต่อการเพิ่มจำนวนในการผลิตเพื่อแข่งขันกับอุตสาหกรรมรายใหญ่และรองรับความต้องการของตลาด ดังนั้นต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้ประกอบการและภาครัฐเพื่อสรรหาวัตถุดิบจากชุมชนหรือจังหวัด</p>	<p>2. ภาครัฐควรเร่งส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับตรงตามความต้องการของตลาด ตลอดจนควรให้ความสำคัญกับการสร้างมาตรฐานสินค้า โดยอาจจัดระดับผลิตภัณฑ์ดีเด่น</p>	<p>2. ผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมหมสมุนไพรรูปข้าวเกรียบ บูด และเรือ กอและจำลอง ได้รับการยอมรับจากตลาดเป็นอย่างมาก แต่จำนวนของผลิตภัณฑ์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นภาครัฐจึงควรใช้โอกาสนี้ในการส่งเสริมให้ชาวบ้านที่มีความสนใจ</p>	<p>2. เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นไปด้วยความต่อเนื่องและยั่งยืน ภาครัฐควรประสานผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดระบบให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น</p>

ตารางที่ 5.4 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านผลิตภัณฑ์แยกรายจังหวัด (ต่อ)

ประเด็น	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
ใกล้เคียงมาเพิ่มเติมให้สามารถเพิ่มปริมาณจากปริมาณให้เพียงพอต่อความต้องการได้ และแนวทางที่ควรปฏิบัติควบคู่กันคือการเรียนรู้ที่จะใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนในระยะยาว		เข้ารับการฝึกอบรม	
3.อุตสาหกรรมในครัวเรือนขนาดเล็กไม่สามารถถ่วงดุลอำนาจการแข่งขันกับอุตสาหกรรมรายใหญ่ได้ เพราะฉะนั้นภาครัฐควรจะเป็นคนกลางในการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองกับผู้เกี่ยวข้องได้มากขึ้น		3.หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมผลิตภัณฑ์งานประดิษฐ์ให้มีตลาดที่หลากหลายทันสมัยและคงไว้ซึ่งความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่	3.ผ้าทอเกาะยอมีศักยภาพต่อตลาดเป็นอย่างมากภาครัฐจึงควรใช้โอกาสดังกล่าวนี้ ในการส่งเสริมการผลิตและการสร้างผู้สนใจทอผ้าเกาะยอรายใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถนำกลับไปผลิตได้เองที่บ้าน โดยสอดคล้องกับลักษณะวิถีชีวิตของชาวมุสลิม

ตารางที่ 5.4 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านผลิตภัณฑ์แยกรายจังหวัด (ต่อ)

ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
		4.ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการผลิตที่ได้มาตรฐาน เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคจนเป็นที่ยอมรับและสามารถส่งขายนอกพื้นที่ได้	

ตารางที่ 5.5 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านการศึกษาแยกรายจังหวัด

ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
1. เนื่องจากโรงเรียนสอนศาสนามีบทบาทเป็นอย่างมากต่อวิถีชีวิตชาวปัตตานี ซึ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม แต่การจัดระบบการศึกษามุ่งเน้นในการอบรมทางจิตใจมากกว่าวิชาการ ดังนั้นภาครัฐจึงควรออกนโยบายเพื่อสร้างเกณฑ์ในการกำหนดให้โรงเรียนสอนศาสนามีมาตรฐาน สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในระบบสากล	1. เนื่องจากในพื้นที่ในพื้นที่จังหวัดยะลายังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเหมาะสมด้านการปฏิบัติการ โดยเฉพาะสายวิชาชีพเฉพาะทาง ดังนั้นภาครัฐจึงควรเร่งกำหนดนโยบายเพื่อผลิตบุคลากรให้มีคุณภาพและจำนวนที่เพียงพอ	1. ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดนราธิวาสมีอายุอยู่ในระหว่าง 10-14 ปี ฉะนั้นแนวทางในการพัฒนาในระยะยาวจึงควรมีการส่งเสริมการศึกษาให้เยาวชนกลุ่มนี้อย่างต่อเนื่องจนถึงระดับอาชีวศึกษาหรืออุดมศึกษารวมทั้งการศึกษาควรเน้นการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานคุณภาพ	1. เนื่องจากความเชื่อและทัศนคติส่วนตัว ในบางครอบครัวต้องการให้บุตรหลานเข้าศึกษาในสถาบันสอนศาสนา มากกว่าสถาบันที่สอนสายสามัญ และสายอาชีพ ดังนั้น หากสามารถนำความรู้ในวิชาชีพสอดแทรกไปกับการเรียนการสอน ศาสนาก็น่าจะเป็นทางเลือกที่ดีในการพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาชีพแก่ประชากรที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคตได้

ตารางที่ 5.5 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านการศึกษาแยกรายจังหวัด (ต่อ)

ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
<p>2.โครงการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพในจังหวัดปัตตานีมีจำนวนค่อนข้างมาก โดยบางโครงการขาดการบริหารจัดการที่ดี รวมทั้งขาดการติดตามและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นโครงการ ดังนั้นภาครัฐจึงควรติดตามการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลเชิงลึกในภาพรวมเป็นระยะๆ</p>	<p>2.ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้น ทั้งนี้ควรเน้นการศึกษาทางด้านวิชาชีพ (ปวช, ปวส.) ให้เพิ่มมากขึ้นเป็นพิเศษ</p>	<p>2.สตรีในพื้นที่ถือเป็นกำลังหลักในการสร้างรายได้ ดังนั้นถ้าหากภาครัฐมุ่งส่งเสริมกลุ่มสตรีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ควรจัดหลักสูตรการฝึกอบรมที่กลุ่มสตรีสามารถนำไปประกอบอาชีพต่ออยู่กับบ้านได้</p>	<p>2.ภาครัฐควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้ามาลงทุนในพื้นที่อำเภอเหล่านี้เพิ่มขึ้น หลักสูตรการเรียนในสถาบันการศึกษาควรมีส่วนเกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับภาคผู้ประกอบการมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเป็นแรงงานที่มีความชำนาญตั้งแต่นั้น ซึ่งจะเพิ่มโอกาสการมีงานทำด้วย</p>
<p>3. สถาบันการศึกษาในพื้นที่ควรเข้ามาดำเนินบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการในการให้ความรู้และพัฒนาทักษะอาชีพให้กับคนในพื้นที่ โดยเฉพาะหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน</p>	<p>3. ควรพัฒนาคุณภาพและชื่อเสียงสถาบันการศึกษาภายในพื้นที่ให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อเป็นการดึงดูดให้บุตรหลานของคนในพื้นที่สนใจศึกษาต่อในสถาบันในท้องถิ่น</p>	<p>3. ควรส่งเสริมการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาแก่เยาวชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และควรมีการเพิ่มหลักสูตรเสริมอาชีพให้แก่เยาวชนที่ศึกษาในโรงเรียนปอเนาะด้วย</p>	<p>3. ภาครัฐควรกำหนดนโยบายในการออกแบบระบบการเรียนที่สามารถเรียนได้ที่บ้าน รวมทั้งการวางนโยบายในระยะยาวเพื่อบูรณาการการเรียนวิชาชีพกับการเรียนในโรงเรียนสอนศึกษา</p>

ตารางที่ 5.5 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมด้านการศึกษายกรายจังหวัด (ต่อ)

ปีคตानी	ยะลา	นราธิวาส	สงขลา*
		4. สำหรับโครงการ ฝึกอบรมอาชีพต่างๆ ควรมีการติดตามและ ประเมินผลหลัง เสร็จสิ้นโครงการ นอกเหนือจากการ อบรมอาชีพ ควรให้ ความรู้ในแง่การจัดการ ที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่ม ศักยภาพของการผลิต	

กล่าวโดยสรุปเมื่อพิจารณาจากตารางสรุปข้อเสนอแนะในภาพรวมยกรายจังหวัดพบว่า ในแต่ละพื้นที่ศึกษามีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ปัญหาต่างๆ ในระดับแตกต่างกันไป แต่ประเด็นสำคัญของแต่ละปัญหาซึ่งผู้วิจัยพิจารณาและตั้งข้อสังเกตจากข้อเสนอแนะที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากมูลเหตุของปัญหาที่มาจากข้อมูลพื้นฐานที่ไม่แตกต่างกันมากนัก จึงทำให้เห็นได้ว่ามีบางแง่มุม โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ควรตระหนักและเร่งพิจารณาดำเนินการคือ แรงงานสตรีเป็นแรงงานหลักของครอบครัว ดังนั้นการส่งเสริมด้วยการฝึกอบรมอาชีพจึงควรพิจารณาถึงวิถีชีวิตของกลุ่มสตรีเป็นหลัก ควรออกแบบช่วงเวลาการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งรูปแบบและสถานที่ในการฝึกอบรมควรสอดคล้องกับความต้องการด้วย นอกจากนี้ลักษณะของหลักสูตรควรต่อยอดจากอาชีพเดิม รวมทั้งการนำโอกาสของทรัพยากรของพื้นที่มาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ทัศนคติของเยาวชน โดยเฉพาะผู้ปกครองในพื้นที่ ซึ่งต้องการให้บุตรหลานทำงานในระบบราชการมากกว่าภาคธุรกิจ ดังนั้นภาครัฐควรเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจให้เยาวชนและผู้ปกครอง ตระหนักถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพในภาคนอกราชการด้วย สำหรับในประเด็นด้านการตลาด และด้านผลิตภัณฑ์ ภาครัฐควรวางนโยบายการบริหารจัดการที่ค้ำต่อผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบให้มี

มาตรฐานและต่อเนื่อง ส่วนด้านการศึกษาควรมุ่งเน้นการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการฝึกอบรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งภาครัฐควรกำหนดนโยบายการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนสอนศาสนา ให้มีความเป็นวิชาการและสากลมากยิ่งขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษากระบวนการสร้างรายได้และโอกาสในการมีงานทำของชุมชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมการมีรายได้ และการเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนในชุมชน และได้นำผลมาประเมินความเหมาะสมรวมถึงการแสดงความคิดเห็นในการนำแนวทางไปประยุกต์ใช้เพื่อวางแผน และกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรเฉพาะของแต่ละพื้นที่ แต่กระนั้นก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้ ไม่อาจจะครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้อีกมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1) เนื่องจากงานวิจัยนี้ไม่ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมทั้งในส่วนของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสถาบัน ดังนั้น ควรมีการทดสอบการเปรียบเทียบความพึงพอใจหรือความสำเร็จในการใช้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการใช้ของบุคคลกลุ่มดังกล่าว

2) เนื่องจากงานวิจัยนี้ ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมในภาพรวมเฉพาะพื้นที่ที่เป็นพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย และเป็นเพียงแนวทางในการกำหนดหลักสูตรในการนำไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่จริง ดังนั้น ควรมีการศึกษาในรูปแบบวิจัยในลักษณะการวิจัยเพื่อการพัฒนาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ โดยพิจารณา สรรหา และคัดเลือกกลุ่มผู้เข้าอบรม เพื่อศึกษาต่อยอดและเพื่อให้ได้มาซึ่งกระบวนการ เงื่อนไขและตัวชี้วัดความสำเร็จของหลักสูตรนั้นๆ มากยิ่งขึ้น

3) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในการติดตามผลหลังการใช้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม และปรับปรุงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยรวมทั้งความต้องการของคนในท้องถิ่นที่อาจเปลี่ยนแปลงไป

จากการสรุปผล การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะข้างต้น สามารถชี้ชัดได้ว่า ผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อทุกหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรวมทั้งนักวิชาการ อันจะส่งผลต่อรายได้และเศรษฐกิจของ 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา ไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2551. ข้อมูลการปกครอง. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.dopa.go.th/padmic/jungwad76/jungwad76.htm>.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2552. แผนปฏิบัติการราชการ ประจำปี2552. กรุงเทพฯ: กองวิชาการและแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2550. การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.cdd.go.th/ArticlesCommunityDevelopment.php>.
- กรมศิลปากร. 2552. ศูนย์ข้อมูลกรมศิลปากร. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2553. สืบค้นจาก http://www.app.finearts.go.th:9012/search_center/search.jsp.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2550. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/moe/th/home/home.php>.
- กระทรวงแรงงาน. 2551. ข้อมูลพื้นฐานด้านแรงงานภาคใต้ 14 จังหวัดภาคใต้ ประจำปี 2551. กรุงเทพฯ: กองวิจัยตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- จังหวัดสงขลา. 2550. รายงานการประชุมจังหวัดสงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2553. สืบค้นจาก www.songkhla.go.th/songkhla52/pyni/vara/1_52.doc.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เจียมใจ ไทรงาม. 2544. ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบาย และกระบวนการพัฒนาบุคลากร กับความต้องการพัฒนาบุคลากร โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดตรัง. สารนิพนธ์, รัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.

ชูชัย สมิทธิโกกร. 2544. การฝึกอบรมบุคคลากรในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. 2548. การจัดการทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
เม็ดทรายพรินติ้ง.

ที่ทำการปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2550. ข้อมูลพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 20
กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.dopa.go.th>.

ที่ทำการปกครองจังหวัดสงขลา. 2549. ข้อมูลสถิติ. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553.
สืบค้นจาก <http://www.songkhladopa.go.th/index.php?cmd=stat>.

เที่ยวจัง. 2552. จังหวัดนราธิวาส. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก
<http://www.teawjang.com/south/narathiwat/index.php> 2552.

เที่ยวจัง. 2552. จังหวัดปัตตานี. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก
<http://www.teawjang.com/south/pattani/index.php> 2552.

เที่ยวจัง. 2552. จังหวัดยะลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก
<http://www.teawjang.com/south/yala/index.php> 2552.

เที่ยวจัง. 2552. จังหวัดสงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก
<http://www.teawjang.com/south/songkhla/index.php> 2552.

ไทยตำบล. ข้อมูลตำบล. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก
<http://www.thaitambon.com/tambon/tamplist.asp?ID=90> 2543.

ไทยตำบล. ข้อมูลตำบล. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก
<http://www.thaitambon.com/tambon/topcprovprod.asp?sOPCYear=&ProvCode=94> 2543.

ไทยตำบล คอท คอม. 2553. บัญชีผลิตภัณฑ์ OTOP Product Champion 2546 ระดับ 3 - 5 ดาว จังหวัด
สงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553. สืบค้นจาก

<http://www.thaitambon.com/tambon/topcy52provprodt.asp?ProvCode=90>.

ไทยตำบล คอท คอม. 2553. สินค้าสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 2552 จังหวัดนราธิวาส.
สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553. สืบค้นจาก

<http://www.thaitambon.com/tambon/topcy52provprodt.asp?ProvCode=96>.

ไทยตำบล คอท คอม. 2553. สินค้าสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 2552 จังหวัดปัตตานี.
สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553. สืบค้นจาก

<http://www.thaitambon.com/tambon/topcy52provprodt.asp?ProvCode=94>.

ไทยตำบล คอท คอม. 2553. สินค้าสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 2552 จังหวัดยะลา.
สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553. สืบค้นจาก

<http://www.thaitambon.com/tambon/topcy52provprodt.asp?ProvCode=95>.

ไทยตำบล. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.

สืบค้นจาก <http://www.thaitambon.com/tambon/totopprovprodt.asp?ProvCode=90> 2543.

ไทยตำบล. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดนราธิวาส. . สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.

สืบค้นจาก <http://www.thaitambon.com/tambon/totopprovprodt.asp?ProvCode=96> 2543.

ไทยตำบล. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดยะลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.

สืบค้นจาก <http://www.thaitambon.com/tambon/totopprovprodt.asp?ProvCode=95> 2543.

ไทยตำบล. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดปัตตานี. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.

สืบค้นจาก <http://www.thaitambon.com/tambon/totopprovprodt.asp?ProvCode=94> 2543.

ไทยทัวร์ อินโฟ. ปัตตานี. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.

สืบค้นจาก <http://www.thai-tour.com/thai-tour/south/Pattani/main.htm>.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2551. สถิติทั่วไป. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2553.
สืบค้นจาก <http://www.baac.or.th/index.php>.

บ้านจอมยุทธ. 2543. จังหวัดนราธิวาส. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.
สืบค้นจาก <http://www.baanjomyut.com/76province/south/narathiwad/history.html>.

บ้านจอมยุทธ. 2543. จังหวัดปัตตานี. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.
สืบค้นจาก <http://www.baanjomyut.com/76province/south/pattani/index.html>.

บ้านจอมยุทธ. 2543. จังหวัดยะลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.
สืบค้นจาก <http://www.baanjomyut.com/76province/south/yala/index.html>.

บ้านจอมยุทธ. 2543. จังหวัดสงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.
สืบค้นจาก <http://www.baanjomyut.com/76province/south/songkha/index.html>.

บ้านเรา คอร์ปอเรชั่น.[ม.ป.ป.]. จังหวัดสงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.
สืบค้นจาก <http://www.gimyong.com/travel/songkhla>.

บุญคง หันจางสิทธิ์. 2543. *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
บริษัท โอ.เอ.พรินติ้งเฮาส์ จำกัด.

เบญจมาภรณ์ อิศรเดช. 2549. *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอฮิล.

ปรีชา หมั่นกิจ. 2541. การประเมินความต้องการการฝึกอบรมด้านอาชีพนอกภาคเกษตรของชาวเขาเผ่า
อื้อก้อบ้านค้อยช้าง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พงษ์ทิพย์ ลิขิตตระกูลกาล. 2549. ความต้องการฝึกอบรมและวิธีการฝึกอบรมของพนักงานสำหรับธุรกิจ
ตัวแทนรับจัดการขนส่ง กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขา
บริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พัฒนา สุขประเสริฐ. 2541. *กลยุทธ์ในการฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พาสนา ลิมปิชัย. 2553. ความต้องการฝึกอบรมของคณะกรรมการหมู่บ้าน: กรณีศึกษาอำเภอ
กระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.

พะยอม วงศ์สารศรี. 2541. *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ:
คณะวิทยาการจัดการ. สถาบันราชภัฏสวนคูสิต.

มนัสวี บุญมาก. 2546. ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรระยะสั้นของผู้ต้องขังพัฒนาหญิง
เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2539. *การบริหารงานบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.

แมน สารรัตน์. 2527. *เศรษฐศาสตร์แรงงาน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ระวีวรรณ เพชรอักษร. 2553. ความจำเป็นในการฝึกอบรมบุคลากรของเทศบาลเมืองคอหงส์. สารนิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส. 2550. เรื่องสถานการณ์ภาพรวมรายจังหวัด ด้าน
สังคมและเศรษฐกิจนราธิวาส: อุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.
สืบค้นจาก www.industry.go.th/DocLib13/ใต้/นราธิวาส.doc.

รินฤทัย เขตต์นนท์. 2545. ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกรในตำบล
จี้เหล็ก อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาส่งเสริม
การเกษตร). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้. 2552. แผนการพัฒนาพื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2552-2555. ยะลา: คณะกรรมการรัฐมนตรีพัฒนาพื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนใต้. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก

www.nesdb.go.th/Portals/0/eco_datas/area/Plan/Plan5P-5.pdf.

สังวร ปัญญาติลล, วลัย ชวลิขิตธำรง, และสุพพตา ปิยะเกศิน. 2546. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการธนาคารและการเงิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสงขลา. 2551. การปฏิรูปที่ดินจังหวัดสงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2553. สืบค้นจาก http://www.alro.go.th/alro/alro_prov/index.jsp?provCode=55.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2552. โครงการติดตามประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานคลัง จังหวัดสงขลา. 2552. รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดสงขลา เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2552. สงขลา: สำนักงานคลัง จังหวัดสงขลา.

สำนักงานจังหวัดนราธิวาส. กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร. จังหวัดนราธิวาส. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก: <http://www.narathiwat.go.th>.

สำนักงานจังหวัดปัตตานี. กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร. จังหวัดปัตตานี. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก <http://123.242.179.85/webpntn>.

สำนักงานจังหวัดปัตตานี. กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร. จังหวัดปัตตานี. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก <http://www.pattani.go.th>.

สำนักงานจังหวัดยะลา. กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร. จังหวัดยะลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก <http://www.yala.go.th>.

สำนักงานจังหวัดสงขลา. กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร. จังหวัดสงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก <http://www.songkhla.go.th/songkhla52/index.php>.

สำนักงานประกันสังคม จังหวัดนราธิวาส. 2550. จังหวัดนราธิวาส. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.sso.go.th/wpr/home.jsp>.

สำนักงานประกันสังคม จังหวัดปัตตานี. 2550. จังหวัดปัตตานี. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.sso.go.th/wpr/home.jsp>.

สำนักงานประกันสังคม จังหวัดยะลา. 2551. จังหวัดยะลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.sso.go.th/wpr/home.jsp>.

สำนักงานประกันสังคม จังหวัดสงขลา. 2553. จังหวัดสงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.sso.go.th/wpr/home.jsp>.

สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดนราธิวาส. 2551. ข้อมูลจดทะเบียนนิติบุคคล จังหวัดนราธิวาส. นราธิวาส: สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดนราธิวาส.

สำนักงานสถิติจังหวัดนราธิวาส. 2553. รายงานสถิติจังหวัดนราธิวาส พ.ศ. 2553. นราธิวาส: สำนักงานสถิติจังหวัดนราธิวาส.

สำนักงานสถิติจังหวัดปัตตานี. 2553. รายงานสถิติจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2553. ปัตตานี: สำนักงานสถิติจังหวัดปัตตานี.

สำนักงานสถิติจังหวัดยะลา. 2553. รายงานสถิติจังหวัดยะลา พ.ศ. 2553. ยะลา: สำนักงานสถิติจังหวัดยะลา.

สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา. 2553. รายงานสถิติจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2553. สงขลา: สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา.

สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามเพศ และเขตการปกครอง จังหวัดนราธิวาส. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/BaseStat/basestat.html>.

สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามเพศ และเขตการปกครอง จังหวัดปัตตานี. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/BaseStat/basestat.html>.

สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามเพศ และเขตการปกครอง จังหวัดยะลา. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/BaseStat/basestat.html>.

สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามเพศ และเขตการปกครอง จังหวัดสงขลา. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/BaseStat/basestat.html>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2550. สำมะโนอุตสาหกรรม จังหวัดนราธิวาส. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/industry.html>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2551. สำมะโนอุตสาหกรรม จังหวัดปัตตานี. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/industry.html>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). สำมะโนอุตสาหกรรม จังหวัดยะลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/industry.html>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). สำมะโนอุตสาหกรรม จังหวัดสงขลา. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/industry.html>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2546. สำมะโนการเกษตร พ.ศ. 2546 ภาคใต้. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2545. สรุปผลสำมะโนธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ พ.ศ. 2545.
กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา. ผลิตภัณฑ์กลุ่มอาชีพ. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2554.
สืบค้นจาก <http://webhost.cpd.go.th/ewt/songkha/download/Goods.htm>.

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา. (2550). โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ
อุตสาหกรรมส่วนภูมิภาค. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2553. สืบค้นจาก
<http://www.industry.go.th/opoi/Page/home.aspx>.

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา. (2551). อุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา. สืบค้นเมื่อวันที่ 17
กันยายน 2553. สืบค้นจาก <http://www.industry.go.th/ops/pio/narathiwat/Page/home.aspx>.

อดุล ชุมประมาณ. 2550. การสรรหาแรงงานผลิตโดยคนขับรถกระบะบรรทุกผู้โดยสาร สำหรับ
อุตสาหกรรมอาหารทะเลในจังหวัดสงขลา. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
บริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อนุชิต สุนสวัสดิกุล. ม.ป.ป. *ความรู้พื้นฐานด้านการอบรม*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการ
พลเรือน. (เอกสารอัดสำเนา).

Baumol, W.J. and A.S. Blinder. 1991. *Economics: Principles and Policy*. 5th ed. Harcourt Brace
Jovanovich, Inc. USA.

Colander, D.C. 2004. *Economics*. 5th ed. New York: McGraw Hill.

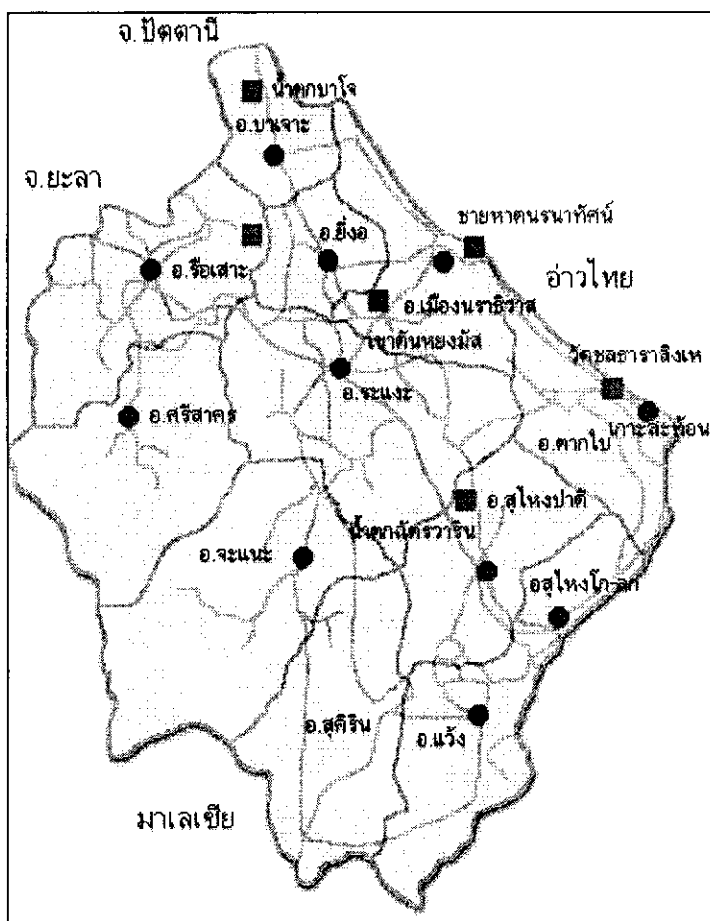
ภาคผนวก ก

ข้อมูลพื้นฐานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้
และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา

จังหวัดนราธิวาส

1. ข้อมูลทั่วไป จำแนกตามรายอำเภอ

1.1 แผนที่

1.2 จำนวนและรายชื่ออำเภอ

จังหวัดนราธิวาส มีเนื้อที่ทั้งหมด 4502.43 ตร.กม. ประกอบด้วย 13 อำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุดคือ อำเภอจะแนะ มีเนื้อที่ทั้งหมด 607.23 ตร.กม. รองลงมาคือ อำเภอสุคีริน มีเนื้อที่ทั้งหมด 512.97 ตร.กม. และอำเภอศรีสาคร มีเนื้อที่ทั้งหมด 500.08 ตร.กม. ตามลำดับ โดยอำเภอที่มีเนื้อที่น้อยที่สุดคือ อำเภอสุไหงโก-ลก มีเนื้อที่ทั้งหมด 138.35 ตร.กม. รองลงมาคือ อำเภอเจาะไอร้อง มีเนื้อที่ทั้งหมด 163.72 ตร.กม. และอำเภอบาเจาะ มีเนื้อที่ทั้งหมด 171.17 ตร.กม. ตามลำดับ สำหรับจำนวนตำบลนั้นพบว่า จังหวัดนราธิวาสมีจำนวนตำบลทั้งสิ้น 77 ตำบล และมีหมู่บ้านจำนวนทั้งสิ้น 593 หมู่บ้านและมีอบต. จำนวนรวมทั้งสิ้น 74 อบต. สำหรับเทศบาลตำบลพบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 12 เทศบาลตำบล

ภาคผนวก ก-3

ในส่วนของระยะห่างจากจังหวัดพบว่า อำเภอสุคิริน อยู่ห่างจากตัวจังหวัดมากที่สุดคือ 103 กม. รองลงมาคือ อำเภอแว้ง 83 กม.และอำเภอสุโหงโก-ลก 66 กิโลเมตร

ตารางที่ 1 หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2552

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	เทศบาล ตำบล	ชุมชน	ร้อยละของ พื้นที่จังหวัด	ระยะห่างจาก จังหวัด (กม.)
อำเภอเมือง	305.12	7	63	6	-	N/A	N/A	0
อำเภอดากโบ	253.46	8	56	7	1	N/A	N/A	33
อำเภอบาเจาะ	171.17	6	46	6	2	N/A	N/A	28
อำเภอช้างอ	200.52	6	40	6	1	N/A	N/A	13
อำเภอระแงะ	434.58	7	61	7	2	N/A	N/A	22
อำเภอรือเสาะ	468.32	9	72	9	1	N/A	N/A	46
อำเภอศรีสาคร	500.08	6	35	6	1	N/A	N/A	64
อำเภอแว้ง	374.27	6	46	6	2	N/A	N/A	83
อำเภอสุคิริน	512.97	5	41	5	1	N/A	N/A	103
อำเภอสุโหงโก-ลก	138.35	4	19	3	-	N/A	N/A	66
อำเภอสุโหงปาดี	372.64	6	50	6	1	N/A	N/A	50
อำเภอจะแนะ	607.23	4	31	4	-	N/A	N/A	47
อำเภอเจาะไอร้อง	163.72	3	33	3	-	N/A	N/A	29
รวม	4502.43	77	593	74	12	N/A	N/A	784

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนราธิวาส

1.3 จำนวนประชากรรวม และความหนาแน่นของประชากร

จำนวนประชากรของจังหวัดนราธิวาสรวมกันทั้งสิ้น 719,930 คน โดยสัดส่วนของจำนวนประชากรพบว่า อำเภอเมืองมีจำนวนประชากรมากที่สุดคือ 111,986 คน รองลงมาคือ อำเภอระแงะมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 85,065 คนและอำเภอสุโหงโก-ลกมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 72,426 คนตามลำดับ โดยอำเภอที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุดคือ อำเภอสุคิรินมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 23,137 คน รองลงมา อำเภอจะแนะและอำเภอศรีสาคร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 33,121 คนและ 33,922 คนตามลำดับ

สำหรับจำนวนหลังคาเรือนพบว่า อำเภอเมืองมีจำนวนหลังคาเรือนมากที่สุดคือ 30,376 หลังคาเรือน รองลงมาคือ อำเภอสุโหงโก - ลกและอำเภอระแงะ 21,688 ครัวเรือนและ17,802 ครัวเรือนตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในสัดส่วนของอำเภอที่มีจำนวนหลังคาเรือนน้อยที่สุด 3 ลำดับ

ภาคผนวก ก-4

แรกพบว่า อำเภอจะนะมีจำนวน 6,754 ครัวเรือน อำเภอสุนทรารามและอำเภอเจาะไอร้องมีจำนวน 6,975 ครัวเรือนและ 7,598 ครัวเรือนตามลำดับ

ในส่วนของความหนาแน่นของประชากรต่อตารางกิโลเมตรพบว่า อำเภอสุนทรารามมีความหนาแน่นมากที่สุดคือ 523.49 ต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ อำเภอเมือง 367.03 ต่อตารางกิโลเมตร และอำเภอบาเจาะ 283.96 ต่อตารางกิโลเมตรตามลำดับ และเมื่อพิจารณาอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด 3 อันดับแรกคือ อำเภอสุนทราราม 45.11 ต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาอำเภอจะนะ 54.55 ต่อตารางกิโลเมตร และอำเภอศรีสาคร 67.84 ต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรรวม แยกตามเพศ จำแนกรายอำเภอ ปี 2552 และความหนาแน่นของประชากรต่อตารางกิโลเมตร ปี 2551

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนหลังคา เรือน (หลัง)	ความหนาแน่น ของประชากรต่อ ตารางกิโลเมตร
	ชาย	หญิง	รวม		
อำเภอเมือง	55,169	56,817	111,986	30,376	367.03
อำเภอดากใบ	32,400	33,415	65,815	14,015	259.67
อำเภอบาเจาะ	24,055	24,550	48,605	10,049	283.96
อำเภอช้างอ	20,718	21,163	41,881	8,919	210.29
อำเภอระแงะ	41,702	43,363	85,065	17,802	195.74
อำเภอรือเสาะ	32,265	32,639	64,904	14,697	138.59
อำเภอศรีสาคร	17,346	16,576	33,922	7,894	67.84
อำเภอแว้ง	24,550	24,728	49,278	10,455	131.67
อำเภอสุนทราราม	12,018	11,119	23,137	6,975	45.11
อำเภอสุนทราราม	34,622	37,804	72,426	21,688	523.49
อำเภอสุนทราราม	26,451	26,677	53,128	11,459	142.58
อำเภอจะนะ	16,836	16,285	33,121	6,754	54.55
อำเภอเจาะไอร้อง	18,349	18,313	36,662	7,598	223.93
รวม	356,481	363,449	719,930	168,681	160.87

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดนราธิวาส พ.ศ. 2552

1.4 จำนวนประชากรจำแนกตามหมวดอายุ

ในการพิจารณาช่วงวัยของประชากรในจังหวัดนครราชสีมา ผู้จัดทำเห็นว่าการแยกย่อยรายละเอียดของช่วงวัยต่าง ๆ จะช่วยให้สามารถมองเห็นภาพรวมของประชากรในช่วงวัยต่าง ๆ ได้ อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามสำหรับการอธิบายความพร้อมตารางในครั้งนี ผู้จัดทำขอมุ่งเน้นไปยังกลุ่มประชากรตั้งแต่วัย 15 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 59 ปีเป็นสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากการพิจารณาประชากรวัย เริ่มต้นตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปนั้น เพราะเป็นประชากรช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ หากได้รับการส่งเสริมและชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง สามารถช่วยให้ประชากรในช่วงวัยนี้มีความพร้อมต่อการเป็นผู้ใหญ่ที่ดีได้ในอนาคต นอกจากนี้ผู้จัดทำได้กำหนดการพิจารณาช่วงวัยไม่เกิน 59 ปีนั้น เนื่องจากช่วงวัยดังกล่าวเป็นช่วงวัยที่ภาระหน้าที่รับผิดชอบต่าง ๆ ลดน้อยลง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังเป็นช่วงวัยที่ยังสามารถทำงานได้ ดังนั้นเมื่อจำแนกประชากรตามหมวดอายุพบว่า ประชากรวัยรุ่นซึ่งมีอายุระหว่าง 15-19 ปี และ 20 – 24 ปีมีจำนวนสูงสุด 2 ลำดับที่อำเภอเมืองคือ จำนวน 9,992 คน และ 9,817 คน รองลงมาอำเภอระแงะ ซึ่งมีจำนวนประชากรวัย 15 – 19 ปี จำนวน 8,372 คน สำหรับอำเภอที่มีจำนวนประชากรวัยทำงานน้อยที่สุดคือ อำเภอสุคิริน ซึ่งมีจำนวนประชากรวัยทำงาน ซึ่งมีอายุระหว่าง 55 – 59 ปี จำนวน 837 คน และ 935 คนตามลำดับ และอำเภอศรีสาครจำนวน 1,067 คน

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรการทะเบียน จำแนกตามหมวดอายุ เพศ เป็นรายอำเภอ และเขตการปกครอง พ.ศ.2551

อำเภอ	หมวดอายุ (ปี)																80 และ มากกว่า 80	ผู้ที่มิใช่ สัญชาติ ไทย	
	รวม	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74			75-79
อำเภอเมือง	111,986	9,604	9,674	10,369	9,992	9,817	9,101	8,102	7,926	7,687	6,930	5,028	4,305	2,758	2,261	1,946	1,271	1,380	741
อำเภอดงขี้เหล็ก	65,815	5,952	6,300	6,200	5,882	5,783	5,594	5,128	4,806	4,618	3,635	2,718	2,370	1,752	1,525	1,270	895	1,085	79
อำเภอบางเสา	48,605	4,812	4,582	4,644	4,608	4,252	3,841	3,449	3,336	3,118	2,576	1,870	1,798	1,370	1,203	1,032	711	775	54
อำเภอยางชุมน้อย	41,881	3,781	3,708	3,947	3,846	3,715	3,555	3,041	3,309	2,809	2,324	1,705	1,685	1,131	1,072	920	576	617	11
อำเภอระแงะ	85,065	7,585	7,762	8,343	8,372	7,449	6,620	5,934	6,058	5,486	4,797	3,427	3,260	2,027	1,941	1,802	1,223	1,653	14
อำเภอศรีสะเกษ	64,904	6,565	6,647	6,650	6,783	5,849	5,257	4,453	4,580	4,056	3,424	2,402	2,247	1,418	1,262	1,121	719	750	120
อำเภอศรีสะเกษ	33,922	3,871	3,712	3,687	3,687	2,952	2,776	2,233	2,348	2,076	1,780	1,144	1,067	672	619	497	324	355	46
อำเภอแก่ง	49,278	4,493	4,408	4,394	4,324	4,088	4,407	3,867	3,676	3,388	3,070	2,113	1,787	1,079	877	856	518	553	6
อำเภอสุรินทร์	23,137	2,220	2,150	2,139	2,147	1,930	1,895	1,599	1,760	1,601	1,414	935	837	559	508	436	243	238	32
อำเภอสุโขทัย	72,426	6,090	6,608	6,843	6,214	6,155	6,000	5,650	5,514	5,359	4,729	3,667	2,823	1,662	1,266	1,005	660	654	211
อำเภอสุโขทัย	53,128	4,420	4,314	4,552	4,668	4,429	4,461	3,720	3,857	3,514	3,110	2,248	2,031	1,279	1,095	963	590	593	100
อำเภอจะนะ	33,121	3,435	3,353	3,492	3,344	3,137	2,486	2,234	2,227	1,985	1,520	1,277	1,188	706	631	606	383	727	29
อำเภอจะนะ	36,662	3,596	3,465	3,687	3,763	3,468	2,817	2,583	2,634	2,465	1,933	1,397	1,281	847	742	760	446	472	9

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

1.5 รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีและ รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน

สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีและ รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนนั้น ผู้จัดทำไม่สามารถหาข้อมูลซึ่งจำแนกเป็นรายอำเภอมาได้ จึงขอนำเสนอในภาพรวม โดยรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของจังหวัดนครราชสีมา นั้นคือ 67,511 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนคือ 13,148 บาท ซึ่งเป็นข้อมูลที่ค่อนข้างขัดแย้งกัน โดยผู้จัดทำจะทำการตรวจสอบไปยังแหล่งข้อมูลทุติยภูมิอีกครั้ง แล้วจะเร่ร่นนำเสนอข้อมูลหลังจากนี้เป็นลำดับต่อไป

ตารางที่ 4 รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี และรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน จำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)	รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน (บาท)
อำเภอเมือง	67,511	13,148
อำเภอตากใบ		
อำเภอบาเจาะ		
อำเภอชัยอ		
อำเภอระแงะ		
อำเภอศรีสาคร		
อำเภอแว้ง		
อำเภอสุคีริน		
อำเภอสุไหงโก-ลก		
อำเภอสุไหงปาดี		
อำเภอจะแนะ		
อำเภอเจาะไอร้อง		

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการจังหวัดนครราชสีมา

1.6 จำนวนครัวเรือนยากจน และจำนวนคนยากจน

ตารางที่ 5 จำนวนครัวเรือนยากจน และจำนวนคนยากจน ตามเกณฑ์ จปฐ. จำแนกรายอำเภอ ปี 2547

อำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน		จำนวนครัวเรือนที่ ยากจนจริงๆ
	จำนวนครัวเรือนยากจน (ครัวเรือน)	จำนวนคนยากจน (คน)	
อำเภอเมือง	59	43	304
อำเภอดากโบ	52	19	79
อำเภอบาเจาะ	41	34	203
อำเภอยี่งอ	40	28	158
อำเภอระแงะ	54	35	459
อำเภอรือเสาะ	71	51	248
อำเภอศรีสาคร	34	30	329
อำเภอแว้ง	44	27	190
อำเภอสุคีริน	41	18	86
อำเภอสุไหงโก-ลก	17	11	194
อำเภอสุไหงปาดี	49	48	545
อำเภอจะแนะ	29	14	150
อำเภอเจาะไอร้อง	33	28	253
รวม	564	386	3,198

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับจำนวนเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนแก้ปัญหาสังคมและความยากจน ด้านปัญหาไม่มีที่ดินทำกินในจังหวัดนราธิวาสพบว่า อำเภอยี่งอมีจำนวนเกษตรกรขึ้นทะเบียนมากที่สุดคือ 4,246 คน (ร้อยละ 14.08) รองลงมาคือ อำเภอระแงะและอำเภอรือเสาะคือ 3,802 คน (ร้อยละ 12.61) และ 3,389 คน (ร้อยละ 11.24) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาอำเภอซึ่งมีสัดส่วนจำนวนเกษตรกรขึ้นทะเบียนแก้ปัญหาสังคมและความยากจน ด้านปัญหาไม่มีที่ดินทำกินน้อยที่สุดพบว่า อำเภอจะแนะ 425 คน (ร้อยละ 1.41) รองลงมาคืออำเภอสุไหงปาดี 991 (ร้อยละ 3.29) และอำเภอสุคีริน 1,387 คน (ร้อยละ 4.60) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ข้อมูลผู้ขึ้นทะเบียนแก้ปัญหาสังคมและความยากจน ด้านปัญหาไม่มีที่ดินทำกิน

อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
อำเภอเมือง	3,114	10.33
อำเภอดากโบ	2,345	7.78
อำเภอบาเจาะ	2,777	9.21
อำเภอยี่งอ	4,246	14.08
อำเภอระแงะ	3,802	12.61
อำเภอรือเสาะ	3,389	11.24
อำเภอศรีสาคร	1,920	6.37
อำเภอแว้ง	2,187	7.25
อำเภอสือคิริน	1,387	4.60
อำเภอสู่ไหงโก-ลก	2,055	6.82
อำเภอสู่ไหงป่าดี	991	3.29
อำเภอจะแนะ	425	1.41
อำเภอเจาะไอร้อง	1,511	5.01
รวม	30,149	100.00

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.7 จำนวนเงินกู้เกษตรกรลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ในส่วนของจำนวนเงินกู้เกษตรกรลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกรายอำเภอ ปี 2551 พบว่า อำเภอรือเสาะ มีสัดส่วนของจำนวนเงินกู้สูงสุดคือ 266,000 บาท รองลงมาคืออำเภอเมือง 247,000 บาท และอำเภอระแงะ 227,000 บาทตามลำดับ สำหรับสัดส่วนของอำเภอซึ่งมีจำนวนเงินกู้เกษตรกรลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในสัดส่วนน้อย 3 ลำดับแรกคือ อำเภอสือคิริน 43,000 บาท รองลงมาคืออำเภอเจาะไอร้อง 75,000 บาท โดยอำเภอ บาเจาะและอำเภอจะแนะ มีสัดส่วนของจำนวนเงินกู้เกษตรกรลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในสัดส่วนที่เท่ากันคือ 91,000 บาท

ตารางที่ 7 จำนวนเงินกู้เกษตรกรรถูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกราย
อำเภอ ปี 2551

อำเภอ	รวมเงินกู้ (พันบาท)
อำเภอเมือง	247.00
อำเภอดากใบ	104.00
อำเภอบาเจาะ	91.00
อำเภอยี่งอ	99.00
อำเภอระแงะ	227.00
อำเภอรือเสาะ	266.00
อำเภอศรีสาคร	199.00
อำเภอแว้ง	159.00
อำเภอสือคริน	43.00
อำเภอสุโหงโก-ลก	105.00
อำเภอสุโหงปาดี	197.00
อำเภอจะแนะ	91.00
อำเภอเจาะไอร้อง	75.00
รวม	1903

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดนราธิวาส

1.8 จำนวนการจดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน จำแนกรายอำเภอ

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของการจดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน จำแนกรายอำเภอในจังหวัดนราธิวาสพบว่า อำเภอซึ่งมีการจดทะเบียนนิติบุคคลสูงสุดคือ อำเภอสุโหงโก-ลกจำนวน 470 ราย รองลงมาอำเภอเมืองและอำเภอดากใบจำนวน 397 รายและ 88 รายตามลำดับ สำหรับอำเภอซึ่งมีการจดทะเบียนนิติบุคคลน้อยที่สุด 3 ลำดับแรกคือ อำเภอสือครินจำนวน 5 ราย รองลงมาอำเภอศรีสาครและอำเภอแว้งในสัดส่วนที่เท่ากันคือ 12 ราย และอำเภอเจาะไอร้องจำนวน 13 ราย

ตารางที่ 8 จำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน จำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	ทะเบียนนิติบุคคล				รวม	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	ทะเบียนพาณิชย์
	บริษัทจำกัด	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	บริษัทมหาชนจำกัด			
อำเภอเมือง	65	325	7	-	397	N/A	N/A
อำเภอดาบกอบ	1	86	1	-	88	N/A	N/A
อำเภอเขาชะ	1	27	-	-	28	N/A	N/A
อำเภอยี่งอ	4	32	-	-	36	N/A	N/A
อำเภอระแงะ	4	53	7	-	64	N/A	N/A
อำเภอเรือเสาะ	8	56	-	-	64	N/A	N/A
อำเภอศรีสาคร	2	10	-	-	12	N/A	N/A
อำเภอแว้ง	-	12	-	-	12	N/A	N/A
อำเภอสุคิริน	-	5	-	-	5	N/A	N/A
อำเภอสุโหงโกลก	124	337	9	-	470	N/A	N/A
อำเภอสุโหงป่าตี	1	28	-	-	29	N/A	N/A
อำเภอจะแนะ	1	14	-	-	15	N/A	N/A
อำเภอเจาะไอร้อง	-	13	-	-	13	N/A	N/A
รวม	211	998	24	-	1,233	N/A	N/A

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดนราธิวาส

1.9 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งออก รายอำเภอ ปี 2549

จากการศึกษาพบว่าจำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งออก รายอำเภอ ปี 2549 ในจังหวัดนราธิวาส อำเภอซึ่งมีจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมมากที่สุดคือ อำเภอเมืองจำนวน 100 สถานประกอบการ รองลงมาคืออำเภอสุโหงโกลก และอำเภอระแงะจำนวน 46 สถานประกอบการและ 38 สถานประกอบการตามลำดับ ในส่วนของจำนวนเงินทุนพบว่าพื้นที่ยังคงสอดคล้องกับสัดส่วนของจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมในลำดับที่ 1 และ 2 กล่าวคือ อำเภอเมืองมีสัดส่วนมากที่สุด คือ 868,368,242 บาท รองลงมาคือ อำเภอสุโหงโกลกจำนวน 363,431,050 บาท และอำเภอยี่งอจำนวน 289,036,822 บาท สำหรับจำนวนคนงานพบว่าอำเภอเมืองมีสัดส่วนมากที่สุดคือ 1,497 คน รองลงมาอำเภอสุโหงโกลกและอำเภอระแงะจำนวน 817 คนและ 360 คนตามลำดับ

ในประเด็นจำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งออก รายอำเภอพบว่า อำเภอบาเจาะและอำเภอสுகิรินน้อยที่สุดในสัดส่วนที่เท่ากันคือ 7 สถานประกอบการ รองลงมาสัดส่วนที่เท่ากันคือ อำเภอสรีสาครและอำเภอเวียงจำนวน 8 สถานประกอบการ ส่วนอำเภอที่มีจำนวนสถานประกอบการดังกล่าวข้างต้นน้อยเป็นลำดับที่ 3 คืออำเภอเจาะไอร้อง จำนวน 9 สถานประกอบการ สำหรับสัดส่วนของจำนวนเงินทุนที่น้อยที่สุดใน 3 ลำดับแรกคือ อำเภอบาเจาะจำนวน 655,516 บาท รองลงมาคืออำเภอเจาะไอร้องและอำเภอสுகิรินจำนวน 7,065,451 บาท และ 10,261,000 บาทตามลำดับ ในส่วนจำนวนคนงานพบว่า อำเภอสுகิริน อำเภอสรีสาคร และอำเภอเจาะไอร้อง มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด 3 ลำดับแรก กล่าวคือ 31 คน 34 คน และ 43 คนตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำนวนเงินทุน และจำนวนคนงาน จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2549

อำเภอ	จำนวนสถาน		
	ประกอบการ อุตสาหกรรม	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวนคนงาน (คน)
อำเภอเมือง	100	868,368,242	1,497
อำเภอดากใบ	32	131,504,500	197
อำเภอบาเจาะ	7	655,516	53
อำเภอยี่งอ	18	289,036,822	155
อำเภอระแงะ	38	106,966,129	360
อำเภอรีโอเสาะ	12	78,685,559	242
อำเภอสรีสาคร	8	15,211,695	34
อำเภอเวียง	8	46,315,690	111
อำเภอสுகิริน	7	10,261,000	31
อำเภอสุโหงโกลก	46	363,431,050	817
อำเภอสุโหงปาดี	16	34,660,101	122
อำเภอจะแนะ	13	80,794,700	245
อำเภอเจาะไอร้อง	9	7,065,451	43
รวม	314	2,032,956,455	3,907

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส

1.10 ข้อมูลลักษณะการประกอบการอุตสาหกรรมโดยทั่วไปจังหวัดนครราชสีมา

การประกอบอุตสาหกรรมในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่จะประกอบอุตสาหกรรมประเภทอาหาร รองลงมาคือขนส่ง ยาง ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ (รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา, 2550)

ตารางที่ 10 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งเสริมการลงทุน จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รายอำเภอ ปี 2550

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนสถานประกอบการ	จำนวนเงินลงทุน (บาท)	จำนวนคนงาน
การเกษตร	114	5,123,730	216
อาหาร	37	377,918,509	552
เครื่องคัม	2	11,200,000	18
สิ่งทอ	1	1,110,000	19
เครื่องแต่งกาย	1	500,000	10
เครื่องหนัง	3	128,672,992	35
ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	48	221,644,280	855
เฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	13	9,774,500	103
กระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	-	-	-
สิ่งพิมพ์	5	15,211,000	26
เคมี	-	-	-
ปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	4	107,000,000	189
ยาง	38	252,480,505	933
พลาสติก	3	24,050,000	17
อลูมิเนียม	34	132,997,000	422
โลหะ	-	-	-
ผลิตภัณฑ์โลหะ	14	23,558,000	99
เครื่องจักรกล	17	11,661,200	39
ไฟฟ้า	3	145,500	6
ขนส่ง	42	272,992,000	259
อื่นๆ	71	295,243,161	412
รวม	450	1,891,282,377.00	4,210.00

ที่มา : รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา

1.11 จำนวนครัวเรือนแยกตามอาชีพ

ถ้าพิจารณาสัดส่วนการประกอบอาชีพต่าง ๆ ในจังหวัดนครราชสีมาจากมากไปหาน้อย พบว่า จำนวนผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง ซึ่งเป็นสาขาอาชีพที่มีจำนวนครัวเรือนมากที่สุดจำนวนทั้งหมด 108,653 ครัวเรือน รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมทั้งหมด 85,729 ครัวเรือน ทำการประมง 1,461 ครัวเรือน และประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์รวมกันทั้งหมด 45 ครัวเรือน ในประเด็นของครัวเรือนแยกตามอาชีพพบว่า มีการประกอบอาชีพการรับจ้างในอำเภอเมืองมากที่สุดคือ 16,699 ครัวเรือน รองลงมา อำเภอระแงะ และอำเภอสุโขทัยคือ 14,084 ครัวเรือน และ 11,213 ครัวเรือนตามลำดับ นอกจากนี้ อำเภอธัญบุรีประกอบอาชีพเกษตรกรรมสูงสุดจำนวน 12,578 ครัวเรือน รองลงมาอำเภอสุคริพ และ อำเภอศรีสาครจำนวน 8,898 ครัวเรือน และ 8,863 ครัวเรือน ตามลำดับ สำหรับสัดส่วนการประกอบอาชีพประมงมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ อำเภอเมือง 748 ครัวเรือน รองลงมาคืออำเภอเมือง และอำเภอระแงะจำนวน 637 ครัวเรือนและ 34 ครัวเรือนตามลำดับ และการเลี้ยงสัตว์พบว่า อำเภอเมือง อำเภอบาเจาะ และอำเภอระแงะ มีสัดส่วนเท่ากันคือ 11 ครัวเรือน รองลงมาพบว่าเท่ากัน 2 อำเภอ คืออำเภอตากใบ อำเภอสุโขทัยจำนวน 3 ครัวเรือน และอำเภอสุโขทัย-ลกจำนวน 2 ครัวเรือน

ในลำดับต่อไปนี้จะพิจารณาเฉพาะสัดส่วนน้อยที่สุด 3 ลำดับแรกโดยพบว่า การประกอบอาชีพรับจ้างในอำเภอสุคริพ อำเภอศรีสาคร และอำเภอจะนะมีสัดส่วนกล่าวคือ 887 ครัวเรือน 1,942 ครัวเรือน และ 2,076 ครัวเรือนตามลำดับ นอกจากนี้อำเภอสุโขทัย-ลกประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยที่สุดคือจำนวน 764 ครัวเรือน รองลงมาอำเภอบาเจาะ และอำเภอเมืองจำนวน 3,750 ครัวเรือน และ 4,551 ครัวเรือนตามลำดับ ส่วนการประกอบอาชีพประมงพบว่า มีเพียงรายเดียวในอำเภอสุโขทัย-ลก รองลงมาอำเภอสุโขทัย และอำเภอชิงอพบเพียงจำนวน 2 ครัวเรือน และ อำเภอบาเจาะ อำเภอธัญบุรี อำเภอแวง และอำเภอสุคริพพบในสัดส่วนที่เท่ากันคือ 3 ครัวเรือน สำหรับอาชีพการเลี้ยงสัตว์พบว่า อำเภอธัญบุรี อำเภอแวง อำเภอสุคริพไม่มีสัดส่วนการประกอบอาชีพนี้แต่อย่างใด

ตารางที่ 11 จำนวนครัวเรือนแยกตามอาชีพ แยกตามอำเภอ ปี 2553

พื้นที่	เกษตรกรรวม	เลี้ยงสัตว์	รับจ้าง	ประมง
อำเภอเมือง	4,551	11	16,699	637
อำเภอดากใบ	5,089	3	10,998	748
อำเภอบาเจาะ	3,750	11	9,163	3
อำเภอช้างอ	5,379	1	9,584	2
อำเภอระแงะ	8,350	11	14,084	34
อำเภอเรือเสาะ	12,578	0	8,350	3
อำเภอศรีสาคร	8,863	1	1,942	4
อำเภอแว้ง	8,527	0	10,662	3
อำเภอสुकิริน	8,898	0	887	3
อำเภอสู่หงโก-ลก	764	2	7,025	1
อำเภอสู่หงป่าดี	5,512	3	11,213	2
อำเภอจะแนะ	8,619	1	2,076	9
อำเภอเจาะไอร้อง	4,849	1	5,970	12
รวม	85,729	45	108,653	1,461

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนราธิวาส

1.12 สถาบันการศึกษาด้านการฝึกพัฒนาอาชีพ

จังหวัดนราธิวาสมีการจัดการศึกษาหลายระดับ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ และระดับอุดมศึกษา อย่างไรก็ตามถ้าหากพิจารณาเฉพาะสถาบันการศึกษาด้านการฝึกพัฒนาอาชีพพบว่า ในจังหวัดนราธิวาสมีทั้งสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และวิทยาลัยชุมชนนราธิวาส และในระดับอาชีวศึกษาจำนวน 8 สถาบัน ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส วิทยาลัยการอาชีพตากใบ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นราธิวาส เป็นต้น

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนสถาบันการศึกษาด้านฝึกพัฒนาอาชีพ

สถาบันการศึกษา	จำนวน	รายชื่อสถาบันการศึกษา
1.ระดับอุดมศึกษา	2	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส วิทยาลัยการอาชีพตากใบ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส
2.ระดับอาชีวศึกษา	8	สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา วิทยาลัยสารพัดช่างนราธิวาส วิทยาลัยการอาชีพสุโหงโกลก วิทยาลัยสารพัดช่างนราธิวาส ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดนราธิวาส

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ

2. ข้อมูลด้านสินค้าและผลิตภัณฑ์

รายการสินค้า OTOP จำแนกรายอำเภอ ประจำจังหวัดนราธิวาส จำแนกรายอำเภอนั้น ส่วนใหญ่อำเภอต่าง ๆ มีสินค้า OTOP ประจำอำเภอเป็นสินค้าประเภท ผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมผม ซึ่งประมาณครึ่งหนึ่งทำมาจากผ้าบาติก

ตารางที่ 13 รายการสินค้า OTOP จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	รายการสินค้า
อำเภอเมือง	ข้าวเกรียบปลา ผ้าเช็ดหน้า ผ้าตัดเสื้อชุด 4 หลา (ผ้าจีน) ผ้าพันตัวชายหาด ผ้าพันคอ เสื้อเชิ้ต/ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก ผ้าคลุมไหล่บาติก ผ้าพันตัวบาติก ปาเต๊ะ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าเช็ดหน้า ชุคนอน บาติกประเภทเสื้อคอกลม กระเป๋า กระจูด ไม้กวาดก้านกะพ้อ ซองใส่เอกสาร โคมไฟหวาย กระบุงกระจูด ถาดใส่ ผลไม้ทรง เรือกอและจำลอง
อำเภอตากใบ	ข้าวซ้อมมือ ข้าวหอมกระดังงาซ้อมมือ ผ้าปักจักร ผ้าบาติก
อำเภอบาเจาะ	ชุดละหมาด ผ้าคลุมผมบาติก กระเป๋า กล่องของขวัญ กระเป๋ากระจูด เรือกอและ จำลอง
อำเภอยี่งอ	ผ้าตัดชุด/ผ้าคลุมผมบาติก ภาพประดับฝาผนังจากกะลามะพร้าว แชมพูสระผม สมุนไพรดอกอัญชัญ

ตารางที่ 13 (ต่อ)

อำเภอ	รายการสินค้า
อำเภอระแงะ	ส้มแขกแปรรูป ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก ผ้าโสร่งปาเต๊ะ
อำเภอรีโอเสา	เครื่องคัมสมุนไพร เสื้อสำเร็จรูป กรงนกเขา กรงนกกรงหัวจุก เครื่องคัมสมุนไพร
อำเภอศรีสาคร	ผ้าคลุมผมสตรี
อำเภอแว้ง	ขนมทองพับ ทองม้วน น้ำพริกเผา ผ้าปาเต๊ะ ผลิตภัณฑ์ผ้าปัก ผลิตภัณฑ์จากผ้าใยบัว
อำเภอสุคีริน	ขนมเค้ก ขนมปัง กลัวยอบ กลัวยปรุงรส แหนมเห็ดนางฟ้า ผ้าคลุมผม จักสานหวาย (แก้วอี) กระบี่หวาย ไม้กวาดดอกหญ้า ไม้กวาดดอกหญ้าด้ามหวาย ดอกไม้จันทน์และพวงหรีด
อำเภอสุไหงโก-ลก	ซอลปรุงรส, ซอสมะเขือเทศ ผ้าละหมาด ผ้าปาเต๊ะ ผ้าคลุมผม กระดานวาดผ้าทำ
อำเภอสุไหงปาดี	ส้มแขกแห้ง ผ้าคลุมผม ผ้าละหมาด
อำเภอจะนะ	ผ้าคลุมผมสตรีปักจักร ผ้าละหมาดปักจักร
อำเภอเจาะไอร้อง	ข้าวเกรียบสมุนไพร ส้มแขกแห้ง ทุเรียนกวน กลัวยฉาบ ผ้าคลุมผม

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

3.1 สภาพปัญหา/ ความต้องการพัฒนา

1) สภาพปัญหา

ประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดนราธิวาส มีอาชีพหลักทางด้านเกษตร คือ การทำสวนยาง การทำนา การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น การเลี้ยงสัตว์ และการทำประมง มีฐานะยากจนรายได้ต่ำ จากข้อมูล จปฐ. ปี 2547 พบว่า จากครัวเรือนที่จัดเก็บทั้งหมด 73,015 ครัวเรือน มีครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปี จำนวน 9,968 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.70 ของครัวเรือนทั้งหมด สำหรับ สาเหตุที่สำคัญที่นำไปสู่ความยากจน ดังนี้

(1) โครงสร้างการผลิตที่มีฐานแคบขึ้นอยู่กับสินค้าไม่กี่ชนิด และใช้เทคโนโลยีในการผลิตแบบดั้งเดิม ทำให้ประสิทธิภาพด้านการผลิตต่ำ

(2) เกษตรกรผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภคไม่มีความตื่นตัวและไม่ให้ความสำคัญกับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร

- (3) ขาดแคลนเงินทุนในการปรับปรุงกิจกรรม
  - (4) การศึกษาค่า ว่างงาน แรงงานไร้ฝีมือ
  - (5) ดินเปรี้ยวมีอินทรีย์วัตถุต่ำ ดินเสื่อมโทรม ศัตรูพืชทำลาย
  - (6) การลงทุนภาคอุตสาหกรรมยังมีน้อย ส่วนมากเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กและอยู่เฉพาะพื้นที่
  - (7) ประชาชนยังขาดความรู้เรื่องการตลาดแบบครบวงจร ขาดตลาดกลางสินค้าทางการเกษตร เสียเปรียบพ่อค้าคนกลาง
  - (8) องค์กรชุมชนและกลุ่มอาชีพยังไม่เข้มแข็ง ขาดความรู้ด้านการบริหารการจัดการ
  - (9) ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัวในการประกอบอาชีพด้วยความขยันอดทน
  - (10) สภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และขาดการอนุรักษ์และจัดการอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม
  - (11) ขาดการจัดการที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ
  - (12) คนพิการจำนวนมากช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ทำให้ครอบครัวมีภาระมากขึ้น
- 2) ความต้องการพัฒนา
- (1) สร้างโอกาสให้ประชาชนมีทางเลือกในการประกอบอาชีพและการผลิตมากขึ้น
  - (2) รมรงค์ให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยต่อการบริโภค
  - (3) สร้างความตระหนักให้เกษตรกรผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค มีความตื่นตัวและให้ความสำคัญกับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
  - (4) ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรให้เท่าเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว
  - (5) เร่งรัดพัฒนาฝีมือแรงงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ ให้มีขีดความสามารถสูงขึ้น
  - (6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ในด้านการผลิต การบริหารจัดการ การลงทุน และการค้ามากขึ้น
  - (7) ส่งเสริมให้มีตลาดกลางของชุมชน
  - (8) ให้ชุมชนมีโอกาในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณจากส่วนราชการ

3.2 การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต

จังหวัดนครราชสีมา เป็นแหล่งผลิตและขนถ่ายสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ระบบการผลิตอยู่บนพื้นฐานการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ประชาชนมีความรู้ มีงานทำ และมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้สูงขึ้น มีความมั่นคงพอเพียง สามารถพึ่งพาตนเองได้

4. การวิเคราะห์ศักยภาพในการพัฒนา

1) จุดแข็ง

- (1) สภาพภูมิอากาศและพื้นที่เหมาะสมต่อการทำเกษตรที่หลากหลาย
- (2) มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย
- (3) ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเอื้ออำนวยต่อการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน
- (4) มีกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชน
- (5) โครงสร้างพื้นฐานในการอำนวยความสะดวกครบทุกด้าน
- (6) มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สามารถเป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชนได้

เรียนรู้ทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร

- (7) มีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลายเป็นต้นทุนทางสังคม
- (8) ทำเลที่ตั้งของจังหวัดทางทะเลอยู่ใกล้แหล่งประมงน่านาชนิดมากที่สุด

2) จุดอ่อน

- (1) ฐานการผลิตทางเศรษฐกิจแคบและกระจุกตัวในบางพื้นที่
- (2) พื้นที่ทำการเกษตรบางพื้นที่ดินมีอินทรีย์วัตถุต่ำ บางพื้นที่มีปัญหาดินเปรี้ยว
- (3) ขาดตลาดรองรับผลผลิตการเกษตรและขาดข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด
- (4) ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือและขาดวินัยอุตสาหกรรม
- (5) ขาดการพัฒนาอุตสาหกรรมครบวงจร
- (6) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจขาดความเข้มแข็งและไม่เชื่อมโยง
- (7) ภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินไม่เอื้ออำนวย

ต่อการประกอบการ

- (8) ขาดการสร้างระบบธุรกิจการประมง เช่น ท่าเทียบเรือ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

3) โอกาส

- (1) รัฐบาลประกาศสงครามแก้ไขปัญหาความยากจนและมีโครงการสำคัญ ๆ

สนับสนุน 4 โครงการ

(1.1) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(1.2) โครงการพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อย และโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

(1.3) โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

(1.4) โครงการธนาคารประชาชน

(2) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เปิดโอกาสในการเรียนรู้ และรับทราบข้อมูลข่าวสารรวดเร็ว

(3) มีโอกาสสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศมุสลิมและเป็นจังหวัดภายใต้โครงการ IMT-GT

4) ข้อจำกัด

(1) ต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากต่างจังหวัดและต่างประเทศ ทำให้เกิดความเสี่ยงในการผลิต

(2) ความสามารถด้านการจัดการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร และการผลิตสินค้านอกภาคเกษตร ให้มีคุณภาพยังมีข้อจำกัด

(3) ผลผลิตทางการเกษตรต้องพึ่งพาดตลาดต่างจังหวัดและต่างประเทศ

(4) ความไม่สงบเรียบร้อยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและบริการ

ชายหาดนราทัศน์ เป็นหาดทรายขาวสะอาดยาวประมาณ 5 กิโลเมตร ไปสิ้นสุดที่ปลายแหลมด้านปากแม่น้ำบางนรา ซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดการแข่งขันเรือกอ และที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีด้วยแนวสนทำให้บรรยากาศริมทะเลร่มรื่นมากขึ้น ชาวบ้านนิยมมาพักผ่อนหย่อนใจกันที่นี่ ใกล้เคียงกันมีหมู่บ้านชาวประมงตั้งกระจุกกระจาย ตามริมแม่น้ำบางนรา และบริเวณเว้าอ่าวมีเรือกอ และของชาวประมงจอดอยู่มากมาย อยู่เลยจากตัวเมืองนราธิวาส ไปตามถนนสายพิชิตบำรุง ประมาณ 1 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการรถจักรยานยนต์ รถมอเตอร์ไซด์หรือรถสองแถวเล็กจากตัวเมืองนราธิวาส ไปยังหาดนราทัศน์ได้สะดวก

มัสยิดกลาง (ใหม่) ตั้งอยู่ที่บ้านบางนรา ก่อนถึงหาดนราทัศน์เป็นสถานที่ ประกอบศาสนกิจของชาวไทย ที่นับถือศาสนาอิสลาม มัสยิดกลางนราธิวาสนี้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2524 เป็นมัสยิดกลางประจำจังหวัดแห่งที่ 2 สร้างเป็นอาคาร 3 ชั้น แบบอาหรับ ชั้นล่างจะเป็นห้องประชุมใหญ่ ห้องทำละหมาดอยู่ 2 ชั้นบน ยอดเป็นโดมขนาดใหญ่ มีหอสูงสำหรับส่งสัญญาณอาซาน เรียกชาวมุสลิมเข้ามาละหมาด

พระพุทธรูทยานเขางง (วัดเขางง-พระพุทธรูปทักษิณมิ่งมงคล) มีเนื้อที่ 142 ไร่ ตั้งอยู่ที่ตำบลลำภู จากตัวเมืองใช้เส้นทางนราธิวาส-ระแงะ (ทางหลวงหมายเลข 4055) ประมาณ 9 กิโลเมตร จะมองเห็นวัดเขางง และพระพุทธรูปทักษิณมิ่งมงคลสีทอง ปางปฐมเทศนาขัดสมาธิเพชรอยู่บนยอดเขา เป็นศิลปะสกุลช่างอินเดียตอนใต้ เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2509 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2512 องค์พระเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ประดับด้วยโมเสกสีทอง หน้าตักกว้าง 17 เมตร ความสูงวัดจากพระเศียรวัดถึงบัวใต้พระเพลา 24 เมตร จัดเป็นพระพุทธรูปกลางแจ้งทั้งดงาม และใหญ่ที่สุดในภาคใต้ เนินเขาถูกตัดไปมีเจดีย์สี่ริมหามายา ซึ่งเป็นทรงระฆัง เนื้อหุ้มประติมากรรม 4 ทิศมีเจดีย์รายประดับอยู่ภายในประดิษฐานพระพรหม บนยอดสุดบรรจุพระบรมสารีริกธาตุอันศักดิ์สิทธิ์ เนินเขาถูกตัดไปอีกลูกหนึ่งเป็นที่ตั้งของอุโบสถ ผนังด้านนอกทั้งสี่ด้านประดับกระเบื้องดินเผาแกะสลัก ด้านหลังเป็นรูปช้างหมอบอดวยดอกบัว หน้าบันเป็นรูปนักรบมีเทวดาถือคนโทถวาย

พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ตั้งอยู่บนเขาตันหยงมัส ตำบลกะลุวอเหนือ ด้านริมทะเลใกล้กับอ่าวมะนาว ห่างจากตัวจังหวัดนราธิวาสตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4084 (นราธิวาส-ตากใบ) เป็นระยะทาง 8 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 300 ไร่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) โปรดเกล้าฯ ให้ก่อสร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2516 ภายในเขตพระราชฐานประกอบด้วยพระตำหนักของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และของพระบรมวงศานุวงศ์ ตกแต่งด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด ทำให้มีบรรยากาศร่มรื่น ยังมีศูนย์ศิลปาชีพ ซึ่งเป็นแหล่งฝึกงานเครื่องปั้นดินเผา และเซรามิก รวมทั้งจำหน่ายด้วย พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ทุกวัน

อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว-เขาตันหยง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอเหนือ ตามทางหลวงหมายเลข 4084 (นราธิวาส-ตากใบ) ประมาณ 3 กิโลเมตร และมีทางแยกไปสู่หาดอีก 3 กิโลเมตร เป็นชายหาดที่ยาวต่อเนื่องจากชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจังหวัดปัตตานี เป็นโค้งอ่าวเชื่อมต่อกันยาวประมาณ 4 กิโลเมตร มีชายหาดสั้นสลบโค้งหาดเป็นระยะ ด้านหนึ่งติดพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ บริเวณริมหาดมีสวนรุกขชาติ และทิวสนร่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อน มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายหาด (beach forest) ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร พันธุ์ไม้ที่พบจะเป็นไม้ที่ชอบความแห้งแล้ง เช่น จักทะเล มะนาวผี เตยทะเล (ผลมีหน้าตาคล้ายสับปะรด) เป็นต้น หากใครอยากพักค้างคืนมีบ้านพักของเอกชนในบริเวณใกล้เคียงให้บริการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่จะเป็นแหล่งรวมการศึกษา สาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาที่ดินทำกินแก่ราษฎรในพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จ คือ วิเคราะห์ ทดลอง ทดสอบการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ให้ข้อมูลวิชาการ และฝึกอบรมการเกษตร เนื้อที่ศูนย์ทั้งหมด 1,740 ไร่ ถูกแบ่งเป็น อาคารสำนักงาน แปลง

สาริต และแปลงวิจัยทดลองในพื้นที่ป่าพรุ โครงการในพระราชดำริ เช่น โครงการแก่งลิงดิน คือการทดลองทำให้ดินในนาข้าวเปรี้ยวที่สุด และหาวิธีแก้ไข เพื่อที่จะนำไปปรับใช้กับดินเปรี้ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ได้ทุกที่ โครงการอื่น ๆ ของศูนย์ เช่น โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่นำมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพพื้นที่นี้ซึ่งมีน้ำมากพออยู่แล้ว การทดลองปลูกปาล์มน้ำมันที่ขึ้นในดินอินทรีย์จัด โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กครบวงจร ร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่เข้ามาดูแลผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน เช่น น้ำมันที่สกัดได้จากปาล์ม สบู่ เนย ส่วนหนึ่งขายให้คนงาน และส่วนหนึ่งจำหน่ายภายนอก โรงงานปศุสัตว์ทำปอกก๊าซชีวภาพจากมูลวัว การทดลองนาระกำหวานมาปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางพารา เป็นต้น ไม่ใช่เฉพาะงานทางด้านเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียวทางศูนย์ยังเปิดศูนย์ฝึกอบรมงานหัตถกรรมจากกระจูดและใบป่านั้นในวันเวลาราชการ การมาศึกษาหาความรู้ที่นี้ยังได้ความเพลิดเพลินไปด้วย

หมู่บ้านยะกัง เป็นชุมชนเก่าแก่ตั้งแตครั้งนราธิวาสยังเป็นหมู่บ้านบางนรา ปัจจุบันเป็นแหล่งผลิตผ้าปาเต๊ะ หรือผ้าบาติก ที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัด อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปตามทางหลวงสาย 4054 (อำเภอเมือง-อำเภอระแงะ) ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร เลี้ยวเข้าถนนยะกัง 1 ซอย 6 ประมาณ 700 เมตร หมู่บ้านทอน ตั้งอยู่ที่ตำบลโคกเตียน ห่างจากตัวเมืองตามเส้นทางนราธิวาส-บ้านทอน (ทางหลวง 4136) ประมาณ 16 กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านชาวประมงไทยมุสลิม เป็นแหล่งผลิตเรือกอลและถังของจริงและจำลอง เรือกอลและจำลองมีราคาตั้งแต่หลักร้อยไปถึงหลักหมื่น แต่คุณค่าไม่ได้้อยู่แค่นั้น เพราะคนที่ทำนั้นบางคนเป็นเด็กมีตั้งแต่อายุ 13 ปีขึ้นไป เด็กบางคนในหมู่บ้านจะใช้เวลาว่างมานั่งหัดทำเรือกอลและ ศิลปะพื้นบ้านของพวกเขาเอง นอกจากเรือท่านอาจจะได้ความอึ้งใจกลับไปด้วยหากได้เห็นความสนอกสนใจของพวกเขาที่มีต่องานศิลปะเช่นนี้ ยังมีผลิตภัณฑ์จากกระจูดและใบป่านั้น เช่น ซองใส่แว่น กระเป๋า ไปจนถึงเสื้อที่มีลวดลายและสีสันสวยงามลงตัว หากรักษาดี ๆ จะมีอายุการใช้งานถึง 10 ปี ราคาราคาของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ไม่แพงนัก ตั้งแต่ 30 บาท ไปจนถึงหลักร้อย และที่นี้ยังเป็นแหล่งผลิตน้ำบูดู และข้าวเกรียบปลาที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนราธิวาสอีกด้วย ตลอดแนวหาดจะเห็นแผงตากปลาเรียงรายอยู่ มีคุ่มซีเมนต์ใส่บูดูจำนวนมากนักท่องเที่ยวสามารถแวะมาชมวิธีการผลิตและซื้อของฝากได้ทุกวันแต่ปกติในบ่ายวันศุกร์ชาวบ้านมักจะไปทำละหมาดและพักผ่อน ซึ่งไม่สะดวกนักท่องเที่ยวจะมาเวลานี้

วัดชลธาราสিংเห ตั้งอยู่หมู่ 3 ตำบลเจ๊ะเห ริมฝั่งแม่น้ำตากใบ จากตัวเมืองออกไปตามเส้นทางสาย นราธิวาส-ตากใบ (ทางหลวงหมายเลข 4085) ถึงสี่แยกตลาดอำเภอตากใบแล้วเลี้ยวซ้ายไปอีกประมาณ 100 เมตร จะถึงปากทางเข้าวัด ท่านพระครูโสภาสพุทธคุณ (พุด) เป็นผู้เริ่มก่อตั้งวัดนี้ขึ้นและต้องไปขอที่ดินจากพระยาภลินตันเพื่อที่จะสร้างวัด เมื่อ พ.ศ. 2416 สมัยนั้นดินแดนตากใบยังเป็นของรัฐบาลันตันอยู่ วัดนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีแบ่งแยกดินแดนตากใบประเทศสยามกับประเทศ

มลายู ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษในขณะนั้น (สมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2452) โดยฝ่ายไทยได้มีการยกเอาพระพุทธรูปศาสนา วัดและศิลปะในวัด เป็นเครื่องต่อรองการแบ่งปันเขตแดน อังกฤษจึงยอมรับเหตุผล โดยให้นำเอาแม่น้ำโกลกตรงบริเวณที่ไหลผ่านเมืองตากใบ (แม่น้ำตากใบ) เป็นเส้นแบ่งเขตแดน วัดนี้จึงรู้จักในอีกนามหนึ่งว่า “วัดพิทักษ์แผ่นดินไทย” บรรยายภาพโดยทั่วไปในวัดชลธาราสিংเห้นั้นเงียบสงบ และมีลานกว้างริมแม่น้ำที่จะมานั่งพักจิตใจได้ ส่วนภายในโบสถ์ซึ่งสร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น มีภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งเขียนโดยพระภิกษุชาวสงขลา เป็นพุทธประวัติที่สอดแทรกภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยนั้น ไว้เด่นชัดและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง และเป็นที่ประดิษฐานพระประธานปิดทองทั้งองค์ทำให้ไม่เห็นลักษณะเดิมที่พระโอบุษฐ์เป็นสีแดง พระเกศาเป็นสีดำ ประดิษฐานอยู่บนบุษบกทรงสอบสูงประมาณ 1.5 เมตร จากลักษณะบุษบกสันนิษฐานว่าเป็นพระมอญ มีวิหารประดิษฐานพระนอน ซึ่งตามผนังประดับด้วยเครื่องถ้วยสังคโลกเก่าแก่

เกาะยาว ตั้งอยู่ไม่ไกลจากวัดชลธาราสিংเห จากสี่แยกตลาดอำเภอตากใบเลยไปยังแม่น้ำตากใบ มีสะพานไม้ชื่อ “สะพานคอย 10 ปี” ยาว 345 เมตร ทอดข้ามแม่น้ำตากใบไปยังเกาะยาว ซึ่งทางด้านตะวันออกของเกาะจะติดกับทะเล มีหาดทรายละเอียดสีน้ำตาล บรรยากาศสงบงาม ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นมุสลิมประกอบอาชีพประมงและสวนมะพร้าว

ชายหาดกูปู-บ้านคลองตัน ครอบคลุมตำบลไทรวัน และตำบลศาลาใหม่ ทอดยาวไปจนถึงตำบลเจ๊ะเห มาสุดที่ปากแม่น้ำสุโขทัย โกลกชายแดนไทย ความยาวโดยประมาณ 25 กิโลเมตร การเดินทางใช้เส้นทางหมายเลข 4084 (นราธิวาส-ตากใบ) ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร จะมีถนนถึงชายหาดระยะทาง 1 กิโลเมตร เป็นชายหาดที่มีทิวทัศน์สวยงาม หาดทรายขาวสะอาด มีต้นสนขึ้นเป็นระยะ ๆ ร่มรื่นและเงียบสงบ

ด่านตาบา (ด่านตากใบ) ตั้งอยู่ที่บ้านตาบา ตำบลเจ๊ะเห อยู่ห่างจากตัวอำเภอตากใบราว 3 กิโลเมตร ตามเส้นทางหมายเลข 4084 (อำเภอเมือง-อำเภอตากใบ) เป็นช่องทางการท่องเที่ยวและค้าขายระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย อีกแห่งหนึ่งนอกจากด่านสุโขทัย โกลก ผู้ที่จะข้ามไปซื้อของที่ร้านค้าปลอดภาษี ด่านศุลกากรเพนกาลันกูโป ของประเทศมาเลเซีย สามารถข้ามไปได้เลยแบบเข้าไป-เย็นกลับ แต่หากจะข้ามไปนานกว่านั้น สามารถขอใบผ่านแดน แบบ 3 เดือน เข้า-ออกครั้งเดียวได้ โดยต้องเตรียมคำร้องจากสำนักงานอำเภอที่ตัวเองมีชื่อในทะเบียนบ้าน ไปยื่นที่สำนักงานอำเภอตากใบ

ด่านสุโขทัย โกลก ตัวเมืองสุโขทัย โกลก อาจจะดีกว่าตัวเมืองนราธิวาส คงเพราะเป็นด่านการค้าชายแดนที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัด และยังเดินทางข้ามไปมาได้สะดวกทั้งคนไทยและคนมาเลย์ มีการสร้างสะพานเชื่อมระหว่างประเทศ เปิดตั้งแต่ 05.00-21.00 น. ชาวไทยมักข้ามไปยังฝั่ง

รันตูปันยัง เพื่อซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า ของกินเล่น ส่วนคนมาเลยจะเข้ามาซื้ออาหาร และผลไม้ ค่านสุโข่งไกลก อยู่ห่างจากสถานีรถไฟสุโข่งไกลก ประมาณ 1 กิโลเมตร

ศาลเจ้าแม่โตะโมะ ตั้งอยู่ที่ซอยภูธร ถนนเจริญเขต ในเขตเทศบาลตำบลสุโข่งไกลก เดิมทีเจ้าแม่โตะโมะนี้ประดิษฐานอยู่ที่บ้านโตะโมะ อำเภอสุโขกริน ต่อมาชาวบ้านได้อัญเชิญมาประดิษฐานที่อำเภอสุโข่งไกลก เป็นที่นับถือของชาวสุโข่งไกลก และชาวจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งชาวจีนในประเทศมาเลเซียเป็นอย่างมากทุก ๆ ปี จะมีการจัดงานประเพณีประจำปีที่บริเวณศาลเจ้า ตรงกับวันที่ 23 เดือนสามของจีน (ประมาณเดือนเมษายน) ในงานจะมีกิจกรรมมากมาย เช่น มีการจัดขบวนแห่เจ้าแม่ ขบวนสิงโต ขบวนเอ็งกอ ขบวนกลองยาว และยังมีการลุยไฟด้วย

ศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร (ป่าพรุโตะแดง) ป่าพรุโตะแดง ป่าพรุแห่งสุดท้ายของประเทศไทย ซึ่งคลุมพื้นที่ของ 3 อำเภอ คือ อำเภอดากใบ อำเภอสุโข่งไกลก และอำเภอสุโข่งปาดิ มีพื้นที่ประมาณ 120,000 ไร่ แต่ส่วนที่สมบูรณ์โดยประมาณมีเพียง 50,000 ไร่ เป็นป่าที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์ป่าและพรรณไม้ พื้นที่ป่าพรุมีลำน้ำสำคัญหลายสายไหลผ่าน คือ คลองสุโข่งปาดิ แม่น้ำบางนรา และคลองโตะแดง อันเป็นที่มาของชื่อป่าภายในศูนย์ฯ ได้จัดให้มีทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ เพื่อประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับธรรมชาติของป่าพรุ เริ่มที่บึงน้ำด้านหลังอาคารศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธรเป็นสะพานไม้ต่อลัดเลาะเข้าไปในป่าพรุ ระยะทาง 1,200 เมตร บางช่วงเป็นสะพานไม้ร้อยลวดสลิง บางช่วงเป็นหอสูงสำหรับมองทิวทัศน์ เบื้องล่างที่ข่มไปด้วยไม้หนานาพรรณในป่าพรุ จะมีป้ายชื่อต้นไม้ที่น่าสนใจ และชุ่มความรู้อยู่เป็นจุดๆ สำหรับให้ความรู้แก่ผู้เดินชมด้วย

น้ำตกถาวราริน อยู่ที่ตำบลโตะแดง ไม้ไกลจากตัวเมือง ไปตามทางหลวงหมายเลข 4056 ถึงโรงพยาบาลสุโข่งปาดิแล้วเลี้ยวซ้ายไปตามถนนอีก 6 กิโลเมตร ทางเข้าลาดยางตลอด อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติบูโด-สุโข่งปาดิ เป็นน้ำตกขนาดกลาง มีน้ำตลอดทั้งปี สภาพแวดล้อมร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้หนานาชนิด มีตำนานพื้นบ้านเล่าสืบต่อกันมาว่า ที่น้ำตกแห่งนี้ในครั้งโบราณ วันดีคืนดีมักได้ยินคนตรีมะโย่งแว่วดังมาจากน้ำตกเสมอๆ เมื่อชาวบ้านพากันไปดูมาก ๆ ก็ไม่พบเห็นสิ่งใดเลย กระทั่งผู้เฒ่าคนหนึ่งชื่อ “โตะแดง” แอบขึ้นไปดูขณะที่มีเสียงคนตรีก็เห็นภาพชายหญิงคู่หนึ่งออกมาร้ายรำทำนองมะโย่ง โดยมีร่มขนาดใหญ่หรือฉัตรกางอยู่ แล้วก็หายวับไป จากเรื่องที่พบเห็นนี้ ชาวบ้านจึงนำมาตั้งเป็นภาษาท้องถิ่นว่า “โตะแดง” หรือน้ำตกฉัตร แปลว่าน้ำตกกางร่ม

อุทยานแห่งชาติบูโด - สุโข่งปาดิ สมัยก่อนเขาบูโด-สุโข่งปาดิ เป็นส่วนหนึ่งของทิวเขาสันกาลาคีรีที่แบ่งเขตแดนไทย-มาเลเซีย เคยเป็นที่ซ่อนสมของผู้ก่อการร้าย จึงไม่ค่อยมีผู้ใดเข้ามาสัมผัสความมหัศจรรย์ของผืนป่าดงดิบแห่งนี้ เมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง ในปี พ.ศ. 2517 กรมป่าไม้จึงจัดตั้งวนอุทยานน้ำตกปาโจ และกลายมาเป็นอุทยานแห่งชาติบูโด-สุโข่งปาดิ ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ

294 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของนราธิวาส ยะลา และปัตตานีเทือกเขาบูโดนี้จัดเป็นส่วนหนึ่งของป่าดิบร้อนแบบอินโด-มาลายัน ป่าดิบชื้นเขตร้อนซึ่งมีความชื้นสูงเพราะมีน้ำฝนตกตลอดปี และเป็นป่าที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมากที่สุด เมื่อเทียบกับป่าประเภทอื่นในพื้นที่เท่า ๆ กัน ป่าเขตร้อนนี้จะพบเฉพาะแนวเส้นศูนย์สูตร คือ พื้นที่ระหว่างเส้นทรอปิคออฟแคนเซอร์ที่ 23 [1/2] องศาเหนือและใต้ ในประเทศไทยจะอยู่ในช่วงคอคอดกระ จังหวัดระนองลงไป นักพฤกษศาสตร์แบ่งป่าเขตร้อนทั่วโลกออกเป็นสามเขตใหญ่ คือ ป่าฝนเขตร้อนทวีปอเมริกา ป่าฝนเขตร้อนแถบอินโด-มาลายัน และป่าเขตร้อนแถบทวีปแอฟริกา พันธุ์ไม้เด่นของที่นี่คือ “ใบไม้สีทอง” หรือ “ย่านดาโอ๊ะ”

มัสยิด 300 ปี (มัสยิดควาดีอัลฮูเซ็น หรือ มัสยิดตะโลมะนาเาะ) บ้านตะโลมะนาเาะ ตำบลลูโบะสาวอ ห่างจากจังหวัดนราธิวาส เป็นระยะทาง 25 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 42 แล้วแยกที่บ้านบือราแง นายวันฮูเซ็น อัส-ซานาวิ ผู้อพยพมาจากบ้านสะนอยานยา จังหวัดปัตตานี เป็นผู้สร้างเมื่อ พ.ศ. 2167 เริ่มแรกสร้างหลังคามุงใบลาน ต่อมาเปลี่ยนเป็นกระเบื้องดินเผา ลักษณะของมัสยิดมีความแตกต่างจากมัสยิดทั่วไป คือเป็นอาคาร 2 หลังติดต่อกัน สร้างด้วยไม้ตะเคียนทั้งหลัง ลักษณะการสร้างจะใช้ไม้สลักแทนตะปู รูปทรงของอาคารเป็นแบบไทยพื้นเมืองประยุกต์เข้ากับศิลปะจีน และมลายูออกแบบได้ลงตัว ส่วนเด่นที่สุดของอาคาร คือ เหนือหลังคาจะมีฐานมารองรับจั่วบนหลังคาอยู่ชั้นหนึ่ง ส่วนห่ออาซานซึ่งมีลักษณะเป็นแกงจีน ก็ตั้งอยู่บนหลังคาส่วนหลัง ฝาเรือนใช้ไม้ทั้งแผ่นแล้วเจาะหน้าต่าง ส่วนช่องลมแกะเป็นลวดลาย ใบไม้ ดอกไม้สลักลายจีน ปัจจุบันมัสยิดนี้ยังใช้เป็นสถานประกอบศาสนกิจของชาวมุสลิมหากต้องการเข้าชมภายในต้องได้รับอนุญาตจากโต๊ะอิหม่ามประจำหมู่บ้าน โดยทั่วไปเข้าชมได้บริเวณภายนอกเท่านั้น นอกจากนั้นหมู่บ้านตะโลมะนาเาะในอดีตยังเป็นแหล่งผลิตคัมภีร์อัลกุรอาน ที่เขียนด้วยมือ ค้านข้างมัสยิดมีสุสานชาวมุสลิม ถ้าเป็นของผู้ชายหินที่ประดับอยู่บนหลุมฝังศพจะมีลักษณะกลมถ้าเป็นของผู้หญิงจะเป็นหินเพียงซีกเดียว

หลวงพ่อดังวัดเชิงเขา ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 บ้านเชิงเขา ตำบลปะลุกาสาเมาะ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางจังหวัดปัตตานีประมาณ 13 กิโลเมตร มีทางแยกจากถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 42) เลี้ยวซ้ายที่บ้านต้นไทรระยะทาง 5.5 กิโลเมตร หลวงพ่อดัง อดีตเจ้าอาวาสและเกจิอาจารย์ชื่อดังของจังหวัดนราธิวาส มรณภาพเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2522 รวมอายุได้ 90 ปี ภายหลังจากที่ท่านได้มรณภาพไปแล้ว ศพของท่านยังไม่เน่าเปื่อย ประชาชนจึงได้เกิดความศรัทธาและนำศพของท่านไปบรรจุไว้ในโลงแก้ว เพื่อให้เป็นที่สักการบูชาของชาวบ้านและพุทธศาสนิกชนทั่วไป

น้ำตกลีรินธร ลักษณะโดยทั่วไปไม่ใช่น้ำที่ตกมาจากผาสูง หากแต่เป็นลักษณะธารที่ค่อย ๆ ลาดไหลมาจากแนวป่าสูง มีแอ่งน้ำลานหิน นั่งพักผ่อนได้ ธารน้ำตกจะไหลไปรวมที่คลองอัยกาจึงมักจะมีคนท้องถิ่นเข้ามาเที่ยว สิ่งที่ควรชมนอกเหนือจากน้ำตก ก็คือ โครงการสำรวจและรวบรวม

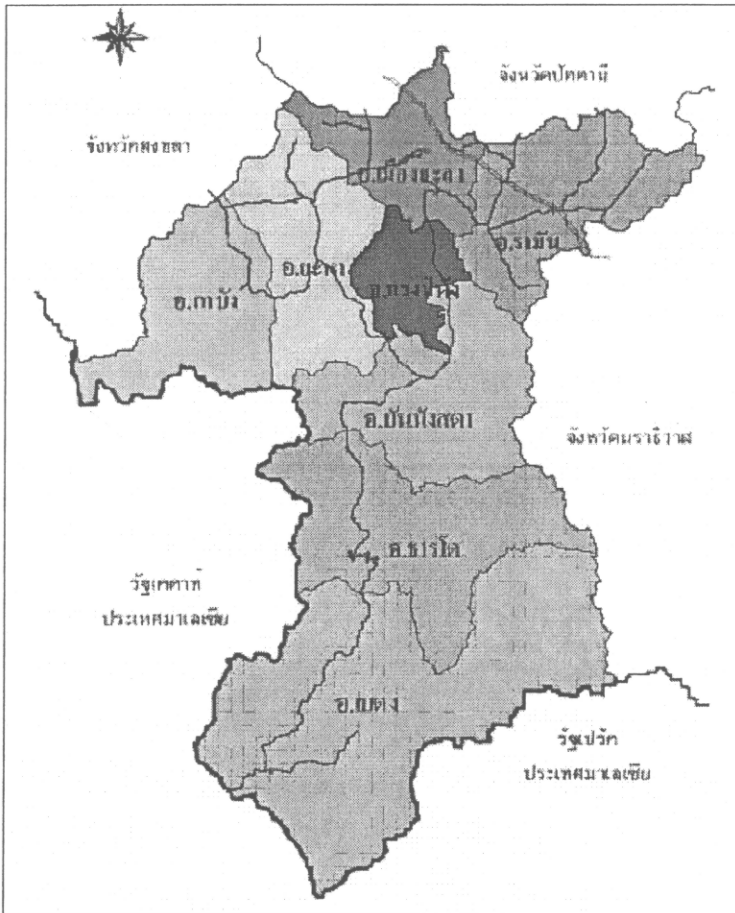
พันธุ์ไม้ดอก ไม้ประดับป่าภาคใต้ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี มีการรวบรวมไว้กว่า 200 ชนิด โดยจัดปลูกพรรณไม้ต่าง ๆ ไว้เป็นหมวดหมู่ ตามสภาพธรรมชาติ และมีป้ายบอกชื่อ รวมทั้งประโยชน์ใช้สอยติดไว้ให้ศึกษา มีความน่าสนใจทั้งในแง่พฤกษศาสตร์พื้นบ้าน และการนำมาเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ เพื่อพัฒนาเป็นไม้ประดับและพืชเศรษฐกิจ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฮาลา-บาลา เป็นพื้นที่อนุรักษ์แห่งใหม่ของประเทศไทย ได้รับการประกาศจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2539 อันเป็นแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย มีพื้นที่ประมาณ 270,725 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ทิวเขาสันกาลาศิรี ป่าฮาลาและป่าบาลาเป็นผืนป่าดงดิบที่ไม่ต่อเนื่องกัน แต่ได้รับการประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเดียวกัน คือ ป่าฮาลา ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส แต่ส่วนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปศึกษาธรรมชาติได้ จะเป็นป่าบาลาเท่านั้น ป่าบาลามีพื้นที่ครอบคลุม อำเภอแว้ง และอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาสมีการตัดถนนสายความมั่นคง (ทางหลวงหมายเลข 4062) ไปตามเทือกเขาสันกาลาศิรี ทำให้การเข้าถึงพื้นที่ป่าง่ายขึ้น เริ่มจากบ้านบูเกะตา อำเภอแว้ง ตัดผ่านป่าบาลาและไปสิ้นสุดที่ บ้านภูเขาทองในอำเภอสุคีริน รวมระยะทาง 18 กิโลเมตร สองข้างทางมีสภาพเป็นป่าดงดิบที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย สำหรับการศึกษารธรรมชาติที่นี้เพียงขับรถไปตามถนนสายความมั่นคงก็จะได้ชมสิ่งพิเศษมากมาย เริ่มจากที่ทำการเขตฯเป็นต้นไป ห่างจากสำนักงานมาประมาณ 5 กิโลเมตร จะมีจุดชมสัตว์ บริเวณนี้จะมีต้นไม้ขึ้นอยู่มาก และสัตว์มักจะมาหากินลูกไทรเป็นอาหาร ตรงเข้ามาอีกประมาณ 10 กิโลเมตร จะพบที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ภูเขาทองซึ่งเป็นหน่วยย่อยของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายดังกล่าว จะเป็นทำเลที่สามารถเห็นทะเลหมอกอีกจุดหนึ่ง

จังหวัดยะลา

1. ข้อมูลทั่วไป จำแนกรายอำเภอ

1.1 แผนที่

1.2 จำนวนและรายชื่ออำเภอ

จังหวัดยะลาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 58 ตำบล 379 หมู่บ้าน หน่วยงานส่วนภูมิภาค 34 หน่วยงาน หน่วยงานส่วนกลาง 75 หน่วยงาน หน่วยงานส่วนท้องถิ่นมี องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 11 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 52 แห่ง

ตารางที่ 14 ข้อมูลเขตการปกครองและพื้นที่

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	เทศบาล	ชุมชน	ร้อยละของ พื้นที่จังหวัด	ระยะห่างจาก จังหวัด (กม.)
อำเภอเมือง	462.24	14	80	11	4		9.56	-
อำเภอเบตง	1,328.00	5	32	4	1		27.48	140
อำเภอบันนังสตา	715.00	6	50	5	2		14.80	39
อำเภอธารโต	675.00	4	37	4	1		13.97	61
อำเภอยะหา	499.90	7	49	7	1		10.33	21
อำเภอรามัน	516.03	16	90	15	2		10.68	26
อำเภอกาบัง	451.00	2	18	2	-		9.33	40
อำเภอกรงปินัง	185.00	4	23	4	-		3.85	22
รวม	4,832.17	58	379	52	11		100.0	-

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

1.3 จำนวนประชากรรวมและความหนาแน่นของประชากร

ปี 2551 จังหวัดยะลา มีจำนวนประชากรรวม 475,527 คน เป็นประชากรชาย จำนวน 236,178 คน และประชากรหญิงจำนวน 239,349 คน โดยอำเภอที่มีประชากรรวมสูงที่สุด 2 ลำดับแรก คือ อำเภอเมือง ซึ่งมีจำนวนประชากรรวม 159,272 คน จำแนกเป็นประชากรชาย จำนวน 76,941 คน และประชากรหญิงจำนวน 82,331 คน รองลงมา คือ อำเภอรามัน ซึ่งมีจำนวนประชากรรวม 85,187 คน จำแนกเป็นประชากรชาย จำนวน 41,783 คน และประชากรหญิงจำนวน 43,404 คน ส่วนอำเภอที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอกาบัง ซึ่งมีจำนวนประชากรรวม 19,593 คน จำแนกเป็นประชากรชาย จำนวน 10,147 คน และประชากรหญิงจำนวน 9,446 คน ถัดมา คือ อำเภอธารโต ซึ่งมีจำนวนประชากรรวม 22,005 คน จำแนกเป็นประชากรชาย จำนวน 11,490 คน และประชากรหญิงจำนวน 10,515 คน อำเภอที่มีจำนวนประชากรหญิงมากที่สุด 2 ลำดับแรก คือ อำเภอเมือง มีจำนวน 82,331 คน รองลงมา คือ อำเภอรามัน มีจำนวน 43,404 คน

ตารางที่ 15 จำนวนประชากรรวม แยกตามเพศ จำแนกรายอำเภอ ปี 2552 และความหนาแน่นของประชากรต่อตารางกิโลเมตร ปี 2551

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			จำนวน หลังคาเรือน (หลัง)	ความหนาแน่นของประชากร ต่อตารางกิโลเมตร
	ชาย	หญิง	รวม		
อำเภอเมือง	76,941	82,331	159,272	47,270	617.3
อำเภอเบตง	29,075	28,248	57,323	21,391	43.2
อำเภอบันนังสตา	27,471	26,414	53,885	14,317	85.7
อำเภอธารโต	11,490	10,515	22,005	7,531	34.0
อำเภอยะหา	27,286	26,950	54,236	11,076	108.5
อำเภอรามัน	41,783	43,404	85,187	18,910	165.1
อำเภอกาบัง	10,147	9,446	19,593	5,007	43.4
อำเภอกรงปินัง	11,985	12,041	24,026	4,641	125.8
รวม	236,178	239,349	475,527	130,143	105.2

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดยะลา พ.ศ. 2552

1.4 จำนวนประชากรจำแนกตามหมวดอายุ

เมื่อพิจารณาจำนวนประชากรจำแนกตามหมวดอายุ พบว่า ประชากรวัยทำงานซึ่งมีอายุระหว่าง 15-59 ปี มีจำนวนสูงสุดที่อำเภอเมือง โดยมีจำนวนประชากรวัยทำงาน 99,272 คน รองลงมา คืออำเภอรามัน โดยมีจำนวนประชากรวัยทำงาน 51,351 คน ส่วนอำเภอที่มีจำนวนประชากรวัยทำงานน้อยที่สุด คือ อำเภอกาบัง ซึ่งมีจำนวนประชากรวัยทำงาน 11,475 คน และถัดมา คือ อำเภอธารโต ซึ่งมีจำนวนประชากรวัยทำงาน 13,105 คน

ตารางที่ 16 จำนวนประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามหมวดอายุ 15-59 ปี จำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	15-59 ปี		รวม
	ชาย	หญิง	
อำเภอเมือง	47,243	52,027	99,272
อำเภอเบตง	18,429	18,191	36,620
อำเภอบันนังสตา	15,869	15,446	31,315
อำเภอธารโต	6,819	6,286	13,105

ตารางที่ 16 (ต่อ)

อำเภอ	15-59 ปี		รวม
	ชาย	หญิง	
อำเภอชะหา	15,603	15,465	31,068
อำเภอรามัน	25,180	26,171	51,351
อำเภอกาบัง	5,949	5,526	11,475
อำเภอกรงปินัง	6,938	7,008	13,946
รวม	142,030	146,120	288,150

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดยะลา พ.ศ. 2552

1.5 รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีและรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน

เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนโดยใช้ข้อมูลปี 2550 พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงที่สุดที่อำเภอเบตง โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 15,357.18 บาทต่อเดือน รองลงมา คือ อำเภอเมือง มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 14,033.82 บาท และอำเภอกาบัง ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 14,005.28 บาทต่อเดือน สำหรับอำเภอที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนน้อยที่สุด คือ อำเภอธารโต ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 10,401.89 บาทต่อเดือน และอำเภอชะหา ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 11,319.00 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 17 รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี และรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน จำแนกรายอำเภอ ปี 2550

อำเภอ	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)	รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน (บาท)
อำเภอเมือง	เฉลี่ยทั้งจังหวัด 89,363 บาทต่อคนต่อปี	14,033.82
อำเภอเบตง		15,357.18
อำเภอบันนังสตา		12,848.83
อำเภอธารโต		10,401.89
อำเภอชะหา		11,319.00
อำเภอรามัน		12,761.35
อำเภอกาบัง		14,005.28
อำเภอกรงปินัง		13,739.60

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา

1.6 จำนวนครัวเรือนยากจน จำนวนคนยากจน

จากข้อมูลปี 2552 เมื่อพิจารณาจำนวนครัวเรือนยากจน พบว่า อำเภอยะหาและอำเภอรามันมีจำนวนครัวเรือนยากจนมากที่สุด จำนวน 1,183 ครัวเรือน และ 1,182 ครัวเรือน ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาจำนวนคนยากจน พบว่า อำเภอเมือง มีจำนวนคนยากจนมากที่สุด จำนวน 16,115,283 คน

ตารางที่ 18 จำนวนครัวเรือนยากจน จำนวนคนยากจน จำแนกรายอำเภอ ปี 2552

อำเภอ	จำนวนครัวเรือนยากจน (ครัวเรือน)	จำนวนคนยากจน (คน)
อำเภอเมือง	661	16,115,283
อำเภอธารโต	219	741
อำเภอยะหา	1,183	5,040
อำเภอรามัน	1,182	5,201
อำเภอกรงปินัง	570	2,661
รวม	3,815	16,128,926

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยะลา

1.7 จำนวนเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เมื่อพิจารณาจำนวนเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ปี 2551 พบว่า อำเภอเมืองมียอดเงินกู้สูงสุด โดยมีเงินกู้ 73,816,000 บาท รองลงมาคือ อำเภอเบตง ซึ่งมียอดเงินกู้รวม 46,021,000 บาท โดยที่ยอดเงินกุน้อยที่สุดที่อำเภอบันนังสตา ซึ่งมียอดเงินกู้เพียง 6,065,000 บาท

ตารางที่ 19 จำนวนเงินกู้เกษตรกรรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	รวมเงินกู้ (พันบาท)
อำเภอเมือง	73,816
อำเภอเบตง	46,021
อำเภอบันนังสตา	6,065
อำเภอธารโต	5,088
อำเภอยะหา	22,440
อำเภอรามัน	41,911

ตารางที่ 19 (ต่อ)

อำเภอ	รวมเงินกู้ (พันบาท)
อำเภอกาบัง	9,797
อำเภอกรงปินัง	15,192
รวม	220,330

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดยะลา พ.ศ. 2552

1.8 จำนวนการจดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน จำแนกรายอำเภอ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้จดทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ในปี 2551 พบว่า จำนวนผู้จดทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่สูงที่สุด คือ อำเภอเมือง โดยมีจำนวน 832 แห่ง รองลงมา คือ อำเภอเบตง จำนวน 163 แห่ง ส่วนจำนวนผู้จดทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่มีจำนวนน้อยที่สุดที่อำเภอธารโต ซึ่งมีจำนวน 4 แห่งเท่านั้น สำหรับจำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์ ปรากฏว่า จำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์สูงสุด คือ อำเภอเมือง โดยมีจำนวน 454 แห่ง รองลงมา คือ อำเภอรามัน จำนวน 79 แห่ง ส่วนจำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์มีจำนวนน้อยที่สุดที่อำเภอกาบัง ซึ่งมีจำนวน 13 แห่งเท่านั้น

ตารางที่ 20 จำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน จำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	บริษัท จำกัด	ทะเบียนนิติบุคคล			รวม	ทะเบียน พาณิชย์
		ห้างหุ้นส่วน จำกัด	ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล	บริษัทมหาชน จำกัด		
อำเภอเมือง	169	656	7	0	832	454
อำเภอเบตง	49	114	0	0	163	55
อำเภอบันนังสตา	5	19	1	0	25	42
อำเภอธารโต	1	3	0	0	4	15
อำเภอเยหา	4	25	1	0	30	44
อำเภอรามัน	8	66	0	0	74	79
อำเภอกาบัง	0	10	0	0	10	13
อำเภอกรงปินัง	0	6	0	0	6	15
รวม	236	899	9	0	1,144	717

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดยะลา พ.ศ. 2552

1.9 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งออก

จากข้อมูลปี 2549 เมื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออก พบว่า ในทุกอำเภอส่วนใหญ่แล้วผู้ประกอบการยังไม่มี การส่งออกสินค้าไปขายยังต่างประเทศ

ตารางที่ 21 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งออก รายอำเภอ ปี 2549

อำเภอ	ไม่มี การส่งออก	มีการส่งออก	จำนวนสถานประกอบการ
อำเภอเมือง	520	9	529
อำเภอเบตง	83	4	87
อำเภอบันนังสตา	201	0	201
อำเภอธารโต	22	0	22
อำเภอยะหา	60	0	60
อำเภอรามัน	53	0	53
อำเภอกาบัง	12	0	12
อำเภอกรงปินัง	48	0	48
รวม	999	13	1,012

ที่มา : สำมะโนอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา พ.ศ. 2550

1.10 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งเสริมการลงทุน จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รายอำเภอ

จากข้อมูลปี 2549 เมื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พบว่า ในทุกอำเภอส่วนใหญ่แล้วผู้ประกอบการยังไม่มี การขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ตารางที่ 22 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งเสริมการลงทุน
จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รายอำเภอ ปี 2549

อำเภอ	ไม่มีการส่งเสริม	มีการส่งเสริม	จำนวนสถานประกอบการ
อำเภอเมือง	520	9	529
อำเภอเบตง	83	4	87
อำเภอบันนังสตา	201	0	201
อำเภอธารโต	22	0	22
อำเภอยะหา	60	0	60
อำเภอรามัน	53	0	53
อำเภอกาบัง	12	0	12
อำเภอกรงปินัง	48	0	48
รวม	999	13	1,012

ที่มา : สำมะโนอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา พ.ศ. 2550

1.11 จำนวนประชากรแยกตามอาชีพ

ตารางที่ 23 จำนวนประชากรแยกตามอาชีพ แยกตามอำเภอ ปี 2543

พื้นที่	เกษตรกรรม	อุตสาหกรรมในครัวเรือน	รับจ้าง	อื่น ๆ
อำเภอเมือง	2,529	728	3,784	0
อำเภอเบตง	6,148	116	2,268	0
อำเภอบันนังสตา	2,224	0	3,200	0
อำเภอธารโต	2,235	121	1,768	0
อำเภอยะหา	4,378	174	2,863	0
อำเภอรามัน	1,857	55	1,264	0
อำเภอกาบัง	4,900	695	3,120	0
อำเภอกรงปินัง	895	874	975	0
รวม	39,956	4,255	29,344	0

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปัตตานี

1.12 สถาบันการศึกษาด้านการฝึกพัฒนาอาชีพ

จังหวัดยะลามีการจัดการศึกษาหลายระดับ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ และระดับอุดมศึกษา โดยมีสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชยะลา วิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา วิทยาลัยการอาชีพเบตง วิทยาลัยการอาชีพรามัน วิทยาลัยชุมชนยะลา และวิทยาลัยสารพัดช่างยะลา

ตารางที่ 24 จำนวนสถานศึกษาในจังหวัดยะลา

สถานศึกษาของรัฐในระบบ

ที่	ประเภทสถานศึกษา	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ	ไม่ระบุ	รวม
1	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	-	1	-	-	-	1
2	โรงเรียนกีฬา	-	1	-	-	-	1
3	สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สพท.เขต 1	21	83	12	1	-	117
4	สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สพท.เขต 2	15	45	12	-	-	72
5	สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สพท.เขต 3	13	17	6	-	-	36
6	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	4	1	-	-	-	5
7	โรงเรียนเทศบาล	-	3	2	1	-	6
8	สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	1	-	1	-	-	2
9	สถาบันการพลศึกษา	-	-	-	-	1	1
10	สถาบันอาชีวศึกษา	2	2	-	1	-	5
11	สถาบันอุดมศึกษา	-	1	-	1	-	2

สถานศึกษาของรัฐนอกระบบ

ที่	ประเภทสถานศึกษา	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ	ไม่ระบุ	รวม
1	วิทยาลัยชุมชน	-	-	1	-	-	1
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	41	-	-	-	-	41
3	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	1	-	-	-	-	1
4	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ	4	-	1	2	-	7
5	สำนักส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	-	1	-	-	-	1
6	สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	1	-	-	-	-	1

ภาคผนวก ก-36

สถานศึกษาเอกชนในระบบ

ที่	ประเภทสถานศึกษา	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ	ไม่ระบุ	รวม
1	ประเภทสามัญศึกษา สพท.เขต 1	-	5	3	1	-	9
2	ประเภทสามัญศึกษา สพท.เขต 3	-	1	2	1	-	4
3	ประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญศึกษา สพท. เขต 1	3	10	7	1	-	21
4	ประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญศึกษา สพท. เขต 2	4	10	3	-	-	17
5	ประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญศึกษา สพท. เขต 3	-	3	-	-	-	3
6	ประเภทอาชีวศึกษา	-	2	-	-	-	2

สถานศึกษาเอกชนนอกระบบ

ที่	ประเภทสถานศึกษา	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ	ไม่ระบุ	รวม
1	ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) สพท.เขต 1	235	5	1	-	1	242
2	ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) สพท.เขต 2	84	48	-	-	1	133
3	ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) สพท.เขต 3	41	1	-	-	-	42
4	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด/วัด	1	-	-	-	-	1
5	ประเภทสอนศาสนาอิสลาม สพท.เขต 1	31	-	-	-	-	31
6	ประเภทสอนศาสนาอิสลาม สพท.เขต 2	3	1	-	-	-	4
7	สถาบันศึกษาปอเนาะ สพท.เขต 1	54	2	-	-	1	57
8	สถาบันศึกษาปอเนาะ สพท.เขต 2	23	3	-	-	-	26
9	สถาบันศึกษาปอเนาะ สพท.เขต 3	2	-	-	-	-	2

ที่มา : สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 12 ยะลา

2. ข้อมูลด้านสินค้าและผลิตภัณฑ์

รายการสินค้า OTOP จำแนกรายอำเภอ ประจำจังหวัดยะลา จำแนกรายอำเภอนั้น ส่วนใหญ่ อำเภอต่างๆ มีสินค้า OTOP ประจำอำเภอเป็นสินค้าประเภท ผ้าคลุมผสมสตรี และผ้าบาติก

ตารางที่ 25 รายการสินค้า OTOP จำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	รายการสินค้า
อำเภอเมือง	ผ้าคลุมผสมสตรีอิสลาม ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก บาติกหมวกกะปิเยาะ ชุดพื้นเมือง ขนมโรติกรอบ เพอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา
อำเภอเบตง	หมี่เหลืองเบตง กาแฟเบตง การแพโบราณ ขนมหลิบลำควน หัตถศิลป์ใบยาง กาแฟมาลา ส้มแขกกวน หมี่เบตง ผ้าคลุมผสมสตรี กะลามะพร้าว
อำเภอบันนังสตา	กล้วยหินฉาบ หมวกกะปิเยาะ ซาลาเปา ดอกไม้ใบยาง กล้วยหินทอดกรอบคละรส หมวกคลุมผสมสตรี กล้วยหินฉาบกรอบแก้ว
อำเภอธารโต	น้ำพริกเผาไทยมุสลิม ผ้าคลุมผสมสตรี กล้วยหินฉาบ ขนมหอกจอก ไม้กวาดดอกหญ้า ข้าวตั้งหน้าไก่หยองธัญพืช
อำเภอยะหา	ผ้าคลุมผสม ผ้าบาติก ขนมอบระพีศ โคมไฟหญ้าไม้ไผ่กะลา หมวกกะปิเยาะ ขนมเปี้ยะ กล้องทิวชู ลูกหยีทรงเครื่อง ไม่มีเมล็ด กล้วยตากอบน้ำผึ้ง ข้าวเกรียบฟักทอง ทุเรียนกวน
อำเภอรามัน	ผ้าคลุมผสม เครื่องดื่มแขกผงสำเร็จรูป ผงกะหรี่สำเร็จรูป กรอบรูปใบไม้สีทอง ปักจักรผ้าคลุมผสม เครื่องแกงสมุนไพร ขนมโรติกรอบ ข้าวเกรียบสมุนไพร ผ้าคลุมผสมสตรี กริช จักสานใบเตย ผ้าบาติก ขนมหะหรับีบีบ หมวกกะปิเยาะ ปักเลื่อมผ้าคลุมผสมและเครื่องแต่งกาย นาฬิกาผ้าบาติก ลูกหยีกวน
อำเภอกาบัง	-
อำเภอกรงปินัง	ผ้าบาติก หมวกกะปิเยาะ

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ (ข้อมูลแต่ละจังหวัดนำเสนอต่างรูปแบบกัน)

3.1 โครงสร้างเศรษฐกิจและรายได้ประชากร

โครงสร้างเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ ร้อยละ 49.69 คิดเป็นมูลค่า 20,988 ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ร้อยละ 9.76 คิดเป็นมูลค่า 4,122.80 ล้านบาท และสาขาการบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ ร้อยละ 8.79 คิดเป็นมูลค่า 3,711.30 ล้านบาท (อ้างอิง ปี 2551 : สำนักงานคลังจังหวัดยะลา)

รายได้ประชากร เศรษฐกิจโดยทั่วไปของจังหวัดขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตร การค้า และการบริหารราชการภาครัฐ โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในปี 2551 เท่ากับ 89,363 บาท ต่อคนต่อปี (อ้างอิง ข้อมูลปี 2551: สำนักงานคลังจังหวัดยะลา)

3.2 การเกษตร

จังหวัดยะลามีเนื้อที่ทั้งหมด 2,865,672 ไร่ พื้นที่ถือครองเพื่อทำการเกษตร 1,746,371 ไร่ มีครุว์เรือนเกษตรกร 64,543 ครุว์เรือน ในปีการเพาะปลูก 2551/2552 พื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ

ตารางที่ 26 พื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

พืชเศรษฐกิจ	พื้นที่ปลูก (ไร่)
ยางพารา	1,304,424
ข้าว	62,913.5
ปาล์มน้ำมัน	3,175
ทุเรียน	62,161
ลองกอง	51,486
มังคุด	7,552
เงาะ	6,658
ส้มโชกุน	3,780
พืชไร่/พืชผัก	5,259

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

3.3 การปลูกล้วย

จังหวัดยะลามีเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จำนวน 46,458 ราย ถือครองพื้นที่ 490,396 ไร่

ตารางที่ 27 จำนวนเกษตรกรและพื้นที่ทำการปลูกล้วย ปี 2552

อำเภอ	เกษตรกรผู้เลี้ยง (ราย)	พื้นที่ถือครอง (ไร่)	พื้นที่ปลูกล้วย (ไร่)	พืชอาหารสัตว์ (ไร่)	ทุ่งหญ้าสาธารณะ (ไร่)
เมืองยะลา	13,983	-	-	-	-
เบตง	4,118	78,746	-	-	-
บันนังสตา	4,730	62,746	91	453	
ธารโต	2,233	5,193	598	438	
ยะหา	1,446	-	-	-	-
รามัน	13,127	320,519	1,092	331	
กาบัง	2,278	7,150	143	130	
กรงปินัง	4,543	16,042	-	150	
รวม	46,458	490,396	1,924	1,502	

ที่มา: สำนักงานปลูกล้วยจังหวัดยะลา

ตารางที่ 28 ข้อมูลด้านการปลูกล้วยจังหวัดยะลา ปี 2552

ชนิดสัตว์เลี้ยง	จำนวนสัตว์เลี้ยง (ตัว)	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
โคเนื้อ	42,245	15,335	506,940,000
กระบือ	2,154	349	36,618,000
สุกร	8,105	72	45,088,115
ไก่ไข่	18,538	171	46,345
ไก่เนื้อ	74,372	1,920	5,726,644
ไก่พื้นเมือง	292,467	25,358	36,558,375
เป็ด	21,231	2,659	2,399,103
แพะ	4,837	995	12,092,500
แกะ	3,985	856	9,675,580

ที่มา: สำนักงานปลูกล้วยจังหวัดยะลา

3.4 การสหกรณ์

จังหวัดยะลามีสหกรณ์จัดตั้งอยู่แล้ว 5 ประเภท จำนวน 65 สหกรณ์ สมาชิก 43,497 คน
เงินลงทุน 2,366,796,140.14 บาท

ตารางที่ 29 ประเภทสหกรณ์ และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวน (สหกรณ์)	สมาชิก (คน)
1. สหกรณ์การเกษตร	42	26,382
2. สหกรณ์ออมทรัพย์	12	14,097
3. สหกรณ์ร้านค้า	1	1,161
4. สหกรณ์บริการ	9	1,432
5. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	1	425

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยะลา

กลุ่มเกษตรกร 2 ประเภท จำนวน 5 กลุ่ม มีสมาชิก 919 คน เงินลงทุน 29,365,837.56 บาท

ตารางที่ 30 ประเภทกลุ่มเกษตรกร และจำนวนสมาชิก

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวน (กลุ่ม)	สมาชิก (คน)
1. กลุ่มเกษตรกรทำนา	1	91
2. กลุ่มเกษตรกรทำสวน	4	828

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยะลา

3.5 การป่าไม้

จังหวัดยะลามีพื้นที่ป่าไม้ 2,034.3564 ตารางกิโลเมตร (1,271,472.75 ไร่) คิดเป็นร้อยละ 45 ของพื้นที่ สภาพป่าของจังหวัดแยกได้ดังตาราง

ตารางที่ 31 พื้นที่ป่าไม้จังหวัดยะลา

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
ป่าสงวนแห่งชาติ			
1	ป่าสงวนแห่งชาติป่ากาบัง	กาบัง	168,750
2	ป่าสงวนแห่งชาติป่าตันหยงกาลอ	ยะหา	7,187.50
3	ป่าสงวนแห่งชาติป่าเบตง	เบตง	175,000
4	ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาใหญ่	เมือง ยะหา	23,750
5	ป่าสงวนแห่งชาติป่าลานู - ถ้ำทะลุ	ยะหา กาบัง บันนังस्ता กรงปินัง	208,850
6	ป่าสงวนแห่งชาติป่าสกายอูวิง	ยะหา กาบัง	8,125
7	ป่าสงวนแห่งชาติป่าลาเก๊ะ	รามัน	11,039
8	ป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขากาลอ	รามัน กรงปินัง	41,719
9	ป่าสงวนแห่งชาติป่าจะกะวี๊ะ	รามัน	17,451
10	ป่าสงวนแห่งชาติป่ากาโสด	บันนังस्ता	6,281.25
11	ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูกิตต์ดามะชูและป่าภูกิตต์กือแล	เบตง	275
		รวม	668,428
อุทยานแห่งชาติ			
1	อุทยานแห่งชาติบางลาง	เบตง บันนังस्ता และธารโต	163,125
2	อุทยานแห่งชาติบูโด - สุไหงปาดี	รามัน	17,451
		รวม	180,576
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า			
1	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบาลา-ฮาลา	เบตง	64,993.75
		รวม	64,993.75
ป่าเตรียมการสงวน			
1	ป่าเตรียมการสงวนป่าฝั่งขวาแม่น้ำปัตตานี (แปลงที่ 1)	บันนังस्ता และรามัน	9,106.25
2	ป่าเตรียมการสงวนป่าฝั่งขวาแม่น้ำปัตตานี (แปลงที่ 2)	บันนังस्ता และธารโต	74,368.75
		รวม	83,475
ป่าที่นิคมคืนให้กรมป่าไม้			
1	ป่าที่นิคมคืนให้กรมป่าไม้	เบตง	254,000
		รวม	254,000

3.6 การอุตสาหกรรมและเหมืองแร่

จังหวัดยะลามีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 320 โรง มีเงินลงทุน 7,183,344,397 ล้านบาท มีคนงานรวม 5,636 คน โรงโม่หินจำนวน 10 โรง

ตารางที่ 32 การยื่นขอเพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

ปี (พ.ศ.)	ยื่นขอรับรอง	ผ่านการรับรอง
2549	70	38
2550	35	22
2551	31	20
2552	49	32
รวม	185	112

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา (ข้อมูล ณ วันที่ 15 มกราคม 2553)

ตารางที่ 33 สถิติจำนวนโรงงานแยกตามหมวดอุตสาหกรรม

ที่	รายการ	จำนวน	เงินลงทุน	ชาย	หญิง	รวม	แรงงาน
1	อุตสาหกรรมกระดาษ	71	125,610,800	80	11	91	1,075.11
2	อุตสาหกรรมอาหาร	25	146,627,480	91	53	144	3,336.14
3	อุตสาหกรรมเครื่องดัด	1	17,857,000	10	10	20	1,025.69
4	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	54	791,312,700	1,289	687	1,976	29,347.38
5	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	16	556,323,480	475	271	746	7,823.83
6	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	6	8,742,600	29	6	35	86.79
7	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	2	30,000,000	10	0	10	1,638.96
8	อุตสาหกรรมยาง	34	873,160,510	583	783	1,366	26,787.95
9	อุตสาหกรรมพลาสติก	1	6,300,000	2	2	4	222.70
10	อุตสาหกรรมโลหะ	21	222,868,891	227	86	313	5,935.44
11	อุตสาหกรรมโลหะ	1	300,000	35	0	35	150.60
12	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	14	35,208,000	72	18	90	841.65
13	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	11	27,610,000	71	7	78	454.64
14	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	2	3,640,000	14	0	14	153.12
15	อุตสาหกรรมขนส่ง	17	408,025,700	163	2	165	694.27
16	อุตสาหกรรมอื่น ๆ	44	3,929,757,236	510	39	549	397,201.43
	รวม	320	7,183,344,397	3,661	1,975	5,636	476,775.70

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552)

3.7 การพาณิชย์กรรม

ตารางที่ 34 จำนวนบริษัท/ห้างหุ้นส่วน จังหวัดยะลา

ประเภท	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
บริษัทจำกัด	12	14	15	24
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	38	63	47	60
ห้างหุ้นส่วนสามัญ	1	0	1	1
รวม	51	77	63	85

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลกลางกระทรวงมหาดไทยและจังหวัด

ตารางที่ 35 จำนวนบริษัท/ห้างหุ้นส่วน ที่ยกเลิกกิจการจังหวัดยะลา

ประเภท	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
บริษัทจำกัด	12	12	10	5
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	29	22	25	20
ห้างหุ้นส่วนสามัญ	0	0	0	0
รวม	41	34	35	25

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดยะลา (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2552)

3.8 สถานการณ์แรงงาน

จังหวัดยะลามีสถานประกอบการ และผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม

ตารางที่ 36 จำนวนผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม

ลำดับ	อำเภอ	สถานประกอบการ (แห่ง)	ขึ้นทะเบียนบัตรประกันสังคม
1.	เมือง	1,156	15,932
2.	รามัน	48	765
3.	กรงปินัง	7	82
4.	บันนังสตา	25	1,146
5.	ธารโต	12	200
6.	เบตง	238	2,909
7.	ยะหา	30	430
8.	กาบัง	6	99
	รวม	1,522	21,563

แรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียน จำนวน 2,852 ราย (ที่มา: สำนักงานจัดหางานจังหวัดยะลา ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2552)

การดำเนินงานประกันสังคมจังหวัดยะลา ดังนี้

1. กองทุนประกันสังคม

1.1 จำนวนสถานประกอบการ	จำนวน 1,522	แห่ง
1.2 ผู้ประกันตน	จำนวน 21,563	แห่ง

2. กองทุนเงินทดแทน

2.1 จำนวนนายจ้าง	จำนวน 1,341	แห่ง
2.2 ลูกจ้าง	จำนวน 13,052	แห่ง

3. เครือข่ายโรงพยาบาลในโครงการประกันสังคม

3.1 โรงพยาบาลศูนย์ยะลา	มีผู้ประกันตน	จำนวน 17,266	ราย
3.2 โรงพยาบาลเบตง	มีผู้ประกันตน	จำนวน 2,934	ราย
3.3 โรงพยาบาลอื่นๆ	มีผู้ประกันตน	จำนวน 1,363	ราย

ที่มา: สำนักงานประกันสังคมจังหวัดยะลา (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552)

ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปในจังหวัดยะลา มีจำนวน 361,649 คน ซึ่งเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 263,430 คน ผู้มีงานทำ 261,463 คน ผู้ว่างงาน 1,967 คน

การมีงานทำ ผู้มีงานทำในจังหวัดยะลา จำนวน 261,463 คน ทำงานในภาคเกษตร จำนวน 177,811 คน ทำงานนอกภาคเกษตร โดยทำงานเป็นพนักงานบริการ พนักงานในร้านค้าและตลาด มากที่สุด จำนวน 37,302 คนหรือร้อยละ 14.3 รองลงมาคือเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9,803 คน หรือร้อยละ 3.7 และผู้มีส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 77,765 คน หรือร้อยละ 29.7

การว่างงาน จังหวัดยะลา มีผู้ว่างงานประมาณ 1,967 คน หรือมีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.7 โดยผู้ว่างงานส่วนเป็นชาย 1,561 คน หรือ ร้อยละ 79.4 และหญิง 406 คน หรือร้อยละ 20.6

การบริการจัดหางานในประเทศ ในช่วงไตรมาสที่ 1 (มกราคม-มีนาคม) ปี 2553 นายจ้าง/สถานประกอบการได้แจ้งตำแหน่งงานว่าง จำนวน 344 อัตรา โดยมีผู้สมัครงาน 476 คน และการบรรจุงาน จำนวน 208 คน มีอัตราบรรจุงาน ต่อตำแหน่งงานว่างร้อยละ 60.5 ส่วนตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาที่ต้องการสูงสุด คือ ระดับมัธยมศึกษามีความต้องการ ร้อยละ 28.5 (98 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับปวส. และปวช. คือ ร้อยละ 19.2 (66 อัตรา) และร้อยละ 18.9 (65 อัตรา) สำหรับอาชีพที่มีการบรรจุงานมากที่สุด คือ ประเภทอาชีพช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 36.1 (75 คน) และอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุด คือ การขายส่ง การขายปลีกฯ ร้อยละ 27 (93 อัตรา)

อุปทานของจังหวัดยะลา พบว่า ในปี 2551 มีอุปทานรวมซึ่งเป็นแรงงานใหม่ 15,407 คน และในปี 2559 จะลดลงเหลือ 15,095 คน ซึ่งเกิดจากมีนักเรียนเข้าสู่ระบบการศึกษาน้อยลง โดยจำนวนอุปทานมีมากที่สุดที่ระดับการศึกษา ม.3 จำนวน 5,667 คน และมีนักเรียนที่จบการศึกษา และต้องการออกมาทำงานจำนวนมาก โดยเฉพาะระดับ ม.6 ซึ่งมีจำนวนถึง 4,848 คน ส่วนระดับ ปวส./อนุปริญญา เข้าสู่ตลาดแรงงานถึง 1,580 คน สูงกว่าจำนวนอุปทานระดับ ปวช.

เมื่อเปรียบเทียบอุปสงค์กับอุปทานตามระดับการศึกษา พบว่า ทุก ๆ ปี (2551-2559) เศรษฐกิจของจังหวัดยะลาไม่สามารถดูดซับอุปทานของจังหวัดได้หมด ทำให้เกิดอุปทานส่วนเกิน (Surplus Labor) ถึง 15,284 คนในปี 2551 และ 15,189 คนในปี 2559 แรงงานที่เหลือบางส่วนก็ย้ายถิ่น (Migrate) ไปหางานทำยังจังหวัดอื่น ๆ

แรงงานต่างด้าว ที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายและได้รับอนุญาตให้ทำงาน ข้อมูล เดือนมีนาคม 2553 มีจำนวน 145 คน แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่เป็นประเภทชั่วคราว จำนวน 133 คน และแรงงานต่างด้าวประเภทมาตรา 12 (ยกเว้นมติ ครม.) จำนวน 12 คน โดยแรงงานต่างด้าวสัญชาติ ฟิลิปปินส์ มีมากที่สุด จำนวน 42 คน หรือร้อยละ 31.6 และรองลงมาคือสัญชาติจีน จำนวน 22 คน (ร้อยละ 16.5)

สำหรับแรงงานต่างด้าวตามมติ คณะรัฐมนตรี ปี 2549 และปี 2550 เป็นแรงงาน ที่ได้รับอนุญาตให้มาทำงานเป็นการชั่วคราว 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว กัมพูชา เพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานในจังหวัดมีจำนวนทั้งสิ้น 2,014 คน โดยสัญชาติพม่า มีมากที่สุด คือ ร้อยละ 96.6(1,946 คน) รองลงมาเป็นสัญชาติกัมพูชา มีจำนวน 38 คน (ร้อยละ 1.9) และ สัญชาติลาว มีจำนวน 30 คน (ร้อยละ 1.5)

แรงงานไทยในต่างประเทศ ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2553 แรงงานไทยจากจังหวัดยะลา ที่ขออนุมัติเดินทางไปทำงานต่างประเทศ มีจำนวน 9 คน พบว่า ไปโดยวิธี Re-Entry ส่วนภูมิภาคที่แรงงานไทยไปทำงานส่วนใหญ่ คือ ในภูมิภาคเอเชีย

การพัฒนาศักยภาพแรงงาน ไตรมาสนี้ มีผู้เข้ารับการศึกษากระดับฝีมือแรงงานในจังหวัด ยะลา จำนวน 579 คน เป็นกลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ 326 คน รองลงมาเป็นกลุ่มธุรกิจและบริการ จำนวน 127 คน อาชีพ ช่างก่อสร้าง 80 คนและช่างเครื่องกล 46 คน การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน มีผู้เข้ารับการทดสอบการฝึกจำนวน 115 คน เป็นกลุ่มอาชีพช่างเครื่องกล จำนวน 88 คน รองลงมาเป็นช่างก่อสร้าง จำนวน 20 คน และช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 7 คน

การคุ้มครองแรงงาน จากการตรวจสอบสถานประกอบการทั้งสิ้น 116 แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน 4,564 คน ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจ ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาด 20 - 49 คน

ในวโรกาสพระชนมายุครบ 60 พรรษา จากเจดีย์สามารถมองเห็นทัศนียภาพของวัดและเมืองเบตงอีกมุมหนึ่งได้สวยงาม

ป่าบาลา-ฮาลา หรือสวนป่าพระนามาภิไธยภาคใต้ ส่วนที่ 2 เป็นป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพรรณ สัตว์ป่าและนกหายากนานาชนิด และเป็นที่อยู่อาศัยของคนป่าเผ่าชา โกล มีพื้นที่ขนาดใหญ่อยู่ในแนวรอยต่อระหว่างจังหวัดยะลาและนราธิวาส เป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำในเขื่อนบางลาง นักท่องเที่ยวสามารถล่องเรือชมธรรมชาติของขุนเขา ป่าไม้และสายน้ำ โดยติดต่อเช่าเรือได้ที่กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 445 ถนนสุขยางค์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ทะเลสาบธารโต ทะเลสาบธารโต ทะเลสาบบนภูเขาแห่งแรกของภาคใต้ แม้จะเกิดจากความเพียรพยายามของมนุษย์ แต่ก็ยังเป็นพื้นน้ำอันกว้างไกลสุดขอบฟ้า เป็นถิ่นกำเนิดของสัตว์น้ำและต้นกำเนิดของพลังงานไฟฟ้าในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถล่องเรือหรือล่องแพสัมผัสกับความงามของเกาะแก่งชมป่าเขาลำเนาไพร สำราญกับการตกปลาท่ามกลางไหล่เขา

อุโมงค์ปิยะมิตร อยู่ที่บ้านปิยะมิตร 1 ตำบลตะเนาะแมเราะ ใช้เส้นทางเดียวกับบ่อน้ำร้อนและน้ำตกอินทสร แต่อยู่เลยบ่อน้ำร้อนไปอีก 4 กิโลเมตร บริเวณนี้เป็นหมู่บ้านของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เดิมเคยเป็นฐานที่มั่นของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (เขต 2) อุโมงค์แห่งนี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2519 เป็นอุโมงค์คดเคี้ยวเข้าไปในภูเขายาวประมาณ 1 กิโลเมตร ความกว้างประมาณ 50-60 ฟุต ใช้เวลาในการขุด 3 เดือน มีทางเข้าออกหลายทาง ใช้เป็นที่หลบภัยทางอากาศและสะสมเสบียง บริเวณจัดให้มีนิทรรศการแสดงภาพประวัติศาสตร์ รวมทั้งวิธีการดำเนินชีวิตภายในป่า ปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากอีกแห่งหนึ่งของเบตง เปิดให้เข้าชมเวลา 8.00 น.-16.30 น.

บ่อน้ำร้อนเบตง เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งของเบตงที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดินในหมู่บ้านจะเราะปะไร ตำบลตะเนาะแมเราะ ก่อนถึงอำเภอเบตง 5 กิโลเมตร บนทางหลวงหมายเลข 410 มีทางแยกขวาไปอีก 8 กิโลเมตร ตรงจุดบริเวณที่น้ำเดือดสามารถต้มไข่สุกภายใน 7 นาที มีบริการห้องอาบน้ำแร่ ซึ่งเชื่อกันว่าน้ำแร่จากบ่อน้ำร้อนสามารถบรรเทาอาการปวดเมื่อยและรักษาโรคผิวหนังได้

น้ำตกอินทสร อยู่ห่างจากตัวเมืองเบตง 15 กิโลเมตร หรือเลยจากบ่อน้ำร้อนเบตงไปอีก 2 กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่เกิดจากภูเขา รอบบริเวณปกคลุมด้วยป่าไม้ร่มรื่น และมีแอ่งน้ำสามารถว่ายน้ำเล่นและพักผ่อนได้เป็นอย่างดี

จังหวัดปัตตานี

1. ข้อมูลทั่วไป จำแนกรายอำเภอ

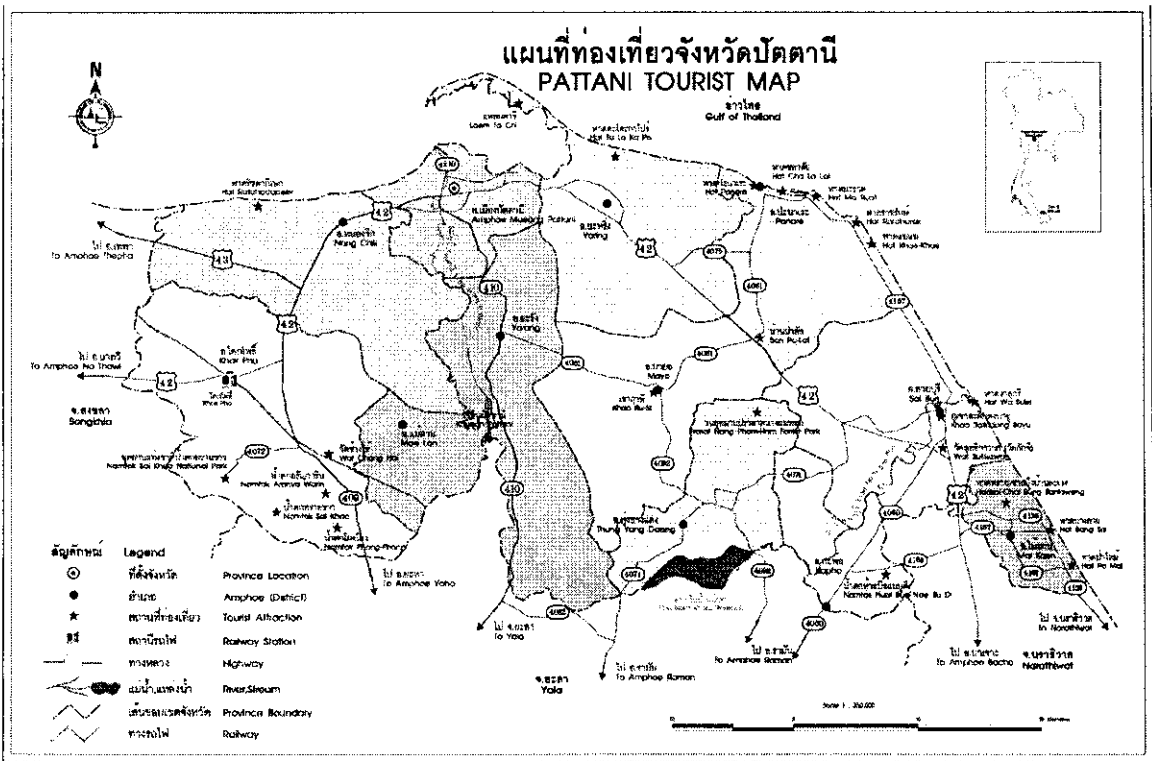
1.1 แผนที่

จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 1,055 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 1,940.35 ตร.กม. หรือประมาณ 1,212,723 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้
ทิศเหนือ ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับ เขตอำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา และเขตอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขตอำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

1.2 จำนวนและรายชื่ออำเภอ

จังหวัดปัตตานีได้แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ 115 ตำบล 642 หมู่บ้าน โดยมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 12 แห่ง ซึ่งเป็นเทศบาลขนาดใหญ่ 1 แห่ง (เทศบาลเมืองปัตตานี) เทศบาลขนาดกลาง 4 แห่ง เทศบาลขนาดเล็ก 7 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 101 แห่ง ซึ่งเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล ขนาดเล็ก 40 แห่ง และ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง 61 แห่ง โดยไม่มีองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่

ตารางที่ 37 หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2552

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	เทศบาล	ชุมชน	ร้อยละของ พื้นที่จังหวัด	ระยะห่างจาก จังหวัด (กม.)
เมือง	96.837	13	66	10	1	18	4.99	0.05
ยะรัง	183.952	12	72	12	1	-	9.48	15
หนองจิก	231.526	12	76	11	2	-	11.93	8
โคกโพธิ์	339.414	12	82	12	2	-	17.49	26
ยะหริ่ง	196.829	18	81	15	3	-	10.14	14
ปะนาเระ	144.058	10	53	9	1	-	7.42	43
มายอ	216.136	13	59	10	1	-	11.14	29
สายบุรี	178.424	11	64	9	1	20	9.2	50
ทุ่งยางแดง	114.97	4	23	4	-	-	5.93	45
กะพ้อ	93.815	3	27	3	-	-	4.83	68
แม่ลาน	89.194	3	22	3	-	-	4.6	30
ไม้แก่น	55.201	4	17	3	-	-	2.84	65
รวม	1,940.36	115	642	101	12	38	100	-

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดปัตตานี

1.3 จำนวนประชากรรวม และความหนาแน่นของประชากร

ปี 2552 จังหวัดปัตตานี มีจำนวนประชากรรวม 647,624 คน เป็นประชากรชาย จำนวน 319,542 คน และประชากรหญิงจำนวน 328,082 คน โดยอำเภอที่มีประชากรรวมสูงที่สุด 2 ลำดับแรก คือ อำเภอเมือง ซึ่งมีจำนวนประชากรรวม 121,881 คน จำแนกเป็นประชากรชาย จำนวน 59,668 คน และประชากรหญิงจำนวน 62,213 คน รองลงมา คือ อำเภอยะรัง ซึ่งมีจำนวนประชากรรวม 85,053 คน จำแนกเป็นประชากรชาย จำนวน 42,292 คน และประชากรหญิงจำนวน 42,761 คน ส่วนอำเภอที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอไม้แก่น ซึ่งมีจำนวนประชากรรวม 11,533 คน จำแนกเป็นประชากรชาย จำนวน 5,691 คน และประชากรหญิงจำนวน 5,842 คน ถัดมา คือ อำเภอแม่ลาน ซึ่งมีจำนวนประชากรรวม 15,286 คน จำแนกเป็นประชากรชาย จำนวน 7,489 คน และประชากรหญิงจำนวน 7,797 คน อำเภอที่มีจำนวนประชากรหญิงมากที่สุด 2 ลำดับแรก คือ อำเภอเมือง มีประชากรหญิงจำนวน 62,213 คน รองลงมา คือ อำเภอยะรัง มีประชากรหญิงจำนวน 42,761 คน

ตารางที่ 38 จำนวนประชากรรวม แยกตามเพศ จำแนกรายอำเภอ ปี 2552 และความหนาแน่นของประชากรต่อตารางกิโลเมตร ปี 2551

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนหลังคาเรือน (หลัง)	ความหนาแน่นของประชากรต่อตารางกิโลเมตร
	ชาย	หญิง	รวม		
อำเภอเมือง	59,668	62,213	121,881	36,732	1,248.23
อำเภอสายบุรี	31,606	32,654	64,260	14,413	355.87
อำเภอโคกโพธิ์	31,488	32,926	64,414	17,509	188.81
อำเภอหนองจิก	35,101	34,804	69,905	14,795	300.23
อำเภอปะนาเระ	21,390	22,032	43,422	10,132	299.40
อำเภอมายอ	26,620	27,731	54,351	11,308	248.91
อำเภอยะรัง	42,292	42,761	85,053	17,632	457.23
อำเภอยะหริ่ง	39,692	40,325	80,017	16,438	404.55
อำเภอทุ่งยางแดง	10,303	10,753	21,056	4,371	181.14
อำเภอไม้แก่น	5,691	5,842	11,533	2,801	207.46
อำเภอกะพ้อ	8,202	8,244	16,446	3,554	172.44
อำเภอแม่ลาน	7,489	7,797	15,286	3,638	169.11
รวม	319,542	328,082	647,624	153,323	617.26

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2552

1.4 จำนวนประชากรจำแนกตามหมวดอายุ

เมื่อพิจารณาจำนวนประชากรจำแนกตามหมวดอายุ พบว่า ประชากรวัยทำงานซึ่งมีอายุระหว่าง 15-59 ปี มีจำนวนสูงสุดที่อำเภอเมือง โดยมีจำนวนประชากรวัยทำงาน 74,523 คน รองลงมา คืออำเภอยะรัง โดยมีจำนวนประชากรวัยทำงาน 48,934 คน ส่วนอำเภอที่มีจำนวนประชากรวัยทำงานน้อยที่สุด คือ อำเภอแม่ลาน ซึ่งมีจำนวนประชากรวัยทำงาน 9,038 คน และถัดมา คือ อำเภอกะพ้อ ซึ่งมีจำนวนประชากรวัยทำงาน 9,634 คน

ตารางที่ 39 จำนวนประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามหมวดอายุ 15-59 ปี จำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	15-59 ปี		รวม
	ชาย	หญิง	
อำเภอเมือง	36,264	38,259	74,523
อำเภอโคกโพธิ์	19,383	19,950	39,333
อำเภอหนองจิก	20,816	20,076	40,892
อำเภอปะนาเระ	12,723	12,914	25,637
อำเภอมายอ	14,932	15,507	30,439
อำเภอทุ่งยางแดง	5,970	6,267	12,237
อำเภอสายบุรี	18,471	19,177	37,648
อำเภอไม้แก่น	3,375	3,431	6,806
อำเภอยะหริ่ง	22,975	23,240	46,215
อำเภอยะรัง	24,473	24,461	48,934
อำเภอกะพ้อ	4,824	4,810	9,634
อำเภอแม่ลาน	4,444	4,594	9,038
รวม	188,650	192,686	381,336

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2552

1.5 รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีและ รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน

เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีโดยใช้ข้อมูลปี 2551 พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี สูงที่สุดที่อำเภอแม่ลาน โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 45,319.67 บาท รองลงมา คือ อำเภอป่านาเระ มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 38,909.80 บาท และอำเภอโคกโพธิ์ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 38,759.90 บาท สำหรับอำเภอที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีน้อยที่สุด คือ อำเภอสายบุรี ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 31,632.45 บาท และอำเภอกะพ้อ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 33,084.67 บาท

รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน โดยใช้ข้อมูลปี 2551 พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนสูงที่สุดที่อำเภอหนองจิก โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน 14,976.42 บาท รองลงมา คือ อำเภอเมือง มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน 14,809.62 บาท และอำเภอแม่ลาน ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน 14,679.00 บาท สำหรับอำเภอที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนน้อยที่สุด คือ อำเภอกะพ้อ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน 9,296.67 บาท

ตารางที่ 40 รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี และรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน จำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)	รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน (บาท)
อำเภอเมือง	33,307.08	14,809.62
อำเภอโคกโพธิ์	38,759.92	12,586.08
อำเภอหนองจิก	36,174.92	14,976.42
อำเภอปะนาเระ	38,909.80	12,477.50
อำเภอมายอ	38,164.92	13,895.77
อำเภอทุ่งยางแดง	34,427.25	12,367.75
อำเภอสาขานบุรี	31,632.45	13,200.91
อำเภอไม้แก่น	38,442.75	12,486.00
อำเภอยะหริ่ง	34,446.94	13,931.06
อำเภอยะรัง	34,503.00	13,168.08
อำเภอกะพ้อ	33,084.67	9,296.67
อำเภอแม่ลาน	45,319.67	14,679.00

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการจังหวัดปัตตานี

1.6 จำนวนครัวเรือนยากจน และจำนวนคนยากจน

เมื่อพิจารณาจำนวนครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ จปฐ. พบว่า อำเภอเมืองมีจำนวนครัวเรือน ยากจนมากที่สุด จำนวน 449 ครัวเรือน รองลงมา คือ อำเภอโคกโพธิ์ ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนยากจน 429 ครัวเรือน และเมื่อพิจารณาจำนวนคนยากจน พบว่า อำเภอเมือง มีจำนวนคนยากจนมากที่สุด จำนวน 2,648 คน รองลงมา คืออำเภอยะรังและอำเภอสาขานบุรี ซึ่งมีจำนวนคนยากจน 2,385 คน และจำนวน 2,348 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 41 จำนวนครัวเรือนยากจน และจำนวนคนยากจน ตามเกณฑ์ จปฐ. จำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	จำนวนครัวเรือนยากจน (ครัวเรือน)	จำนวนคนยากจน (คน)
อำเภอเมือง	449	2,648
อำเภอโคกโพธิ์	429	2,102
อำเภอหนองจิก	332	1,980

ตารางที่ 41 (ต่อ)

อำเภอ	จำนวนครัวเรือนยากจน (ครัวเรือน)	จำนวนคนยากจน (คน)
อำเภอปะนาระ	366	2,177
อำเภอมายอ	317	1,960
อำเภอทุ่งยางแดง	8	60
อำเภอสาขบุรี	389	2,348
อำเภอไม้แก่น	23	129
อำเภอยะหริ่ง	0	0
อำเภอยะรัง	361	2,385
อำเภอกะพ้อ	60	398
อำเภอแม่ลาน	19	85
รวม	3,037	17,892

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2552

1.7 จำนวนเงินกู้เกษตรกรรูดบัตรเครดิตเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เมื่อพิจารณาจำนวนเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ปี 2551 พบว่า อำเภอโคกโพธิ์และอำเภอแม่ลานมียอดเงินกู้สูงที่สุด โดยมีเงินกู้ 630,156,000 บาท รองลงมา คือ อำเภอสาขบุรีและอำเภอไม้แก่น ซึ่งมียอดเงินกู้รวม 366,672,000 บาท โดยที่ยอดเงินกุน้อยที่สุดที่ อำเภอกะพ้อ ซึ่งมียอดเงินกู้ 119,413,000 บาท

ตารางที่ 42 จำนวนเงินกู้เกษตรกรรูดบัตรเครดิตเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	รวมเงินกู้ (พันบาท)
1. อำเภอเมือง	185,447
2. อำเภอโคกโพธิ์และอำเภอแม่ลาน	630,156
3. อำเภอหนองจิก	185,630
4. อำเภอปะนาระ	199,265
5. อำเภอมายอและอำเภอทุ่งยางแดง	174,793
6. อำเภอสาขบุรีและอำเภอไม้แก่น	366,672
7. อำเภอยะหริ่ง	179,729

ตารางที่ 42 (ต่อ)

อำเภอ	รวมเงินกู้ (พันบาท)
8. อำเภอยะรัง	167,916
9. อำเภอกะพ้อ	119,413
รวม	2,209,021

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2552

1.8 จำนวนการจดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน จำแนกรายอำเภอ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้จดทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ในปี 2551 พบว่า จำนวนผู้จดทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่สูงที่สุด คือ อำเภอเมือง โดยมีจำนวน 565 แห่ง รองลงมา คือ อำเภอโคกโพธิ์ จำนวน 66 แห่ง ส่วนจำนวนผู้จดทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่มีจำนวนน้อยที่สุดที่อำเภอไม้แก่น ซึ่งมีจำนวน 4 แห่งเท่านั้น สำหรับจำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์ ปรากฏว่า จำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์สูงสุด คือ อำเภอเมือง โดยมีจำนวน 855 แห่ง รองลงมา คือ อำเภอโคกโพธิ์ จำนวน 136 แห่ง ส่วนจำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์มีจำนวนน้อยที่สุดที่อำเภอแม่ลาน ซึ่งมีจำนวน 10 แห่งเท่านั้น

ตารางที่ 43 จำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน จำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	ทะเบียนนิติบุคคล					ประกอบธุรกิจส่วนตัว	ทะเบียนพาณิชย์
	บริษัทจำกัด	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	บริษัทมหาชนจำกัด	รวม		
อำเภอเมือง	159	404	2	0	565	290	855
อำเภอโคกโพธิ์	6	60	0	0	66	70	136
อำเภอหนองจิก	9	35	0	0	44	45	89
อำเภอปะนาเระ	3	23	0	0	26	35	61
อำเภอมายอ	4	31	0	0	35	31	66
อำเภอทุ่งยางแดง	0	6	0	0	6	15	21
อำเภอสายบุรี	10	31	0	0	41	49	90
อำเภอไม้แก่น	0	4	0	0	4	9	13

ตารางที่ 43 (ต่อ)

อำเภอ	ทะเบียนนิติบุคคล				รวม	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	ทะเบียนพาณิชย์
	บริษัทจำกัด	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	บริษัทมหาชนจำกัด			
อำเภอชะหรีง	8	42	0	0	50	40	90
อำเภอชะรัง	3	43	0	0	46	65	111
อำเภอกะพ้อ	1	4	0	0	5	11	16
อำเภอแม่ลาน	0	5	0	0	5	5	10
รวม	203	688	2	0	893	665	1,558

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2552

1.9 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งออก

จากข้อมูลปี 2549 เมื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออก พบว่า ในทุกอำเภอส่วนใหญ่แล้วผู้ประกอบการยังไม่มี การส่งออกสินค้าไปขายยังต่างประเทศ

ตารางที่ 44 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งออก รายอำเภอ ปี 2549

อำเภอ	ไม่มีการส่งออก	มีการส่งออก	จำนวนสถานประกอบการ
อำเภอเมือง	1,323	6	1,329
อำเภอโคกโพธิ์	115	1	116
อำเภอหนองจิก	149	0	149
อำเภอปะนาเระ	93	0	93
อำเภอมาบอ	170	0	170
อำเภอทุ่งยางแดง	82	0	82
อำเภอสายบุรี	388	0	388
อำเภอไม้แก่น	97	0	97
อำเภอชะหรีง	598	0	598
อำเภอชะรัง	356	2	358
อำเภอกะพ้อ	145	0	145
อำเภอแม่ลาน	21	0	21
รวม	3,537	9	3,546

ที่มา : สำนะโนอุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2550

1.10 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รายอำเภอ

จากข้อมูลปี 2549 เมื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พบว่า ในทุกอำเภอส่วนใหญ่แล้วผู้ประกอบการยังไม่มี การขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ตารางที่ 45 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รายอำเภอ ปี 2549

อำเภอ	ไม่มีการส่งเสริม	มีการส่งเสริม	จำนวนสถานประกอบการ
อำเภอเมือง	1,322	7	1,329
อำเภอโคกโพธิ์	115	1	116
อำเภอหนองจิก	149	0	149
อำเภอปะนาระ	93	0	93
อำเภอมาบ	170	0	170
อำเภอทุ่งยางแดง	82	0	82
อำเภอสายบุรี	388	0	388
อำเภอไม้แก่น	97	0	97
อำเภอยะหริ่ง	598	0	598
อำเภอยะรัง	356	2	358
อำเภอกะพ้อ	145	0	145
อำเภอแม่ลาน	21	0	21
รวม	3,536	10	3,546

ที่มา : สำนะโนอุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2550

1.11 จำนวนครัวเรือนแยกตามอาชีพ

ตารางที่ 46 จำนวนครัวเรือนแยกตามอาชีพ แยกตามอำเภอ ปี 2553

พื้นที่	เกษตรกรรม	อุตสาหกรรมในครัวเรือน	รับจ้าง	อื่น ๆ
อำเภอเมือง	2,529	728	3,784	0
อำเภอโคกโพธิ์	6,148	116	2,268	0
อำเภอหนองจิก	2,224	0	3,200	0
อำเภอปะนาเระ	2,235	121	1,768	0
อำเภอมายอ	4,378	174	2,863	0
อำเภอทุ่งยางแดง	1,857	55	1,264	0
อำเภอสายบุรี	4,900	695	3,120	0
อำเภอไม้แก่น	895	874	975	0
อำเภอยะหริ่ง	3,790	552	3,617	0
อำเภอยะรัง	7,957	589	4,317	0
อำเภอกะพ้อ	1,268	291	1,127	0
อำเภอแม่ลาน	1,775	60	1,041	0
รวม	39,956	4,255	29,344	0

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปัตตานี

1.12 สถาบันการศึกษาด้านการฝึกพัฒนาอาชีพ

จังหวัดปัตตานีมีการจัดการศึกษาหลายระดับ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ และระดับอุดมศึกษา อย่างไรก็ตามถ้าหากพิจารณาเฉพาะสถาบันการศึกษาด้านการฝึกพัฒนาอาชีพพบว่า ในจังหวัดปัตตานีมีทั้งสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยชุมชนปัตตานี และระดับอาชีวศึกษาจำนวน 7 สถาบัน ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกปัตตานี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี เป็นต้น

ตารางที่ 47 แสดงจำนวนสถาบันการศึกษาด้านฝึกพัฒนาอาชีพ

สถาบันการศึกษา	จำนวน	รายชื่อสถาบันการศึกษา
1.ระดับอุดมศึกษา	3	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
		มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยาเขตปัตตานี
		วิทยาลัยชุมชนปัตตานี
		วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี
		วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกปัตตานี
2.ระดับอาชีวศึกษา	7	วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี
		วิทยาลัยประมงปัตตานี
		วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี
		วิทยาลัยการอาชีพสายบุรี
		โรงเรียนยุวชีวิตบริหารธุรกิจปัตตานี ปวช. และ ระดับ ปวส.

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ

2. ข้อมูลด้านสินค้าและผลิตภัณฑ์

รายการสินค้า OTOP จำแนกรายอำเภอ ประจำจังหวัดปัตตานี จำแนกรายอำเภอนั้น ส่วนใหญ่อำเภอต่าง ๆ มีสินค้า OTOP ประจำอำเภอเป็นสินค้าประเภท ผ้าคลุมผมสตรี และผ้าบาติก

ตารางที่ 48 รายการสินค้า OTOP จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	รายการสินค้า
อำเภอเมือง	อาหารนกอ เลือบาติก ซาซึก หมวกกะปิเยาะ ผ้าบาติก ปลาหมึกอบกรอบ กล่องปากกา ผ้าคลุมผม เม็ดมะม่วงหิมพานต์คั่ว ดอกไม้ประดิษฐ์ เต้าหู้ปลา
อำเภอโคกโพธิ์	ดอกกุหลาบข้าวสวย แชมพูสระผมสมุนไพรผสมสบู่ ดอกไม้บายางใส่กรอบรูป หมวกกะปิเยาะ ผ้าไหมมัดหมี่ลายจวนตานี รูปหนังตะลุง กระเป๋าใยพืชผสม หนัง กล้วยอบ กระเป๋าผ้าบาติก ขนมหอมม่วงนรสงาคำ ส้มแขกแช่อิ่ม ว่าวผ้าร่ม ขนมกะหรี่ปั๊ปไส้สังขยา เสื้อโต้ป ข้าวตัง
อำเภอหนองจิก	น้ำพริกกุ้ง หมวกกะปิเยาะ ตุ๊กตาทากบกล้วย ชุดละหมาด เสื้อโต้ป
อำเภอปะนาเระ	กระดังลายดอกพิศุล
อำเภอมายอ	ผ้าคลุมผม ผ้าบาติก หมวกกะปิเยาะ ขนมหอมม่วง
อำเภอทุ่งยางแดง	ผ้าคลุมผม ขนมหอมพับ ผ้าปูโต๊ะ เสื้อโต้ป

ตารางที่ 48 (ต่อ)

อำเภอ	รายการสินค้า
อำเภอสายบุรี	น้ำนูดูข้าวยา ผ้าบาติก ข้าวยาสมุนไพร ตะกร้า
อำเภอไม้แก่น	น้ำนูดู กะปิ
อำเภอยะหริ่ง	กาแฟสำเร็จรูปผสมเห็ดหลินจือ ข้าวเกรียบปลาสามรส หมวกกะปิเยาะ ข้าวเกรียบปลาผสมสาหร่าย ผักลุ่มผสมสตรี น้ำนูดู ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว เรือกอกและจำลอง
อำเภอยะรัง	ชิงพวงสำเร็จรูป ลูกหยีกวน กระโปรงพัน ชุดกิโมโน เสื้อเชิ้ตบุรุษ
อำเภอกะพ้อ	ผักลุ่มผสมสตรี ผักลุ่มละหมาด
อำเภอแม่ลาน	ไม้แนวคดคดจุด รองเท้าหัตถกรรม สร้อยคริสตัล เสื้อ ใต้อุป

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ (ข้อมูลแต่ละจังหวัดนำเสนอต่างรูปแบบกัน)

3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดปัตตานีตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิตปี 2551 มีมูลค่า 39,637 ล้านบาท รายได้เฉลี่ย (Per capita GPP) 58,930 บาท/หัว/ปี เป็นอันดับ 14 ของภาค และอันดับที่ 52 ของประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อคนเพิ่มขึ้นจากปี 2550 โดยมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 2,003 บาท อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในปี 2551 ได้เพิ่มขึ้นจากปี 2550 คิดเป็นร้อยละ 3.4 สำหรับสาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัด คือ สาขาประมง มีมูลค่า 10,049 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.4 รองลงมาเป็นสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ มีมูลค่า 6,958 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.6 ส่วนสาขาที่มีมูลค่าน้อยที่สุด คือ การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน และลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล มีมูลค่า 35 และ 41 ล้านบาท ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 0.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 49 ผลิตภัณฑ์จังหวัด ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2551

สาขาการผลิต	พ.ศ.2551	คิดเป็นร้อยละ
ภาคเกษตร	17,008	42.9
- เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	6,958	17.6
- การประมง	10,049	25.4
ภาคนอกเกษตร	22,630	57.1
- การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	35	0.1

ตารางที่ 49 (ต่อ)

สาขาการผลิต	พ.ศ.2551	คิดเป็นร้อยละ
- การผลิตอุตสาหกรรม	3,355	8.5
- การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	478	1.2
- การก่อสร้าง	903	2.3
- การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	4,517	11.4
- โรงแรม และภัตตาคาร	113	0.3
- การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	1,229	3.1
- ตัวกลางทางการเงิน	724	1.8
- บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	1,079	2.7
- การบริหารราชการแผ่นดิน และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	3,691	9.3
- การศึกษา	4,991	12.6
- การบริการด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	1,122	2.8
- การบริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	353	0.9
- ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	41	0.1
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	39,637	100
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน (บาท)	58,930	-
ประชากร (1,000 คน)	673	-

ที่มา : บรรยายสรุปจังหวัดปัตตานี ปี 2553

3.2 ภาวะสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ในภาพรวมภาวะเศรษฐกิจการค้าทั่วไปของจังหวัดปัตตานี ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่การประมง รองลงมาคือ การเกษตรด้านการทำสวนยาง ซึ่งเศรษฐกิจของปัตตานีจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับกิจกรรม 2 ภาคนี้ เป็นสำคัญ สำหรับการประมงในปัตตานีมีผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้เป็นลำดับต้นๆ ของประเทศและมีท่าเรือซึ่งสร้างโดยภาครัฐที่มีขนาดใหญ่ มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง ส่วนราคาขางนั้นก็เป็นปัจจัยที่ทำให้ให้เศรษฐกิจของปัตตานีมีพื้นฐานที่แข็งแกร่งพอสมควรขางพารา ปี 2552 ขางแผ่นดิบชั้น 3 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ

59.27 บาท น้ำยางสด ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 55.96 บาท เมื่อเทียบกับปี 2551 พบว่า ราคาตกลงร้อยละ 27.54 และ 29.36

3.3 ด้านการเกษตร

จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่เกษตรกรรม 985,357 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 81.25 ของพื้นที่จังหวัด ครัวเรือน เกษตรกรจำนวน 86,465 ครัวเรือน โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและผลผลิตในปี 2551 ดังนี้

1) ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งของจังหวัด พื้นที่เพาะปลูก 373,069 ไร่ เปิดกรีดแล้ว 304,375 ไร่ ผลผลิตรวม 77,920 ตัน มูลค่าการผลิต 3,798 ล้านบาท ราคาเฉลี่ย กิโลกรัมละ 46.59 บาท ครัวเรือนที่ปลูกยางพารา 29,644 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.28 ของ ครัวเรือนเกษตรกรทั้งจังหวัด

2) ข้าว ฤดูทำนาปี 2551/2552 ทำทั้งนาปีและนาปรังรวมเนื้อที่ 306,289 ไร่ รวมผลผลิตข้าว 113,264.63 ตัน มูลค่าการผลิตรวม 872 ล้านบาท ครัวเรือนที่ทำนา 54,391 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 62.90 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งจังหวัด

3) ไม้ผลที่สำคัญ จังหวัดมีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน 49,712 ไร่ มูลค่า 354.75 ล้านบาท ได้แก่

- (1) ลองกอง เนื้อที่ให้ผลผลิต 16,064 ไร่ ผลผลิต 2,894.60 ตัน มูลค่าการผลิต 53.47 ล้านบาท ราคาเฉลี่ย 14.07 บาท/ก.ก.
- (2) ทูเรียนพันธุ์ดี เนื้อที่ให้ผลผลิต 8,436 ไร่ ผลผลิต 3,335.12 ตัน มูลค่าการผลิต 38.9 ล้านบาท ราคาเฉลี่ย 10.40 บาท/ก.ก.
- (3) ส้มโอ เนื้อที่ให้ผลผลิต 3,212 ไร่ ผลผลิต 3,481.60 ตัน มูลค่า 30.97 ล้านบาท ราคาเฉลี่ย 8.99 บาท/ก.ก.
- (4) เงาะพันธุ์ดี เนื้อที่ให้ผลผลิต 2,129 ไร่ ผลผลิต 2,529.20 ตัน มูลค่า 22.23 ล้านบาท ราคาเฉลี่ย 9.69 บาท/ก.ก.

4) ไม้ยืนต้นที่สำคัญ ที่ปลูกในจังหวัด จำนวน 79,933 ไร่ มูลค่า 578.58 ล้านบาท

ได้แก่

- (1) มะพร้าว เนื้อที่ให้ผลผลิต 77,873 ไร่ ผลผลิต 69,026.83 ตัน มูลค่า 527.54 ล้านบาท
- (2) สะตอ เนื้อที่ให้ผลผลิต 1,667 ไร่ ผลผลิต 1,279.45 ตัน มูลค่า 48.14 ล้านบาท
- (3) หมากรูด เนื้อที่ให้ผลผลิต 147 ไร่ ผลผลิต 296.16 ตัน มูลค่า 2.18 ล้านบาท
- (4) ปาล์มน้ำมัน เนื้อที่ให้ผลผลิต 246 ไร่ ผลผลิต 499.35 ตัน มูลค่า 0.72 ล้านบาท

5) พืชไร่ จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ จำนวน 18,090 ไร่ ให้มูลค่าผลผลิตรวม 204.93 ล้านบาท พืชไร่ที่สำคัญได้แก่ แดงโม ข้าวโพด อ้อย มันเทศ ถั่วหรั่ง เป็นต้น

6) พืชผัก จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่เพาะปลูกพืชผัก จำนวน 8,625 ไร่ ให้มูลค่าผลผลิตรวม 190.98 ล้านบาท มีพืชผักที่สำคัญได้แก่ แดงกวา ถั่วฝักยาว พริกชี้หูสวน พริกหยวก บวบ เป็นต้น

3.4 ด้านประมง

จังหวัดปัตตานีมีความยาวชายฝั่งทั้งหมด 116.40 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่อำเภอชายทะเล 6 อำเภอประกอบด้วยอำเภอหนองจิก อำเภอเมืองปัตตานี อำเภอยะหริ่ง อำเภอปะนาเระ อำเภอสาขบุรี และอำเภอไม้แก่น สักยภาพด้านการประมงที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การประมงทะเล การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และการประมงน้ำจืด

1) การประมงทะเล จังหวัดปัตตานีมีท่าเทียบเรือซึ่งเรือประมงทะเลขนาดใหญ่สามารถเข้าเทียบท่าได้ นอกจากนี้ยังอยู่ใกล้แหล่งทำการประมงในอ่าวไทยและแหล่งทำการประมงระหว่างประเทศ เรือประมงขนาดใหญ่และเล็ก จิงหนูนเวียนเข้ามาเทียบท่าจังหวัดปัตตานีเพื่อขนถ่ายสินค้าจำนวนมากผลผลิตจากการประมงทะเล ในปี 2552 เฉพาะที่ขึ้นท่าเทียบเรือประมงจังหวัดปัตตานี มีปริมาณ 84,562 ตัน คิดเป็นมูลค่า 2,843.66 ล้านบาท (ปี 2551 มีปริมาณ 72,611.80 ตัน มูลค่า 2,001.66 ล้านบาท)

ตารางที่ 50 ชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญเปรียบเทียบมูลค่าปี 2551-2552

ชนิดปลา	ปี 2552		ปี 2551	
	จำนวน (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	จำนวน (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
ปลาเคย	36,892.00	1,791.93	34,731.98	1,340.08
ปลาทูแขก	19,405.00	278.44	20,492.45	339.83
ปลาทู	6,477.00	297.74	7,292.99	212.1
ปลาหมึก	3,094.00	165.49	1,508.55	69.39
ปลาเป็ด	12,072.00	48.29	8,431.25	23.89
ปู	123	17.16	84.71	8.33
กุ้ง	27	3.2	52.43	6.31
กั้ง	55	3.14	17.45	1.72
รวม	84,562.00	2,843.66	72,611.80	2,001.66

ที่มา : บรรยายสรุปจังหวัดปัตตานี ปี 2553

สัตว์น้ำที่จับได้จะใช้ประโยชน์ภายในจังหวัดส่วนหนึ่ง โดยนำไปใช้บริโภคสดและเป็นวัตถุดิบในโรงงานแปรรูปอาหารจากสัตว์น้ำและการแปรรูปในระดับพื้นบ้าน อีกส่วนหนึ่งจะส่งออกนอกจังหวัดปัตตานีทั้งจังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้และภาคอื่นๆของประเทศ เพื่อใช้บริโภคสดและเป็นวัตถุดิบในโรงงานเช่นเดียวกัน การประมงทะเลประกอบด้วยกลุ่มชาวประมง 2 กลุ่มใหญ่ คือ

- กลุ่มชาวประมงพาณิชย์ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเมืองปัตตานี และอำเภอสายบุรี เครื่องมือประมงที่ใช้มากในการทำการประมง คือ อวนล้อมจับจำนวน 326 ลำ รองลงมาเป็นอวนลาก อวนครอบปลาตะกัก 74 ลำ อวนรุน 11 ลำ และอวนไคน์หมึก 55 ลำ

- กลุ่มชาวประมงทะเลพื้นบ้าน กระจายคร่าวเรือตามชายฝั่งทะเล ในอำเภอชายทะเลทั้ง 6 อำเภอ เครื่องมือประมงที่ใช้มากที่สุดในการทำการประมงพื้นบ้าน คือ อวนลอย จำนวน 2,168 ลำ รองลงมาเป็นอวนลากขนาดเล็กชายฝั่ง 338 ลำ และเรือเบ็ด 230 ลำ

2) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สามารถสร้างอาชีพให้กับเกษตรกร และอาชีพที่เกี่ยวข้องอีกจำนวนมาก สัตว์น้ำที่นิยมเลี้ยงกันมากคือ กุ้งทะเล และปลากะพงขาว

- การเลี้ยงกุ้งทะเล มีฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเลจากการมาขึ้นทะเบียนฟาร์มเพาะเลี้ยงจำนวน 403 ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์มรวม 12,405.87 ไร่ เป็นฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาค่า 214 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง 2,966.79 ไร่ และฟาร์มเลี้ยงกุ้งขาว 189 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง 2,965.94 ไร่ โดยเลี้ยงมากที่สุด ในเขตอำเภอหนองจิก จำนวน 200 ฟาร์ม จำนวนพื้นที่เลี้ยง 3,451 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอยะหริ่ง 111 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง 1,377 ไร่ ในปี 2552 มีปริมาณผลผลิต กุ้งทะเล จำนวน 8,650,780 ก.ก. คิดเป็นมูลค่า 976,577,206 บาท เป็นผลผลิตกุ้งขาว 8,633,430 ก.ก. มูลค่า 974,259,756 ล้านบาท และผลผลิตกุ้งกุลาค่า 17,350 ก.ก. มูลค่า 2,317,450 ล้านบาท

ตารางที่ 51 มูลค่าการผลิตกุ้งทะเลเปรียบเทียบปี 2551-2552

ชนิดกุ้ง	ปี 2552				ปี 2551			
	จำนวนฟาร์ม	ฟาร์ม (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	จำนวนฟาร์ม	ฟาร์ม (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
กุลาค่า	214	6,940.00	17.35	2.32	226	42,678.50	298.7	45.08
กุ้งขาว	189	5,465.87	8,633.43	974.26	185	5,543.50	7,501.67	918.37
รวม	403	12,405.87	8,650.78	976.58	411	48,222	7,800.37	963.45

ที่มา : บรรยายสรุปจังหวัดปัตตานี ปี 2553

- การเลี้ยงปลาชายฝั่ง จังหวัดปัตตานีมีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาชายฝั่งที่มาขึ้น ทะเบียนฟาร์ม จำนวน 2,341 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม 372.36 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้วิธีการเลี้ยงปลา ในกระชัง มีจำนวนน้อยที่เลี้ยงปลาชายฝั่งในบ่อดิน เลี้ยงมากที่สุดในท้องที่อำเภอยะหริ่ง จำนวน 1,291 ฟาร์มพื้นที่เลี้ยงรวม 293 ไร่ รองลงมาอำเภอสาบบุรี จำนวน 583 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม 47 ไร่

- การประมงน้ำจืด จังหวัดปัตตานีนอกจากจะมีเศรษฐกิจที่สำคัญจากประมงทะเล และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งแล้ว การประมงน้ำจืดก็มีความสำคัญกับเกษตรกรไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน โดยเฉพาะกับเกษตรกรที่ไม่ได้อยู่บริเวณชายฝั่งทะเล เนื่องจากจังหวัดปัตตานีมีแหล่งน้ำจืดซึ่งเป็น แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการเกษตร สร้างผลผลิตปลาน้ำจืดให้กับเกษตรกรในการจับสัตว์น้ำมาใช้บริโภคในครัวเรือน และหากเหลือจากการบริโภคก็สามารถจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้ของครอบครัวอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้การเลี้ยงปลาน้ำจืด สามารถสร้างงานให้กับเกษตรกรได้จำนวนมาก ทั้งการเลี้ยงเพื่อยังชีพใช้สำหรับบริโภคในครัวเรือน และการเลี้ยงเพื่อจำหน่าย จังหวัดปัตตานีมีฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำจืดรวม 4,459 ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์มรวม 3,299 ไร่ เลี้ยงมากที่สุดในเขตอำเภอโคกโพธิ์ จำนวน 683 ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์มรวม 678.37 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอยะหริ่งจำนวน 692 ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์ม รวม 441.74 ไร่

3.5 ด้านปศุสัตว์

เกษตรกรในจังหวัดปัตตานีมีการเลี้ยงปศุสัตว์เพื่อการค้าในภาพรวมที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโคเนื้อ แพะ และแกะ สืบเนื่องมาจากการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะการเลี้ยงโคเนื้อ และแพะ ซึ่งเป็นที่นิยมบริโภคของประชาชนในพื้นที่ อาทิโครงการ ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ และโครงการเกษตรเชิงพาณิชย์ (โครงการเลี้ยงแพะหนึ่งฟาร์มหนึ่งตำบล) เป็นต้น นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และนำเนื้อโค เนื้อแพะ มาใช้สำหรับ พิธีกรรมทางศาสนา โดยราคาจำหน่ายเนื้อแพะ เนื้อแกะ ค่อนข้างสูงอยู่ที่ราคาประมาณ 120 บาท/ กิโลกรัม สำหรับสัตว์อื่นๆ อาทิ ไก่ เป็ด สุกร เป็นต้น มีการเลี้ยงเช่นเดียวกับพื้นที่อื่น ๆ

ปริมาณการเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดปัตตานี ปี 2552 มีทั้งหมด 592,765 ตัว มีผู้เลี้ยงสัตว์ จำนวน 21,986 ราย จำนวนสัตว์ที่มีการเลี้ยง ได้แก่

1) โคเนื้อ จำนวน 47,169 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมี จำนวน 16,021 ราย และราคาซื้อขาย ตัวละ 8,000 - 15,000 บาท (สัตว์มีชีวิต) ราคาเนื้อชำแหละขายที่กิโลกรัมละ 140 บาท

2) กระบือ จำนวน 1,097 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 361 ราย และราคาซื้อขายตัว ละ 15,000 - 20,000 บาท (สัตว์มีชีวิต)

3) แพะ จำนวน 18,907 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 5,379 ราย และราคาซื้อขายตัวละ 2,500 - 3,000 บาท (สัตว์มีชีวิต) ราคาเนื้อชำแหละขายที่กิโลกรัมละ 120 บาท

4) แกะ จำนวน 9,437 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 2,592 ราย

5) สุกร จำนวน 3,218 ราย เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 301ราย และราคาซื้อขายกิโลกรัมละ 63-65 บาท (สัตว์มีชีวิต) ราคาเนื้อชำแหละขายที่กิโลกรัมละ 120 บาท

6) เป็ด มีจำนวนทั้งหมด 72,565 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 8,639 ราย แยกเป็น 3 ประเภท คือ

- เป็ดไข่ มีจำนวน 10,291 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 937 ราย
- เป็ดเนื้อ มีจำนวน 8,539 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 850 ราย
- เป็ดเทศ มีจำนวน 53,735 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 7,248 ราย

7) ไก่ มีจำนวนทั้งหมด 392,257 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 18,923 ราย แยกเป็น 3 ประเภท คือ

- ไก่ไข่ มีจำนวน 5,637 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 80 ราย
- ไก่เนื้อ มีจำนวน 200,599 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 148 ราย
- ไก่พื้นเมือง มีจำนวน 191,021 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงมีจำนวน 18,804 ราย

8) ห่าน มีจำนวน 468 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวน 163 ราย

9) กวาง มีจำนวน 108 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวน 2 ราย

10) อื่น ๆ ได้แก่

- ม้า มีจำนวน 2 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวน 1 ราย
- ช้าง มีจำนวน - เชือก เกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวน - ราย
- นกกระทา มีจำนวน 47,519 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวน 127 ราย
- ไก่วง จำนวน 45 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวน 15 ราย

3.6 การค้า – การลงทุน

ปี 2552 จังหวัดปัตตานีมีผู้จดทะเบียนรวม 99 รายทุนจดทะเบียนรวม 251.77 ล้านบาท โดยจัดเป็นผู้จดทะเบียนนิติบุคคลทั้งสิ้นรวม 99 ราย จำแนกเป็น บริษัทจำกัด 27 ราย ทุนจดทะเบียน 94.00 ล้านบาท และห้างหุ้นส่วนจำกัด 71 ราย ทุนจดทะเบียน 157.47 ล้านบาท เมื่อเทียบกับการจดทะเบียนในปี 2551 พบว่า จำนวนผู้จดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้น 15 ราย (+ 17.86%) และทุนจดทะเบียนเพิ่มขึ้น 98.22 ล้านบาท (+ 63.97%) โดยในวันที่ 31 ธันวาคม 2552 มีจำนวนนิติบุคคลที่ตั้งอยู่

จำนวน 918 ราย ส่วนงานจดทะเบียนพาณิชย์ทั้งหมดได้ถ่ายโอนภารกิจไปหึ่งค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วเมื่อเดือนพฤษภาคม 2551

3.7 การค้าชายแดน

นำเข้าที่สำคัญ คือ ของทำด้วยพลาสติก มูลค่า 0.013 ล้านบาท ตู๊กตา มูลค่า 0.102 ล้านบาท การค้าชายแดนที่ผ่านด่านศุลกากรปิดตานี ปี 2552 มีมูลค่าการค้ารวม 0.165 ล้านบาท สินค้ามูลค่า 0.018 ล้านบาท อะไหล่อาวุธปืน (ขาตั้งปืน) มูลค่า 0.007 ล้านบาท และขาเหล็ก มูลค่า 0.025 ล้านบาท

ตารางที่ 52 มูลค่าการค้า มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการส่งออก ปี 2549-2552

ปี พ.ศ.	2552	2551	2550	2549
มูลค่าการค้า	0.165	0.059	-	0.05
มูลค่าการนำเข้า	0.165	0.059	-	0.05
มูลค่าการส่งออก	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปัตตานี

ลักษณะการค้าชายแดนของจังหวัดปัตตานี ผู้ประกอบการค้าส่งออก – นำเข้าสินค้าจากประเทศมาเลเซีย จะนำเข้า – ส่งออก ทางด่านสุโหงโกลก จังหวัดนราธิวาส ด่านปาดังเบซาร์ และด่านสะเดาจังหวัดสงขลา สำหรับด่านศุลกากรปิดตานี เป็นท่าเรือที่ต้นเงิน เรือขนส่งสินค้าไม่สามารถเข้ามารับส่งสินค้าได้ ผู้ประกอบการจึงต้องส่งออก – นำเข้า สินค้าทางด่านจังหวัดใกล้เคียงดังกล่าว

3.8 สถานประกอบการและลูกจ้าง

ในปี 2552 จังหวัดปัตตานีมีจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด 2,527 แห่ง จำนวนลูกจ้างทั้งหมด 20,074 คน แยกเป็นชาย 10,667 คน หญิง 9,382 คน และเด็ก 25 คน

1) ข้อมูลการคุ้มครองแรงงาน สถานประกอบการกิจการที่ผ่านการตรวจคุ้มครองแรงงาน และปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ปีงบประมาณ 2552

(1) สถานประกอบการ	460	แห่ง
(2) ลูกจ้างได้รับการคุ้มครอง	9,532	คน
(3) รับคำร้องทุกข์จากลูกจ้าง	16/19	ราย/คน
(4) วินิจฉัยให้ลูกจ้างได้รับประโยชน์	5/20/41,010	ราย/คน/บาท

(5) ให้คำปรึกษาแนะนำนายจ้าง ลูกจ้าง บุคคลทั่วไป	529	คน
2) ข้อมูลด้านความปลอดภัยในการทำงาน สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจความปลอดภัยในการทำงานและปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ปีงบประมาณ 2552		
(1) สถานประกอบการ	110	แห่ง
(2) ลูกจ้างได้รับการคุ้มครองด้านความปลอดภัยในการทำงาน	5,345	คน
(3) จำนวนผู้ประสบอันตรายจากการทำงานปี 2552	101	คน
(4) อัตราการประสบอันตรายจากการทำงานกรณีหยุดงานเกิน 3 วันขึ้นไปในปี 2552	124	คน
3) ข้อมูลการจัดสวัสดิการแรงงาน		
(1) สถานประกอบการผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว ปี 2552	10	แห่ง

3.9 ผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุ

ในปี 2552 มีนายจ้างแจ้งตำแหน่งงานให้สำนักงานจัดหางานประชาสัมพันธ์ จำนวน 1,542 อัตรา เพิ่มขึ้นจากปี 2551 จำนวน 402 อัตรา มีผู้ลงทะเบียนสมัครงาน จำนวน 2,295 คน ลดลงจาก ปี 2551 จำนวน 270 คน และมีผลการบรรจุงาน จำนวน 1,498 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2551 จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 65.27 ของผู้ลงทะเบียนสมัครงาน

ตารางที่ 53 จำนวนตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงานและการบรรจุงานจังหวัดปัตตานี ปีงบประมาณ 2548 – 2552

ปีงบประมาณ	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้สมัครงาน (คน)	ผลการบรรจุงาน (คน)
2548	4,588	8,389	980
2549	994	7,863	817
2550	1,379	7,561	898
2551	1,140	2,565	1260
2552	1,542	2,295	1498

ที่มา: สำนักงานจัดหางานจังหวัดปัตตานี

4. ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและบริการ

หาดชลาลัย ที่ตั้ง หมู่ที่ 2 ตำบลปะนาเระ อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี

จุดเด่น มีความงดงามไม่แพ้หาดแหม เพราะเป็นชายหาดติดต่อกัน ด้วยความกว้างใหญ่จะลาดชันน้อยของหาดทรายจึงเหมาะสำหรับการพักผ่อนและเล่นน้ำ โดยปลูกสนเรียงรายสร้างความร่มรื่น ตลอดจนสวนสาธารณะซึ่งจัดไว้รองรับนักท่องเที่ยว

สถานที่พักผ่อน สามารถเดินทางเที่ยวชมแบบไปกลับในวันเดียวได้ ส่วนบริเวณหาดไม่มีจุดสำหรับพักผ่อนการเดินทาง อยู่ห่างจากอำเภอปะนาเระ 3 กม. ก่อนถึงหาดแหม 8 กม.

หาดแหม ที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านน้ำบ่อ อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี

จุดเด่น ชายหาดซึ่งมีความสวยงามและน่าเที่ยวที่สุดแห่งหนึ่งของปัตตานี ชายหาดโค้งเว้ามีความยาวเป็นระยะทางไกล ทรายมีสีทองละเอียดคดกับน้ำทะเลสีครามในวันฟ้าใส นอกจากนั้นยังมีโขดหินขนาดใหญ่รูปร่างแปลกตาจำนวนมากที่เกิดขึ้นเอง จึงมีลักษณะคล้ายสวนหินธรรมชาติ ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวท้องถิ่น และต่างถิ่นแวะเวียนมาพักผ่อนเล่นน้ำกันอยู่เสมอ บริเวณชายหาดได้จัดทำเป็นซุ้มศาลาพักร้อน คำว่า “แหมแหม” เป็นภาษามลายู แปลว่า “อึกทึกกรึกโครม”

สถานที่พักผ่อน บริเวณหาดยังไม่ได้รับการปรับปรุงเป็นจุดแคมป์ปิ้ง อีกทั้งสามารถเดินทางพักผ่อนได้แบบไปกลับในวันเดียว

การเดินทาง จากตัวเมืองปัตตานีใช้เส้นทางหลวงสาย 42 แล้วแยกเข้าเส้นทางหลวงหมายเลข 4075 จนถึงสามแยกแล้วเลี้ยวซ้ายสู่ทางหลวงหมายเลข 4061 จากนั้นใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 4157 ซึ่งเป็นถนนเลียบชายหาดเป็นระยะทางยาวสวยงามมาก เมื่อถึงกม.ที่ 7-8 เลี้ยวซ้ายเข้าไปอีกราว 500 เมตร ถึงชายหาดแหม ห่างจากตัวเมืองปัตตานีราว 43 กม. หรือจากอำเภอปะนาเระจะมีเส้นทางเลียบหาดยาวไปจนถึงหาดแหม สภาพเส้นทางสะดวกสบาย

หาดรัชดาภิเษก ที่ตั้ง บ้านสายหมอ ตำบลสายหมอ อ.หนองจิก จ.ปัตตานี

จุดเด่น ชายหาดแห่งนี้มีความสวยงาม และร่มรื่น มีสายลมที่พัดโชย ทิวสนที่เรียงรายอยู่พาดดูลม เนื่องจากชายหาดมีลักษณะเป็นดินปนทราย น้ำทะเลจะค่อนข้างขุ่น ไม่เหมาะแก่การเล่นน้ำ แต่เหมาะสำหรับพักผ่อนเป็นอย่างมาก

สถานที่พักผ่อน ไม่มีสถานที่พักผ่อน อยู่ใกล้ตัวเมืองปัตตานีสามารถเดินทางมาเที่ยวแบบไปเช้ากลับเย็น การเดินทาง จากตัวเมืองปัตตานีไปทางทิศตะวันตก ทางหลวงหมายเลข 42 ประมาณ 12 กม. แยกขวามือไปอีกราว 4 กม.

มัสยิดกรือเซะ ตั้งอยู่บ้านกรือเซะ หมู่ที่ 2 ตำบลตันหยงลูโละ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 6 กิโลเมตร อยู่ติดกับถนนสายปัตตานี- นราธิวาส

มัสยิดกรือเซะ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มัสยิดปิตุกรือบัน ชื่อนี้เรียกตามรูปทรงของประตูมัสยิด ซึ่งมีลักษณะเป็นวงโค้งแหลมแบบกอธิคของชาวยุโรป และแบบสถาปัตยกรรมของชาวตะวันตกกลาง (คำว่า ปิตุ แปลว่า ประตู กรือบัน แปลว่า ช่องประตูที่มีรูปโค้ง)

มัสยิดกรือเซะเป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ขนาดกว้าง 15.10 เมตร ยาว 29.60 เมตร สูง 6.50 เมตร เสาทรงกลม เลียนรูปลักษณะแบบเสากอธิคของยุโรป ช่องประตูหน้าต่างมีทั้งแบบโค้งแหลมและโค้งมนแบบกอธิค โดมและหลังคามีสถาปัตยกรรมโค้งมน อิฐที่ใช้ก่อมีลักษณะเป็นอิฐสมัยอยุธยา ฐานมัสยิดมีอิฐรูปแบบคล้ายอิฐสมัยทวารวดีปะปนอยู่บ้าง

สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ (2529:55-56) ได้รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับการสร้างมัสยิดกรือเซะไว้หลายกระแส หนังสือขยายเราะห์ปัตตานีของหะยีหวันหะซัน กล่าวว่าสุลต่านหลงยูนุสเป็นผู้สร้าง ประมาณปีฮิจเราะห์ 1142 ตรงกับพุทธศักราช 2265 สมัยอยุธยาตอนปลาย และว่าเหตุที่ก่อสร้างไม่สำเร็จเนื่องจากเกิดสงครามแย่งชิงราชสมบัติระหว่าง สุลต่านหลงยูนุสกับระตุปะกาลันซึ่งเป็นพระอนุชาของพระองค์ หลังจากสุลต่านหลงยูนุสสิ้นพระชนม์แล้ว ระตุปุยุคได้รับตำแหน่งสุลต่านเมืองปัตตานีคนต่อมา ได้ย้ายศูนย์กลางการปกครองเมืองปัตตานีไปตั้งอยู่ ณ บ้านปูยูค (ปัจจุบันอยู่ในเขตท้องที่ตำบลปูยูค อำเภอเมืองปัตตานีบริเวณที่ตั้งวังของระตุปุยุคยังคงปรากฏร่องรอยกำแพงอยู่ จนบัดนี้) จึงไม่มีใครคิดสร้างมัสยิด กรือเซะต่อเติม ทั้งไว้สร้างจนเกิดเป็นตำนานเล่าสืบต่อกันมา

ส่วนประวัติการสร้างมัสยิดอีกกระแสหนึ่ง มาจากความเชื่อเรื่องตำนานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวว่า ลิ้มโตะเคียมพี่ชายซึ่งมาเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามที่ปัตตานี ต่อมาในสมัยรายาปิรุ (พ.ศ. 2159-2167) ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง แต่กลับสร้างไม่สำเร็จ สร้างถึงยอดโดมคราวใดก็พังทลายลงมาทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากในสมัยนั้นช่างยังขาดความรู้ในการก่อสร้างหลังคารูปโดม การก่อสร้างจึงยังคงค้างคาและทิ้งร้างมาเป็นเวลานาน ในปี พ.ศ. 2525 กรมศิลปากรได้ทำการบูรณะในวาระแห่งปีเฉลิมฉลองกรุงเทพมหานครมีอายุครบ 200 ปี และในปี พ.ศ. 2542 กรมศิลปากรมีโครงการปรับปรุงบูรณะภายในให้สามารถปฏิบัติศาสนกิจได้ ส่วนภายนอกยังคงรักษาสภาพโบราณสถานเอาไว้เช่นเดิม

ศาลหลักเมืองปัตตานี

ได้จัดสร้างขึ้นในบริเวณที่ดินอันเป็นที่ตั้งโรงเรียนเบญจมราชูทิศใกล้ฝั่งแม่น้ำปัตตานี เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2494 เวลา 09 นาฬิกา 28 นาที ผู้ให้ฤกษ์ครองเมืองปัตตานี คือ สมเด็จพระสังฆราช (วัดสระเกศ) เฉลิมรูปดวงฤกษ์การฝังเสาเข็มหลักเมืองปัตตานีไว้เป็นรูปชคาคังนี้

ดวงชะตาเมืองปัตตานี 8 16 ค่ำปีเถาะ ตรงกับวันอาทิตย์ที่ 13 พฤษภาคม 2494

สมัยหนึ่งเชื่อว่า ศาลเทพารักษ์หลักเมืองเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวที่พึ่งพาทางใจของประชาชน เพื่อความมั่นคงเป็นปึกแผ่นไม่แตกชานร่อนเร่พเนจร

สมัยปัจจุบันศาลหลักเมือง นอกจากจะเป็นที่สักการะของประชาชนที่ศรัทธาแล้วน่าจะเป็น สัญลักษณ์ประเพณีแห่งการปกครองพัฒนาบ้านเมืองของผู้เป็นพ่อเมืองและชาวเมืองทั้งหลาย

ศาลเจ้าเล่งจูเกียง (ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว) ศาลเจ้าเล่งจู เกียง หรือ ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว เป็นศาลที่ประดิษฐานรูปแกะสลัก ของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว พระหมอ เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ที่ถนน อานาหารู อำเภอเมืองปัตตานี ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นที่เคารพสักการะของชาวจีนและชาวไทยโดยทั่วไป มาก ประวัติการสร้างหรือความเป็นมาของศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว มีการเล่าสืบต่อๆ กันมาเป็น ตำนานที่เกี่ยวกับประวัติเมืองปัตตานี จากการศึกษาจากการบันทึกในสมัยราชวงศ์หมิง (พ.ศ. 2064-2109) เมื่อประมาณกว่า 400 ปี กล่าวว่า ลิ้มกอเหนี่ยวและพี่ชาย ชื่อลิ้มโตะเคี่ยมเป็น ชาวเมืองสุยไต้ แขวงเมืองแต้จิ๋ว เค็มลิ้มโตะเคี่ยมรับราชการอยู่ที่เมืองดังก่ลาว ครั้งเมื่อสิ้นบุญบิดาแล้ว จึงมารับราชการที่เมืองจัวจิว ในช่วงที่โจรสลัดญี่ปุ่นกำเริบหนัก ทางเมื่อหลวงได้แต่งตั้งขุนพล เช็ก ก็ กวง เป็นแม่ทัพเรือปราบสลัดญี่ปุ่น จึงเป็น โอกาสดีของคู่อริที่จะใส่ความลิ้มโตะเคี่ยม ลิ้มโตะเคี่ยมจึง หนีไปยังเกาะกิลุง (เกาะไต้หวัน) และหนีต่อไปยังเกาะลูซอน (ฟิลิปปินส์) แต่ต้องปะทะกับกองเรือ ของสเปนที่ยึดครองอยู่ หลังจากนั้นลิ้มโตะเคี่ยมจึงเดินทางมายังปัตตานี ได้ทำงานเป็นนายด่านเก็บ ภาษี ต่อมาจึงได้สร้างท่าเรือพาณิชย์แห่งหนึ่งชื่อ “โตะเคี่ยม” ภายหลังลิ้มโตะเคี่ยมได้เข้ารับนับถือ ศาสนาอิสลามมีภรรยาเป็นเชื้อพระวงศ์ ของเจ้าเมืองปัตตานีเป็นที่โปรดปรานของเจ้าเมืองปัตตานีจน ได้รับบรรดาศักดิ์ เป็นหัวหน้าด่านเก็บส่วยสาอากรต่าง ๆ ทางเมืองจันมรดาและน้องสาว สืบเสาะ ข่าวก็นำมาทราบ ลิ้มกอเหนี่ยวน้องสาวจึงขออนุญาตมารดาออกติดตามพี่ชายและนำกองเรือมาถึง เมืองปัตตานี ได้พบพี่ชายและขอร้องให้พี่ชายเดินทางกลับเมืองจีน พี่ชายได้รับปากกับเจ้าเมือง ปัตตานีไว้ว่าจะสร้างมัสยิดประจำเมืองให้แล้ว เสร็จ ลิ้มกอเหนี่ยวไม่ละความพยายามจึงขอพักอยู่ที่ เมืองปัตตานีต่อไป เพื่อหาโอกาสอันควรชักชวนให้พี่ชายกลับ ต่อมาเมืองปัตตานีเกิดการกบฏแย่งชิง กันเป็นใหญ่ ภายหลังเจ้าเมืองถึงแก่อนิจกรรม ลิ้มโตะเคี่ยมจึงเข้าร่วมต่อสู้กับกบฏ ลิ้มกอเหนี่ยวเข้า ช่วยพี่ชายแต่พิจารณาเห็นว่าสู้เข้าศึกไม่ได้ จึงฆ่าตัวตายไม่ยอมตายด้วยอาวุธของศัตรู จากการกระทำ อย่างอาจหาญและเด็ดเดี่ยวเยี่ยงชายชาติตรีของลิ้มกอเหนี่ยว ได้ก่อให้เกิดชาวจีนในปัตตานีมีความศรัทธา ในศรัทธาจึงแกะสลักรูปลิ้มกอเหนี่ยว ประดิษฐานไว้ที่ศาลเจ้าใกล้มัสยิดหรือชะที่ลิ้มโตะเคี่ยมสร้าง ไว้ไม่สำเร็จ ต่อมาภายหลังปรากฏว่ามีความศักดิ์สิทธิ์จนเป็นที่เลื่องลือทั่วไป อีกตำนานหนึ่งกล่าวว่า เมื่อลิ้มกอเหนี่ยวได้ฟังคำปฏิเสชของพี่ชายที่ไม่ยอมเดินทางกลับเมืองจีน จึงอธิษฐานขอให้การ ก่อสร้างมัสยิดหรือชะ ไม่สำเร็จและผูกคอตายที่ต้นมะม่วงหิมพานต์ใกล้มัสยิดหรือชะ ตามคำสัญญา ที่ให้ไว้กับมารดา ก่อนจะออกเดินทางมาตามหาพี่ชาย เมื่อย้ายเมืองปัตตานีไปที่วังจะบังคิกอ ชาวจีน

ในเมืองปัตตานีก็ย้ายชุมชนจากกรือเซะไปสร้างชุมชนชาวจีน ที่ตำบลลานะรุ และสร้างศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวนำรูปแกะสลักเจ้าแม่มาประทับ ณ ศาลเจ้าแม่แห่งนี้เพื่อสักการะจนถึงปัจจุบันนี้ ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี จะมีงานประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวไปตามถนนสายต่าง ๆ ภายในตัวเมืองฯ ทำพิธีลุยไฟบริเวณหน้าศาลเจ้าแห่งจูเกียง ว่ายน้ำข้ามแม่น้ำคานีบริเวณสะพานเคชานูซิด ในงานนี้มีผู้ที่เคารพศรัทธาเป็นมาร่วมงานเป็นจำนวนมากทุกปี

มัสยิดกลางปัตตานี มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ถนนยะรัง ตำบลลานะรุ อำเภอเมืองปัตตานี เลขทะเบียนที่ 249 มีประวัติและความเป็นมาดังนี้ ในปีพุทธศักราช 2497 รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของศาสนาอิสลามว่าเป็นศาสนาที่ประชาชนชาว ปัตตานีส่วนใหญ่นับถืออย่างเคร่งครัดอันจะนำมาซึ่งสันติสุข ประกอบกับในพื้นที่สี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประชากรนับถือศาสนาอิสลาม (มุสลิม) เป็นจำนวนมาก สมควรสร้างมัสยิดกลางที่มีขนาดใหญ่ และสวยงามขึ้นเพื่อเป็นศรีสง่าแก่ชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลามทั่วประเทศตลอด จนเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจ ของชาวไทยมุสลิม จึงได้พิจารณาพื้นที่บริเวณริมถนนหลวงสายปัตตานี-ยะลา ตำบลลานะรุ อำเภอเมืองปัตตานี เนื้อที่ประมาณ 3 ไร่ 55 ตารางวา คณะรัฐมนตรีจึงได้อนุมัติงบประมาณสำหรับการก่อสร้างมัสยิดกลางปัตตานีขึ้น โดย ฯพณฯ พลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในสมัยนั้นได้เดินทางมาวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ.2500 เวลา 10.00 น.

มัสยิดกลางแห่งนี้ใช้เวลาในการก่อสร้างและตกแต่งอย่างวิจิตรพิสดารเป็นเวลา 9 ปีกว่าจะแล้วเสร็จ ต่อมาเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2506 ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้นได้เดินทางมาประกอบพิธีเปิดอย่างเป็นทางการและมอบ มัสยิดแห่งนี้ให้แก่ชาวไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานี โดยให้ตั้งชื่อว่า “มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี”

มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานีสร้างเป็นตึกคอนกรีตเสริมเหล็กสองชั้น รูปทรงคล้ายกับ “ทัชมาฮาล” ประเทศอินเดีย ตรงกลางเป็นอาคารมียอดโดมขนาดใหญ่และมีโดมบริวาร 4 ทิศ มีหอคอยอยู่สองข้างสูงเด่นเป็นสง่า บริเวณด้านหน้ามัสยิดมีสระน้ำสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ ภายในมัสยิดมีลักษณะเป็นห้องโถง มีระเบียบสองข้าง ภายในห้องโถงมีบัลลังก์ทรงสูงและแคบเป็นที่สำหรับ “คอกูบ” ยืนอ่านคฺฎบะฮ์ในการละหมาดวันศุกร์ หอคอยสองข้างนี้เดิมใช้เป็นที่ตั้งกลอง เป็นสัญญาณเรียกให้มุสลิมมาร่วมปฏิบัติศาสนกิจ ต่อมาใช้เป็นที่ติดตั้งลำโพง เครื่องขยายเสียงแทนเสียงกลอง ปัจจุบันขยายด้านข้างออกไปทั้ง 2 ข้าง และสร้างหอบัง (อะชาน) พร้อมขยายสระน้ำและที่อาบน้ำละหมาดให้ดูสง่างามยิ่งขึ้น ภายในมัสยิดประดับด้วยหินอ่อนอย่างสวยงาม

มัสยิดกลางปัตตานีส่วนใหญ่จะใช้เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจ (ละหมาด) วันละ 5 เวลา เป็นกิจวัตรประจำวัน ใช้ในการละหมาดวันศุกร์ และการละหมาดในวันตรุษต่าง ๆ โดยมีชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ปัตตานี และพื้นที่อื่นทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะในวันศุกร์และวันเสาร์ จะมีการ

บรรยายธรรมะมีผู้เข้าฟังการบรรยาย ประมาณครั้งละ 3,000 คน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในหลักการของศาสนา และเพื่อความถูกต้องในการบำเพ็ญศาสนกิจ

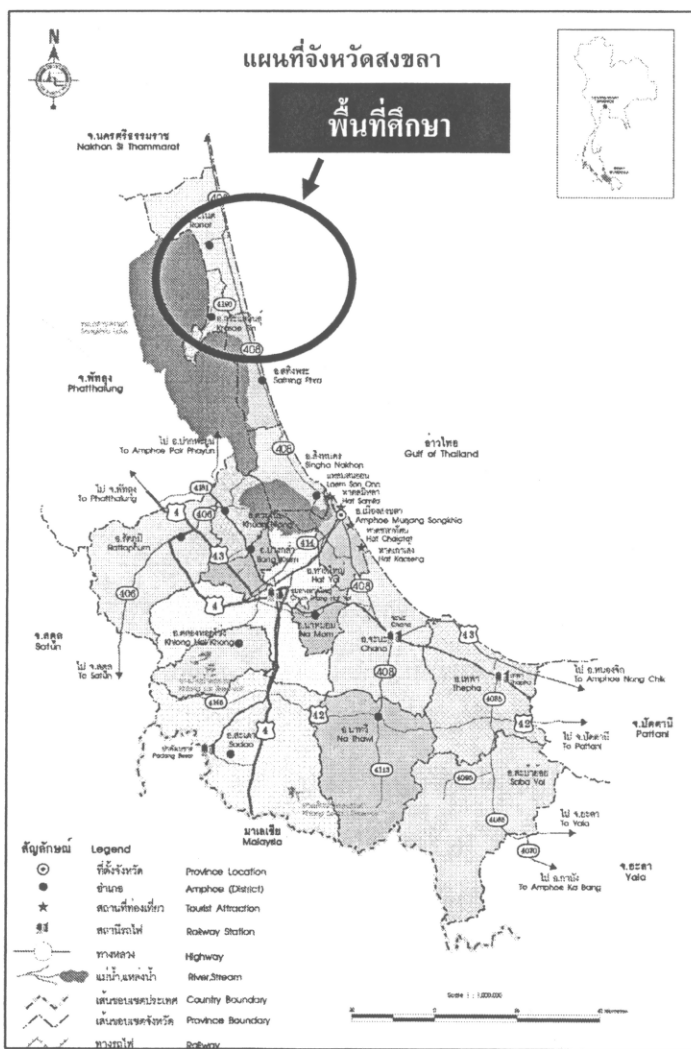
วัดช้างให้ หรือวัดราษฎร์บูรณะ เป็นที่รู้จักกันดีของชาวพุทธทั้งในและต่างประเทศตั้งอยู่ริมทางรถไฟสายหาดใหญ่-สุโขทัย โก-ลก หรือทางรถยนต์ สายปัตตานี – หนองจิก – นาเกตุ – นาประดู่ - ยะลา ห่างจากตลาดนาประดู่ประมาณ 4 กิโลเมตร และห่างจากตัวเมืองปัตตานี 30 กิโลเมตร

วัดช้างให้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ เป็นวัดเก่าแก่ สร้างขึ้นมากกว่า 300 ปีแล้ว ไม่ทราบชัดว่าใครเป็นผู้สร้าง แต่จากตำนานความเชื่อกล่าวว่า พระยาแก้วดำ เจ้าเมืองไทรบุรี ต้องการหาชัยภูมิสำหรับสร้างเมืองใหม่ให้กับน้องสาว จึงได้เสด็จอธิษฐานปล่อยช้างออกเดินป่าโดยมีเจ้าเมืองไพร่พลและบริวารออกเดินติดตาม เวลาล่วงเลยไปหลายวันจนกระทั่งวันหนึ่งช้างเสด็จหายได้หยุดอยู่ที่ป่า พร้อมทั้งเดินวนเวียนแล้วร้องขึ้น 3 ครั้ง พระยาแก้วดำ ถือเป็นนิมิตหมายอันดี จึงจะใช้บริเวณดังกล่าวสร้างเมืองแต่น้องสาวไม่ชอบ จึงให้ช้างออกเดินทางหาทำเลใหม่ พระยาแก้วดำจึงสร้างวัดตรงบริเวณดังกล่าวแทนแล้วขนานนามว่า “วัดช้างให้” หลังจากที่พระยาแก้วดำได้เดินทางกลับถึงเมืองไทรบุรี ได้นิมนต์พระภิกษุองค์หนึ่งซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “ท่านลังกา” หรือ “สมเด็จพะโคะ” หรือ “หลวงพ่อดุจดเยี่ยมน้ำทะเลจืด” มาเป็นเจ้าอาวาสองค์แรก ท่านลังกาได้เดินทางธุดงค์ไปมาระหว่างเมืองไทรบุรีกับวัดช้างให้และได้ส่ง ลูกศิษย์ว่าถ้าท่านมรณภาพขอให้นำศพไปทำการฌาปนกิจ ณ วัดช้างให้เมื่อท่านมรณภาพที่เมืองไทรบุรี ลูกศิษย์ได้ห้ามศพเดินทางหยุดที่ใดก็จะปักไม้ไว้ (ปัจจุบันจึงมีสลูปลูกตามที่ต่างๆ) เมื่อถึงวัดช้างให้ก็ทำการฌาปนกิจศพ ลูกศิษย์ก็นำอัฐิส่วนหนึ่งกลับไปเมืองไทรบุรีและส่วนหนึ่งฝังที่วัดช้างให้ โดยปักแกนไม้เป็นเครื่องหมายไว้ (ขณะนี้ได้บูรณะสร้างเป็นสถูปอยู่ติดกับทางรถไฟ) มีผู้คนมาราบไหว้บนบานอธิษฐานได้ผลตามประสงค์ความศักดิ์สิทธิ์จึงเลื่องลือไปไกล หลังจากนั้นวัดช้างให้ก็ร้างไปนาน

จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป จำแนกรายอำเภอ

1.1 แผนที่

1.2 จำนวนและรายชื่ออำเภอ

เมื่อพิจารณาเฉพาะพื้นที่ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา พบว่าพื้นที่ทั้งหมดมีจำนวน 3080.29 ตร.กม. โดยอำเภอที่มีเนื้อที่มากที่สุดคือ อำเภอเทพา มีพื้นที่ทั้งหมด 978.000 ตร.กม.

รองลงมาอำเภอสะบ้าย้อย มีพื้นที่ทั้งหมด 852.810 ตร.กม.และอำเภอนาทวี มีพื้นที่ทั้งหมด 747.000 ตร.กม. โดยอำเภอที่มีเนื้อที่น้อยที่สุดคือ อำเภอจะนะ 502.480 ตร.กม.

สำหรับอำเภอที่ระยะห่างจากจังหวัดมากที่สุดคือ อำเภอสะบ้าย้อย 104 กม.รองลงมา อำเภอเทพา 73 กม.และอำเภอนาทวี 52 กม.ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่มีระยะห่างจากจังหวัดน้อยที่สุดคือ อำเภอจะนะ 37 กม.

ตารางที่ 54 ข้อมูลเขตการปกครองและพื้นที่

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	เทศบาล	ระยะห่างจากจังหวัด (กม.)
อำเภอจะนะ	502.480	14	139	14	1	37
อำเภอนาทวี	747.000	11	92	10	1	52
อำเภอเทพา	978.000	7	67	6	2	73
อำเภอสะบ้าย้อย	852.810	9	62	9	1	104
รวม	3080.29	41	360	39	5	266

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสงขลา

1.3 จำนวนประชากรรวมและความหนาแน่นของประชากร

สำหรับจำนวนประชากรรวมพบว่า อำเภอจะนะมีจำนวนประชากรรวมมากที่สุด จำนวน 97,095 คน รองลงมาอำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อยจำนวน 69,278 คน และ 67,668 คน ตามลำดับ โดยอำเภออำเภอนาทวีมีสัดส่วนของประชากรน้อยที่สุดคือ 61,573 คน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในจำนวนหลังคาเรือนสูงสุด 3 ลำดับแรกพบว่า อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี และอำเภอเทพามีจำนวน 22,702 คน 17,342 คน และ 16,245 คนตามลำดับ ส่วนอำเภอสะบ้าย้อยมีสัดส่วนจำนวนหลังคาเรือนน้อยที่สุดคือ 14,973 คน ในส่วนของความหนาแน่นของประชากรพบว่า อำเภอจะนะมีสัดส่วนของความหนาแน่นของประชากรสูงสุด คือ 193.2 คนต่อตร.กม. รองลงมาคือ อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อยจำนวน 82.4 คนต่อตร.กม. และ 79.3 คนต่อตร.กม.ตามลำดับ โดยอำเภอเทพามีจำนวนคนต่อตร.กม.น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับทั้ง 3 อำเภอคือ 70.8 คนต่อตร.กม.

ตารางที่ 55 จำนวนประชากรรวม แยกตามเพศ จำแนกรายอำเภอ ปี 2552 และความหนาแน่นของ
ประชากรต่อตารางกิโลเมตร ปี 2551

อำเภอ	จำนวนประชากร(คน)			จำนวนหลังคา เรือน (หลัง)	ความหนาแน่นของประชากร ต่อตารางกิโลเมตร
	ชาย	หญิง	รวม		
อำเภอจะนะ	48,139	48,956	97,095	22,702	193.2
อำเภอนาทวี	30,833	30,740	61,573	17,342	82.4
อำเภอเทพา	34,613	34,665	69,278	16,245	70.8
อำเภอสะบ้าย้อย	33,972	33,696	67,668	14,973	79.3

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดสงขลา พ.ศ.2551

1.4 จำนวนประชากรจำแนกตามหมวดอายุ

ในส่วนของจำนวนประชากรจำแนกตามหมวดอายุพบว่า ในอำเภอจะนะ มีประชากรในช่วงอายุ 15-19 ปี มีจำนวนมากที่สุดคือ 4,303 คน รองลงมาคือ 0-4 ปี มีจำนวน 4,237 คน โดยประชากรอายุระหว่าง 80 และมากกว่า 80 มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 663 คน

ในอำเภอนาทวี มีประชากรในช่วงอายุ 0 - 4 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 2,720 คน รองลงมาคือช่วงอายุ 15-19 ปี มีจำนวน 2,628 คน โดยประชากรช่วงอายุ 75-19 มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 663 คน

ในอำเภอเทพา มีประชากรในช่วงอายุ 15 -19 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 3,238 คน รองลงมาคือช่วงอายุ 0 - 4 ปี มีจำนวน 3,196 คน โดยประชากรช่วงอายุ 80 และมากกว่า 80 มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 427 คน

และในอำเภอสะบ้าย้อย มีประชากรในช่วงอายุ 10 - 14 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 3,563 คน รองลงมาคือช่วงอายุ 0 -4 ปี มีจำนวน 3,541 คน โดยประชากรช่วงอายุ 80 ปีและมากกว่า 80 มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 358 คน

ตารางที่ 56 จำนวนประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามหมวดอายุ

อำเภอ	หมวดอายุ (ปี)														80 และ มากกว่า 80	ผู้ที่มิใช่ สัญชาติไทย			
	รวม	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64			65-69	70-74	75-79
อำเภอจະนะ	48,139	4,237	3,722	4,218	4,303	4,159	4,160	3,875	3,584	3,247	3,091	2,319	1,964	1,272	1,213	955	773	663	26
อำเภอหนองวี	30,833	2,720	2,456	2,429	2,628	2,508	2,692	2,484	2,425	2,221	2,009	1,492	1,339	780	818	630	416	456	48
อำเภอเทพา	34,613	3,196	3,006	3,079	3,238	2,990	2,956	2,642	2,598	2,414	2,066	1,549	1,315	816	827	651	489	427	12
อำเภอสะบ้าย้อย	33,972	3,541	3,358	3,563	3,394	2,835	2,745	2,473	2,487	2,269	1,886	1,418	1,190	676	700	526	396	358	5

ที่มา: กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย

1.5 รายได้เฉลี่ยต่อหัวและรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน

จากการศึกษาประเด็นรายได้เฉลี่ยต่อหัวและรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน ใน 4 อำเภอที่ตกเป็นพื้นที่ศึกษาครั้งนี้ในจังหวัดสงขลา พบว่าการนำเสนอข้อมูลรายอำเภอในด้านต่าง ๆ ของจังหวัดสงขลายังเป็นข้อมูลที่เว้นว่างไว้ โดยเฉพาะพื้นที่ 4 อำเภอดังกล่าว โดยผู้จัดทำพยายามค้นหาข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อมาสนับสนุนข้อมูลเพื่อโครงการวิจัยนี้อยู่ ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลดังกล่าวในครั้งนีจึงขอนำเสนอข้อมูลในภาพรวมไปก่อน โดยในส่วนของรายได้ต่อครัวเรือนต่อเดือนพบว่า ครัวเรือนของทั้ง 4 อำเภอมีรายได้ต่อเดือนจำนวน 22,342 บาท

ตารางที่ 57 รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี และรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน จำแนกรายอำเภอ ปี 2542

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	ไม่ทราบ	รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี (บาท)
อำเภอจะนะ	15,352	533	90,116
อำเภอนาทวี	9,647	77	45,154
อำเภอเทพา	10,517	109	60,538
อำเภอสะบ้าย้อย	9,525	245	71,724
รวม	45,041	964	267,532

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

1.6 จำนวนหมู่บ้านยากจน (ครัวเรือน) จำนวนคนยากจน จำแนกรายอำเภอ ปี 2553

สำหรับจำนวนครัวเรือนยากจนพบว่า อำเภอจะนะ มีจำนวนครัวเรือนยากจนมากที่สุดคือ 30 ครัวเรือน รองลงมาอำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอเทพาจำนวน 16 ครัวเรือน และ 9 ครัวเรือนตามลำดับ โดยอำเภอนาทวีมีสัดส่วนครัวเรือนยากจนเพียงครัวเรือนเดือนเท่านั้น

ตารางที่ 58 จำนวนหมู่บ้านยากจน จำนวนคนยากจน จำแนกรายอำเภอ ปี 2553

อำเภอ	จำนวนหมู่บ้านยากจน (ครัวเรือน)
อำเภอจะนะ	30
อำเภอนาทวี	1
อำเภอเทพา	9
อำเภอสะบ้าย้อย	16
รวม	56

ที่มา : รายงานการประชุมจังหวัดสงขลา ครั้งที่ 5/2553 ประจำเดือน พฤษภาคม 2553

1.7 จำนวนเงินกู้เกษตรกรรูดบัตรเครดิตเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ในส่วนของการกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรพบว่า อำเภอ ซึ่งมีจำนวนเงินกู้เกษตรกรรูดบัตรเครดิตเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสูงสุด 3 ลำดับคือ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อยจำนวน 697.845 (ล้านบาท) 508.317 (ล้านบาท) และ 402.166 (ล้านบาท) ตามลำดับโดยอำเภอซึ่งมีจำนวนเงินกู้เกษตรกรรูดบัตรเครดิตเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรต่ำสุดคือ อำเภอจะนะจำนวน 264.979 (ล้านบาท)

ตารางที่ 59 จำนวนเงินกู้สหกรณ์รูดบัตรเครดิตเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำแนกราย อำเภอ ปี 2551

อำเภอ	รวมต้นเงินทุกประเภทที่รูดค่าเป็นลูกหนี้ (ล้านบาท)
อำเภอจะนะ	264.979
อำเภอนาทวี	508.317
อำเภอเทพา	697.845
อำเภอสะบ้าย้อย	402.166
รวม	1873.307

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสงขลา

1.8 จำนวนการจดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน จำแนกรายอำเภอ

จากการศึกษาจำนวนการจดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน จำแนกรายอำเภอ พบว่า อำเภอจะนะมีการจดทะเบียนนิติบุคคลสูงสุดคือ 18 สถานประกอบการ รองลงมาคือ อำเภอนาทวี และอำเภอเทพาจำนวน 6 สถานประกอบการ และ 5 สถานประกอบการตามลำดับ โดยอำเภอสะบ้าย้อยมีส่วนน้อยที่สุดคือ 2 สถานประกอบการ สำหรับผู้จดทะเบียนพาณิชย์ ซึ่งจะขอนำเสนอจากอำเภอที่มีผู้จดทะเบียนสูงสุดไปยังอำเภอซึ่งมีการจดทะเบียนต่ำสุดพบว่า อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อยมีผู้จดทะเบียนในระดับที่ลดหลั่นกันมาจำนวน 92 สถานประกอบการ 91 สถานประกอบการ 63 สถานประกอบการ และ 29 สถานประกอบการตามลำดับ

ตารางที่ 60 จำนวนผู้จดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน จำแนกรายอำเภอ ปี 2551

อำเภอ	ทะเบียนนิติบุคคล					ประกอบธุรกิจส่วนตัว	ทะเบียนพาณิชย์
	บริษัทจำกัด	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	บริษัทมหาชนจำกัด	รวม		
อำเภอจะนะ	4	14	-	-	18	262	92
อำเภอนาทวี	2	4	-	-	6	89	91
อำเภอเทพา	1	4	-	-	5	18	63
อำเภอสะบ้าย้อย	-	2	-	-	2	119	29
รวม	7	24	-	-	31	488	275

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2552

1.9 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งออก

ในด้านจำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งออกพบว่า อำเภอที่มีการส่งออก และไม่มีการส่งออกในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน เรียงตามลำดับสูงสุดถึงต่ำสุดใน 3 ลำดับแรกคือ อำเภอจะนะ รองลงมาคือ อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอนาทวี ตามลำดับ ในขณะที่จำนวนสถานประกอบการพบว่า อำเภอจะนะ และอำเภอนาทวี มีจำนวนสถานประกอบการเท่ากับ 6 สถานประกอบการ และ 2 สถานประกอบการ ตามลำดับ ในขณะที่ อำเภอสะบ้าย้อย ไม่พบจำนวนสถานประกอบการแต่อย่างใด

ตารางที่ 61 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งออก รายอำเภอ ปี 2549

อำเภอ	ไม่มีการส่งออก	มีการส่งออก	จำนวนสถานประกอบการ
อำเภอจะนะ	280	274	6
อำเภอนาทวี	102	100	2
อำเภอเทพา	30	29	1
อำเภอสะบ้าย้อย	132	132	-
รวม	544	535	9

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

1.10 จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำนวนเงินทุน และจำนวนคนงาน จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2551

สำหรับจำนวนสถานประกอบการพบว่า อำเภอจะนะมีสัดส่วนของจำนวนสถานประกอบการสูงสุดคือ 4 สถานประกอบการ รองลงมาคืออำเภอนาทวี อำเภอเทพาจำนวน 3 สถานประกอบการ และ 1 สถานประกอบการตามลำดับ ส่วนอำเภอสะบ้าย้อยไม่พบการดำเนินกิจกรรมของสถานประกอบการอุตสาหกรรม นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจำนวนเงินทุนพบว่า อำเภอจะนะมีการลงทุนในกิจการสูงสุดคือ 3,830,000 บาท รองลงมาคือ อำเภอเทพาและอำเภอนาทวี จำนวน 1,300,000 บาทและ 770,000 บาทตามลำดับ ส่วนจำนวนคนงานพบว่า อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี และอำเภอเทพามีจำนวน 16 คน 11 คน และ 8 คนตามลำดับ

ตารางที่ 62 จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำนวนเงินทุน และจำนวนคนงาน จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2551

อำเภอ	จำนวนสถานประกอบการ อุตสาหกรรม	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวนคนงาน (คน)
อำเภอจะนะ	4	3,830,000	16
อำเภอนาทวี	3	770,000	11
อำเภอเทพา	1	1,300,000	8
อำเภอสะบ้าย้อย	-	-	-
รวม	8	5,900,000	35

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2551

1.11 จำนวนของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รายอำเภอ

สำหรับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแก่สถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตพบว่า อำเภอที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนสูงสุด 3 อันดับแรกคือ อำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอนาทวี ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนพบว่า อำเภอจะนะ ได้รับการส่งเสริมการลงทุนสูงสุด รองลงมาคือ อำเภอนาทวี และอำเภอเทพา ตามลำดับ นอกจากนี้ในส่วนของจำนวนสถานประกอบการพบว่า อำเภอจะนะ มีจำนวนสถานประกอบการสูงสุด โดยที่อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอนาทวี มีสัดส่วนของสถานประกอบการ รองลงมาตามลำดับ